

JAKIN

RITXI AIZPURU
JOSUNE ARIZTONDO
ITXARO BORDA
MIKEL BUJANDA
BEGOÑA DEL TESO
ANDOLIN EGUZKITZA
ELIXABETE GARMENDIA
RITXI LIZARTZA
XABIER MENDIGUREN BEREZIARTU
XABIER MENDIGUREN ELIZEGI
JUAN MARI MENDIZABAL
LAURA MINTEGI
FERNANDO MUÑOZGUREN
JOXEMARI VELEZ DE MENDIZABAL
EUSKAL KULTURA 1997

JOAN MARI TORREALDAI
EUSKAL LIBURUGINTZA 1996

103

AZAROA-ABENDUA 1997

JAKIN

103

AZAROA-ABENDUA 1997

Aldizkari hau ARCEko kidea da
(ARCE: Asociación de Revistas Culturales de España)

Gipuzkoako Foru Aldundia
Kultura eta Euskara Departamentua

Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak diruz lagundutako aldizkaria

AURKIBIDEA

Z	ENBAKI HONETAN	7
---	----------------	---

G	AI NAGUSIA	11
---	------------	----

RITXI AIZPURU
JOSUNE ARIZTONDO
ITXARO BORDA
MIKEL BUJANDA
BEGOÑA DEL TESO
ANDOLIN EGUZKITZA
ELIXABETE GARMENDIA
RITXI LIZARTZA
XABIER MENDIGUREN BEREZIARTU
XABIER MENDIGUREN ELIZEGI
JUAN MARI MENDIZABAL
LAURA MINTEGI
FERNANDO MUÑOZGUREN
JOXEMARI VELEZ DE MENDIZABAL
EUSKAL KULTURA 1997

I	IBURUAK	89
---	---------	----

JOAN MARI TORREALDAI
EUSKAL LIBURUGINTZA 1996

© JAKIN

JAKINEKO IDAZLANEZ INON
BALIATZERAKOAN AIPA BEDI,
MESEDEZ, ITURRIA

JAKIN

ALDIZKARI IREKIA DA ETA EZ
DATOR NAHITAEZ IDAZLEEN
IRITZIEKIN BAT

ZUZENDARIA

JOAN MARI TORREALDAI

ERREDAKZIO-BATZORDEA

PAULO AGIRREBALTZATEGI - JOXE AZURMENDI - JOSEBA INTXAUSTI

IDAZKARITZA ETA ADMINISTRAZIOA

Tolosa Hiribidea, 103-1. C - 20009 Donostia - Tel. (943) 21 80 92 - Fax 21 82 07

1997ko PREZIOAK

BARRUAN	HARPIDEDUNA	EZ HARPIDEDUNA
Harpidetza	5.500 pzta.	—
Ale arrunta	925 pzta.	1.350 pzta.
KANPOAN		
Harpidetza	6.000 pzta. (246 FF)	—
Ale arrunta	1.000 pzta. (41 FF)	1.550 pzta. (64 FF)

SUMMARY

BASQUE CULTURE 1997

VARIOUS AUTHORS

In the latest issue of *Jakin*, fifteen authors —writers, editors, journalists, teachers and other professionals from the world of culture— assess the year's most important cultural events in the overview of Basque culture presented by the magazine each year. Mikel Bujanda, Elizabete Garmendia, Ritxi Lizartza, Xabier Mendiguren Bereziartu, Juan Mari Mendizabal, Laura Mintegi and Jo-xemari Velez de Mendizabal tackle sub-

jects relating to various areas of culture. Andolin Eguzkitza and Xabier Mendiguren Elizegi take particular stock of literature, Ritxi Aizpuru makes reference to musical matters, Josune Ariztondo refers to linguistic policy, Itxaro Borda to education, Begoña del Teso to cinematographic output and Fernando Muñozguren to the situation of the local press.

BASQUE BIBLIOGRAPHY 1996

JOAN MARI TORREALDAI

The editor-in-chief of *Jakin*, Joan Mari Torreal dai, publishes the catalogue containing all the books published in the Basque language during 1996, together with an appraisal of developments in book publishing in Basque. In 1996, 1,097 books were published in Basque, 163 fewer than in the previous year.

Most of the aforementioned are teaching books (30,2 %), followed by children's and young people's literature (26,5 %) and literature for adults (20 %). Torreal-dai has been cataloguing published works in the Basque language since 1976.

ZENBAKI HONETAN

Eskuetan duzun hau bigarren aldiko 103. zenbakia da, 1997ko seigarren eta azkena.

Urteko azken zenbakian egin ohi dugunez, hamabi hilabeteok kulturaren alorrean eman dutenetik garrantzitsuena jaso dugu *Gai nagusia* sailean bildutako idazlanetan. Hamalau artikulugile, hamalau ikuspegi.

Ez diegu eskatu 1997ko gertakari guztien errepassoa egite-rik, bakoitzak bere ikuspuntutik urteko hiruzpalau gai esanguratsuren balorazioa egiteko baizik. Kulturaren alor jakin bati lotzeko eskatu diegu batzuei —Musika jorratzeko Ritxi Aizpururi, Ikuskizunak Begoña del Tesori, Literatura Andolin Eguzkitza eta Xabier Mendiguren Elizegiri eta Komunikabi-

deak Fernando Muñozgureni—, eta kultura bere zabalean hartzeko gainerakoei.

Hurbilen zaien alorra edo gaia hartu eta jorratu dute artikulugile batzuek. Eusko Jaurlaritzaren hizkuntz politikaren gora-beheraz ari zaigu, esate baterako, Josune Ariztondo Hizkuntz Politikarako sailburuordea. Itxaro Borda idazleak, berriaz, Zuberoako ikastola eraiki berriaren notizia dakar bere artikuluan. Xabier Mendiguren Bereziartuk muinetik ezagutzen dituen bi gai lotu ditu berean: Euskararen Unibertsoa eta itzulpegintza. Ez da Unibertsoaren aipamena orrialdeotara ekarri duen bakarra: Laura Mintegik, gai anitz aipagai dituelarik ere, «Unibertsoaren egitea» hartu du artikulua ardatz, eta Juan Mari Mendizabalek Euskararen Unibertsoaren Jardunaldiak nabarmendu ditu beste hainbat gertakariarekin batera. Gai aniztasunera jo dute Mikel Bujanda, Elixabete Garmendia, Ritxi Lizartza eta Joxemari Velez de Mendizabal idazleek ere. Eta bakarrean egin dute topo: Guggenheim.

Jakin-en orrialdeetan urtero aurkitu ohi duzun beste lan bat dator *Liburuak* sailean: 1996an euskaraz argitaratutako liburu guztien fitxa bibliografikoekin batera, urteko liburu-produkzioaren azterketa egin du Joan Mari Torrealdei *Jakin*-eko zuzendariak. 1.097 liburu argitaratu ziren iaz euskaraz, aurreko urtean baino 163 gutxiago.

GAI NAGUSIA

RITXI AIZPURU

JOSUNE ARIZTONDO

ITXARO BORDA

MIKEL BUJANDA

BEGOÑA DEL TESO

ANDOLIN EGUZKITZA

ELIXABETE GARMENDIA

RITXI LIZARTZA

XABIER MENDIGUREN BEREZIARTU

XABIER MENDIGUREN ELIZEGI

JUAN MARI MENDIZABAL

LAURA MINTEGI

FERNANDO MUÑOZGUREN

JOXEMARI VELEZ DE MENDIZABAL

EUSKAL KULTURA 1997

IBURUAK

JOAN MARI TORREALDAI

EUSKAL LIBURUGINTZA 1996

EUSKAL KULTURA 1997

RITXI AIZPURUA

MUSIKA (ANTROPOLOGIA POLITIKOA)

Azken hamarkada honetako ongitasun egoerak, badu zer ikusirik gizartearen zenbait esparrutan biderkatzen ari den giza anomiarekin. Aldaketa nabarmenak utzi dizkigu eguneroko bizitzan (lan baldintza hutsalak, giza desberdintasunak, errepresio mozorrotua, faxismo zuria...) eta hori Euskal Herrian bere eragin bereziarekin, hau da, «despolitizazio kutsuarekin»; baina soilik bizi daiteke —edo uzten digute bizi izaten— boterearekiko ditugun aurkako guneetan, eta hortik etor daiteke gizarte eta gazteriaren zati baten erradikalizazioa. Azken hantekundeetan horrelako zerbait aurkitu genuen gazteen boto emaitzetan, abstentzio handia kontuan hartuta, botoa polarizatu egin zen ezker abertzale eta eskuineko vasco-españolekin. Iparraldean nahiago nuke horrelako abagunerik balego.

80ko hamarkadan bolkana zirudien euskal gizarteak. Greba orokorra, borroka politikoak, alimaleko errepresioa, aber-

tzaletasuna, giza mugimenduen hazkundera, euskararen inguruko antolaketak, kale bizitza, insumisioa, gaztetxeak, okupazioa, irrati libreak, tribu desberdinak, rock radikal baskoa... Urte disdiratsu eta emankor horiek izan zuten beraien kontrapisua. Sistemak erabil zitzakeen baliabide guztiei heldu zien: errepresio bortitza, hilketak, atxiloketak, desokupaketak, lan merkatu berria... Garbiketa, derrigor, sistematikoa izan zen. Insurgentzia, urriki murriztu eta desegitea zen helburua.

Gazteen sarea osagai hauekin burutu zen: kontrainformazio idatzia (fanzineak, aldizkariak), irratigintza alternatiboa, gaztetxeak, insumisioa, autoeraketa politikoa, giza antolakuntza. Honek guztiak mobida kultural eztaugarria sortu zuen eta egitura musikala hartu zuen. Musika goiko sare horri esker elikatu zen eta elikatzen da. Rock radikal baskoaren garaian 100 talde ari baziren, 93an 1.000 izango dira eta 97an 2.000 pasa ibiliko dira euren deskarga sonikoak isurtzen. Kopuru horren irakurketa anitz egin daitezke. Osasungarria da maila eta kultura musikala goraka joatea, hori baita harrobia eta hortik irtengo baitira maiztasun handiagoarekin lehen mailako taldeak. Talde kopuru handi horrek beste zenbait ugalketa dakar ere: musika aretoak, taberna, eskenatoki gehiago... Aste arrunt batean euskal herrian 80 kontzertu izan daitezke eta bakoitzean 2,7 taldek jotzen du batezbeste eta orotara 220 talde mobiliza daitezke astero, gutxienik. Honetatik guztitik, % 80 bertoko taldeak lirake, besteak kanpotarrak. Euskarari bagagozkio, 50 talde inguru ariko dira astean zehar kontzertu horiek eskaintzen. Entzule-ikusle kopurua 20.000 lagunera irits daiteke, hori kontuan hartu gabe herriko festa edo ekitaldi erraldoiak, kasu horretan ikusle kopurua dexente igoko litzateke.

Euskal diskogintzak baditu berezko baloreak ekonomikoaz gain, nahiz eta azken finean hori izan garrantzitsuena. Leonel Mourak dio:

Ekonomia artea da. Konkista, suntsiketa eta menpekotasuna. Baina prozesua ere bada, ia kimikoa, non balore guztien disoluzioa eta arrazoia berarena ere ematen den.

Baina beste balore batzuk bilatzekotan «euskal» (zati batek) berrorek emango lioke, bere osagai politikoarekin estatuaren agintekeria sakratuaren aurka baitoa, eta gure gizartearen funtsa da kapitalaren arrazoia ez geratzea inoiz zalan-tzan. Gure arrazoia, aldiz, hori borrokatzea eta errealtate desberdin baten alde jokatzeko borroka eredu anitzekin. Gazte musikari askok era horretan dihardute eurek egiten duten musika motarekin eta hitzekin. Bada inkonformismo eta ustelkeriari aurre egiteko forma bat, lehenxeago aipatu bezala. Batzuk euskaraz, besteak gaztelaniaz, eta beste batzuk frantsesez. Hirurak daude bidean, nahiz eta «euskal» horri indar gehiago eman behar zaion egun; urtean argitaratutako 125 disketatik, erdia baino gutxiago dira euskaraz. Datuak konparatuko bagenitu orain dela 10 urtekoekin, aurrerapausoa nabarmena da. Hala ere, musika jarrera modura hartzeak baditu bere defizientziak eta hutsuneak, kreatibitate beraren mugatzaile bihurtzen da eta. Betidanik inportatu izan ditugu musika estiloak eta ereduak. Horretan ez gara izan oso aurrerakoiak. Triki-Pop eta metalak astintzen ari dira entzuleen belarriak. Gozategi, Alaitz eta Maider, S.A., Latzen, Koma, Su Ta Gar dira esanguratsuenak, besteak beste. Proposamen berriak ere jirabueletan dabiltza zenbait musikariren burmuinetan: metal industrialak, drum'n'bass, sanplerrak, trance... baina beti Ipar Europan eta Ipar Amerikan begiak jarrita. Euskal musika, Rock Radikal Baskoa, Euskal Herriko musika, Euskal folka, Euskal rocka... Beti ibili izan gara izenak jartzen, «mugatzen», identifikatzen, definitzen, sailkatzen, statusa ematen. Ez soilik musikan, bizitzaren beste alor guztietan ere bai, baina musikari gagozkionez, zer da euskal musika? Izan daiteke, agian, Gerediaga Elkartek Durangoko azokarako ematen duen euskal musikaren definizioa, non euskal musika den euskaraz kantatutakoa edo euskal musikagileek musika hutsez osatutako lanak. Euskal Herrikoa eta euskalduna gauza bera al dira? Zer da euskalduna izatea? Euskara duena noski, eta... Eta gero zergatik erdarazko (gaztelera, frantsesera) liburuak euskal gaiekin azokan? Euskal musika zentzu estriktoan ez dago, dena da eragina, handik edo eta edonondik hartutako ideiak, doinuak... Lokatiboa gehiago atsegin dut. Euskal Herriko mu-

sika, hots, Euskal Herrian egiten den musika. Txaubinismoe-tatik urrunduz, merezi duten kultura nahasketetan dago aniz-tasuna, desberdintasuna, eta Euskal Herria baino gehiago Euskal Herriak, pluralean, nahiago. Deleuze eta Guatarik ho-ri argitzeko nomadismo psikikoa izena erabiltzen dute. Euskal Herriak-ek, ordea, bizi nahi badu, euskaraz bizi beharko du, bestenez, ez dago eta Euskal Herriakerik. «Gune geografikoak, giza guneak, gune geografikoak, gune kulturalak, irudime- nezko guneak, gune politikoak, gune musikalak irekirik edu- ki, eremu askatuak sortzeko eta indartzeko» dio Hakin Bey estatubatuarrak. Lurra bera lantzen duenarentzat bada, Eus- kal Herria izanen da «Euskal» herria lantzen dutenentzat, bai- na euskal aurrerakoia, irudimentsua, apurtzailea.

Pentsaera, maitasuna, isiltasuna, askatasuna, jarrera... dena dago salgai eta erosgai gizartean. Gauza, gorputz, desio, doinu eta une guztiek daukate atxikiturik barra kodea edo etiketa bere salneurriarekin. Musika ez da gutxiagorako izan- go. Salmenta kopuru orokorrekin goraka egin badute ere urte- tik urtera, Euskal Herrian 1,3 disko buruko saltzen da urtean zehar (munduko 11 aurrenetan). Lehia basatia da salmenta to- kietan. Talde indartsuenen artean (ez 10 baino gehiago) sal- mentaren % 60 ingurura iristen dira, beste taldeek kuota izu- garria galdu dutela. Halaber, erosle kopuru bera, eta disko gehiago. Nire ustez «gehiagi» argitaratzen da eta gainera az- ken boladan, *Egin* eta *Egunkaria*-ko musika kanpainek (120 dis- ko desberdin) merkatuaren hanpadura ekarri dute, disko as- ko merkaturatu baitira. Barruko produktua, hau da, Euskal Herrian egiten dena % 10era ez da iritsiko, Estatuko musika % 31ra, nazioartekoa % 56ra eta klasikoa % 8an geratzen da. Piratetara joanda, Ipar Euskal Herrian CDaren salmenta % 85ekoa da, % 13koa kasetarena, eta biniloa gehi singlearena % 2. Hego Euskal Herrian % 70ekoa CDaren kasuan, % 29,5 kasse- ta eta % 0,5 biniloa eta singlea. CDaren barneraketa oso altua da, adibidez, Iparraldean kasik etxe guztietan CD aparatua duten bitartean, Hegoaldean % 60ra iristen da. Baina teknika aurrera doakigu eta CDa (ere produktora eta aldi berean gra- batzailea ere) eta DBDA (soinua eta irudia batzen ditu baina

iraupen luzeago, —bi ordu pasatxo—, eta kalitate extremoarekin) azokaratzen ari dira.

Salmentetan zeresan handia dute, besteak beste, komunikabideek. Euskal Herrian aritzen diren komunikabideak hiru arlotan zatika daitezke. Bat, estatu mailakoak, batzuk ofizialak eta besteak komertzialak; gehiago arduratzen dira beren estatuko berriei buruz, euren burua *nacional* (espainola edo frantsesa) hitzarekin definitzen dute. Tarteka-marteka, hemengoari kasu egiten diote komertzialki etekina atera zaiola ikusten dutelako. Bi, Euskal Herri mailan funtzionatzen dutenak edo herrialdeka. Bai ofizialek, komertzialek zein «besteek» ardura nabarmenago dute hemengo musikarekiko, gehiago bultzatzen dute. Baina, adibidez, kasu zehatzetara joanez, ETBren alternatiba musikal bakarra umeei zuzendutako karaokea da. Lotsagarria. Irrati ofizialean, gazteei zuzendutako Euskadi Gaztea irrati formulari atxiki zaio, nahiz eta bertakoa babesten duen. Gehiago eska geniezaioke, gazteen musika heziketa, adibidez, ez erortzea formulismoan multinazionalen eraginez. Pentsa idatzian, guztiak dute gazteei zuzendutako gehigarria. Tratamenduz eta edukiz, maila ona ematen dute *Egin* eta *Egunkaria*-k, besteak estatuko mailakoekin konparatuko nituzke. Hiru, komunikabide alternatiboak. Ez dago komertzialtasun ikuririk, beraz hezitzaile eta aurrerakoi kutsua dute. Txarrena da ez dutela hedakuntza handiegirik, idatzi honen hasieran aipatutakoa lekuko. Beraz, hitz bitan, mass mediak pentsaera eta jarduera irizpidedunen suntsitzaileek dira, astia kontsumituz behartasun faltsuetan eta bizitza alferrik galduz larrialditasunezko ilusioetan. Hiru musika denda moeta ibiliko dira eroso: gune handiak (gero eta indartsuago, eta gainera jendearnohiturak aldatzen ari dena), kate dendak (materialaren mugikortasun itzela dutelako) eta denda txikiak (musika mota batean oinarritzen direnak, bezero finkoa ekarriz). Hirugarren kasu honetan, bezeroak informazio puntuala izango du, saltzailea musikologoa izango baita, baina besteetan informazio puntu bakarra entzuketa puntuetan egongo da, primatuz masa produktua eta salmenta handikoa, norberak daukan musika, jakintza gogoia ase gabe. Beraz, joera analfabetismorakoa da, ez soilik musikan, beste arlo guztietan bezala.

Aldizkari espezializatuetan egon daiteke interesgune jatorre-netakoa. Euskara hutsean bakarra dago: *Entzun!* Oro har, musika-kazetaritza eta kritika maila makalean daude. Gogoak betetzen du profesionaltasunaren hutsunea. Fanzineen zeregina eta maila beti aurretik doaz, egunerokotasuna eta kalea bizi dute eta euren interesgunea musika da eta horretaz arduratzen dira. Badira musika eta politika nahasten dituzten fanzineak.

Banatzaileak ere standarizaziora doaz. Saltzen dena mugitu gune handi horietan eta zaindu espezializazio salmenta puntuak nola-hala.

Dena bihurtu da ekonomia. Dena da politikoa. Baudrillard-ek dioen bezala, eguneroko bizitza, eromena, hizkuntza, mass media, desioa, musika, dena bihurtzen da politikoa askatasun eta masa-kolektiboen prozesuen ildoan sartzen den neurrian. Dena jakin nahi da gizarte honetan baina menperakuntza espektakularrak era berean ezaguera historikoa desagertarazi nahi du, hau da, ezjakintasunaren antolakuntza eratu du gure kontra.

Oro har, Euskal Herrian egin den musikak (euskaraz zein erdaraz) funtzio baliogarria bete duela esan daiteke. Euskal musikak (folk, rock, autore...) kutsu politikoagoa izan du, «euskal» horregatik bizi dugun gatazka dela medio. Baina ez da soilik E.H.ko gatazka. Menperakuntza espektakularrak, Guy Debord-ek azaltzen duen bezala, hedakuntza planetarioa du. Horregatik musikak balio izugarria du gogoratzeko, ez ahazteko, ahalmentzeko, ezjakintasuna soilik egiten baita edonon edonor erabiltzeko. Musikak kaleko eslogan ugari ekarri ditu gogora eta musikak sortu ditu beste hamaika esaldi historiko. Baina musikaren barruan ere badabil menperakuntza espektakularren harra, euskaraz egin zein erdaraz.

Gaur, musika katalizadore baten beharrean dakusat. Lehen, baziren gazte eta ez hain gazte ziren musikari karismatikoak. Karisma handiko pertsonen giroa gehiago mugiarazten dute eta karisma hori ez dut lotu nahi kaudilajearekin. Orain, taldeen izenak geratzen dira jendearen buruan. Hala eta guztiz, gartzarora adina baino gehiago jarrera da. Greil Markus-en hi-

tzetan «belaunaldien arteko guda bultzatu beharrean, hobeto egingo genuke menperatzaile eta menperatuen arteko liskarrrak sortzen». Eta hori da, Greil Markus-en arabera rockak bilatu nahi duena. Hor dago koxka. Ni, bederen, musikak duen eragin eta sormen puntu horrek txunditu nau eta txunditzen. Menperakuntza espektakularraren sarearen aurka eraikitako sormen hori da ezin dena ahaztu. «Edan eta ahaztu» lemaren aurrean «ez ahaztu, gogoratu».

D'Anunzio italiarrak lehen gerrate ostean berea egin zuen Fiume herria, Italiako mugatik gertu dagoen Eslovenian eta hango konstituzioa idatzi zuenean musika giza aldaketa iraultzaileen eredu bilakatu zuen. Egia esateko ez zuen denbora luzean iraun, baina denborari berari baino interesgarriago deritzot datuari, jarrera eta ekintzari.

Agian, mundua ez da aldatuko, baina bitartean mugimendu eta bizitza peto-petoan igarotzeko aukera dago. Edo Hakin Bey-k dioen bezala, maiz dugu desagertzeko nahia. Nondik desagertu? Norberak bere guneak aurkitu beharko lituzke bizitzeko.

90eko hamarkadan E.H.ko giza eta gazte mugimenduen erreproduktzioak, bere adrekuazio bereziak egoera zehatz batean eta giza eredu berrien antizipazioan, argi uzten du jokarrera anitz eta antagoniko baten birsorrerara dakarrela eta hortzak erakusten dizkio boterearen mekanismo erreproduktzioleek abiadan jarritako prozesu informatzaile errestrukturatzaileak sortu duen giza polarizazio berri eta komunitarioari. Jakue Pascual-en hitzak ditugu bere *Telurika Vasca de Liberación* liburutik hartuak. Honek esan nahi du, badela oraindik gazte jendea garbi desberdintzen duena gaurko sasidekrazia, joera agintzailea duena eta dena uniformatu eta orokortu nahi duena eta demokrazia materiala non gazteak eraikitzen dituen oinarritzko sareak interkomunikatzeko, bizitzeko, izateko eta egoteko. Gune askatu horietan eman daiteke soilik benetako bizitza, ez irauteko bizitza, baizik eta bizitzeko bizitza. Hor, musika eta politika egokiak ereinda du hazia menperakuntza espektakularraren aurka. Ez ahaztu, ordea, menkerakuntza espektakular horrek irentsi eta erabili egiten duela musika (eta edozer), dagoen tokian mantetzeko.

JOSUNE ARIZTONDO

HERRI ADMINISTRAZIOETAKO PLANA

Administrazioan euskararen erabilera arian-arian zabalduz joan dadin neurriak hartzen diren bakoitzean, herritarren hizkuntza eskubideak bermatzen urratsak ematen dira, hauxe baita, hain zuzen ere, egitasmoaren azken helburua.

Lehen plangintzaldia martxan jarri zenetik hona urte batzuk igaro dira eta Euskal Autonomia Erkidegoan geure sistema propioa eraiki dugula esaterik badagoela uste dut. Eta sistema hori bitarteko, gaur egun 7.000 langiletik gora ditugu administrazioan euskaraz eta gaztelaniaz lan egin eta zerbitzua emateko gai direnak.

Hortaz, sasoi bateko egoera gatazkatsua alde batera utzi eta sistema segurua eskuratu da, tokian tokiko egoera sozio-linguistikoa kontuan hartu eta erakundeen autonomian oinarrituz, helburu progresiboak proposatuz.

Esan dezagun, hala ere, administrazioan euskararen erabilera normaltzeko langile elebidunen kopurua garrantzitsua izan arren, euskara lanean erabiltzeko erraztasuna ere ezinbestekoa dela. Eta horretarako, jakina denez, hiztunaren harreman sarean dagoen euskaldun proportzioarekin batera, euskaraz egiteko gaitasun maila da erabileran gehien eragiten duen faktorea. Eta hori gogoan hartu da oraingo epealdi berria diseinatzeari ekin zaionean.

Plangintzak euskararen erabilera eta administrazioetako hizkuntz normalizazioa elkarrekin uztar daitezen lortu nahi du, beti ere administrazio bakoitzari zor zaion autonomia urratu barik, bere ezaugarri nagusi hauek erakusten diguten legez:

- Administrazio bakoitzak bere erabilera plana edo egitasmoa egingo du, herritar elebidun kopuruaren eta langile elebidun kopuruaren baitan plan orokorrak jartzen dituen lehentasunetan oinarrituz.

- Gazteriarekin harreman zuzena eta ohikoa duten administrazio atalek ele bietan jardungo dute. Jakinik, esaterako, 6 eta 14 urte bitarteko ume eta gaztetxoek ia erdiak elebidun direla, administrazioetik jasotzen dituzten zerbitzuak ele bietan eman daitezela bermatzeak sekulako eragina izan dezake gizarteko erabilera guzuek sendotze orduan.

- Administrazioz kanpoko lan eta zerbitzuak kontratatzerakoan hizkuntza irizpideak ezarriko dira.

Eskuartean dugun II. plangintzaldi honi aurre egiteko alor asko dira landu beharrekoak. Esaterako, administrazio bakoitzak bere gain hartu beharko du erabilera planak prestatu eta kudeatzeko lana, baina ardura batzuk ez dira izango herri administrazio bakoitzak berak bakarrik aurre egiteko modukoak. Honetan guztian Hizkuntza Politikarako Sailordetzak (HPS) duen ardura eta eginkizun nagusia herri administrazio guztiei araubidearen berri ematea da eta etengabeko aholkularitza eskaintzea. Administrazioen eginkizun berri horiek kontuan izan ditu HPSk eta udaletan gutxienezko azpiegitura teknikoak sustatzeko dirulaguntzak eman ditu aurretik.

Esan beharra dago, Herri Administrazioek euren erabilera planak osatu eta martxan jartzeko duten epea 1998ko apirila dela. Epe hori gogoan eta 97. urteari dagokionez, bai Jaurlaritzaren zein bere erakunde autonomiadunen Erabilera Planak diseinatu eta gauzatze bidean HPSk bere gain hartu dituen ardurak honakoak dira:

- Sail eta erakundeen aurrean plana aurkeztea.
- Sail bakoitzaren bideragarritasun azterketaren gaineko iritzia eman eta diseinatzen diren plan partzialak aintzakotzat hartuz Jaurlaritza osoaren Erabilera Plana egitea.
- Euskara normalizatzeko teknikarien trebakuntza eta euren lanaren koordinazioa burutzea.

Ertzaintzaren normalizazio plana ere aurtengo maiatzean onartua izan eta hauek dira berezitasun nagusiak:

- Lanpostuek bi hizkuntz eskakizun edo perfil izango dituzte.

- Euskararen ezagutza derrigorrezkoa izango da ertzain guztientzat eta derrigortasun hau gunean guneko egoera soziolinguistikoaren arabera ezarri joango da.

- Plangiltzaldia 10 urtekoa izango da.

Osakidetzari dagokionez, Eusko Legebiltzarraren aurrean hartutako konpromisoari eutsiz HPSk proposamen zirriborro a luzatu dio erakunde horri bere hizkuntz normalizazio plana gauzatzen hasi dadin.

HELDUEN EUSKALDUNTZEA ETA ALFABETATZEA

Hiru gai nagusi aipa daitezke amaitzear dagoen urte honi begira jarri gero.

Homologazio prozesua

Elkarrizketa eta hitzarmen bideari jarraitu egin zaio eta horrek ondorio zuzenak ekarri ditu 1995ean hasi eta gaurdaino, besteak beste irakasleen homologazio akademikoan eta lan baldintzen normalizazioan:

- lehenengoari dagokionez, bost urteko epean burutua egongo den prozesua martxan dago. Hortaz, homologazio akademikoa lortzeko egin behar den Graduondoko berezia 175 irakasle burutuko dute 2001 urtera bitartean;

- lan baldintzen gainean esan behar da, azken urteotan urrats esanguratsuak eman direla. Laguntza moduluetan egin den igoerak bide eman du irakaslearen lan baldintzak hobetzeko eta sareen arteko aldeak gutxitzeko. Hala ere, oraindik desberdintasun handiak daude sektorean, bereziki sare publiko eta euskaltegi pribatuen artean.

Helduen euskalduntzerako oinarrizko kurrikulu berria

Helduen alfabetatze eta euskalduntzearen kalitatea hobetzeko asmoari jarraiki, 1997. urteko proiektu didaktikoen artean lehentasunezko du HABEk kurrikulu berriaren garapenerako bidean aurrerapausoak ematea. Aurten hirugarren

mailari, EGaren parekoa den mailari, dagokion diseinu eta aplikazioari ekin zaio sei saio-euskaltegitan. Aplikazioak, besteak beste, honako helburu hauek ditu:

- Kurrikuluaren oinarriak eta planteamendua egokiak diren ala ez testatu, behar diren hobekuntzak ezarri ahal izateko.
- Mailen definizioa zehazten joan, maila bakoitzean eskatzen den gaitasun-mailarekiko irizpideak bateratuz.
- Prozesuaren iraupenari buruzko informazioa jaso.
- Kurrikuluaren berrikuntzak dakarren aldaketa prozesuaren berri izan, zailtasunak, hutsuneak eta gabeziak dektatuz.
- Egindako ibilbidea heziketa bide bilakatu gainontzeko euskaltegitara hedapena planteatzen denerako.

Bestalde, Kurrikuluaren aplikazio eta hedapen orokorrari begira HABE material kurrikularren diseinuaren proiektua gauzatzen hasi da aurtan. Proiektu honen bidez kurrikulua euskaltegi guztietara hedatzea ahalbideratuko duen prozesua jarri da martxan. Gainera, materialgintza proiektu hau heziketa proiektua ere bada, bai heziketarako materiala idatziko duten irakasle eta teknikarientzat, zein HABEn heziketan arituko diren teknikarientzat, eta, baita, material horiek erabiliko dituzten irakasleentzat ere. Egia da euskaltegitako irakasle asko aldaketarako prest daudela une honetan, baina aldaketak egin ahal izateko, material hezitzaileak behar dira, aldaketa hori nola gauzatzen den azalduko duten ereduak hain zuzen.

Beraz, materialgintza proiektu honek bi fase izango ditu. Hasteko, 1997-1998 ikasturtean jadanik hasiak dira ikastunitateak sortzen eta esperimentazio informala burutzen bi euskaltegitan. Hurrengo ikasturtean (1998-1999) hainbat euskaltegitan esperimentazio formala egin ondoren, ikastunitateen berridazketa egingo da.

Berrikuntza kurrikularra onuragarria eta arrakastatsua izango bada, beharrezkoa da irakasleriaren heziketa planarekin batera joatea. Ikuspegi horretatik planteatzen da aipatu ma-

terialgintza proiektua. Irakaslegoaren prestakuntza esparruan hainbat arlo jorratu da, baita mintegi eta ikastaroak antolatu ere. Baina egiten ari den ahalegina gutxietsi gabe, premiazkoa ikusi da euskaltegi sare guztiekin elkarlanean irakasle-riaren prestakuntzari begira plangintza orokor bat diseinatu eta martxan jartzea. Horretarako 1996an lan batzorde bat eratu zen ordurarteko ikastaroetako egitasmoak ebaluatu ondoren, irakasleen funtsezko zein etengabeko eguneratzea ahalbidertzeko oinarritzko eduki eta baliabideak proposa zitzan. Lan batzorde horrek, heziketa egitasmoak errealitatera egokitzeko asmoz, beharren diagnosi lanari ekin zion. Ondorioz, euskaltegi sareek heziketa planaren diseinurako proposamenak egin dituzte eta HABEko zuzendaritzarekin adostu diseinua eta xede taldeak, osagaiak, lehentasunak, baliabideak... zehaztu. Horren arabera burutuko da datozen urteetarako irakasleen etengabeko prestakuntzarako egitasmoa.

Euskaltegien mapa

Lehen eta behin aipatu beharrekoa da euskaltegien sektorean ari diren sareek duten presentzia eta diru baliabideen banaketa nolakoa den: euskaltegi pribatuek ikasle orduen % 70 ematen dute eta baliabideen % 60 eskuratzen dute; udal euskaltegiak, aldiz, ikasle orduen % 30 dute eta HABEren diru baliabideen % 40 jasotzen dute.

Euskaltegien mapa ez da behin betirako eta une batetik bestera egingo den zerbait; euskaltegien mapa oinarritzko irizpideekin egiten eta berregiten joan beharko den euskaltegien banaketaren emaitza da, beti ere, irizpide batzuetan barrena aldakorra eta etengabe egokitu beharko dena.

Mapa hori burutze bidean kontuan hartu ditugun irizpideak, honako hauek dira:

Udal euskaltegiak

- Sare honek orain duen irakasle finkoen presentzia bermatua du.
- Ordukako egoerak ezabatzera jo da.

- Irakasleen soldata igoerak autofinantziazio mailarekin esaltzen hasiak dira.

- Irakasle guztiak maila berean jarriko dira. Horretarako, irakasle laguntzaileak izendun bilaka daitezen prozesua martxan jarri da.

Euskaltegi pribatuak

- Erreferentzia unitatea eskualdea izango da eta eskualde bakoitzean ikasmaila guztiak bermatuko dituen azpiegitura homologatua egongo da.

- Sare/talde bakoitzaren egoera (neurriraketa-tamaina) eskualdeka aztertu eta berrantolatuko da.

- Neurriraketa irakasle orduetara moldatzera joko da, batezbesteko ikasle ratioak jarriko direlarik.

- Euskaltegietara joaten diren dirulaguntzek honako partiketa izango dute:

- irakaslekoa (irakasle orduak).
- zuzendaritza.
- baliabide didaktikoak.
- ohizko gastuak.

Aipatu diren neurri guztiak sektorearekin adostasunik handienarekin emateko bidea egingo da.

EUSKARA BIZIBERRITZEKO PLAN NAGUSIA.

Legealdi honetako bigarren aldian eta zehatzago urte honetarako dugun erronka nagusienetakoa Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia (EBPN) egin bidean azken urratsak ematea da.

EBPN hizkuntzaren normalizazioa eskuratzen jarraitzeko plan estrategikoa da, hizkuntza politika egiten dihardugun Herri Aginteok gure jarduna bideratzen laguntzeko ezinbesteko tresna. Euskararen legea onartu zenetik 14 urte beteak dira eta epealdi honetan eskuratu den adostasunaren ildotik jo-

katzen saiatu gara gure egitasmo politikoak gauzatzeko orduan. Hala ere esan dezagun eskuartean ditugun egitasmoe-kin jarraitzearekin batera, gaur egungo egoerak eta datozen urteetarako aurrakusten diren beharrezanek plan nagusia egin eta martxan jartzea eskatzen dutela:

- alde batetik, epe motzera eta luzeagora erdietsi nahi diren helburuak adostu, egitarauak egokitu eta ebaluazio irizpideak finkatzeko;
- bestetik, euskara biziberritzeko aurrekontuen azterketa sakona egin eta egungo egitarauak etorkizunean izan dezaketan eragina aurreikusiz, lehentasunezkoak finkatzeko;
- azkenik, herri aginteen eta erakundeen artean dauden bikoizketak ekidin eta koordinazioa hobetze aldera proposamenak aztertu, biderik egokienak aukeratzeko.

EBPNak honako pausoak ematea eskatzen du:

- Egungo egoeraren diagnostikoa adostea.
- Sektore estrategikoak erabakitzea.
- Epe motzera eta luzeagorako helburuak adostea.
- Hizkuntza normalizaziorako giza eta diruzko baliabideak aztertzea eta egokitzea.
- Herri erakundeen arteko koordinazioa hobetzea, giza ekimenarekin elkarlana areagotzea.
- Lehentasunezko egitasmoak erabakitzea.
- Ebaluazio adierazleak erabakitzea.

Lehen lau urratsak 1997. urtean burutu dira; bosgarrenari dagokionez ere aurrera egin da eta datozen hilabeteetan ekingo zaio azken biak gauzatzeari.

Euskararen Aholku Batzordea EBPNaren gaineko iritzia eman eta bere betetze maila jarraitu eta ebaluatzeko xedez eraldatu zen 1996. urtean. Hizkuntzaren normalkuntzan ari diren hainbat erakunde eta lagunen arteko harremangune hau 39 lagunek osatzen dute: 14 Herri Aginte eta Erakundeetako ordezkariak eta beste 25 kide, euskalgintzan diharduten pertsona ezagunen artean aukeratuak eta Lehendakaria bera da batzordeburu.

1996ko urrian osatu ziren hiru batzorde-atal berezi hauek:

a) Euskararen Geroratzea eta bere bilakaera aztertuko eta proposamenak luzatuko dituena;

b) Erabilera planek euskara biziberritzeko orduan behar duten lekua aurreikusi eta zehaztuko dituena;

c) Kulturgintza eta Komunikabideak euskararen normalizazioan dituzten erronka nagusiez eztabaidatu eta iritziak emango dituena.

Batzorde-atal berezi bakoitzak lanerako alor edo ardatz nagusi jakinak ditu euskara biziberritzeko orduan erabakiorrak direnak. Honexek dira:

- Geroratze Batzordean: Hezkuntza, Helduen euskalduntze eta alfabetatzea, Nafarroa eta euskara, Iparraldea eta euskara, Euskararen kalitatea eta Familia bidezko geroratzea.

- Erabilera Planen Batzordean: Administrazioa, Esparru sozio-ekonomikoa, Kirola, Aisialdia, Erlijio mundua eta Gune euskaldunenak.

- Kulturgintza eta Komunikabideen Batzordean: Liburgintza, Irratia, Telebista, Prentsa idatzia, Informazio eta Komunikazio Teknologiak eta Publizitatea.

Bestalde, Toponimia Batzordeak ere lanean dihardu gai honi dagozkion erabakiak bideratzen.

1997. urteko urtarrilean aurkeztu ziren batzorde-atal berezietan alor bakoitzari zegozkion txostenak, adituei eskatutako lanerako txostenak alegia, eta horrela zabaldu zen material hori aztertu eta oharrak egiteko uztaileartereko aldia.

Hortaz, uztaile-urria bitartean txostenak laburtu, oharrak onaratu, eta atal bakoitzari dagozkion gaietako indarguneak, ahuleziak eta etorkizunerako prosamenak antolatu dira hasierako 1.000 orrialde inguru 100 orrialdetara ekarriz.

Urrian, batzorde-atal bakoitzak bere esparruetako txosten egokituak hartu (txostenak + oharrak) eta horien gaineko azterketa egin du. Horretarako, indargune eta ahulezi garran-

tzizkoenak aukeratu ditu; gainera, etorkizunerako proposamenak sailkatu ditu bakoitzaren bideragarritasuna eta eragingarritasuna gogoan hartuz. Hortaz, txosten bakar bat pres-tatu da Euskararen Aholku Batzordearen Osoko Bileran aurkeztua izan dena bertan eztabaidatu eta onartze bidean jarritz. Ondoren lehentasunezko egitasmoak eta ebaluazio irizpideak erabakitzekeo prozesua abian jarri da.

ITXARO BORDA

AITZIN SOLAS

Euskarazko erakaskuntzaren garapena egoitza egokietarik iragaiten dela denek badakigu eta ideia horren inguruan, gainerako gertakarietarik bortxaz urrun eramán dut urtea, Sohütako ikastola berriaren eraikitzaileekin. Idazle gisa, hitzak zeukan garrantzi inmediateoaz oharturik, ene lekua kausitu dut proiektu hortan, Habia elkartean bildu ero andana horren president izaitiaz gain, nihaur ere hein batean aski ero eta iluminatua.

Aspaldian ez da horrelako elkartasun nazionala senditu ikastola altxatze proiektu batean, eta agian gure esperientzia baliagarri izan dakioko edozeini. Ez dakit hargatik *Jakin* aldizkariaren urteko balantzean kokatzerik duenik. Uste dut baietz, ikastola baten eraikuntza, oso kultur une berezia, in-timoa, kolektiboa, urgentea delakoz. Lankia jende, euskalki, nor-tasun ugarien kurutzunea izan da bederatzi hilabetez eta ja-danik, Xiberoan, bisita-leku bilakatua da, aurtengo harrizko, izerdizko eta lo txarrezko fenomeno hau.

HERRIAK ERAIKI IKASTOLA

Herriak, ondikotz halabeharrez kantuak dioen legez, eraiki du Sohütako Xiberoako ikastola berria, 1996-1997 urtean zehar, bederatzi hilabeteke gertakaria bilakatuz. Ondikotz eta

zorionez batera erants genezake; ondikotz, herriak, borondate herrikoiak hots, ordezkatu duelako, botere publikoek, hitz lainozuen partez, euskararen erakaskuntzan beharko lukeen erantzukizuna, eta hori guztia zorionez. Sohütako Belatarren gazteluko baserri ohiaren arraberritze lanak 1996ko abenduaren 14an hasi ziren, eta noski, 1996ko udaberriko eta udako lekuko hautetsiekilako «negoziaketen» huts egiteak Habia-kideen golkoak goibeltzen zituen egun hartan. Zorionez (bis) abandonu eta utzikeria kultural horren ondoriozko *no man's land* hotzaren betetzeko elkartasuna bermatu zen, irailaren 2an eskola-sartzea egoitza duinetan egitea baimenduz. Nahiz eta Euskal Herriaren «bazter» batean agitua den historio tragiko hau, ez da bazter-gertakaria, euskaldun bakoitzak eskuak jarri baititu orrean, (eguneroko) ogirik mamitsuenaren hizkuntzaren geroaren labetik ateratzeko.

«Ikastola-Eskola publikoa-Gela publikoak» lema deiadarkatzen da azken hamarkada hauetan, hegoaldean bezala iparraldean ere. Gaztaman halaber, Seaskaren alde manifestatzen genuen «Ikastola-Herri Eskola» oihukatuz Baionako karrika burges hertsietan. Orduko heiagorak gogoan ditugu beti, gero eta minberago agian, 1994an Bayrouk proposatu eta Seaskako kideek bozkaz onartu «elkarte kontratua» sinatu arren. Estatutu horrek, hein batean, botere publikoekin solastatzera goazenean, iragan mendeko Falloux legearen atzaparretan gatibatzen gaitu; alabaina «eskola pribatu» bat garela leporatzen digute, beste orduz errepublikano trinko izaiteaz axolarik ez duten politikariek, ezkerrekoek bixtan da, baina ere eskuinekoek Cour Régional Des Comptes delakoaren oharpenen beldurra aitzinatuz. Eta guk, beti, noizbait, ahal bezain laster, usu debaldetan, *publiko* izan nahi dugula ihardesten diegu. Behialako elkarte-kontratuak erakasleen soldata Hezkunde Nazionalaren meneko sartzen du eta ikastolari «eskola» nortasuna emaiten. Ez da guti, baina egoitzez dagokionez, eta arazo larriak dira ikastoletan alde hortarik, borondate politiko finkorik gabe, ez da deus obratzen ahal.

Hargatik toki zenbaitetan, partikularzki kostaldean, han da euskarazko erakaskuntzaren galdea ugariena eta azkarrena, Herriko Etxeek ikastolaren esku utzi aterbe berriak eraiki

dituzte, edo eraikuntzarako lurra eskaini dute, edo dirulaguntza eman: Miarritze, Baiona, Hendaia, Angelu, Kanbo... Barnealdean, iparralde sakonean, egoera arras desberdina da. Euskaraz hitz egiten dutenen kopurua, adindua izan arren, barnealdean kokatzen da eta ez da kolektiboki ikastolari buruzko halako premiarik nabaritzen. Alta, ondarr inkesta soziolinguistikoak ontsa erakusten du, neurri indartsuen unea datorrigula, euskaraz mintzo direnak hogeita hamar urtez gorakoak direlarik eta frogatzen delarik familietan euskararen transmisio-kate naturala apurturik dela. Euskaradun gazte bakarrak ikastoletarik ilkitzen direa gaur egun? Haraintzineko «etxeko sukaldeak» ez du euskararen segida segurtatzen. Noski, ume batek hiru urte arte euskara menpera dezake, baina eskola frantsesera dihoan ber, etxekoak erdaraz hasten zaizkio, bi hizkuntzaren jabe izanez, hizkuntza maioritarioan, hau da frantsesean *handikap*-ik paira ez dezan.

Eduki hortako oharpenak bildu genituen Xiberoko bi kantonamenduetako hogeita hamabost herrietako arduradunak kurutzatu genituenean 1996ko uda hastapenean, ikastola berriaren txostena *de visu* defendatzeko asmoz. SIC erakundeak, Xiberoko Herrien Elkargoak, eskatu zien herri bakoitzari Soñutako ikastolaren eraikuntzan ea prest zirenez, bost libera, jendekal eta hamabost urtez ordaintzera, egoitzaren jabegoa publikoa izaitekotan. SICaren galdeari ez ihardetsi ziotenen argumentuak lau ziren orozbat:

- Ekonomikoa: bost libera euskararentzat, herri txikiontzat karioegi zela.
- Hezkuntzarekikoa: ikastolak herrietako eskolei umeak kentzen zizkiela, frogatzeko dena naski.
- Linguistikoa: euskara beren herrietan «etxean» ikasten zela eta ez zutela ikastola baten beharrik.
- Politikoa: ikastola «terrorista» eskola bat zela, baina argumentu hau herri batean baino ez zen entzun.

Guretako, Habia elkarte kideontzat, argumenturik mingarriena ez zen izan politikoa, oso marjinala zelako, baizik eta lin-

guistiko hura, argi baitzen azken urteotako maskaradak, inklusio Santa Grazikoa, eta pastolarak ikusiz gazte gehienek ez zituztela ulertzen ahoskatzen edo kantatzen zituzten hitzak. Lehen gerta zitekeen eran, ez zegoen euskararentzat gune gerizaturik inon.

Halatan, euskararen transmizio eta erabilpen-mailan egoe-raren larritasunaz konturatu gabe, hogeita hamabost herrietarik hemeretzik SICaren eskakizunari ez erantzun zioten, hamalauk aldeko botza ezagutarazi zuten Mauleko herria barne, Urrustoi-Larrabilek eta Hauzek ez zutelarik deliberatu. Momentu honetan Xiberoko giderrak leuntzen dituzten SIC eta SIVOMetako lehendakarien nahikundeak bestelakoa suertatu balitz, uste dugu arrapostuak beste bide batetik abiatuko zirela. Beren borondate eskasa, afera horretan, herrien bizkar ezarri dute hautetsiek. Karia horretara Sohütako herriaren bozka erranguratsua zen: maioritate handian ez eman zuten, helburu zehatz eta gidatuarekin, ontsa erakustea Habia elkarteari, Sohütak ez zuela ikastolarik nahi bere lurretan. Funtsean nehon ez zen ikastolarik gutiziatzen, ez Sohütan, are gutiago Maulen, eredu berdineko eskolekin parekatuz, dirulaguntza mailan tratamendu «apartheidista» jasanarazten baitzion herriko etxeak.

Lanak hasi zirenean, abenduaren 14an, goizeko zortzietan oraino ilun zela, larunbat hartan «erreka kontsentsual» baten ur-jauzi bortitzen kontra igeri zegitelako iduripena ukan zuten Sohütara hurbildu Habiakide eta euskaltzaleek. Goibel, idatzi dut gorago nonbait, goibel eta beldur azpimarra nezake, xantierraren beraren etorkizunari dagokionez: lanak, diru eta sostengu eskasez noiznahi geldi zitezkeen, politikariei eta garapen kontseiluko teknikariei, haien arabera eroak ginen «arrisku perimetro» handiegian abiatzeko, arrazoi emanez ondarrean. Ohartu ginen, 1996ko irailaren 14aren, Habiaren biltzar nagusi erabakiorra, eta abenduaren 14a arteko epe galernazuan, Xiberoko hautetsiek ikastola Sohütara zedin ez zutela begi onez ikusten. Lan-jabego publikora heltzeko saioek iraun zuten larrazken osoan eta lanetan galdu bezperan bi bilkura eduki genituen «afera horretaz» politikariek: baina ez genuen laupa-

bost urteko proiektuaren ikertze saila, itzal trukean abando-
natzen ahal, Seaskak eta hautetsiek indarrez eskatzen ziguten
bezala, garapen kontseiluaren 104. ekintza zela estakuru.

Otsailetik aitzina diru-biltze kanpaina zabala martxan jarri
bezain laster, argi zen sustapen-mugimendu herrikoiak lanen
tenorez eta denboraz bukatzea baimenduko zigula. Bitartean
ukan kontaktu zenbaitek ere ideia berdina segurtatzen zuten,
ikastolen arteko elkartasunak adibidez. Bestalde, larrazkenean,
Habiaren untzia tenpestan trankalaka zebilela, xiberotar ai-
nitzek hitz eman laguntza ere gauzatzen ari zen, larunbatez la-
runbat, izan brasero arrunt, izan ofiziale, hargin, zurgin, ele-
trizita, iturgin edo tindatzaile. Baina unerik gozoenak martxoko
lehen astean ezagutu genituen «ase eta lo» sariz otoizten genuen
«laguntzari» ihardetsiz Getxoko hamar gazte jin zirelarik aste-
bete Sohütara lanera; Getxokoak deitzen genituen erraztasu-
nez, baina Bermeo, Bakio, Mundaka, Leioa, Ermua eta aba-
rrekoak ziren. Horien ondotik xiberotar lan-taldeen osagarri sal-
doak banaka etorri ziren: Donapaleu, Garazi, Hazparne eta
Urruñako ikastolakoak, Arrasate, Aretxabaleta, Zangoza, Irun-
berri, Kaseda, Oibare, Iruñea, Gasteiz, Euskal Idazleak, Do-
nostia, Andoain, Hernani, Filologoak, bizpahirutan Basaurikoak,
Herri Urrats eta ikastolen egoitzako kideak, *Egunkariako* ha-
maika langile, Paueko euskaldunak, Usurbilgo Herriko langi-
leak, Erandiokoak, Tuterako Argia ikastolakoek zerrenda itxi
zuten arte, uztaila hasieran, «finizione» ildoari bidea irekiz.
Langileen eta gainera sustengu-txartela hartzaileen izenekin,
askoz ere luzegoa da, euskal herriko herrien zerrenda hau.

Sohütako ikastolaren xantier edo lankiak «gertakari» aipa-
tu eta zenbaitetan gutiziatu izaita lortu du; piskanaka, aben-
duaren 14ko abandonu sendimenduaren orde, elkartasuna-
ren hunkimena sartu zitzaigun bihotzetan, karia horretara
Euskal Herriko prentsa ahozkoak eta idatziak Habiaren urra-
tsak ederki lauazkatzen zituela. Bederatzi hilabetez, baldin-
tza horretan, euskara egon da lankiaren «andere eta jabe», di-
namizatzaile eta helburu. Egunero eta orduero burua aldi be-
rean, xantierren genuen eta xantierretik kanpo, Sohütako xi-
naurritegitik at, leku frangotan antolatzen ziren ekitaldietan par-

taide eta partzuer, dantzari zein kantari xiberotarrekin. Aipatzeko doidoia Usurbil, Oihartzunen Hautzaro ikastolaren eskutik eta UEMaren urteko bestak, Mauleko AEKren bazkaria, Kasedako ekialdean euskaraz asteburua, Pasaia, Ore reta, laster Basauri, Arrasate eta Antwerpen azaroan.

Orain, ikastolak Sohütan ateak zabalik dauzkan une hunkigarri eta lasaiago honetan, burasoak ez dira euria delarik umeen egoeraz kezkatzen Mauleko prefabrikatueta bezala; haurrak eta erakasleek, lehen aldikoz hogeita bost urte hauetan, baldintza egokiagoetan ikas eta irakas dezakete. Ordea, sekula ez da ahantziko Eperra ikastolaren hormak hirurehun eta berrogeita hamar euskal herritarren izerdien lekuko direla, bi mila bostehun laguntzailek dirua eman dutela proiektua, amets urgentetik egia beharrezkora pasatzearen, tokiko hautetsiek ikastola mundutik eta jendartetik «isolaturik» mantendu gogo zuten artean. Beste behin politikariek ez dute arrazoi ukan.

«Kreatzea erresistitza da» zioen Gilles Deleuze frantses filosofo aurten zenduak. Eredutua ez da aise, norberak barkadade handian bideak zilatzeak dituenean, ordea Sohütako ekimena lurrean zehar egiten diren ekintza askoren xendratik doa eta joan da. Argi geratzen da ere, botere publikoek medio indartsuak hartuko ez dituzteno euskararen oraina eta geroaren segurtatzeko, herriak beharko duela berak eraman zeregin hori. Elkartasunez. Emanez eta jasoz.

Gaur egun, ikastolako gela koloretsuak, diote eskualdeko eskolarik ederrena dela, haur oihuz eta irriz beteak direlarik, inork ez du dudan jartzen ikastola berriak urgentzia bati ihardesten diolako. Pilota, bederatzi hilabetez Habiaren kantxan egon ondoan, hemendik aitzina lekuko botere publikoen eremura iragan da punpean, guk beti, gaztaroan zintzurak larrituz eskatzen genuen Herri Eskola desiratzen baitugu. Duela urtea, hautetsiak beren bozkatzaleen aburuen beldurrez kaiertzean gelditu ziren treina abiatzear zegoela. Egun, gelotoki batean gaude berriro, eta herri honen geroaren ardura dutenek ez dute nahiko araz zirena bigarren aldikotz huts egin.

Horretan da gure parioaren hurrengo urratsa.

MIKEL BUJANDA

Liburu zahar bat ikusten utzi digute. Tamaina txiki, prezioa garesti, balioa handi, erakustera atera dute Leizarragaren *Jesus Christ gure Jaunaren Testamendu Berria*. Hor da azkenik, esan nahi baita, jendaurrean lehenik. Gasteizko Antso Jakituna Fundazioak Euskal Idazleen Historiaz antolaturiko erakusketarekin aberasgarri da, harribitxi, Nafarroako Aurrezki Kutxak Juan Cruz Alliren aginduz Londresen erositako alea. Ikusi bai, ukitu ez, gure herri honen mendeetako historian eraiki diren monumento bakanetakoa izanik, hari beha zorabio historikoaren uhinak sarkor sumatzen dira, hainbeste sujerentzia bizten baitu liburuaren kontenplazioak: Albreteko Joana Nafarroako erregearen kemena, monarkia kalbinistaren gortearen ilustrazioa, ederra zen ametsa, Elsoko doktrinaren alerik agertuko ote den, edo *Katebegi Galdua* fikzio huts izateari utzi eta literatoen asmatuak errealitate ukigarri izatera bihurtzerik ba ote dagoen... Ikusiko dugu; bada zer bait. Erakusketak bere bidea egiten jarraituko du, eta Leizarragaren kutxan gordeta geldituko da.

Liburu berrietan iazko Durangoaldirako agindu eta ez iritsi, zilegi zait Aingeru Epaltzaren *Tigre Ehizan* 1997 honetako produktzioan zerrendatzea. Edozein idazkiri egiten ahal zaion laudoriorik handiena prosa gihartsuaz idatzia dela esatea bada, horrelakoa da honakoa. Oihanetako giro exotikoa eta gerla ondorengoaren atmosfera, urrutitasun geografikoan eta batasun kronologikoan agituak elkarganatuko dituen hariak josia, jakitate literarioa erruz eta baliagai espresiboak ugari behar dira paraleloan doazen bi historiei lotgunea aurkitzeko. Euskal literaturak esploratu gabe dituen alorretan barneratzeko auserdia eta tentsioaren gradazioa baizik ez ditut aipatuko lausenguetan eskua urrutirago eraman gabe. Euskadi Saria eman diote, eta aurrekotan ez dakit, baina oraingoan merezimendu duenak eraman du.

Juanjo Olasagarrek, antzerki testuen (Espainiako) sari nazionalako finalista izatearen gloria iragankorra bizi izan du Hegoafrikako joan eta etorriaren notizia izkribatu bitartean. Jon Alon-

sori moltsa diruz hornitu diote ari dadin buru-belarri sarturik pentsabidean Toulouse Lautrec-en estetikaren argi-itzaletan.

Fikzioa ez, gertatuaren deskribapen gordina baizik, maisulan eta mugarri, Jimeno Jurioren *Navarra. Historia del euskara*. Lanaren garrantziaz Patxi Salaberrik honen aurreko zenbakian sinaturiko sintesi artikuluan (ik. *Jakin 102*) esanak bere osoan balio du Artaxonako ikerlari biltzaile zintzoari miresmena adierazteko. Hizkuntzaren historiaz zabaldu eta tinako errotu diren gezurrak haizatzeko tresna izaki, «Euskalari eta euskaltzale guztiek irakurri beharrekoa» dela dio Salaberrik; «Er-tainetarako guztiz gomendagarria», Kike Amonarrizen hitzetan. Jakina baietz. Baina batez ere hor bildua erdaltzale eta euskararen ukatzaileen artean hedatu behar litzateke jakinaren gainean egon daitezten eta jakintzak eragin behar lukeen efektoa gauzatu ahal dadin. Nafarroako gizartean difusio oihartzaila nola eman asmatu behar genuke hurrena.

Naparte izena hartuta, artista gazteen elkartearen sorrera ekarri du urteak. Jarraiak emanen ahal dio sendotasuna has-tapenari. Besterik ez bada, Bilboko Arte Ederretako Fakultatean zenbat eta zenbat nafar gazte ari eta aritu den aditzera emateko balio izan du ekimenak.

Arte plastikoak aipa eta luzagabe dator lerrootara artista txit gailen eta gehienaren izena (inork ez beza haren koleragorria iratzar!). Oteizaren artelanez zipriztintzen ari zaigu euskaldu-non hiri buruzagi Iruñea. *Odiseo* Ziudadelan, *Kaxa Metafisikoa* Mendebaldean, Saenz de Oizaren omenezkoa Unibertsitate Publikoan, laster *Koreano* eta beste zenbait iragarri dizkigute. Merezki ote dugu hainbeste? Eskuzabal jokatu du Oteizak Nafarroarekin bere ondarea, Alzuzako etxean jasoa dagoen altxorra, oparitan eman dionean. Ordainez, Nafarroak Oteizaren etxea Museo baino areago Estetika Esperimentalaren Zentro bizi bihurtzeko konpromisoa hartu du. Mila milioi pezeta behar dira, eta datorren urtean hasiko omen dira lanak. Hitz emana dago. Ikusi artean sinesten ez duenetako bat ari zaizue hemen. Inbertsio produktibo ez den guztian, alegia autobia eta pantano ez bestean, sosik xahutu nahi ez duen Gobernuak diru hori dena jarriko duela uste duzue? Ez baikaude he-

men gasto superfluotarako. Kontu egin honi: Nafar Diputazioak ez du Irrati Telebista publikorik, ez Orkestra Sinfonikorik. Euskararen promozioa ez dago bere lehentasunetan. Guggenheimen gisako zama astunik ere ez. (Aldarerik gabeko eliza da Guggenheim, Oteizaren artelanik aterbetzen ez duen unetik). Kulturaren aurrekontuek ez dute ez odolustuko kutxa forala. Tunelak dira hemen beharreko, eta horiek eginez gero autopistak, zer iruditzen bat Sorogain barrena? Edo errentagarritasunik ikusiko ote diote inbertsioari? Harira etorritz, Nafarroak Oteizari jakinarazi nahi dio konpromisoa betetzeko asmo sendotan dagoela, eta aurrerapen gisa, borondatearen seinale, hirian paratu diren lanak. Bat han, bestea hemen sakanaturik beharrean, esparru luzezabalera urriagoko batean bildurik baleude, koherentzian eta tentsioan indartsuago lirerateke zalantzarik gabe.

Omnibus. Euria ari duenean hiriko autobusetan gertatzen den gisan, atea itxi behar da barnean ez baita gehiago sartzen ahal, kanpoan bidaiarigai franko lerroan zain gelditu den arren. Bagoaz martxan, eta zolagainean baratu direnak hona ez ekarriaren damu dut. Horiek lirerateke:

- Erakunde musikalak. Orfeoia krisian, Koldo Pastorren zuzendaritzaldi laburra. Pascual Aldaberen ausardia. Jazz musikaren sortzaile Josetxo Goia-Ariberri goraintzi.

- Kulturaren topaleku, Erraldoien Txoko deritzana. Oroitzapen berezia MAUTen errezitaldiak. Mugartza, Azkona, Urkia eta Taberna dira MAUT.

- Pedro Migel Etxenike, Bianako Printzearen sari hartzaile. Izabar, zientzigizon.

- Pastoral Nafarroan. Atharratze Jauregian. Arrakasta. Lukuzeko jauna Otsagabian bizi izan zenaren froga dokumentalaren aurkikuntza. Mugakideen arteko harreman galtzera utzien oroitgarri huts? Amaia Ezpeldoi ote da 2000. urteko pastoralaren sujeta?

- Montxo Armendariz. Bihotzaren sekretuak. Intimismoa Hollywood espektakularrean garaile? Gertukoa kosmopolitis-

mo bilakaturik, jakinen ote du epaile harek... Ez al duzu zeure burua ispiluan ikusi koadrozko mahaigaineko huleak eta duralexeko edalontziek girotzen duten sukaldean?

BEGOÑA DEL TESO

ZER DUGU AIRBAG ETA PERDITA DURANGO FILMEN AURKA ETA ALDE?

Biak dira aurtengo Espainiako zinemagintzaren zutabe sendo, fresko, ganberro, matxinoetako bi. Donostiako Zinemaldia bukatzear zelarik, Miramar Jauregiko belar dotorearen gainean egin zuten topa *Airbag*eko zuzendariak, ekoizleak eta banatzaileak filmak mila milioi pezeta egin berri baitzituen hemento, horko eta hango takiletan.

Bi edo hiru egun lehentxeago, *Perdita Durango*-ren estreinua benetako ikuskizuna, gertakizun paregabea, jazoera jendetsua suertatu zen. Anoetako Belodromoa ikusle grinatsuz bete zen. Lepo bete, izan ere. Festa erraldoia metroak eta metroak dituen pantailaren gainean eta aurrean.

Airbag zein *Perdita Durango* Euskal Herrian jada lan egiten ez duten Euskal Herriko bi semeren lanak dira. Lehenengoak, Juanma Bajo Ulloa gasteiztarraren sinadura darama. Bigarrenak, Bilboko Alex de la Iglesiarena. Batean bestean bezala, ikusgarria da euskal zine-teknikarien parte hartzea.

Arrakasta beraz film hauena. Arrakasta. Txaloak. Diruaren txin-txina. Ikuslegoa belaunika, zinema aretoetako jabeak poz-pozean eta ekoizleak Juanma eta Alexekin zerikusi txikiena ere duten edota izan zezaketen zuzendarigai berrien bila desesperatuan...

Hala ere, hala ta guztiz ere, ez film batak ez besteak ez naute betetzen, ez naute hunkitzen, ez naute asetzen. Izan ere, *Airbag*ek jenio txarrez jartzen nau inklusio. *Perdita Durango*-k, aldiz, penaz iluntzen dit bihotza.

Airbag-ek hiru gazteren mentura eta kalenturak ateratzen ditu plazara. Hirurak dira nahikoa señorito, hirurak dira nahikoa gau bele eta festazale. Hirurak, kaminoetan barrena, sartuko dira sartu behar ez zuten lekuetan eta ezagutuko dute ezagutu behar ez zuten jendilajea. Juanmak eta bere lagun-lan-gileek aitortua, film honen inspirazio iturria Karra Elejalde aktoreak kontaturiko txiste pare batean datza. Bejoindeiola autore jaun horri, burlatik zeluloidera ezerk ez baitirudi aldatu-rik, landuagorik, pantailan edo gidoian.

Esan, beti esan da zinegile gazte horiek ederki dakitela zinema egiten. Teknika erruz eta erraz menperatzen dutela. Egia da. Ezin ahaztu Juanmak *El reino de Víctor*, *Alas de mariposa* eta *La madre muerta* lanetan sortu zituen mundu misterio-tsuak, ilun-ilunak, ezinegonak tindaturik. Egia bai, baina ez da, ez horixe, ez prexixo, *Airbag*-en kasua. Bere traza zeluloidezkoa oso traketsa da. Baldarra, gusto bakoa. Bestalde, ez pentsa beti mutiko erreboltari agertu zaigun egile arabarrak bere armarik zorrotzenak gidoian erabiltzen dituenik. Nahiz eta pelikula goi mailako euskal gizartean kokatu, bromak, eztenak, begietan sartzen zaizkizun txisteak eta erasoak ere, inozokeriak dira. Umekeriak. Aukera ezinhobea zuen zirt eta zart egiteko denen kontra baina laster, bizkor, agudo eman du amore eta setioa bertan behera utzi du. Lastima. Pena. Amorrua. Beste-rik ezin dut begietan eta bihotzean sumatu.

Bagoaz *Perdita Durango*-ren kontra zer dudan aztertzer. Alex de la Iglesia Espainiako zine berriaren ardatzetako bat da. *El día de la Bestia* bereak harrera sekulakoa izan zuen munduko lau kantoietan eta takilaren marka bat baino gehiago hautsi zituen lasai asko. Spielbergek berak ondoan nahi du Alex. Hollywoodek *Alien: Resurrection* filmaz tentatu zuen Begoñako Basilikan ezkondu berri zen zuzendari gaztea.

Perdita Durango film amerikarra da kasik. Espainiakoak ditu ekoizleak baina Estatu Batuetako merkatua du helburu, Estatu Batuetako izar pare batek hartzen dute parte menturan eta Mexikok Estatu Batuekin duen mugan da filmatua.

Perdita Durango ez da nolana hiko pertsonaia. Hasteko, benetakoa da. Gero, Barry Gifforden nobela bateko protagonistis-

ta. Instant batez agertu zen, trumoia balitz bezala, David Lyn-chen *Corazon salvaje* filman, Isabella Rossellinik antzeztua. Sorgina zen Perdita. Akaso sorgina baino gehixeago, *santera*. Krudela zen Perdita. Emakume libre guztiak krudelak diren bezainbeste. Maitasunak zauritua zen Perdita. Eta bere maitasunezko zauria ireki zuen hura ez zen halamoduzko maitalea. Romeo Dolorosa zuen, bide, izena eta aspaldiko jainkoen apaiza zen. Apaiz, zerbitzari eta hiltzaile leiala.

Bada bi pertsonaia horiekin film basa egiteko adina lehen-gai zeluloidezko. Bada zinema ausarta, ilun, tentalaria burutzeko adina eromen eta bekatu eder. Baina Alexek ez du asmatzen. Ez ditu pertsonaiak mamiz marrazten. Tebeoetako, komikietako lagunak dirudite. Eta haien ekintzek ez dute ez Deabruaren ahalmen arriskutsua ez eta jainko ezezagunen indar hilgarria.

Brometan, jokoan, jai eta tiroketan ematen dute Perditak eta Romeok hain urri duten beren denbora. Ez dira bihozgabeak, ez dira misterioitsuak eta heriotzarekin lotzen dituen amodio eurenak ez du malapartatuen edertasun aberatsa.

Erratu egin da, nire aburuz, De la Iglesia tonuan, doinuan, filmaren soinuan. Ume jolas perilosoa bilakatu du lokamuts infernuzkoa izan zena. Lastima. Pena. Oraingoan ere, tristura.

Hori guztia da *Airbag* eta *Perdita Durango* filmen kontra dudana ia guztia. Alde zer ote dudana? Espainiako zineman egiten diren beste film asko baino freskoagoak direla. Modernoagoak. Jendea aretoetara ekarri dute eta sarre arren truk bi orduko ikuskizun disdiratsua eskaini diote. Ez da gutxi. Ez da ordainsari makala. Eta Nafarroako semea den Montxo Armendarizen *Secretos del corazón* aipatuko dudana 1997ko laburpen azkar eta aldebrestu honetan? Ez dakit ba. Bestelako zine mota da. Gazigozoa, modaz piskatxo pasata, bare-barea. Aretoak bete ditu ere eta Oskarretako lehian parte hartu nahi du. Ez nau betetzen baina ez nau sutan jartzen. Onerako edo txarrerako borborka jartzen ez nauten filmei buruz, printzipioz, ez dakit zer esan. Nahiago dut Julio Medemen *Tierra*-ko lur gorri hura buruan gorde. Barkatuko didazuelakoan, agur t' erdi.

ANDOLIN EGUZKITZA

LITERATURAZ ZENBAIT BERRI ETA GOGOETA

Euskal literaturaz berba egiteak 1997ko Euskal Herrian sendimendu kontrajarriak adieraztera behartzen du norbera, alde batetik literatura gero eta garatuago, sendoago eta mardulago ikusten den neurri berean, oraindino, literaturaren beraren ikuspegitik, nahiko herri eta gizarte desegituratua aurkitzen dugulako: idazleak ia presentziarik ez daukan gizartea da gurea, bere lanaz ezin bizi daitekeen idazleriaz hornitua eta handaze idazleak bere funtziorik behinena betetzen ez dueneko gizartea, hots, mitogintzaren sortzailea izatea eta era berean gizarte horri nortasuna emakeran parte hartzaile nagusia.

Eta datu ilunekin hasteko —oroimenean gero argiek iraun diezaguten— guztien erakusgarria eta beste hainbesteren iturburua den euskal idazleak gure gizartean daukan presentzia txikia aipatu gura nuke oroz lehen. Adibidez, Galeuzca biltzarra egin berri dugularik, nik dakidala, *Egunkaria* eta *Egin*-en argitaratu denetik aparte (lehenengoan batez ere) ezer guti agertu da Euskal Herriko eguneroko idatzietan (Iparraldeko *La Semaine du Pays Basque* deritzon artikulua bat agertu da). Esate baterako, Aingeru Epaltzak *Tigre Ehizan* eleberriarekin Eusko Jaurlaritzaren literatur saria irabazi berri du, eta Nafarroako Gobernuak lehendakariak, Miguel Sanz jaunak, Aingeru ikusi eta ez du bere burua zoriondu beharrean aurkitu. Aurtun, kasu batez, argitaratu diren liburuen bizpahiru aipatzeko eskatuko bagenie gure agintari politiko gehienoi, izerditan blai geratuko lirake, hotzikararen hotzikaraz. Eta amaitzeko azkenez, mundu osoko literaturaren merkatu nagusiak, irakaskuntza ertaineko ikasleenak, gurean ez duela ia funtzionatzen aipa genezake, euskal hizkuntza eta literaturaren irakasle askok eta askok bere funtzioa betetzen ez dutelako: irakurzaletasunaren pizleak izatearena. Arrazoia agerian dago. Euren ariko askok, oraindik ere erdaraz ikasi duelarik, ez du euskaraz ia literaturarik irakurtzen eta erdaraz, edozein dela erdara hori, ezer gutxi. Eta horrela segi genezake soka amaigabe bat sortuz.

Agerian dago, euskal idazleak, salbuespenak salbuespen, ez dauka presentziarik euskal gizartean. Eta argi dago, egun, hogeidazle kalitateko erraz aipa ditzakeela edonork, alegia, Bernardo Atxaga, Joseba Sarrionandia edo Anjel Lertxundi eta Koldo Izagirrekin batera mundu osoan zehar Euskal Herriaren koloreak burgi eta harro erakuts litzaketenak batere beldurrik gabe.

Eta idazlearen presentzia publiko horren faltak gorpil zoroa apurtzeko ahalbide guztiak mozten ditu. Ezezaguna denez, eta ezezagun den neurrian, euskal idazleak ez baitu euskal merkaturuan behar beste saltzen literaturaz bizi izateko; ez zaizkio obrak erd a retara itzultzen eta sendotasun ekonomikoaren bideak irekitzen, eta beraz idazkuntzan segitzeak berez den zailaz gain, ahalegin soberakin eta maitasun bereziak eskatzen dizkio, asko eta asko erabiltzeko prest ez daudenak. Beste era batera esanda, euskaltzaletasunaren gorpulean dabil, ez profesionaltasunaren estrata eta bidezidorretan.

Baina aipaturikoak egia izanik ere, ez dira guti bidea eginez goazela segurtatzen dizkiguten zantzuak. Hona hemen aipatu beharreko batzuk:

1) Euskadi sariak lehenengoz, sari sendoa izateaz gain (bi milioi pezeta), milioi erdi gehiago ematen dio irabazleari sari-tutako obra erdara batera itzul dezan, eta beste milioi erdi bat bere obra osoaren katalogo bat presta dezan Europako erdara nagusietan. Eta zorionak eman behar dizkiogu Eusko Jaurlaritzari, bide hori baita euskal idazleak munduan ezagunak izan daitezen daukagun bide bakarra, gurea hizkuntza txikia izanik, aukera gutxi baitaukagu itzuliak izateko.

Beharbada —agian esan beharko dugu— hau dateke itzulpen-politika sendo baten hasmenta apurra, euskal literatura bizi den egoera ezagututa, ausartago izan behar baitu Eusko Jaurlaritzak, hots, inbertsio handiagoa egin eta urtero, euskaraz argitaratu hamar libururik onenak gaztelaniara, frantse-sera, ingelesera eta alemanera itzuli horrek ekarriko lukeen gainbalioarekin, alegia, idazle gehiagok autonomia lortzea itzuliak izateko, eta beraz gero eta dependentzia txikiagoa izatea tankera horretako politiketatik. Euskal agintariek lehenengo pau-

soak egin behar dituzte bakarrik: horixe da eskatzen diegun bakarra. Horretarako faktore bi kontuan hartu behar dituzte, alde batetik eskatzen zaien ahalegin ekonomikoa oso txikia dela (hamar liburu lau hizkuntzatara itzultzea ez da lar 50 milioi pezetatik igaroko), eta bestetik bertoko erdaldunek behin eta berriro diotenaren eta sinesten edo sinetsi gurago dutenaren kontra, euskaldunok munduon euskaldun izateagatik garelako, ez hitzeko, sudur luzeko edo eta hazpegi markatuko garelakoan, h.d., Europako txoko honetan, oztopoak oztopo, eta gutiengotasun-konplexuak gutiengotasun-konplexu, geure hizkuntzari eutsi diogun herri txikia garelako, ez beste ezagatik.

2) Euskal literatur hizkuntza inoiz ez bezalako bultzada hartzen ari da, inoizko ahaleginik handiena egiten ari delako erdaretatiko itzulpenen bidez, dela literatura unibertsalaren egitasmoaren bidez, dela pentsamenduaren klasikoaren itzulzereko proiektuaren bidez.

Ez da hemen aipatu beharreko kontua, hain baita ezagun, zelan sortu diren mundu osoko literatur hizkuntza gehienak: itzulpenen bidez. Eta euskara ez da hor salbuespena izanen, oraingo idazle-belaunaldiak zelako literatur tradizio apur eta erkin jaso duen kontuan hartuta batez ere. Eta apur eta erkin diot, ez dugulako era naturalean jaso, eskolaren bidez alegia, Axularren prosa mirezgarria edo Oihenarten idazkera bihurria, edo Etxeberri Sarakoaren oldarra idazteko orduan Duvoisin kapitainaren aberastasun hesigabearekin. Hori guztio-ri, beharbada, ahalegin pertsonalez lortu dugu, ez baina munduko beste hizkuntza batzuetako hiztunek bezala eskolaren bidez eta halandaze jadanik osoturiko literatur hizkuntzaren bidez. Non egonen ginateke Axularrek loreturikoa gure literatur hizkuntzan dagoeneko sartuta balego, gure ondarean zati ezin utzizkoa izanen balitz?

Eta halaz ere bidea eginez goaz, eta literatur hizkuntza eta literatura bera ikaragarri aberastuz eta sendotuz.

3) Amaitzeko, Idazleen Elkarteko buru gisa, baina era berean ere santurtziarra naizelako, emaztea gure herritarra baitu (Anamari Urreztietia) eta euskaldun berria, Martin Ugalde aipatu

gurako nuke eta bere ohorean azken lerro hauek idatzi. Eta lerro hauek hari eskaini gure egoeraren onaren islada ere baita Martin Ugalde, idatzi egin duen literatur ibilbideagatik batetik (politikoa eta soziala alboetara utzi gabe) baina batez ere gaztelaniaz idazle ona izateko zena, eta dena, bere hizkuntzari fidel segitu duelako bestetik.

Askotxo dira oraino ere Euskal Herria dena —munduko beste herri txiki bat, ez gehiago, baina ez da gutiago ere— ontzat jo gura ez, eta euskaraz ezin idatz daitekeela teoriaz edo ekintzez defendatzen dutenak, salduko ez ei dutelako, ezagun eginen ez bide direlako eta euskaldunon hizkuntza gauza ez delako euren sorkuntzaren miresgarriari eusteko. Eta norberak kaiku aurpegia ote daukan itaundu behar dio bere buruari, pertsonaia horiek, erdara baten periferiako izatea aukeratu dutenek eurek, izugarrizko bekaitzaz begiratzen baikatuzte gure herrian sariak eta halako errespetu publiko apurra —goion aipatu bezain apurra— lortzen dugunean, eta batere lotsarik gabe eurentzako «abantaila berak» eskatzen baitituzte eta indarrez demandatzen.

Eta Martin Ugalde ez da aldra horretakoa. Martin Ugaldek eutsi egin dio euskararen sorkuntzari, horretarako literatura-ren historian gutxik egin duena egin behar izan badu ere, literatur hizkuntza bi erabili, biak egoki, zehatz eta goxo. Izan ere, kasurik ezagunenak Vladimir Nabokov eta Conrad dira, baina ez bata, ez besteak ez zuten ingelesez eta errusieraz lehenengoak, eta ingelesez eta polonieraz bigarrenak batera idatzi. Kronologikoki Nabokov-ek lehenengoz errusieraz idatzi zuen eta gero ingelesez, eta Conrad-en kasuan jakin ere ez dakit polonieraz idatzi ote zuen. Martinek, aldiz, bietan jarraitu du, eta bietan sendo. Ohorea berari!

ELIXABETE GARMENDIA

Arranoaren ikuspegia nahi luke batek, baina txantxangorriaren besterik izan ez, kulturgintzak urtebeteko epean eman-

dako uzta neurtzeko. Hala ere, ezin etsi bada, lentilak jantzi, zoom-a hartu eta atzera-aurrera eginez erreferentziak hartzeko, ekintzak bezainbeste jarrerak foto-finishean biltzen saiatuko da honako hau.

Azteranzko enfokea lehendabizi. Aurten betetako mendeurrenen artean, hiru aukeratuko ditut: Orfeoia, Sorozabalen jaiotzarena eta Antoine Abadiaren heriotzarena. Hirurek ere izan dute oihartzunik gurean, ekitaldi ofizialen mailan behintzat. Orfeoia bere urterik aktibo eta famatuena bizi izan du, orain Cola Cao-ren iragarki zaharra kantatzen, hurrena Laboari koruak egiten —eta demonio, agoantatu egin behar dira ehun laguneko koruak; *chapeau* Laboari— eta azkenean baita bihotzeko aldizkarietan sartzeko merituak irabaziz ere, ezkontza printzipeskoan. Garai batean Errepublikari musika jarri zion korua zeregin horretan ikusita, ze zipriztin ez ote zituen botako Sorozabal errepublikanoak hilobian. Abadia aristokratak berriz, munduan ibiltzen ohituta dagoenaren irrifarre sufizienteaz emango zion ameto *frivolité* horri. Iritziak iritzi, jaso ditzagun altzora ehun urtera funtzionarizatu gabe iritsi den Orfeoia sasoia, Sorozabalen errebeldia eta Abadiaren *savoir faire*-a, batez ere mundu exotikoak eta hemengo bertakotasuna konbinatzen zekien alde horretatik. Ez da heredentzia makala.

Etorkizunerantz enfokatuz, ehun urte barru, auskalo zein gizon-emakumeren jaiotza-heriotzak gogoratuko dituzten efemerideetan. Aldiz, badakigu zein gertakari jasoko duten garaiko kontatzaileek: Guggenheim-en sorrera. Txarrenera jota, titanioa herbidu egingo da eta barruak tetrabrik eta dodotisez betetako apal eskergak gordeko ditu. Onenera jota, ojala mojigatatzat joko balituzte gure ondorengoek eronkaren aurrean aitajaun-~~amandrek~~ bizi izandako zalantza, balantza eta kezka.

Gauza da, nahi ala ez, Abandoibarran abiatzen den itsasuntzian sartuta gaudela, hori dela gure eszenario nagusia. Horretan utziko dugu oraingo, hurrengo urteetan dekoratu horrek ze obra jokaraziko digun ikuskizun. Bitartean, kultura egunerokotasunari erantzuteko moduetan isladatzen dela kontuan hartuz, zirriborra dezagun, «bizimodu kotidianoaren» kronikaren bidetik, zer nolako ezaugarri kultural kolektiboak

dauzkagun, ze itxura erakusten dugun izaki kultural gisa 1997ko bizidunek.

Collage bat beharko du izan emaitzak, puzzle baten antzera, argazki zati desberdinekin osatua. Oinetatik hasita, honelatsu.

- *Abarka etnoak*. San Telmo, museo etnografikoen eredia, pitzaduraz beterik dagoela, baina hemen dagoen afizioa trapu eta tresna zaharrak atera eta antzinakoen ustezko bizimodua birrantzesteko... Ez dago asterik euskal jai, kirol, ezkontza, azoka, erromeria, txerriboda edo enparaturik gabe, dena derrigorrezko txistu, trikitixa eta bertsoz onduta. Askotan ez da erraza bereizten non amaitzen den kitsch arloa eta non hasten folklo-rearen garapen naturala. Zer den kromoa eta zer taxuz berpiztutako usadio zaharra. Nolanahi ere, artilezko galtzerdien gainetik abarkak jantzita paratuko gara, zuztarretan errotuta.

- *Kitarra elektrikoa ezkerreko eskuan*. Autoflagelaziorako joera nabarmena duen herri honetan, pozgarria gertatzen da honelakoak irakurtzea. «Euskal kulturaren esparrurik osasuntsuena musikarena dela esan daiteke» (Garbiñe Ubeda, *Argia*, 97-06-08) edo «Europa osoan ez dago hemengo musika mailarik» (Kaki Arkarazo, *Argia*, 97-03-30). Eta ez dira Orfeoia-aren osasun eta mailaz ari, garajeetan entsaiatu eta taberna edo pilotalekuetan egiten den musikaz baizik, compact-etan ezezik, CD-ROMetan hedatzen hasi den musikaz.

Errealitate anitz eta zabala eskaintzen du gainera musikagintzak estiloei dagokionean. Are eta zabalagoa musika akademikoaren esparrua gehitzen badiogu, sasoi hau ere, aurren, Euskalerriko Gazte Orkestraz gain, beste kamara orkestraren bat eta talde txikiak ere jaio baitira.

Guk Lady Dirik ez haretan Orfeoia eta baladak batera entzun ahal izateko, baina estreinatu gara geroz eta modagoan dauden estiloz gaindiko nahasketa horien esperimentuan: Orfeoia eta Laboa, Kepa Junkera eta Bilboko Orkestra, hortxe eredu pareta. Musikaz blai, hau dugu, segurasko, gure gizartea osorik eta sakonen beratzen duen artea.

- *Eskuinean, bokata*. «Ogia eta zirkoa» izanik Telebistako kontsigna nagusia, zirkoa San Mameseko lehoiek, txuri-urdinek,

gorritxoek eta inon diren kontrarioek jartzen dute; ogia —eta tartekoa eta ardoa— audientzia datuak gizentzen dituzten ikusleek, hiritarrik mimatuenak, telebista kateen arteko borrokan harrapakin preziatuena. Ezarian-ezarian, berebiziko indarra duen sektorea. Kontua da bahiturik dauzkatela futbolaz at beste entretengarri batzuk ere izan daitezkeela uste duten gizataldeak.

- *Bibotea*. Praxak edozein sexuren ondare izatera iritsirik, bibotea hartu behar gizonezkoen ezaugarritzat, emakumeak ondo asko dakien bezala gizonez mozarrotu nahi duenean. Bibotea, ezinbestekoa da eginkizun batzuetarako. Galde diezaietela Irun eta Hondarribiko Alardeetan, praxa txuriak eta txamarra beltza jantzita, parte hartzeko asmoa erakutsi duten emakumeei. Teresa del Valle bezalako antropologo batek iradokitzen duen esplikazioari heldu behar —Aduanak kentzean bi hiri horiek bizi izan duten krisi sozio-ekonomikoaren ondoren, iragana indarrez atxikitzeke irrika—, bestela ezin baita ulertu gaur den egunean emakume horien nahiak harrotu duen hautsa. Kontua da euskal *zerak* bibotea daramala, eta ez depilatzen den horietakoa.

- *Behi sakratuaren kopeta*. Hausnarrean, ahotik behera ezezik baita gora ere, burmuin aldera, hausnarrean dihardute behi sakratuek, huntaz eta hartaz, ginenaz eta izan behar genukeenaz. Beren irakaspideak zabaltzeko orduan, sermoilari apokaliptikoen erretorika iluna nahiago dute gehienek, gauzak erraz eta ulergarri esatea baino. Eta horrela telebistako kamarek ezikusia egiten diete eta irratietako mikrofonoek berriz entzungor, eta gurpil zoro horretan are eta erretxinago bihurtzen dira behi sakratuak. Adibide xume bezain esanguratsua, euskaltzainen batzuek erakutsitako umore eskasa, telesail batean aipatu zituztenean. Berriz ere izango dira ezagunagoak futbolistak, sukaldariak eta politikoak, eta geratuko da oinezkoa maisurik gabe.

Beraz, behi sakratuaren kopeta beltzak osatuko du oinetan abarkak, esku banatan kitarra eta bokata, eta sudur azpian bibotea daraman izaki kultural horren erretratoa. Surrealista samarra. Hori ez da berez inor lotsatzekoa, baina armoniaren arauk oreka gehixeago eskatzen ote duten susma liteke. Zuzenketaren batzuk egin ote litezkeen, alegia, kulturgintzak be-

rekin behar duen auto-azterketaren bidetik. Erretratoaren hariari segiz, hona galdekizun gertatzen diren puntu batzuk:

— Sustraiekiko lotura eten gabe, baina klitxeetatik haratago, ez ote den jo behar adierazpide eta modu berriak sortu eta gartzera bete-betean.

— Musikagintzaren martxa beste esparru batzuetara zabaldu ote litekeen, beti hastapenetan eta jaio ezinik dabilen zinemagintzara adibidez.

— Hedabideek, telebista publikoak bereziki, ez ote duten aberastu behar ikusmira, errentagarritasun azkar eta errazeko programazioaren baitan soilik egon gabe, eta bidebatez, gizarteko sektore desberdinen arteko zubigintzari heldu, hori baita beraien eginkizuna.

— Behi sakratuek, Unibertsitatean eta goi mailako beste erakundeetan mugitzen diren horiek, popularekin komunikatzeko ahaleginen bat egin ote dezaketen. Dibulgaziorako teknikak hortxe daude, eta ez daukate zertan mezuaren balioa murriztu.

Dinamismo faltaz ezin gara kexatu gure gizarte honetan, kulturaren alorrean gutxiago, eta horretaz jabetzeko edozein egunkaritako agendari erreparatzea nahikoa da. Eklektikoak gara gainera kontsumitzen dugunaren aldetik, eta geroz eta gehiago, baita produzitzen dugunaren aldetik ere. Kontraesanez beteta gaude, eta, apustuzale beti ere, sarritan tratatzen gara erabaki ezineko sokatira jokaldietan. *Louvier*'-seko Javier Merinok, edozein asteburutan, nonnahiko parte zaharrear aurki daitekeen panoramaz zioena: «(kale) transbertsaletan borroka egingen da, eta diagonaletan bizi». Figura egokia gaur egungo hergintzan eta kulturgintzan gertatzen dena deskribatzeko.

Zeharkako kaleetan zein zuzenekoetan, denetan, lasai bizi ahal izatea helburu, asmatuko ahal dugu kokteletako gasolina muralak pintatzeko erabiltzen. Eta ehun urte barru egin ahal izan dezatela zuberotarrek «Kultura 1997» pastoralara, txakeak, txapelak eta txandalak, zapatila korrikalariak eta takoi fineko oinetakoak, dena nahastuta, dekoratutzat titaniozko fatxada, No eren untzia-aren pare. Egin ahal izan dezatela pastoral surrea-

lista baina koherentea, anitza, ederra eta inteligentea, dibertitua... munduko edozein eszenariotara eramateko modukoa.

RITXI LIZARTZA

REKALDEN EGINGO DUGU HITZORDUA GGG-RA JOATEKO?

Gure museo berriak zabaldu ditu dagoeneko bere ateak. Irakurri dugunez, benetan merezi du Euskaldunako hilobi berrietua bisitatzea. Ikusgarria, ederra, goi-mailakoa, garrantzitsua... Oraindik ere baloratzeko gai ez garen prestigioa ekarriko dio Euskal Herriari nazioartean.

Komukabideek sekulako saioa egin dute museoa denona izan dadin, euskaldun guztiona, Estatuko pertsona guztiona, ez bakarrik bizkaitarra. Konturatzerako ordea, bisitari japoniarrak, katalanak... Denak aurreratu zaizkigu. Lehenengo hilabetean 100.000 joan dira eta gu, hasierako inaugurazio-erakusketara joan gaitezen hainbeste saiatu badira ere (ez daki gu ondo zein arrazoirengatik), oraindik hurbildu ere ez!

Baina bai, geu ere joango gara GGra. Sinesten baitugu ikusgarria, ederra, goi-mailakoa eta garrantzitsua dela. Ez bai-kaude etorkizunaren aurka. Ateak zabaldu behar baitzaizkio kanpotik datorren kulturari. Eta ziur baitakigu gozatu egingo dugula.

Baina sirenaren kantuak bailiran, beste jardunak entzun eta erakarri egiten gaituzte.

Gasteizko Arte Garaikideko Museoaren proiektua bultzatzen ari dira, baina ez dute lortu konpromezurik Eusko Jaurlaritzaren aldetik. Donostiako San Telmo Museoaren izenean, Donostiako alkateak berak eskatzen ditu laguntzak. Baionako Erakustokia... Ah, barkatu, badakigu arrazoi administratiboak direla eta, Baiona ez dagokiola Eusko Jaurlaritzari (gainera, aspaldi honetan itxita egon da, baina era berean orain urte batzuk hasi zi-

ren berritze-lanak; beraz, honetan ere arazorik ez) nahiz eta bertan bildurik egon euskal kulturaren altxor aberatsena. Eta egoera horretan daude beste hamaika museo. Are gehiago, museo askok, laguntza jasotzeko, GGGren osagarri izan beharko dute.

Baina ez gara Ulises, eta sirenen kantuak gu liluratu beharrean, GGG Museoak sorturiko ametsetik esnatu egiten gaitu. Eta GGG eraikitzeke erabakiaz hausnarketa egiten dugu, ez baitakigu eraikia izan den herri bati prestigioa eman eta erakargarria izateko —turismoa helburu; beraz, beste sail batek ordaindu beharko luke bere aurrekontua eta urteroko mantenuaren zuloa— edota arrazoia gure herrian kultura bultzatzea den; Kulturak Sailak, baina batez ere euskal kultura bultzatzea urtero larrutik ordaindu behar duena ikusita, badirudi sekulako bultzada eman behar diola.

Kultura bultzatzea arrazoi izaki, lehenik eta behin egungo museoen egoeraz kezkatu behar zuen Jaurlaritzak. Museo horien egoera oso larria da: laguntza eskasak jasotzen dituzte (badakigu Jaurlaritzak ez dela errudun bakarra), utzikeria sumatzen da erakundeen jarduera askotan eta museoen beren egungo egoeran, ez dago koordinaziorik herrialdeetako egungo museoen artean, inbertsio-politika bateraturik ere ez museo-sarea ezagutzera emateko (seguruenik inkesta bat eginez gero, gehien ezagutzen dugun museoa GGG bera da, eta ez gara gai gure herrialdean dauden bi museoaren izena ere emateko). Arazo horiek guztiek eta beste askok konponbidea izanez gero aurkituko diogu zentzurik teilatu eder hori egiteari, eta ez alderantziz, gure museoaren egoera eta beren inguruko kultur politika Paleolitiko garaikoa dirudien egungo egoeran, erakusgai dituzten harriak berak baino zaharragoak.

Rekalde Areto berrituan geratuko gara, bai... Eta berrogeita hamar milioiko (bi milioi libera) inbertsioaz Euskal Herriko eta kanpoko artista berriei aukera emango zaien kulturagune hau ezagutu eta gero abiatuko gara GGGra. Seguruenik ez baitugu horrelakorik topatuko Nerbioiren ertzean.

Eskerrak ez duten lortu irekiera-ekitaldirako *Guernica* Madrildik ekartzea. Egon dadila koadro horren hilotza Madrilgo hi-

lobian. Eta garai batean Euskal Herriak jasandako eraso bortitz baten ikurra izan zena, ez dezatela orain bihurtu eguneroko euskal kulturgintzaren aurkako erasoaren ikurra.

EUSKAL ANTZERKIGINTZA PROFESIONALAREN BIRMOLDAKETA

Azken urteotako bilakaera, batez ere joan den urtekoa, 1997ko jardueran gauzatu dira. Badirudi urte erabakiorrak direla hauek antzerkigintzarentzat; oso lan gutxi estreinatu badira ere (ez dira hamar izango), birmoldaketa garai hau, taldeek berek bizirauteko eragina, sekula izandako arrakasta mailarekin bat etorri da. Iruztan honetan alde batera utziko da gero eta handiagoa den haur-antzerkiaren produkzioa.

Birmoldaketa nabarmena izan da: talde handi asko desagertu edo banatu egin dira; iraun duten askok enpresa moduan funtzionatzen dute, aktoreak kontratatuz; ia gehienek bultzatzen duten euskarazko bertsioaz gain (badira batzuk euskara hutsean egiten jarraitzen dutenak eta beste batzuek sekula ez dute euskaraz egin), erdarazkoa ere egiten dute, Estatu espainiarreko hiriburuetara inoiz baino gehiago ateraz eta arrakasta lortuz; eta abar, eta abar.

Esan bezala, prestaturiko antzezlanen errentagarritasuna ateratzen zaie, Euskal Herrian emanaldi mordoa emanez eta erdarazko bertsioarekin Estatuko hiriburuetara joz. Hau oso nabarmena izan da aurten euskal antzerkigintzaren ikurra beste inork baino gorago jarri duen Tanttaka taldearen kasuan (ezin ahaztuko dugu aurreko urteetan Ur taldeak lorturiko arrakasta). Izan ere, iaz estreinaturiko *El florido pensil* antzezlanak aurten eman ditu bere onenak, eskainiriko 300 emanaldietan: hiru hilabetetik gora Madrilen, hilabete Valentzian, hilabete Bartzelonan, denboraldiko lanik arrakastatsuen delako esan liteke. Bide beretik abiatu dira, bestalde, talde beraren *Shakespeare osoa (guxi gora-behera)*, Txaloren *Sagu-tranpa* (hau ere iaz estreinatua eta Bartzelonan hilabetez izana), Adosen *Lamiak*, Maskaradaren *Nerudaren postaria* (zineman eta literatur lan moduan arrakastatsua izana) eta Bederen 1 taldearen *Udaberriko lore guztiak*.

Aukeraturiko egileei dagokienean, taldekide batek egindako lana aukeratu izan da sarri, baina gero eta normalagoa da egile ezagunak hartzera jotzea, ikusleentzat kalitateko erreferentziak izateko (Shakespeare —oinarria bada ere—, Agatha Christie, Bernardo Atxaga...)

Nabarmena da azken urteotan gero eta gehiago eskatzen zaiela euskal taldeei Euskal Herritik kanpoko hiriburuetan eta herrietan aritzea. Beraz, ez da harritzekoa pentsatzea Estatu espainiarreko besteen pareko direla, hori dutela orain arte ukatu egin zaien *errealidadea*.

Baina taldeen funtzionamenduari eutsiz, noiz ikusi izan da gurean antzerki-talde bat, une berean bi antzezlan eskaintzen dituenik eta bietan aktore ezberdinak erabiltzen dituenik, bat bera ere taldekide ez dela? Horixe da taldeak enpresa edo produktore bihurtu izanaren adibidea. Bizirauteko, talde asko desagertu edo —zenbaitetan eszizioen ondorioz, Bederen letik Txalo, Tanttakatik Ados...— enpresa bihurtzearen artean aukeratu behar izan dute. Produktore bihurtu direnek aldatu egin dute lehengo talde-kontzeptzioa (talde finko eta itxia, egunetik egunera bizi zena): Tanttaka, Txalo, Ados, Maskarada, Bederen 1... Historiko asko desagertu direnez gero (Karraka eta Geroa adibide egokienak) eta arriskuak hartzeak hondamendia ekar dezakeenez gero, antzerki-produkzioak izugarri gutxitu dira, goian esan bezala, hamar estreinaldi ere ez baitira eman.

Eta produktore bihurtzeko prozesuak derrigortu egin ditu taldeak antzezlan arrakastatsuek aukeratzera. Horrela, arriskua txikiagotu egiten da eta ikusleen aldetik onarpen zabala lortzea bilatzen da. Jendeari erraz iristen zaion antzerkigintza egiteak ez du esan nahi, ordea, aktoreen lana erraztu denik. Baina umoretik bideratzen diren lanak hartzen dituzte eta alde batera uzten dira planteamendu sakonagoak lantzen dituztenak, pentsarazten dutenak. Ildo honetatik, iaz estreinatu eta aurtuen bere onenak eman behar zituen Hika taldeak egokituriko Bernardo Atxagaren *Henry Bengoa Inventarium* lanak, seguruena apusturik ausartena, ez ditu erabat lortu aurreikusitako ziren emaitzak; arrazoia bilatzea zaila da, baina inola ere

ez kalitate eza zuenik. Hala ere, ezin esan arriskurik gabeko arrakasta bilatzea taldeen errua denik.

Arrakastatsuak izatea ia derrigorrezkoa da antzokien zirkuituan edo sarean sartu ahal izateko. Montaje bat saretik kanpo geratzeak taldea hondamendira eraman dezake eta, beraz, arriskuak hartzea oso zaila da. Jaurlaritzaren laguntzek ere, ezin esan behar guztiak asetzen dituztenik; erakundeek ere behartu egiten dituzte taldeak antzerki-mota zehatz bat egitera.

Beraz, taldeek antzerkigintza profesionala elebidun planteatzen dute gaur egun, bizirauteko Euskal Herriko mugak gainditu beharrean daudelako. Euskara hutsean, beti ere antzerkigintza profesionalaz ari garela, bakarra egin da, Hika taldearen *Hau komeria!* antzerki-musikala.

Euskal Antzerki Nazional bat egiteaz ere lehen hitzak entzuten hasiak gara. Egungo egitura murriztu egingo luke eta antzerki nazionalaren azpian goi-mailako antzerki talde batzuk —diruz ederki hornituak— egongo lirateke eta azpian amateurak baino ez. Hala balitz, talde askok desagertu egin beharko lukete. Antza denez, oraingoz planteatu baino ez den ideia hau tentuz jorratu beharko da. Batez ere kontuan harturik oraindik ere Euskal Herrian eskaintzen den antzerkiaren % 40 kanpotik ekarri dela, nahiz eta etortzen diren konpainia gehienek ez duten bertako taldeen maila gainditzen. Adibide ego-kiena, uda garaiko komedia hutsalak, Madrildik aktore ezagunen baten amuarekin ekartzen direnak.

Ipar Euskal Herritik etorri zaigun berririk onena, hainbat talde amateurrek berriro ere lanari ekitea eta tradizio-teatroaren arrakasta alde batera utzirik, Antton Lukuk eta Mattin Irigoienek idatziriko antzezlanekin irabazitako antzerki-sariak, *Tu quoque fili* lanaz Donostia Hiria lehenak eta *Hautsi da kristala!* idatziz Euskaltzaindiaren Toribio Altzaga bigarrenak. Erronka ederra litzateke hemengo talde profesionalek antzerkigintza hau taularatzeko ausardia izatea.

Telebistek, batez ere ETBk, eraginik izan dute antzerkigintzan. Aktore asko orain urte batzuk oso mesfidati agertzen ziren eta ez zuten nahi izaten telebistan aritu. Gainera, telebis-

tan lan egiten zutenekin kritiko agertzen ziren. Hori ez zela aktore izatea, aktoreari ez zitzaiola merezi adina ordaintzen (Estatuko beste TVekin konparatuz) azkarregia zela erritmoa eta alde artistikoa ez zela behar bezala zaintzen eta, beraz, telebistako lana ez zela benetan aktore-lana. Orduz geroztik tele-sail ugari egin izan dira euskaraz, eta *Goenkale*-ekin hasi zen aldatzen irizpide hori.

Baina aurreko dramatikoaren produkzioa indartu egin da eta, horrekin batera, hasierako kritika eta mesfidantza batzuk baretuz joan dira (nahiz eta lanaren balorazio ekonomikoa ez den ia batere aldatu, nahiz eta aktore ez direnen intrusismoa oso handia den...). Izan ere, aktoreei gutxieneko segurtasun bat ekarri die lan-mota berri honek, antzerkian ez zuten lan jarraia eta diru-kopurua duina.

Barne-produkzioako *Goenkale*-k, *Jaun eta Jabe*-k eta *Benta Berri*-kederki erakutsi dute telebistako aktore izatea beste ereduko aktorea izatea dela. *Ikasi eta bota* filosofia da oinarria eta ezin eskatu zaiola interpretazio-mailan antzezlan batek duen biribiltasuna. Antzerkitik zetozenek egokitu baizik ez dute behar izan, baina antzerkia ezagutu ez eta telebistan aktore egin diren askok eskola izan duten funtzionamendu horretan erakutsi dute beren maila, antzerki-aktore zer den jakin gabe.

Antzezlanak bezalaxe, aktoreak berak ere esportagarri bihurtu dira eta Estatuko beste telebistetan jardun dute lanean, dramatikoetan.

Baina honek izan du, bestalde, eragin kaltegarririk: antzerki-produkzioa murriztu egin da eta zenbaitetan, aktoreek eta taldeek aukeratu behar izan dute telebistako lanaren —seguruagoa eta jarraiagoa— eta aktore-lanaren artean. Oso zaila izan da askotan aukeratu behar hori.

Bestalde, egoki litzateke komunikabideek oro har, eta neurri handi batean publikoa den ETBk antzerkigintzari tratamendu egoki bat —antzezlanak sarriago eta sistematikoki telebistan eskainiz— emanez, antzerki-produkzioari ere laguntzea, Euskadi Irratian udaz geroztik *Marlowe detektibea*-ren abenturei buruzko irratinobela emanez lagundu izan den bezala.

XABIER MENDIGUREN BEREZIARTU

ITZULPENAREN GALAXIA ETA EUSKARAREN UNIBERTSOA

Urtea joan eta urtea etorri euskal itzulpengintzaren mundu edo galaxiatxo hedatuz eta bere baitan gero eta konplexutasun handiagoa garatuz doa. Aurten argia ikusi duen J. M. Torrealdairen *Euskal kultura gaur. Liburuaren mundua* (205-226 or.) obrari begiratu bat ematea aski da orain arte inoiz ez bezalako datu-kopuru eta irudikapen-baliabideez euskal itzulpengintza zer izan den eta zertan den ikusteko.

Hedatuz doan, zenbait alorretan asetze-puntu bat lortu duen eta gogoeta eta birmoldaketak behar dituen galaxia.

Horregatik euskal itzulpengintzaren eta azken bi urteotan ekinean diharduen eta berriki euskalgintzako gizarte-erakundeen Kontseilua gauzatu duen Euskararen Unibertsoa bezalako mugimenduari arteko lotura egitea ez da halabeharrez edo inguruabar pertsonal hutsengatik egin dudan lotura.

Euskararen Unibertsoak plazaratu dituen ideiak kontuan hartuz, euskalgintzan hazkuntza eutsigarria eta euskaldun ororentzat hizkuntz bizigune erosoak lortu nahi badugu, itzulpengintzak haur eta gaztetxoengandik inguruan mugitzetik pixkanaka gazte eta helduen munduko premiak asetzerantz bideratu beharra dauka, gero eta gai desberdinagoak euskararen eremura ekarriz, nahiz eta goi-espezializazioko testuak seguraski ingelesean idazteko joera oro har etorkizunean areagotu egingo dela onartu.

Bestalde, eta Euskararen Unibertsoak erakusten duen il-dotik, Euskal Herrian bizikide ditugun gaztelania eta frantse-saren unibertsoetan bizi direnei euskararen munduan sortzen denaren berri ematea orain arte baino indar eta konbentzimentu handiagoz bultzatu beharra daukagu etorkizunean, nahiz eta horretan komunikabideen kontrola dutenek interes handiegirik agertuko ez duten. Euskararen baitako kultur-gintzak, nahiz eta xumea izan, egoki itzuli eta behar duen pu-

blizitateaz hornituz gero, badu zer esan eta ibilirik munduan zehar, bai Euskal Herriko beste unibertsoakideen artean eta euskal diasporarekiko loturak estutzeko ezezik, baita beste edozein hizkuntza eta kulturarekiko zubiak ezartzeko ere. Sortu den Kontseiluak Euskararen Unibertsuaren Jardunaldietako testuak erdaratu eta argitaratzea izan liteke izpiritu horren lehen pauso adierazgarrietako bat.

EUSKAL HERRIKO ADMINISTRAZIOA ETA JUSTIZIAKO ITZULPENGINTZA

Aurten argitara eman da ale monografiko batean iazko udan aipaturiko gaiaren inguruan etxeko eta kanpoko hizlariak egin dako gogoeta. «Euskal itzulpenaren alorrean itzultzaile-talderik aspaldikoena eta handiena» osatzen duen honi buruzko ikuspegi zabala aurkitzen da bertan Lurdes Auzmendi, Nekane San Migel, Jon Agirre, Anjel Lobera eta Jesus Maria Agirre Berezibarreren eskutik, kanpotik etorritako Marta Xirinaes, José Palacio González eta Antonio Argüesok nazioarteko informazioaz argitu eta osatua.

Lurdes Auzmendik emandako datuen arabera, 162 dira Euskal administrazio eta justiziako itzultzaileak, eta honako profila hau dute nagusiki:

- Funtzionario-harremana dute erakundearekin eta batez beste 5-6 urte daramatzate lanean, erdi- edo goi-mailako ikasketak eginak dira, euskaldun zaharrak, eta 2.700.000-3.500.000 bitarteko soldata gordina irabazten dute urtean.

- Beren formazioaz kezkatuak, itzulpengintzan (aldizkari ofiziala, arauak...) aritzen dira nagusiki, baina euskararekin zerikusia duten beste zeregin batzuetan ere bai. Itzultzaile-interpretarien kasuan, bi zereginetan jarduten dute. Lan gehiena administrazioak bere funtzionamendurako gazteleraz sortzen dituen testuak itzultzean datza, alderantzizko itzulpena erabat sinbolikoa delarik. Autonomia Estatutua onartu zenetik 16 urte igaro diren arren, euskara ez da oraindik kasu gehinetan Administrazioako lan-hizkuntza izatera heldu.

EUSKARAZKO LITERATUR ITZULPEN ONENARENTZAKO EUSKADI SARIA

Kultura Sailburuaren ekainaren 5eko aginduak honako sarrrera hau dakar:

Euskararen erabilera normalizatzeko egindako lehen saioetatik bertatik, ahalegin handiak egin dira literatura unibertsaleko literatur lanik adierazgarrienak euskarara itzultzeko. Era horretara, literatur lan horiek Euskadiko hizkuntza ofizialetako batean irakurri nahi dituztenei horretarako aukera eman zaie eta, bidebatez, *euskarazko edizioaren merkatu murritzean* sartuta dagoen arlo bat, hau da, itzulpengintza, bultzatzen eta sarritzen da.

Itzulpengintza bultzatzeak, beraz, *administrazioak ahal duen neurrian sustatu beharreko zeregina behar du izan*. Kultura Sailari dagozkion eginkizunen artean, literaturgintzaren arlo guztiak suspertzea eta zabaltzea daude, Euskadiko hizkuntz koofizialtasuna aintzat hartuta. Eta, horregatik, egokitzen jozten da, sustapenerako ohiko bideak erabiliz, Euskal Literatur Itzulpen Onenarentzat Euskadi Literatur Sarirako dei egitea. (*azpimarrak nireak*)

1.500.000 pezetako saria Jose Morales Beldarentzat izan da M. J. Lermontoven *Gure garaiko heroia* errusieratik itzultzeagatik. Hogei obratik gora —eta ia guztiak kalitate nabarmenekoak— aurkeztu izanak zerbait esaten du euskal itzulpengintzak azken urteotan izan duen aurrerabideaz.

Halaber, esan behar da, parez pare literatur sariak eskuratu dituztenei (Epalza, Saizarbitoria, Atxaga...) laguntza bereziak eman zaizkiela beren obra euskaratik erdarara itzul dadin, eta horrela aspaldidanik egiten zen eskari bat betetzen hasteko bideak urratu dira.

Espero dezagun Saria datozen urteetan hobetuz eta sendotuz joango dela maila guztietan eta horrela itzulpegintzak ere. Hala ere, merkatuaren murriztasuna eta Administrazioak itzulpengintza ere sustatu beharra duela kontuan harturik, euskal liburugintzaren dibertsitatea zaindu beharko luke, beste izae-
ra bateko ekoizpenak ere bultzatuz, zeren hazkuntza harmo-

nikoak kantitatearekin batera dibertsitatea ere babestuz, argitaletxeen ekimen berriak kontuan hartuz eta diruz lagunduz. Bide horretatik oraindik badagoela zereginik gure artean, esango nuke.

QUOUSQUE TANDEM?

Administrazioan, adibidez, Jaurlaritzak 70 milioi jartzen ditu aurrekontuetan kanpoko itzulpen-zerbitzueterako; esan beharrik ez dago alor pribatuan, argitaletxeek, unibertsitateak, enpresek eta abarrek gero eta kopuru handiagoak ezartzen dituztela. Baina hala eta guzti ere, itzulpen- eta interpretaritzatitulaziorik ez duen komunitate bakarra gara.

Bestalde, ez legoke hutsetik hasi beharrik: Martuteneko Itzultzaile Eskola, IVAPek antolaturiko hiru urteko itzulpen-ikasketak, UEUn emandako ikastaroak, EIZIEren baitako *Senex* aldizkaria eta mintegiak, Deustu eta Gasteizko masterrak, terminologia, hiztegi berezitu eleanitzak, interpretaritza, teoriako liburuak eta abar, gaiak eta irakasleak prestatzean bidetik eman da urrats interesgarriak. Dena den, 1997-98 ikasurte honetan Gasteizen 36 ikasle eta master bakarrarekin gaude. Premiak premia, badirudi Unibertsitateak ez duela aurkitzen hutsune hau betetzeko modurik.

TRADUKTOLOGIAREN BEHARRIZAN ZABALA

Izendapena da gutxienekoa: bestela esan nahi bada itzulpen-esperientzia ezinbestekoa da gure gizarteko sektore jakin batzuetan: irakaskuntzan eta hiru hizkuntza gutxienez landu behar dituen gurea bezalako herri batean maila batzuetatik gorako irakasleei, DBHtik gora Unibertsitatearen azken ikasurteetarainoko irakasleei prestakuntza traduktologiko oinarritzko bat ematea ezinbestekoa da gaur egunean; baita ikasleei ere, ikasmailetan gora egin ahala gero eta derrigortuagoak aurkitzen baitira hizkuntza desberdinetako testuak erabili eta mezuak kode batetik bestera pasatzera.

Eta gauza konkretuetara jaitsiz, idazleek ikastetxetara egiten dituzten gisako bisitak itzultzaileok ere egin beharko genituzke eta helburu bikoitzarekin: itzulitako liburuak aurkeztu eta etxean sortutako liburuen parean nazioarteko fruiturik umoenak irakurtzera ikasleak zaletzeko eta itzultzaile- eta interpretari-lanbidearen berri emateko.

Gainera, ez legoke batere gaizki Lengoaia edo Euskara testuetan Itzulpengintza eta Interpretaritzari buruzko atal bat sartzea, errealitate horrekiko begiak pixkanaka zabaltzeko irakasle-ikasleei. Glotodidaktikan berriz ere itzulpenaren garrantzia eta erabilgarritasuna aurkitu den une honetan, ezinbestekoa litzaiguke hizkuntza desberdinetatik itzulpenak egitea eskola-ariketa gisa, bakoitzaren nortasuna kontrastatu eta bakoitzaren mugak hobeki zehazteko. Laguntza bikaina eskainiko lieke irakasleei sarritan ikasgeletan nabari den «anomia linguistikoa» horretan ordena pixka bat ezartzeko, eta aldi berean hizkuntza eta kultura bakoitzaren arteko loturak agerian jartzeko.

Gauza bera esan daiteke kazetarien munduaz: teletipoen itzulpenak burutzeko ezezik, askotan itzulitako testuak berak ongi ulertu eta zuzentzeko ere ezinbestekoa da traduktologiako prestakuntza. Eta zer esanik ez lanaren munduaren inguruan, komunikazio- eta enpresa-harremanen inguruan bertan ere esku artean erabiltzen diren gaiei buruzko oinarritzko prestakuntza ezinbestekoa da. Unibertsitateari dagokio gizartearen premia-mota horiei guztiei irtenbidea ematea, eta pixkanaka alor desberdinetan dagoen zubigintza egitea.

Ongi legoke Merkataritza Ganbaren laguntzarekin ekonomiaren munduan hizkuntz bitartekaritza nola dagoen gaur egun eta etorkizunera begira zer aurreikuspen dauden aztertzea, hizkuntzen irakaskuntzarako oinegoturak behetik gora ongi antolatzeko ezezik, gizarte eleanitz honek behar dituen itzulpen eta interpretazio-premiak gero eta hobeki asetzeko. *Izenburua Hizkuntz bitartekaritza 2.000. Euskal Herrian, Europan eta Munduan* izan liteke egiteko dagoen Liburu Zuri horren izenburua. Egia bihurtzeko bezain argi-ikusle izango ote gara?

ITZULPEN-LIBURUTEGIAK

Bukatu aurretik gogoratu nahi nuke traduktologia eta itzul-pengintzaren inguruko informazioa gure gizartean zabaltzearen ildotik, aipamen berezia merezi duela Donostiako udal-liburutegian azken urteotan egin den ahaleginak. Behiala zenbait urtez antolatu zen Martuteneko Itzultzaile Eskolako liburutegiaren hazkuntza etenda geratu zelarik eta Donostiako Udal Liburutegiarekin sinaturiko hitzarmenari esker, fondoak Konstituzioaren plazako eraikinera eraman ziren. Harezke-ro, bertako zuzendaritza eta langile saiatuei esker urtez urte osatuz eta haziz doa itzulpenarekin zerikusia duten liburu eta aldizkarien kopurua; beraz, gai horiek lehen eskutik ezagutu nahi duenak ez du aurrerantzean aitzakiarik eta alor horretan mundu-mailan argitara ematen den informaziorik behinena dauka eskura, artikulua kopiatzeko eta liburuak nork bere etxean patxadaz irakurtzeko. Bide batez, Bizkaian eta Araban bizi direnentzat, gogorarazi nahi nuke Deustuko Unibertsitatean eta UPV/EHUaren Gasteizko campusean ere badirra beste bi sail gai beraren inguruan, eta urtez urte osatuz doazenak.

XABIER MENDIGUREN ELIZEGI

GALDEREN AROA

Zerren urtea izan da 1997ko hau? Guggenheim azkenean inauguratu zutenekoa? Ortega Lara etxera itzuli baina euskal presoak lehen bezain urruti geratu zirenekoa? Blanco zinegotzia gupidarik gabe hil zutenekoa? Haren osteko histeria faxista askatu zenekoa? Diana Galeskoa eta Teresa Kalkutakoa hil zirenekoa? Komuneko zulutik ere Donostiako Orfeoia kantari edo Cheren argazkia jasan behar izan ditugunekoa? Antton Etxebeste Panamatik ekarri eta Mahai Nazional osoa bideo batetatik espetxeratu zutenekoa? Kristina Espainiakoa eta Iñaki gurea ezkondu zirenekoa?

Horra egunkarietan orri gehien bete duten gertakarietako batzuk, buruz egindako errepasso arin batean. Aski adierazgarria da hala ere, zer etortzen zaion bati burura; ez dago urrutire gogotik ingelesez erreginak modan jarritako *annus horribilis* hura...

Galderak, galderak, galderak... Oroimen poetikoari galdetu eta halakoxeak bueltatzen dizkit berak ere: batek goxo-goxo kantatzen zuen harako «Batzutan galdetzen diot, nire buruari, zergatik naizen hemen...» edo beste batek garrantz kantaturiko «Euskal Herri nerea ezin zaitut maite, baina non biziko naiz zugandik aparte». Eta abar. Edo beste hark esan eta gutako gehienok sinatu nahiko genukeen gisan, «Ni ez naiz hemengo».

Baina literaturaz hitz egiteko eskatu didate hemen, eta alde batera hobe, bestela pentsa, zelako saltsa. Hala ere, ezin galderak burutik uxatu: zertarako da literatura eresuminaren garaian? Mundu ederragoak asmatu eta haietara irudimenezko bidaian joateko? Gure zauri zaharretan aztarrika egiteko, zornea sortarazten duen gaia aurkitu eta erauzi ahal izateko? Oinazeak eztitu eta goxatzeko? Ez dakit, ez dakit, ez dakit.

NORA DOA EUSKALDUNEN TXALUPA?

Poeta batzuen hitzak hartu ditut lehen ahotan, eta segi dezadan poesiarekin. Abantaila handi bat baitu poesiak, poesia ona denean behintzat: hitzak ez dira hotsa eta ardaila, komunikabideetan izan ohi diren bezala, ez dira errealitatea maskaratzeko mozorroak. Aitzitik, hitzen beren soinua eta zeinua berreskuratzen digu, sentipenak eta oldozpenak transmititzeko, eta elea bera jazten du ederrez, errealitatea bere biluzean erakusteko, edo trufatzeko, edo iraultzeko, edo zernahitarako.

Ez da urte oparoa izan honakoa poesian, liburu-kopuruari begira behintzat. Baina batzuetan obra bakar batek hamar bildumak adina balio du; hobeto esanda: poema baten perfekzioa ez da neurtzen ez ezerekin ordaintzen. Horrelako obra biribil bat dastatzeko aukera izan dugu aurten eta harriturik

nago, orain artean nola ez den gehiago goratu, komentatu, joratu, imitatu... Egia esan, ez dago zertan harritu ere, gure artean poesiak zenbaterainoko estimazioa duen jakinda. Baina, halaz guztiz, bego hemen abisua: aurten atera den libururik inpaktanteena, ederrena, bortitzena beharbada ez duzu oraindik irakurri: *Non dago basques' harbour* du izena, eta Koldo Izagirre da bere egilea.

Zortzi urte badira *Balizko erroten eresuma* trinko eta jennial hura publikatu zuenetik. Hamarkada bakoitzeko liburu bateko erritmora ohituko gaitu, baina benetan ez da gutxi, nolako liburuak diren ikusita. Haren markak zaila zirudien hausteko, baina erabat aldatu du hemen iruditeria: itsas eta portu girokoak ditu metaforak, argumentuak, gaiak... Elementu horien guztien atzetik, berriz, kargaturik dator ontzia, hots, esanahiz gainezka poemak: harridurarako, hausnarketarako, hunkipenerako... Eta gero gainera, plastizitate estetiko hori, esaldi perfektuak zizelkatzen dituena, eta narratibidade espresiboa, hitz gutxitan mikroistorio liluragarriak sortarazten dizkiona.

Adjetiboak agortzeko eta errepikatzekeo arrisku eta guzti esango dut, poema bakoitza dela obra zoragarri bat; lerro bakoitza errebelazio bat; hitz bakoitza harrikada bat kopetaren erdian. Ez dut liburua esplikatuko, ezingo nuke gainera, horrexegatik baita poesia, eta horrexegatik eskatzen du irakurketa pausatu eta gozatsua. Nik zenbait aldiz berrirakurri dut dagoeneko.

Bat aipatzeak ez dezala besteen ahaztura ekar. Patxi Ezkiagak poema-bilduma bikain bat kaleratu du, edizio elebiduanean: *Zauriaren salmoak*. Esperientzia erlijiosotik haruntzago ere, gizaki garen aldetik denontzako irakurketa aberasgarria duena: mina, aseezina, sentiberatasuna, poesiaren lehengai eternalak dira horiek denak.

Ibilbide luze eta mamitsuko poeta dugu Ezkiaga, baina badira bere bidea hasten ari direnak ere. Asier Serranok atera du bere lehen bilduma ausart eta lotsagabea, eta beste horrenbeste Urtzi Urrutikoetxeak. Hartu gogoan honen izena: poeta ononaren trazak eta ezpalak ageri ditu.

KONTU KONTARI

Osterantzean, aurtengoa ipuinaren urtea dela esan liteke. Aspaldiko partez gainera, nobelaren azpian galdu samarra baitzegoen nik uste. Beste inoren aurretik, lehen tokiaren ohorea Martin Ugalderi dagokio, bera izan baitzen euskarazko lehen ipuingile modernoa (*Hiltzaileak* liburuarekin), eta generoari atxikimendua erakutsiz beste bilduma bat kaleratu du orain, *Erretiradako tren*a, lerrook idaztean oraindik ikusi ez dudana baina irakurtzeko irrikan nagoena. Seguru merezi duela.

Aurretik, berriz, Xabier Montoiaren *Gasteizko hondartzak* bilduma sendo eta biribila dastatu ahal izan genuen. Musikarekin eta literaturaren artean saltoka dabil aspaldiko urteetan gasteiztarra, batean bezain abil eta trebe bestean; batasun handiko liburua egin digu oraingoan, bai gaiaren aldetik bai formalki barne-hari askorekin jositako hiriaren fresko zabal bezain ederra. Horrez gain, azpimarratzekoa da, esaterako, Hasier Etxeberriaren *Karramarroaren aztarnak*. Idazleen zirkulu eta zirkuituetatik aparte samar ibiltzea nahiago badu ere, intentsitate handiko narrazio-sorta bat burutu du, bere ibilbide literarioan garapen eta heldutasuna erakusten dituena. Gazteago izanda ere garapen eta aurrerapen etengabe dabilen beste bat, Harkaitz Cano dugu: bere liburu bakoitza ustekabe goxoz beterik dator eta horixe gertatu zaigu poemaz eta batez ere ipuinez osaturiko *Telefono kaiolatua* honetan. Ohi duen irudimen oparoa eta hizkuntzaren erabilpen preziosista galdu gabe, inoiz baino narratzaileago ageri zaigu, kontakizuna mendean hartuz eta harekin nahi duen bezala jostatuz.

Eta badira gehiago ere. *Lagunen aroa*, Joxe Austin Arrietarena, irakurri aurretik ere sorpresa galanta, lehenbiziko aldia baita ipuinak kaleratzen dituena, eta bere estiloak luzerako hauspoa erakutsi ohi baitu. Noiz kaleratuko zain nago. Estreinatze bat da Jon Arretxerena ere, bidaiak utzi eta hementxe gertatzen diren istorioak idatzi baititu, *Ostegunak*, estudiante gazte eta parranda giroko bost ipuin, narradore sendo eta dibertigarri bat erakusten digutenak. Eta idazle berri bat, Antxon Gomez, *Abere madariak* bilduma interesgarria kaleratu duena. Lastima, nire gusurako, literaturaren aldean zoologiak pisu gehitxo izatea.

EUSKARA PENTSAMENDU GAI ETA BIDE

Bestela gutxi samar izaten dugu pentsamenduzko liburu eta saiakeretan baina 1997ko urte-amaiera oparoa izango dela ematen du. Joxe Azurmendik saio berri bat agindu digu, *Demokratik eta biolentoak*, ohi duen bezala zorrotz, jantzi, zirikatzaile eta kitzikatzaile. *Espainolak eta euskaldunak* ospetsu hark bezalako oihartzunik ez izanda ere, ona litzateke polemika pixka bat harrituko balu, herri motel honetan oraindik ere bizi-grina eta eztabaida-gogoia gelditzen den seinale izango litzateke, nor bere barrikadaren babes ideologiko epelean gelditu gabe.

Polemika sortzeko asmoz idatzia da Ibon Sarasolaren liburua ere, *Euskara batuaren ajeak*. Hiztegi kontuak jorratzen ditu bertan, eta baten bat harritu egin liteke, «saiakera» etiketa eman behar zaion horrelako lan bati. Bada, bai. Hautatzen eta erabiltzen dugun hizkuntz ereduaren azpian beste gauza asko sartzen baitira: herri-proiektu bat, nazioaren kontzepzioa, kulturarena, estetika... Gainera, badirudi hizkuntza bera, gogoeta-bide ezezik gogoeta-gaia ere badela lerrook idazten ari naitzela ateratzekotan dauden zenbait liburutan. Bata, Jon Sarasuak Sánchez Carriñonekin egindako elkarrizketa mamitsua; bestea, Sarasuak berak (fin ari da mutila, txapelketen buruhausteak ahaztuta) Andoni Egañarekin idatzitako gutun-trukea; eta bertsolariak ahotan hartu ditugunez, Juan Gartzia ere ba omen du Txirritari buruzko zerbaite.

Non sailkatu behar dudan ez dakidan liburua egin du Joseba Sarrionandiak ere: *Hitzen ondoeza* hiztegi moduan antolatutako izkribu sorta bat da, poesiatik adina narratibotik edo saiakeratik duena, edo hirurak elkarri lotuta.

ANBIZIOTSUAK ETA GATAZKATSUAK

Generoz genero gabiltzanez, hel diezaigun eleberriari. Udazken parte honetako nobedade interesgarriena Edorta Jimenezen *Baleen berbaroa* izan da (gazteentzako liburu bat ere atarra du, langile dabil Edorta). XVI. mendeko itsas giroan kokaturik, trilogia historiko baten lehen partea izango omen da.

Tempo-aren menderatzea azpimarratuko nik nobelaren dohainen artean, eta pasarte batzuen edertasun eta indarra (balearen arrantza kontatzen duena, esaterako). Proiektuaren berearen anbizioa da nabarmen egiten den beste faktore bat.

Anbizioa erakutsi duen beste nobelagile bat Joxemari Iturralde dugu. Urteak zeramatzan narratiba-liburu luze eta mamitsu bat egiten, eta oraintxe iritsi zaio plazaratzeko ordua. *Kilkerra eta roulotea* du izenburua eta hortik aurrera ezin besterik esan, hau kaleratzen denerako zuek gehiago jakingo duzue eta. Baita nik ere. Nobelaren zain gauzkan beste bat, Joseba Sarrionandia: bien bitartean, genero guztiak nahasten dituen obra original bezain pertsonala eskaini digu: *Hitzen ondoeza*, hiztegi eran eraturiko liburu sailkaezin eta harrigarria.

Bestalde, aurreko urteetan bezala, aurten ere kaleratu dira hainbat eleberri, inspirazioa gure egoera soziopolitiko nahasian hartu dutenak, planteamendu literario guztiz diferentek eginez noski, hala nola Jokin Muñozen *Joan zaretenean*, Jon Urrujulegiren *Arragoa* edo neronen *Berrito igo nauzu*. Ez dut uste moda kontua denik, eta seguru asko aurrerantzean ere izango dugu horrelako nobela errealista gehiago, zein bere abiapuntu eta helmugarekin.

JAIOTZEN DIRA BERRIAK

Badakit Ur Apalategiri ez zaiola gustatzen «Iparraldeko idazle» gisa definitzea, arrazoi osoz gainera, edozein sortzailek bere bereizgarrien arabera nahi baitu epaitzea. Hala ere, barkatuko ahal dit aipu hau baina beharrezkoa dut, esan nahi dudana esan ahal izateko. Hots, Bidasoaz gorako idazleek bi usitekabe eder eskaini dizkigute aurten: bata Janbattitt Dirassar-en *Bihotzeko mina*, eta bestea Ur Apalategi Idirinen *Gauak eta hiriak*. Zaila izan daiteke bi idazle eta mundu diferenteagorik topatzea. Dirassarrek hartua du erretreta eta orain hasi da liburuak idazten; *Herria* aldizkariko idazle handien oinordeko zuzena da, bertako herri euskara jori, malgu eta aberatsa zoragarriki menderatzen duena, eta idazlanetan berriz Barnealde-

ko eskualdunen mundua hurbiltzen; Ur, berriz, unibertsitate-giroko gaztea da, nonahiko irakurketa literario ugariak nabarmentzen zaizkiona, hizkuntz erregistroa hautatzean EH osotik hartu eta EH osorako ari nahi duena, Lapurdiko kostaldeko gazteen biziera agertarazteaz batera.

Bidasoaz beheiti «Iparralde» etiketa zein erraz eta zein zabar erabiltzen dugun erakutsi behar lidake aniztasun horrek, baina, hala ere, jeneralizazio zabarrean segituko dut, bien baimenaz. Odolaren mintzoa, mintzoaren odola ari da bilakatzen han, hizkuntzaren galera odolustutze mingarri baten antzekoa baita. Halaz guztiz, bi belaunalditako bi idazle berri agertzea beti da berri pozgarria. Jean Louis Maitia adiskidea hil den urte honetan, Itxaro Borda emankorrek ez digu liburu berririk ekarri, baina bai Eperra ikastola berriaren eraikitzea. Maulen ere sortuko ahal dira berriak!

JUAN MARI MENDIZABAL

1996KO INKESTA SOZIOLOGIKOA

Aurten kaleratu da 1996an Nafarroako Gobernuak, Euskal Kultur Erakundeak eta Jaurlaritzak elkarrekin egindako bigarren inkestaren emaitza (lehena 1991n egin zen). Kaleratu diren ondorioetan honako mezua zabaldu da: EAEen eta polikiago Nafarroan euskararen galerari aurre egiten ari zaio, eta Iparraldean galerak sendo jarraitzen du. Berreskurapena, batez ere gazteen bidez egiten ari da (gero eta gehiago eskolatik ateratakoak). Euskaldunon artean erabilera hazi egin da, batez ere lagunen artean eta eremu formal batzuetan.

Kaleratu diren datuek seguru asko Instituzioek daramaten Hizkuntz Politikaren balioa nabarmenarazi nahi dute. Euskararen gizarte mugimenduak ordea aspaldian salatzen dihardu berreuskalduntzea bideratzeko dagoen borondate politiko falta.

Inkestaren datuek beraiek ere azaltzen dute azpiko errealitate gordina:

- Zonalde euskaldunetan erdararen eragina gero eta handiagoa da, eta hizkuntz normalizazioan zonalde hauen funtzioa indartuko duen plangintzarik ez dago.

- Berreskurapena gazteen gain egiten ari da, eta helduen euskalduntzea indarra galtzen ari da. Planteamendu horren mugak etorkizunerako handiak izango dira, helduen eragina erabakigarria izango baita.

Hizkuntz Politikaren ebaluazioa nahi izanez gero bestelako neurgailuen beharra dago, eta batez ere Plangintza Orokor baten beharra, helburuak, neurriak, bitartekoak eta emaitzak zehazki aztertuko dituen.

Ezin esan gabe utzi bestalde, gure lurraldearen zati batzuetan oraindik ofizialtasunik ez dagoela, eta hori lehendabiziko traba dela edozein hizkuntza politika bideratzeko.

NAFARROAN EUSKARAK AGINTEAREN ZAPALKUNTZA JASATEN DU

Barañaingo Udalak langile batzuei ezarri hizkuntz eskakizunak Konstituzioaren kontrakotzat jotzea epaile batek, berri ere erakusten du herrialde horretan euskarak bizi duen indefentsio egoera. Ofizialtasunik gabe herrialde osoan, etengabeak dira trabak euskaraz ikasteko eskoletan, nahiz eta gizarte eskaera gero eta handiagoa izan. Administrazioan euskararen erabilera finkatzeko orain lau urte onartu gutxienezko plangintzak abian jarri gabe jarraitzen du, eta zonalde euskaldunetako 26 udalek UEMAK bideratu zuen eskaera babes-tu zuten, ahalik eta lasterren zonalde horietan seinaleak, administrazioko langileak eta inprimakiak euskaraz jar daitez-zen.

Nafarroan euskararen kontrako borondate politikoak agintzen du, eta biztanlegoaren % 10aren ahoezpainetan bizi den hizkuntza arrisku latzean dago. Nafarroako gizartean euskararen aldeko jarrera zabalagoak azaltzen dira, eta seguru as-

ko gizarte ekimenak lan handia dauka sentsibilitate hori bideratzen eta lehentasun politikoetan sartzen. Horren ondorioz ere, beharbada, Nafar Gobernuak Barañaingo kasuan parte hartzea erabaki zuen azkenean, hango legearen arabera herri horretan (zonalde mistoa) hizkuntz eskakizunak finkatzea legezkoa baita.

Euskaldun eta euskaltzale guztion ardura da euskarak lurralde guztietan ofizialtasuna eta hizkuntz eskubideen ezagutza izatea, hizkuntz politika amankomun eta bateratu bat eraman ahal izateko. Osterantzean batean irabaz daitekeena bestean galtzen joan gaitezke, eta gure hizkuntzaren egoeran galtzen jarraitzeak desagertzeko arriskua areagotzen du larriki.

EUSKAL ESKOLAREN AURREAN ESPAINIARTASUNAREN PRESIOA

Berreuskalduntzearen kontrako interes politikoak hezkuntza munduan ari zaizkigu azaltzen modurik argienean.

Irakasle erdaldunek arriskuan ikusten dute beren lanpostua hemengo hizkuntza ez ezagutzearen. Horretan oinarri hartuta sindikatu eta alderdi espainiarrek eskolan euskarak daraman hedapenari galga sartu nahi diote: urrutiegi joan omen da euskara, erdara arriskuan omen da. Eta presio politiko eta sindikalak bideratu dituzte EAEn Hezkuntza sailak bideratu dituen eskola mapa mugatuen aurka.

Eskolan gaurko egoerak argi erakusten du planifikazio falta izan dela, eta goi mailetan irakasle euskaldunen gabezia handia da. Egoera horri erantzuteko gainera euskararen aldeko borondate politikoa falta da: 16 urtera arte mugatu nahi dute hizkuntz plangintza eskolan, hortik aurrera «kalitatea eta autonomia» izenean espainiarren pean utziz. Euskarak berriro galtzaile ateratzeko arriskua dauka, baldin eta gizarte presioa bideratzen ez bada: bada gehiengo sindikala (ELA/LAB/STEE), ikastolen mugimendua eta gurasoen eskaera bizkor bat euskararentzat aurrerapausoak eskatzen dituenena. Eskoletan ere nabari da horren beharra: 240 ikastetxek erabaki du hizkuntz normalizazio planak bideratzea eskolan bere borondatez. Interes

politikoek ordea kontrara bultzatzen dute. Izango al da kementik egoerari aurre egiteko?

GUGGENHEIM: HERRIAREN KONTRAKO EZARPENA

Museo erraldoiak bere atek urriaren 18an zabaldu ditu. Iru-di kanpaina handiz zabaldu da. Irudia ez zikintzeko gainera, Barne sailak manifestazio oro debekatzeko asmoa azaldu zuen. *Euskal Herria 2000*-ren irudia ote dugu bada hau guztia? Ezin orduan irudi kezkarriagorik eskaini: Euskal Herriaren oinarrien etorkizuna neurri handian baldintzatu duen proiektu erraldoia indarraren bidez ezarria, berriz ere. EHko agintarien labela Guggenheimentzat, kontu ezindako dirutzak badaramatza ere. Labelik ez, hil ala bizikoa dugun euskara eta euskal kulturarentzat: bertsolari, ikastola, Euskaltzaindia, AEK, euskal antzerkia, idazleak, zinegileak, aldizkariak, *Egunkaria*-rentzat... merkatu lege zorrotza.

Eraiki da. Alderdi politikoen onespina jaso du: nola ez? Horrelako proiektu erraldoi guztiek jasotzen dute. Baina herriaren iritzia? Kultu kezka adierazi zen modu oso zabalean, baina iraunkortasunik ez zuen izan euskal kulturaren defentsa bideratzeko. Gogoeta bat: euskararen aldeko gizarte ekimenare n ahuleziak erraztu du erraldoikeria iraingarri hori gure herriaren interesen kontra burutu izana.

EUSKALGINTZA SUSPERTZEN ARI OTE?

Euskararen Unibertsoa mugimenduak jardunaldiak burutu zituen martxoan, parte hartze handiarekin. Espektatiba handiak sortu dira honen inguruan, ekimenetan aberatsa baina era berean sakabanatua den euskalgintzan, euskararen gizarte mugimenduan.

Kultur eta Hizkuntz Politikaren inguruko kezka zehatz batzuetatik jaio zen mugimendua. Hala ere gogoeta orokorra eta egitasmoa eraikitzen hasi da. Jardunaldietan bertan hasi eta

udazken-negu honetan burutuko den sortze prozesuan edukiak eta egitasmoa finkatuko ditu. Asmo onak eraginkortu behar.

Euskararen Gizarte Erakundeen Kontseilua negurako sortuko da seguru asko. Eta gure gizartean eragin sozial eta politikoa lortzen saiatuko da euskararen alde. Era berean proiektuak gauzatzen saiatuko da, eta horien artean Euskararen Normalizaziorako Plangintza Orokorra. Helburu ederra eta handia era berean. Gizarte inplikazioa, formakuntza, bitartekoen beharra eskatuko duen prozesua. Aurrerapausoa ekarriko duena: gaur herritik herrira modu sakabanatuan ematen diren hainbat jarduera normalizataileei zabalpena eman, nazio ikuspegia ezarri eta horien inguruan indarrak batu. Euskararen beharrak behingoz agerian jarri. Herriz herriko jarduerari marko orokorra eskaini. Aurrerapausoak identifikatu eta ahal den neurrian, gizarte inplikazioa landuz, gauzatzen saiatu.

Euskararen Gizarte Erakundeen Kontseiluak eragin soziala bideratzeko aukerak izango ditu: barne eraginkortasuna lortzea izango da garrantzitsua. Gaurko egoera geldo samarrean euskararen aldeko eragileen beharra handia da. Izan dadila aurrerapausoa horretan ere.

EUSKAL HERRIAN EUSKARAZ

Administrazioan euskaldunon hizkuntz eskubideak, legez aitortuak izanik ere, errealitatean zertan diren garbi asko azalarazi dute EHEren kanpainen.

Azkena, Zuzentza esparruan kokatu du, bertan abokatu euskaldun gazteek zabaldutako ildoari jarraiki: epaiketa prozesuak euskaraz izateko eskubidea aldarrikatzeak, eta modu sendoan aldarrikatzeak, hautsak harrotu ditu aspaldiko partez.

Administrazioaren atala izanik, Zuzentzak Estatuaren mende jarraitzen du neurri handi batean. Euskararen erabilera bideratu beharrekoa izan arren, inolako plangintzarik ez da

martxan jarri orain arte. Gainera epaileen munduarekin egiten dugu topo: hirugarren boterea.

Erantzuna berriz ere indarraren eskutik dator: emandako sententziek epaileak euskaldunak izateko/euskalduntzeko inolako beharkizunik ez dute ikusten, horren kontra desobediencia jarduerak burutzen dituztenei zigorra ezarriko zaie. Isunez eta kartzelaz zigortutako euskaltzaleak jadanik gure artean izango dira. Ahalegin hori ezerezean gelditu ez dadin, esparru horretan lehenbailehen normalizazio plangintza bideratzea aldarrikatu behar dugu euskaltzale guztiok, euskararen aldeko neurriak hartzen joan daitezten esparru horretan ere. Gizarte eskaera eta presioaren beharra agerian dago aspaldian. Garrantzitsua da aukerak zabaltzea euskaltzaleei eta gizarte eragileei ekimen hauek babesteko ekimen desberdinen bidez.

LAURA MINTEGI

URTERIK ONENA EZ, EZTA TXARRENA ERE

Jakingileek eskaini didaten aukera eskertu ondoren (unean egindako kritikak mindu ez dituelako seinale, eskerrak), aurtengo urtean kulturaren munduan izandako zenbait gai aukeratuta balantze modukoa egiteari ekingo diot, bi ohartxo egindakoan: bata, ezohikoa bada ere, kirolak lekua izango du kronika honetan; bia, ez naiz EHUz mintzatuko, aurreko urteetan esandakoa hitzez hitz errepika nezakeelako.

DURANGOKO KARPA, ONURAGARRI

Durangoko Liburu eta Disko Azoka ez da urtean behingo bilgune soila, ezta merkataritzarako aukera paregabea. Durango, honela, beste hitzik gabe ere, balantze honetan aztertu nahi dugun kulturaren erakusleiho historikoa da. Berpizkunde kulturalaren garai gogorrean jaioa, azken hogeita hamar urte

hauetan euskaraz egindako kulturaren ibilbidea agerian uzten digu, bera den modukoa, aurrera-atzerakadez josita, eta ez soilik liburugintzan: musika, antzerkia, bertsojaritza eta abarrek ere abegia izan baitute bertan.

Kultura hazi (kantitate eta kalitatez), merkatua ugalduta aretoa ez. Horixe genuen azken urteetako akatsa. Durangok, berriz ere, jakin izan du garaietara moldatzen eta kulturarekin batera hazi egin da, kantitateari dagokiola, espazioa zabalduz, eta kalitatea ere bai, katalogoa eta bestelako eskaintza hobetuz. Bestela ematen badu ere, euskal kulturagileek ez dihardugu beti kezaka eta muturka. Kritika positiboak ere nabarmentzen badakigu jakin, aukerarik egonez gero. Gerediaga Elkarteak egin eta egiten duen lan eskerga aipatzeko eta esker tzekoa da, dudarik gabe, lan anonimoa dela jakinik gainera, inoren curriculum-ean pisurik hartuko ez duena, alegia.

Durangon, urtean behin behintzat, antzeman dezakegu zer izan daitekeen unibertso izatea, erdigunea, ardatza. Durangon ez gara sateliteak.

ATHLETIAK 100 URTE

Gastronomia, janzkera edo/eta txikiteoa elementu kulturaltzat hartuak baldin badira (eta dira), are naturalagoa litzateke askoren ahotan dagoen kirola ere kulturaren eremukotzat jotzea, futbola alegia, nahiz eta, aitor dezagun, diru eta intere s politiko asko mugitzen duen jarduna izan. Baina ez al dugu ikusi arteak ere dirua eta interesak mugi ditzakeela, futbolak adina?

Hiritarren interesei dagokielarik, aldiz, kaletarrek hurbilagoa sentitzen dute futbola argitaratu berri den liburua, edota hirira heldu den arte-erakusketa berria baino. Pentsa dezagun bestela, inkestaturiko gehienek zer lukete nahiago, museo baterako sarrera ala San Mameserakoa, Sampdoria ikusteko demagun, bata zein bestea debalde eskainiz gero. Erantzuna, ehuneko altuan, ez litzateke izango Juan Ignacio Bidarteren gustukoa.

Ehun urte ez da hutsaren hurrengoa. Nazionalismo modernoaren adina da, Bizkaiko industrializazioaren jaiotza, Bilboko Bankaren adin bera da, eta hauekin batera sorturiko lehen euskal sindikatuak. 100 urte du euskararekiko harrotasun aranistak, ehun urte du gure hiri handien aurpegiak. Eta Athletiak ere bai, munduko leku urrunetan ere ezaguna den futbol taldea.

Kanpotarrak kontratatu nahi ez izatea erabaki politikoa da, erabaki kulturala edo nazio-erabakia, nahi den bezala esan. Edozein kasutan ideologikoa da, eta ez ekonomikoa. Kultur-gintzan bezala, beste edozein arlotan ere halako erabakiak har daitezke, ikuspuntu ekonomizista eta produktibista direla nagusi, ala ikuspuntu kulturalari (politiko, ideologikoari...) eutsiz, eta futbola ez da salbuespena.

Futbolzalea izan gabe, behin konturatu nintzen zein garrantzia duen politikak futbolaren eremuan; barkatuko didazue anekdota kontatzea: 1991. urtean aldi berean ari ziren egiten EHUra eta Athletirako hauteskundeak. Orduko hartan ni neu nengoen *Ertza* kandidaturaburu eta kazetari gazte bat hurbildu zitzaidan elkarrizketatu nahian. Egin zizkidan galdera guztiak zeharo ideologikoak izan ziren, elkarrizketa moztu genuen artean: nonbait erredakzio-buruak ez omen zion esan ni ez nintzela Athletirako hautagaia.

Gure unibertsoaren eraikitze-prozesuan Athleti ehun urte-duna ere euskaldundu behar izango dugu, berebiziko garrantzia baitu herri honen kulturaren arloan, kultura (gogora dezagun) herri baten adierazpenak oro osatua baita.

ETB EUSKARAZ, NORENTZAKO TELEBISTA?

Futbolaren garrantziaz oharturik ere, kexu nator orain futbolaren presentzia gehiegizkoaz ETBren euskarazko programazioan. Zeren, azter dezagun, futbola ez badut maite (emakumezko gehienek bezalaxe), marrazki bizidunek asetzen ez bannate (aspaldi bete nuen 10 urte), *Goenkale* segitzen ez badut (*mea culpa*, aitor dezadan) eta folklore *heavy*-ak dosi masiboetan gustatu baino inoren lotsa sentiarazten badit, zer gel-

ditzen zait ikusteko ETBn, euskaraz? Albistegiak, egia da. Horixe ikus daiteke, ia-ia gauza bakarra. Baina hori ez da unibertsoa egitea, jaun-andreak.

Ontzat jotzen dut berriz ere bertsolariek lekua izatea programazioan (hiru urtez ez egotearen arrazoia ETBren liburuko kapitulu ezkutuenean gorde behar litzateke, lotsagarria da eta), eta agian, demagun, ez dakit nongo trikitixa edo auresku txapelketara joan ezin duenarentzat eskergarria izan liteke erretrasmisio oso-osoak ematea, baina... iraingarria izan nahi gabe, programazio kulturala baino FET & JONSeko dantza folklorikoa ematen dute hainbat telesaiok. ETB, telebista *kitsch* bihurtu digute agintariak, unibertsoa egiten lagundu beharko ligukeen medio garrantzitsua bestela erabili beharrean. ETBk berak barneraturik omen du satelitea (kultura-satelite baten media) delakoarena.

BERTSOLARI TXAPELKETA NAGUSIAREN EZAUGARRI BERRIAK

Gauza batzuk aldatu ez badira ere (lurraldetasunaren araberako kopuruak, esaterako, Gipuzkoa nagusia da oraindik ere portzentaiatan), beste zenbait gauza aldatuz doaz, onerako nire ustez. Horien artean emakumezkoen kopurua. Txikia da oraindik ere (bost baino ez), baina hutsetik bosterainoko bidea egin egin da. Bertsolaritza gaztetu egin da, bestaldetik. Batezbesteko adina gehiago hurbiltzen da 30 urtera 60ra baino. Gaiak gaztetu egin dira, eta ondorioz, entzulegoa. Bertsolaritza, bestalde, hiritartu egin da; gero eta zabalagoa da baserria usaindu ere egin ez dutenen bertsozaleen kopurua.

Aldaketa hauek historiaz ikus ditzakete, agian, bertsozale bertikoeak, baserriarengandiko urruntzea, era klasikoen gutxitzea... baina unibertsoa egin ahaleginean, ezinbestekoa da euskarak alde alde zeharka ditzala hiriak, eta hirien euskalduntzean bertsolaritzak (musikak bezalaxe) lan eskerga egin dezake, ezbairik gabe. Tradizioa mantendu eta aldi berean berriztu, norik bere nortasun zantzuak gordez, baina berritasunari atea zabalduz... horixe da bertsolaritzak egin duen bide zaila. Benetan miragarria.

GUGGENHEIM MY LOVE

Askoz ere erromantikoagoa litzateke *Guggenheim mon amour* esatea, baina begi bistakoa da aldaketaren arrazoia. Kulturgile askorengan sentimentu kontrajarria, gazi-gozoa batzuetan gorroto-amodiozkoa bestetan, sortu du aipatu museoak. Bai... baina ez, diote hainbatek, onartzekoa litzateke bai, baina ez honela.

Bat gatoz guztiok (sustatzaileek beraiek ere, publikoki azaldu dutenez) garestia izan dela, oso, erabakiak bakar batzuek soilik hartu dituztela eta kudeaketa kanpokoen eskuetan gertzen dela. Arrazoi nahikoak lirateke (eta badira izan) proiektu osoa kritikatzeko. Baina galdera ez da zenbateraino kritikatu behar den, bestelakoa baizik: eta orain zer? Logikoena litzateke kudeaketa eta erabakiak hartzeko ahalmena ordaindu dutenen eskuetan uztea. Gure eskuetan alegia. Azken finean, postaz erositako produktua dugu museoa, ikusi aurretik ordaindua, katalogoan zetorrena egiazkoa denentz baieztatu ahal izan gabe.

Bizi dugun gizarte neoliberal honetan, zerbait nahi duenak ordaindu behar du, eta ordaindu egiten duenak ipintzen ditu arauak, kulturen barne, Habermas-ek argi rozioen bezala. Bat etorri ala ez, argi dut nahiago dudala Guggenheim Bilbo Museoaren kudeaketa Artelekukoaren eskuetan ikustea (hauekiko dudan mirespena urte askotakoa da) Solomon Guggenheim Fundazioaren erabakipean uztea baino.

Azken finean, nonbait esan dudan bezala, ez dago kultura zapaltzailerik, baizik eta kulturaren erabilpen zapaltzailea. Sirtakia, rocka ala aureskua dantzatzea, berez, ez da oinperatzailea. Zapaltzailea zera da, sirtakia (demagun) gainontzekoei inposatu nahi izatea, indarrez, helburu politikoz. Botereek opresiorako tresna gisa erabiltzen dituzte kulturak, kulturgabetu ostean errazagoa baita herrien menperatzea.

Elkar-trukaketa, bestalde, ona ezezik ezinbestekoa da. Mes-tizaia, hartu-eman, elkar ezagutzea finean, edozein kulturaren garapenerako beharrezko ongarria da. Bestalakea da inposaketa. Eta are larriagoa enoratzea. Euskararen unibertsoan integro daiteke Guggenheim, nola ez, baina bertotik diseinatutako elkar-trukaketaren bidez egiten baldin bada, ez bestela.

UNIBERTSOA EGITEKO, LEHENAGO SINISTU BEHAR

Ikusi bezala, gaiz gai hausnartzeko kontua da unibertso egitea. Ez da berezituriko atala, atal guztiak kutsatzen duen kontua baizik. Durango, Athletia, ETB, Bertsolaritza, Arteleku eta Guggenheim unibertso egiteko (edo ez egiteko) modu ezberdinak izan daitezke.

Hasi berri dugun abentura honetarako lehen baldintza sinistea da, egin nahi dugunerako fedea edukitzea. Txokotik atera, behegainetik begirada altxatu eta, txiki izanik, zati ez sentitzea. Osorik gure txikitasunean.

Horixe dugu artikulu honen tituluaeren esanahia: ez da urterik onena izan, egia da, zenbait arlotan oraindik ere zapalkuntzaren gozaga sentitu izan dugulako mingainean, ahosabaietan. Urterik txarrena ere ez da izan, hausnarketarako balio izan digulako alde batetik, eta bestaldetik, martxan jartzen ari den Euskararen Gizarte Erakundearen Kontseilua, ondorengo urteetan emaitzak emango dituelako uste osoa dugulako. Hala izan beharko da, halabeharrez. Elkartzea, arazoak konpartitzea, egitasmo eta ibilbide amankomunak diseinatzea ezin litezke negatiboak izan.

Milaka urtetan gure kulturak ikasi izan du lurpean babes ten erasoak artez zetozenean, eta aurtengo urtea, politikan zein kulturatan, babesteko moduko urtea izan da, latza. Ekaitza atertu ostean, indarberriturik atera izan da beti. Ari du.

FERNANDO MUÑOZGUREN

EREMU URRIKO EUSKAL PRENTSAREN BIDEETAN BARRENA

La culture des réseaux informatiques bouleverse la perception qu'ont les hommes des événements qui les affectent. Ce flux instantané d'informations et d'innovations en prévenance d'ailleurs peut rendre certains groupes humains passifs et inconscients. Dans l'Antiquité, des grandes cultures de tradition

orale n'ont pas résisté á l'apparition de l'écriture. De meme, certaines sociétés actuelles ne résisteront pas á Internet. (*Nelson Thall: Mc Luhan-en laguntzaile eta gero haren ordezkotokoko Unibertsitatean*)

Euskal hizkuntz komunitatearen bizitasunak eta ez aislatua egoteak, salbatu du euskara. (...) Mundu egituratu bat zegoen indartsua eta bizitasun handikoa. Euskalduntasuna ez zuten zama bezala sentitzen. Euskaldunak ziren, ongi bizi ziren, pozik zeuden haien bizimoduarekin eta haien erreferentzia taldea eta pertenezia taldea berbera zen. Horrek barne sendotasun handia ematen zien, bizitasun handia. (*Xabier Erize: Doktoretza tesiko ondorioetakoa*)

Ekainean igorritako gutunean, *Jakin*-eko lagunek, urteroko «kultur balantzerako», komunikabideei arreta egiteko eskatu zidaten eta bost orrialdeko lantxoak eskatu. Plazerrez, lana izan arren, erantzutea pentsatu dut, eta, segurki, beste inork helduko ez dion arloari lotuko natzaio: eremu urriko (herri eta eskualde aldizkariak) euskal prentsaren bideetan barrena jardungo dut. Arestiko aipu horien tartean dakusat herri prentsa. Alde batetik Interneten globalizazioaren aitzinean subjektua aldarrikatzen eta, bestetik, euskal hizkuntz komunitatearen bizitasuna zuzpertzten, erreferentziak eskainiz.

Hori guztia informazioak bere funtsezko balioa galdu duenean. Orain, informazioaren balioa, jendeari gizartean gertatzen dena jakinaraztea barik, bere erabilgarritasuna baita. Hori horrela eta globalizazioaren karietara, gertukoak, inguru afektiboaren esparruko kontuek, gero eta garrantzi handiagoa hartuko dutelakoan nago. Gauza txikien handitasunak graduak irabaziko ditu gizartean, *devenir mineur* delakoaren bide orkatzaile eta, desberdintasunean, baldintzailearen mesedetan, merkatu darwinistak agintzen jarraitu arren.

Eremu urriko prentsaren izaera inmanenteak erakarmen indarra berezkoa du, egungo gure egoera sozio-politikoa dela medio, bere eragin eta transzendentzia erlatiboa bada ere, informazioaren oihanean.

Azken urtean, eremu urriko prentsaren ugaritze handirik gertatu ez bada ere, kaleratzen diren aldizkariak demaseko

ahalegina egin dute euren produktuak taxutu, kolorea sartu eta diseinu erakargarriak prestatzen. Berba batean: produktuak hobetzen. Horrek ekarri du aldizkarien homologagarritasuna.

Dauden datuen arabera, arreta merezi duen euskal prentsaren arlo eta fenomeno dela esan behar. Arreta diot, zortzi astekari (3.500 ale), zazpi hamabostekari (24.000 ale), 23 hilabetekari (53.000 ale) eta orotara 350.000 irakurle baino gehiago duen sarea osatzen dutelako eta modu koordinatuko jardunari ekin diotelako Topagunearen baitan. Egia esan ariketa neketsua baina, aldi berean, aberatsa, oso heterogeneoa baita gure arlo hau. Izan ere, bai nortasunean bai aldizkari bakoitzaren egoera ekonomikoan eta egituran aldeak arras nabariak baitira. Oso mundu desberdina eta interes erritmoak uztartzen didaktika ahalegin handiak eskatzen diharduena, kohesio eta gorpuzkera lortu, izenak eta izanak bat egin dezaten. Horra hor aurtengoan gauzatzeko dihardugun aspaldiko nahia. Horrek aukera eman digu hainbat zerbitzu amankomunazgoan jorratu eta martxan jartzeko. Hala nola: hogeitaka aldizkariaren ordezkari ardurak, erosketa handien eta hainbat informazio eta datuen zentralizazioa, formakuntza zerbitzua, berripapera... Baina, garrantzitsuenak, une honetan, Gipuzkoako Diputazioaren laguntzari esker, burutzen dihardugun I+G, optimizazio eta hobekuntza xede, eta plan estrategikoa bihurtu beharko duguna. Eta, azpimarragarria baita ere, horrekin batera, laster errealitate bihurtuko den denondako publizitate zerbitzua, dagoeneko martxan baitago.

Horrek guztiorrek, aurreikuspenak betetzen badira, bere fruituak ekarriko ditu. Biziki ongi etorriak izango dira dena beharrez dagoen euskal prentsaren arlo honetan. Dena beharrez diot, erdarari aurrea hartzen aitzindari izan den ekimenari erdal eta elebidun konpetitzaileak sortu baitzaizkio. Behin baino gehiagotan pentsatu eta berbakizun izan duguna heldu da. Herri eta eskualde aldizkariak azken urteotan sortu, produktu homologagarriak kaleratu, onarpen soziala lortu eta finkatuz, espazioa eta aukera erakutsi dute, herrigintzarekin zerikusirik ez duten xedeak bultzatuta dihardutenendako.

Horrek eta gure egoerak, «buztinezko hankak dituen erraldoia», batzuek diotenez, gutxienez honakoetara eramane behar

gaitu, mimetismoz sortutako hainbatendako baldintza objektiboak sortzeko bidean:

a) Gure aldetik elkarlana eta koordinazioa areagotuz, optimizazioa eta sinergiak gauzatzera, era horretan bakarrik lortu ahal izango ditugu-eta baliabideak; gure behar nagusi eta urgenteena. Horretarako ezinbestekoa delarik martxan dauden proiektuak burutu eta errealitate bihurtzea.

b) Bakoitza bere zilborrari begira egon beharrean komenigarria izango da etor litekeen konpetentzia motaren gurekiko eragin kaltegarriak jorratu eta neurriak hartzea.

c) Euskal prentsaren zati garrantzitsua garenez, sektorearen baitako atal desberdinen arteko elkarlan modu onuragarriez pentsatu beharra dago. Hori ere ez da gaur goizeko gaia baina, noizbait heldu behar zaio eta unea heldu dela uste dut.

d) Sustapenari dagokionez, gure arlo honetan deus gutxi egin da egundaino, eta, produktuak arrakastatsuak suertatu arren, prestigiatzea garrantzitsua da, merkatarien begi-belarren eraginerako. Eta, jakina, bigarren mailako prentsatzat gauzkatena tronpatuta daudela kontura daitezten.

e) Instituzioekin laguntza politika artikulatua eta orekatua finkatzea lortu beharra dago, 1997ko jokabidea, Hizkuntz Politikaren Sailordetzari dagokionez, zatarra izan baita. Eta, ondorio baztertzaila eta zenbait aldizkari zainketa berezien gela sartu dituzten irizpide unilateralak ez errepikatzea da lortu beharrekoa.

Hori guztia hizkuntzan oinarritzen den nortasun kolektiboaren bermetako bat garelako, herri kohesiorako tresna eta euskaraz bizitzea posible, neurri batean bederen, egiten dihardugulako. Argi dago irakurzaletasuna sustatzeko atal garrantzitsua dela gurea, etxeetako postontzietan euskara hutsez jende gehienak jasotzen duen gauza bakarra edo bakarmetakoa baikara.

Bestalde, hainbat kazetari gazteren praktika leku eta, beste batzuekiko gune zubigilea edota lehen lanpostua. Baita ere, publizitatea euskaraz egitearekin, emotibitateaz gain, zerbi-

tzua modu naturalez eskaini eta erabili izatea, urtean 200.000.000 pezeta inguru (8.000.000 libera) fakturatuz, aurrerapauso polita da.

Jakina, ahaztu barik, milaka lagun jarri ditugula euskaraz idazten: kolaboratzaileak, laguntzaileak, eruditoak, irakurle gutungileak, iragarki jartzaileak, lehiaketetako eskuhartzaileak... benetako *feed-back*-a sortuz.

Horrek guztiorrek eremu urriko euskal prentsaren estrategikotasuna ofizialki onartzea ekarri behar du, katalandarrek dioten moduan, kultura sustatu eta hizkuntz normalizaziorako ezinbesteko tresna baita herri eta eskualdeetako prentsa. Beraz, arrazoi nagusi bi: soziolinguistikoa eta erreferentziala. Hala ere, enplegu eta ekonomia mailaren arloa ere ikertu egin beharko litzateke onuren berri izateko.

Ahatik norbaitek galde egingo du, bistan da, horrek guztiorrek ez duela eragin handirik izan, oraingoz, euskal prentsako bestelako produktuen kontsumoan. Gai hau jorratzea ez da artikulu honen zeregina, baina, bidebatez, derradan hainbat faktorek mugatzen dutela urrats hori. Alde batetik, esan beharra dago gure produktuak koantitatiboak direla eta ez koalitatiboak. Eta, horren fruituak, berantagokoak izaten direla eta berantagokoak oraindik tradizio falta dagoenean. Horrekin batera, ez dugu ahaztu behar, eremu urriko prentsaren fenomenoak, 1988an ekin arren, gaztea dela, ugalketa duela bost-sei urtekoa da eta.

Bestaldetik, pentsatzea komeni da euskaldungoaren gaitasunean eta prestutasunean eta, beharbada, esatea gogorra dirudien arren, kontsumorako ditugun produktu endogamikoetan. Agian, oraindik ere hala izan behar du, hainbat arrazoi direla kausa.

Azpimarratu nahi nuke, azkenik, inoiz ez dela egin inolako informazio motibazio ez eta sustapen lan mardulik aukera, bideak, kanalak eta abar hedatzeko, beharra begibistakoa izan arren. Horrek guztiak bakoitzak bereari eusten aski lan dugula adierazten du; eta, ikuspegi eta perspektibaz jarduteko, astia eta patxada behar ditugula, urgentziak inpotentzia estali ez dezan.

Edozein modutan, euskal produktuen kontsumoaz dihardugunez, galdera berberak egin litezke ikastoletako belaunaldi, EGAdun eta euskal lerroetako unibertsitarioendako, esate baterako. Erantzunak? Bistan dago, eta honek ez beza balio konformismo-rako, gaia sakonagoa eta orokorragoa dela eta, ez soilik, euskaldungoari eta euskarari dagokion kontua, ikus-entzunezkoen eraginaren menpe gauden garaiotan. Dena den, badira irakurzaletasuna jorratzeko ikerketak martxan. Ea zer damaiguten eta nola artikula genezakeen kezagarria den gai hori jorratzeko lana.

Baina, eremu urriko euskal prentsaren bideetan barrena nabilen honetan eta 1997ko kontuetara etorritz, hel diezaiodan instituzioen laguntza politikari. Egia esan, urte erabakiorra gertatu da. Jaurlaritzaren dirulaguntza politika inongo abisu barik, unilateralki, aldatu baita gure arloan. Izan ere, irizpideen aldaketak ez du ondorio onuragarri handiegirik ekarri, udal batzuen aldetik izan ezik. Diputazioen kasuan, Gipuzkoakoa kenduta, dirulaguntza arloko inplikazioa hutsa izan da eta, Kultura Sailari dagokionez, orokorrean, % 21eko jaitsiera. Jakina, azken orduan ez bada, urriaren 31n dihardut idazten, eta deialdiz kanpo bestelako bideren bat aurkitu ezean, aldizkari kaltetuek ondorio latzak jasango dituzte. Eta, guk dakigunaren arabera, baliteke batzuk, desagertzea. Horiek dira, urtea amaitzeko 60 egun falta direnean, oraindik pezetarik jaso ez dugunean, ondorio nagusiak: gero eta beranduago eta urriago, aldizkarien zerbitzua, kopurua eta produktuak hobetu eta handitu arren.

Norbaitek esan dezake eta esango du: betiko negarra, betiko kontuak. Badakit hala dela eta badakit subentzioei mugaturik ez dagoela jarraitzerik eta diru iturri berriak aurkitu behar ditugula. Horregatik jarri dira martxan aurrez aipatutako optimizazio bideak, autofinantzaketa hobetzeko xedez. Hala ere, autofinantzaketa ETBren, Guggenheimen eta abarren kasuan ere, neurri berean eskatu beharko litzateke, ala behi sakratuekin jarraitzen dugu 2000. urtearen atarian? Baina, bide batez, negarraren diskurtsoaz dihardudala dioenari, ikastolen sorrera, zabaltze eta finkatze prozesuaz gogoratzeko eskatu eta eskertuko nioke, euskal prentsa, oro har, eskubidearen berma eta zerbitzua delako.

Subentzio kontuek zintzoago jokatzeari eskatzen dute. Erabaki garrantzitsuak hartu aurretik eragina jasango dutenen iritzia entzutea: Diputazioak, Udalak, aldizkariak. Eta, horrez gain, hainbat milioiren soberakinak sortu behar diren aurreiritziarekin ez jokatzeari eta deialdiaren irizpideak adostea denon artean.

Bestalde, beldur naiz, Joseba Arregik agintaldiaren amaieran bere lorpen handienetakotzat zeukan herri aldizkariaren fenomenoaren suspertu eta sostengatu izana, orain, Mari Karmen Garmendiaren aroan, zeinak hainbeste laudorio jaso baitzuen Euskara Elkarte eta Herri Aldizkariaren sorrera eta aurkezpen ekitaldietan, zer eta hainbaten heriotz bidea. Nola uler? Zein izan behar da irakurketa?

Beraz, laburpen gisa zera: herri aldizkariak ekin diote optimizazio prozesuari I+Garen bidez plan estrategikoa burutzeko asmotan. Baita ere, publizitate zerbitzua sortuz, diru iturri berriak bilatzeari. Instituzioei dagokie, ikus-entzunezkoekiko dagoen lubakia ezaba dadin, subentzio politika artikulatzea, estrategikotasuna onartuz; publizitate instituzionalaren banaketan, Katalunian bezala, gure aukera kontuan hartzea; sustapen eta sinergia eratzekeo bitartekoak jartzea. Horrek guztiorrek, bai eremu urrikoa zein euskal prentsa osoa, superbibentzia egoeratik bizitza mailara pasa dadin, baldintzak eta baliabideak lortu beharra dakar.

JOXEMARI VELEZ DE MENDIZABAL

EKAITZEN ARRISKU JARRAIAN HAZI BEHARRA

Atzerantz begiratu dut eta oraingo honekin bost aldiz dira urteko balantzea egitera gonbidatzen nautela eta —uler daitekeen legez— baiezko erantzuna eman dudala ere. Badirudi ohitura bihurtzen ari zaidala ariketa inozo hau eta ez nintzateke batere harrituko urteroko balantzea egituratzeari atxiki-

ko banintzaio, *Jakin*-erako gonbitea amaituta gero ere. Zenbakien artean hazi garenok atxikimendu naturala azaltzen dugu mikro eta makroekonomietarako, geure espezialitatean trebatzeko lehen urratsak lehenbailehen eman behar ditugularik, gutxienez geure buru osasunarengatik. Zoratzeko zorian egon ohi gara sarri, balio eta ezbalioen mailetatik gora eta behera ibiltzera behartuta aurkitzen garenok, beti indar arrotzen menpe, ezer garbirik aterako ote dugun jakin gabe. Ekonomilariak ospe txarra dugu, gure iragarpen ulergaitzak direla eta. Eguraldi igarleen antzera, azken hauen kasuan lanpostuari errazago eusten badiote ere, gu baino oker handiagoak egin arren.

Diotenez, behin auto batean zihoazen bi lagun galdu egin ziren euren ibilbidean eta, noraezean larrituta, bide bazterrean ikusi zuten lehen pertsonari galdegin zioten non aurkitzen ziren. «Zuek? Auto baten barruan!» erantzun zien hirugarren hark. Bidaiarien berehalako komentarioa hauxe izan zen: «Hori ekonomilaria da, ziur; oso zehatza da baina ez du ezertan laguntzen». Nik ez dakit ondoko nire azalpen hauek ezertarako balioko ote duten; baina —zaudete lasai— labur izango naiz. Hala ere, hausnarketa idatzi honek lortuko duen OBIa (orrialde beteak irakurleko) unitatea baino garaiagoa izango dela beldur naiz. Eta izkiriaturakoa gutxi izanik, balizko ratio altuaren arrazoa non bilatu behar den garbi dago, ezta? Baina ariketa freskagarria suertatuko zaidalakoan abiatzen naiz aurtengoan ere.

Aurrera baino lehen, diodan, kultura ez dela inprobisatzen, eta ez duela tranparik baimentzen. Kultura, bere zentzurik zabalenean, *ez da egiten*. Beraz, ekonomilariak hura «balioztatzen» saia gaitezkeen arren, alferrikako emaitza izango dugu, kultura gizakiaren barne bideetatik doan zerbait baita, eta hori neurtezina da, ala ez? Beraz, balizko kultura balantzeetan kokatu beharreko partidak objetibotasunik ezatik baloratu behar harko genituzke eta horrek ez du balio, kulturaren gaineko okerrik larriena nork bere burua gaizki ipinita eta itsumustuan erakutsitako harribitxiekin apaintzea baitugu.

Inork iragan urteetako nire lerroak oroitzen baditu —ez ote naiz gehiegi eskatzen ari?— badaki baikorra izatera jokatu du-

dala beti. Badaki nire ingurukoak sentimendu berberaz kutsatzen ahalegindu naizela, lehia basatiaren abiapuntuan *handicap* izugarri handiarekin agertzen garenok ez baitugu beste irtenbiderik, polito jipoituta azaldu arren irribarrea ezpainetan ezinbestekoa baitzaigu, derrigorrezkoa. Ezin ditugu aldame-nekoak adoregabetu, oztopoen kontrako norgehiagoketari ekin aurretik irabazteko aukera guztiak galduko ez badira. Aurreko balantzeek ez bazuten oso itxura onik aurkezten ere, makilaia aipatzen genuen, eta ordenako kontuak. Gauzak inoiz ez direla, ikusten ditugunaren antzerako egiaztapena sendotzen zuen horrek. Izan ere, batzuk elizmutil izan gara fraide baino lehen eta nolakotasun horrek abantaila ederra suposatzen du, puntu ahulak nola ezkuta daitezkeen, itxurosoak nabarmen-
duz, aspaldixko ikasi baikenuen.

1997an jazo zitekeena asmatzera ipini nintzenean, txisteko «gera bedi dagoen bezala» atera zitzaidan barne-barnetik, iazko amaieran hodeiertzeko espektakuluak ekaitz arriskua iragartzen baitzuen. Baina isildu egin nintzen, goian aipaturiko baikortasunaren ariketa behartuan harrapatuta. «Balizko errotak irinik ez» ustean tinko, bestalde, planteamendu berriak egitera atera beharko genuela gero eta garbiago nekusan, edozein enpre sarririk ikusiko zukeen antzera, «kontabilitate *sorgarria* ren» ontasunean sinistuz gero, jakina. Sasikoei, orde, bibliar linealtasun okerrean gaztelututa, bidegarritasun kontzeptuak zer arraio adieraz dezakeen bost axola zaie. Bibliaren aipamena egin dut, txapuzero batzuek *ezpata flamigeroa*-ren lilurapetik gobernatzen gaituzten bitartean, beste zenbaitzuk *mana*-ren esperantza merkean ari baitira. Eta horren guztiaren erdian ideiak «arriskutsuak» gerta dakizkieke, Seneca handiaren estiloan esateko, bizi izan beharrean iraun egiten duten horiei.

Euskaldunok ere badugu gure Maastricht berezia, izen askoren atzean izkutatu dena. Konbergentziako auzia ez du, zoritxarrez, hain garbia, nederlandar hiritik *europar proiekturako* adosturiko betebeharreran ez bezala, geurean nahasia gailentzen baita, eguzkia nondik altxako den eguneroko galdegaia dugularik, *euskal proiektua* inon ote den bila gabiltzan bitartean. Jose Antonio Ardanza lehendakariak pasa den irai-

laren 26ko hitzaldian zioen, egoera politikoari buruzko eztabaidan:

Ez dut uste inork zalantzan jarriko duenik, azken hamahiru urteotan euskal gobernuak eta bere erakundeek aurrera egin dutela, gero eta sakonago, autogobernurantz.

Berak badio...

Nire aldetik, begirune guztiarekin baina duda izpirik gabe ere, Euskal Herria *enpresa* gero eta umezurtzagoa ikusten dudala esango nioke, Euskal Autonomi Erkidegoa-Nafarroako Foru Komunitatea-Pyrenées Atlantiques hirukotearen kohe-sioa hatzen artetik aldegiten ari zaigula gogoratzen diodan batera. Adibide apaltxo bat jartzearen, esan dezadan, lehendakaritzaren idazkaritzatik aipaturiko hitzaldiaren hedapen masiboa egiten ari zen bitartean, Lapurdiko Saran Antoine d'Abadie euskaltzale unibertsalaren irudia omentzen ari zirela Eusko Ikaskuntza eta Euskaltzaindia, erakunde horien deiarri zazpi lurraldeetako agintarik baieztatu erantzuna eman ondoren, ekitaldi publiko historiko batera biltzeko. Udal (EAJ, EA, PRF...) eta diputazioez gain, gobernuak ere azaldu ziren: Nafarroako eta Conseil Regional. Eusko Jaurlaritzaren arrastorik ez, ordea. Ezta hutsaren azalpenik ere.

Horregatik, ezin dut ulertu nola arraio egin genezakeen aurrera behar bezalako inbertsiorik egin gabe, egonkortasuna ziurtatzen lagunduko luketenak. Balantzean, aurreko urteetan gauza bera nioen, irabazirik lortu ez zuten sendotuko dugu kapitala. Ekoizpen metodoen hobekuntzarekin zuzeneko erlazioa duten irabaziez ari naiz, jakina, eta ez euren ezgaitasuna su artifizialekin estaltzen duten sasienpresari jokoarekin. Bere enpresaren zabalkuntzarako kapitalen merkatuaren premian egonik, buruz sano aurkitzen den inork ez du balantzea makilatuko burtsako balioen batzordera aurkezteko, lehen ala beranduago epaile baten aurrean ipiniko baitute, iruzur delituarengatik epaitua izan dadin. Gure artean, bestalde, inbertsioa gastu korronte arinarekin nahasten duen jende asko dugu eta horrela ez dago karrera egiterik, kapitalen merkatuak erraz ezeztatuko baititu enpresari faltsuak.

A! Eta ez naiz Guggenheim-i buruz ari, xamurrena izango bailitzateke, inkesten arabera, euskaldunetatik (EAEko biztanleetatik, hobe) erdia baino gehiagok ez baitute era horre t a-ko inbertsioen arrazoia garbi ikusten. Baina ez nintzateke neure buruarekin zintzo izango, ez baitut uste Bilboko museo erraldoiaren errealitateak —berez— geure enpresaren (balantzearen) funtsezko emaitza txarragotuko duenik. Lagun batzuk haserretuko zaizkidan arren, errealitatearen ikuspegi estatistikoak perspektibaren itxuraldaketa sakona ekarri delakoan nago, hain zuzen ere hura kalkulagarriaren esparrura muga daitekeela uste izanagatik. Hori dela eta, gutxitan sinistu dut inkestetan. Museoarenak efektu biderkatzailea eduki lezake produktibitatean, balantzeko emaitzan berehalako ondorio emaritsuak piztuz. Ez, ez naiz, beraz, euskal kulturako bazterrak indartsu harrotu dituen gai honen inguruan ari.

Gizakia gauza guztien neurria da; direnena, direnez gero, eta ez direnena, ez direnez gero.

P rotagorasen esaera ospetsu hori mahai gainera ekarriz, urteko balantzeak egituratzean inoiz ahaztu ezin ditzakegun adagarriak gizakiak ditugula berro roitu nahi dut. Azken finean, balantzeak gizakion erabakiek itxuratzen dituzte, eta aktiboan zein pasiboan uneoroko mikrodeliberamenduen errosario luzea antzeman genezake, partida bakoitza eskaner aproposetik igaroko bagenu. Aparailu hori ez da oraindik asmatu eta, beraz, balantzeko erresponstabilitateen disezio zuzenak itxaron egin beharko du. Horrexegatik, bienbitartean, irudi publikoa eta nolabaiteko ospea irabazi dituztenen ardurarik garaienetakoa, aldamenekook ez nahastea da. Ezertarako balio ez duena baliotsutat saldu nahi izatea, merituz beterik dagoena laidoztatzea, edo nahita isiltasunez estaltzea, bestean noraeza hazitzea dugu eta, halaber, enpresako oinarria ahultzea.

Edozein kultura balantze, hala ere, erabat markatuta geratzen da, neurtu nahi den gizartean bizi izandako jazoerarik arrakastatsuenak elizkizunek mugatzen badituzte, gurean eman den bezala. Lady Di-ren hileta eta Iñakiren ezkontzakoak dira, zenbait trainerutako aldeaz, jarraitzailerik gehien izan

dituzten gertaerak. Eta, ziur nago, nahiz eta oso zalea ez naizen, inkesta egingo bagenu 1997 urteak gure herriaren oroi-menean utzitako zirrarei buruz, Diana Spencer-Iñaki Urdangarin-Kristina infanta hirukotearen aipamena gertatuko litzateke garaile. Mundu osoko fenomeno ikaragarri adierazgarria, hain zuzen, Westminster abadiatik erretransmitituriko hileta elizkizunak 3.000 milioi pertsonak jarraitu ahal izan baitzituzten telebistaren bidez. Munduko espektakulurik handiena. Zirkoa.

Horrek, bete-betean, gogora dakarkit merkatuaren indarra eta kezkatu egiten nau pentsatzeak zernolako panpin itxurabakoak bihur gaitezkeen haren nahietara makurtuta. Mundua demokratagoa bilakatzen ari den neurrian, demokrata hitzak zer esan nahi duen galdegin behar diegu geure buruei, demokrazia bera ez ote den aldatzen ari zalantzan jarri behar delarik. Ezin uka globalizazioa, merkatu askea eta liberalismorik basatiena, hirurak, ama beretsuaren produktuak ditugula. Eta, ondorioz, banaka batzuen ongizateari gero eta kopuru handiagoko besteen egoera kalamitosa kontrajartzen zaio, eragina Europa zaharreko oinarrietaraino iritsi delarik. Aski dugu futbolarekin. Zertarako beste ezertaz arduratu?

Jendeak, kaleko gizabanako arruntak, gobernuei kalifikazioa ipintzeko jokoak aukeratzen du lantzean behin eta, adierazpenik interesgarriena hauteskundeetan ematen bada ere, gizarteak bere agintariei buruz duen iritzia antzemateko badira beste bide xeheagoak, bozketa bezain interesanteak gerta daitetzkeenak. Komunikabideek behin eta berriz gogoratzen dizkigute haien puntu ahulak —osasanak ez du saltzen— eta albisteen aurreko gizartearen erreakzioa adierazgarria gerta daiteteke, hiritarren komentarioak, esamesak, kontuan hartu behar direlarik. Agintarien kezkarik handienetakoa da kaleko «bizitasuna» neurtzea, euren mezu egokiak aukeratzeko.

Horren ondorioz, ene uste apalean, gure sentsibilitatea kamusten ari da, kanpoko giro zuzenaren eraginpean. Gero eta normalagotzat jotzen dugu geure bidearen jorrapena «besteen» ardurapean uztea, eta irudimena, asmamena, soberako motxilak direla dirudi. Teknika magnifikatzen dugun heinean gi-

zakien barne bideak ezagutzeari, jorratzeari, muzin egiten diogu. Gauzen zergatikakoa minusbaloratu egiten da, gauzak superbaloratzen diren neurrian. Garapen jarraiak, gaizki ulerteriko progresismoak etenik gabeko garaipenak sortu behar dituela uste izatea beste erru larri bat da, eta hori gizartearen esparru desberdinetan ematen den konstante bat dugu, bai arlo politikoan baita ekonomiko eta sozialetan ere. Norbaitek zioen aspaldi, «Habet mundus iste noctes suas, et non paucas», mundu honek bere gauak badituela, eta ez gutxi!, adierazi nahi zuenean. Horregatik, eta orain arte aburu hau aurkezten saiatu naiz, balantzeak bere argipuntuak eduki ditzakeen arren, itzal ilunak ere azaldu behar ditu, derrigorrez.

Euskal kulturaren balantzea marraztu nahi izateak gure gizarteari ikuspuntu guztietatik dagokiona taxutzera garamatza. Dirudienez, euskal ekonomia ez doa gaizki, lurralderen batean alderantziz jazoten ari den arren. Baina horrek ez du esan nahi egoerak euforiarako bidea ahalbidetu behar duenik. Orain legokigukeena, egiturak behar bezala sendotzea litzateke, ekonomia ezezik lan merkatua ere onbidean sartu ahal izateko, nahiz eta asignatura hori zailagoa den. Euskal kultura larri dabilela? Seguru baietz. Behintzat nik ez dut orain dela bost urtetako balantzea hobe dezakeen partidarik antzematen. Eta aurrera ez egiteak atzerapausoa dakarrela erakutsi ziguten aspaldi. Txarrena, dena den, ez datza balantzeko kontzeptu materialen balorazio ezkorrean. Askozaz okerragoa da, batere zalantzarik gabe, atzerapauso horren zioa aztertze-ko gaitasunik eza. Eta hori, zoritxarrez, ez da komentario merke bat, errealitatearen konstatazio zuzen eta negargarria, baizik. Kezkatzeko egoteko arrazoiak badira, beraz.

EUSKAL LIBURUGINTZA 1996

JOAN MARI TORREALDAI

Lerro hauen ondoren datorren zerrendak 1.097 libururen berri ematen du. Izan daitezke batzuk gehiago, batzuk gutxiago, fitxa bibliografiko hauek hurbilagotik begiratzean bat edo beste baztertzea ez baita harrigarri. Bestalde, harridura gutxiago sortzen du lehen unean jaso gabe utzitako zenbait libururen berri gerora izateak.

Zera esan nahi dugu honekin: bibliografi kontutan ematen diren kopuruak ez direla sekula ehuneko berrehun fidagarri. Iazko kasua lekuko: 1.305 liburuko kopurua eman nuen. Urtean zehar hainbat aldaketa egin ditut, fitxen informazioak hurbilagotik kontrolatu ditut eta, ondorioz, gaur ontzat ematen dudan kopurua beste bat da: 1.260. Baztertu ditudanetan batez ere elebiduntzat joak nituen hainbat liburu dago.

Edozein modutan ere, zifra bat edo beste aintzat hartu, garbi ikusten da euskarazko liburugintzaren tamaina zein den gutxi gora-behera. 90ko hamarkadan, batezbeste, 1.112 liburu atera ohi da urtean, urte batean gehixeago, hurrengoan gutxiexago, baina balore horien bueltan dabil.

ARGITALGINTZA

Argitalpenaren zifra eta gaietara pasa aurretik, ekintza argitaratzaileaz lerro batzuk jarriko ditugu, liburuok zein baldintzatan agertzen diren argitu nahirik.

1.097 liburu horiek ekoizle askoren emaitza dira. Ekoizle ugari dira, bai, hau da, edizio-agente asko, ehundik gora. Hori batetik. Eta bestetik, ekoizle-tipo asko, ugari. Pertsona bat izan daiteke editore, taldetxo bat izan daiteke, erakunde bat izan daiteke, enpresa komertzial bat izan daiteke, kanpokoia izan daiteke edo bertokoa. Izan ere, editore izatea munduko gauzarik errazena baita, zorionez. Sarrerako ticket-a merke-merkea da.

Ekoizle-ugaritasun hori ez da gure espezifikoa, baina gurea ere bada.

1995eko produkzioa komentatzerakoan nioen hain zuzen ere agente txiki eta ugari horiei zor zitzaiela titulu-ugalketa hura. Baina jakina da ekoizle-tipo horrekin zer gertatzen den: agertu bezala desagertu egiten direla erraz. Tximeleta-bokazioa dutela, alegia.

1996ko liburugintzak erakusten du hain zuzen ere ekoizle horietako asko desagertu edo isildu egin dela. Eta esango nuke, produkzioak izan duen jaitsiera produktore horiek eszenatokitik desagertzeari zor zaiola neurri handi batean. Desagertzea diot, baina berdin izan daiteke aurten txanda-pasa egitea, edo ekoizpena murriztea.

Aurreko urtetik hona 160 bat titulu gutxiago kaleratu da. Eta hala ere, editore handiek ez dute murriztu kopurua. Lehen hamarren artean 1995ean 749 titulu atera zituzten, eta 1996an 761 titulu. Dozena baten gora-beheran, mantendu egin da

handien kopurua. Baina 1995ean kopuru hori ekoizpen osoaren % 57 zen eta orain % 68,2. Hamaika puntuko diferentzia honek adierazten du jaitsi dena editore txiki eta ertainen lana izan dela.

Behin hona ezker eman dezagun lehen hamar ekoizle handien zerrenda. Aurreko urteko zerrendatik bi erori dira oraingoan, Gipuzkoako Foru Aldundia eta Zubia-Santillana, eta bi sartu, Euskal Herriko Unibertsitatea eta Timun Mas:

<i>Argitaletxea</i>	<i>titulu-kopurua</i>	<i>%</i>
Elkar	277	25,25
Ibaizabal	121	11
Erein	96	8,75
Ttarttalo	86	7,84
E.J. Argit. Zerbitzua	46	4,19
EHU Argit. Zerbitzua	32	2,92
Eustat	30	2,73
Giltza-Edebé	25	2,28
Desclée De Brouwer	18	1,64
Timun Mas	17	1,55
<i>Guztira</i>	<i>748</i>	<i>68,19</i>

Orpoz orpo datoz hurrengo batzuk, hala nola, Gaiak, Alberdania, Kutxa Fundazioa, Gipuzkoako Foru Aldundia, Emakunde.

Zerrendari gagozkiolarik, lehen begiratuan ikusten da edizio-agente oso desberdinak daudela bertan. Enpresa argitaratzaileak badira noski, baina indar handia du edizio publikoak. Eusko Jaurlaritza, Eustat eta Euskal Herriko Unibertsitatea agertzen dira hemen, baina hauei erantsi behar zaizkie beste asko, Nafarroako Gobernua dela, Foru Aldundiak direla, Udal-etxeak direla, Emakunde, HAEE/IVAP edo HABE dela, etab. Edizio publikoak indar handiegia duela diote argitaletxe komertzialek.

Edizio ez-komertzialean, edizio publikoaz gainera, beste ekoizle asko sartzen dira, hala nola, kultur taldeak, elkarteak, Fundazioak, Bankuak. Hauek guztiek ere pisu dezentea dute euskarazko argitalgintzan.

Lanik handiena eta hoberena enpresa argitaratzaileen eskutik dator. Hauen artean mila modutara planteatu daitezke desberdinketak, tamainaren arabera (handi, ertain eta txiki), jatorriaren arabera (bertoko eta kanpoko), espezializazioaren arabera (entziklopediak, irakaskuntza, haur mundua, literatura, etab.). Sektorearen kezka nagusia da argitaletxeak txikiak, txikiak, direla enpresa gisa. Tamainak, enpresa argitaratzailearen kasuan, zerikusi zuzena du liburu-politikarekin, profesionaltasunarekin, errentagarritasunarekin, independentziarekin. Eta etorkizunarekin. Jai du euskal liburugintzak edizioa sektore gisa indartzen eta sendotzen ez bada.

Gaur egun gero eta onartuagoa dago liburuaren prozesuan merkatuari, promozioari, sustapenari arreta berezia jarri behar diogula. Hori aldarrikatzen ari naiz ni neu ere. Baina ezin dira kontsumoa eta ekoizpena kontrajarri, norbaitek egin duen bezala. Gauza bat da esatea orain arte ekoizpena izan dela kezka ia eskusiboa eta aurrerantzean kontsumoari jaramon gehiago egin beharko diogula. Eta beste gauza da ulertzea ekoizpena ziurtatua dagoela eta, hortaz, zertan lagundurik ez legokeela. Ekoizpena ez dago ziurtatua, ezta gutxiago ere. Gainera, ekoizpenaren baldintzak (argitaletxe profesionalak, finantz laguntzak, etab.) zenbat eta finkoagoak izan hainbat eta bermatuagoa egon daitezke promozioa eta kontsumoa.

ARGITARAPENAREN ZIFRAK

EKOIZPENA TITULUTAN

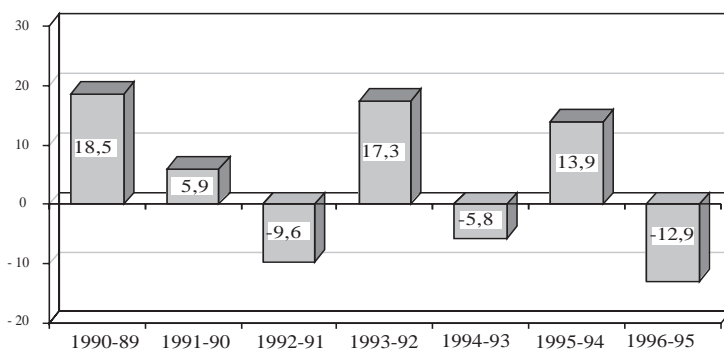
90eko hamarkadan 1.112 liburu urteko da batezbestekoa. 1996koa, hortaz, batezbestekoaren parekoa da, hamabost tituluren gora-beheran.

Zer adierazten du honek?

Titulu-kopuru hori handia, nahikoa, txikia, gutxiegi, gehiegi edo zer den aparte utzita, nire ustetan nekez egingo duela gora kopuru honek baldintza objektiboak aldatzen ez diren bitartean. Hau da, merkatuan beste modu batera inziditzen ez bada, ta-

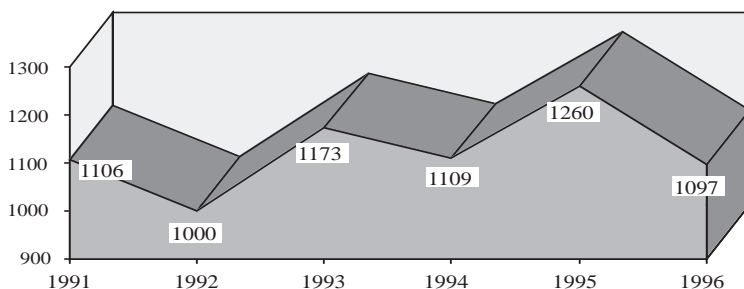
maina aldetik gailurra jo duela liburuaren ekoizpenak. Gora egitea baino errazago izango da beheranzko joera, jatorrizko liburuan bederen. Aurreko urtean bezala, egin dezake gora, egia da, argitalgintza instituzionalaren eta hainbat editore txikien urte emankorra suertatzen bada berriro, adibidez. Baina iraunkorra ez den ezer ez da esanguratsua liburugintzan, egunero-kotasunetik aldendu eta urrutiagoko begiralekuan jarriz gero.

Titulu-produkzioa

Goiko lerrootan ez dugu ezkutatu edo erlatibizatu nahi aurreko urtetik hona gertatu den jaitsiera. 160 titulu gutxiago kaleratu da 1996an 1995ean baino: 13 puntu galdu dira urte batetik bestera. Bada zer bait. Baina gero arituko gara horretaz.

Titulu-ekoizpenaren urtez urteko eboluzioak ongi markatzen du zer suposatzen duen tamaina aldetik urteko jaitsiera edo igoerak.

Titulu-produkzioaren bilakaera

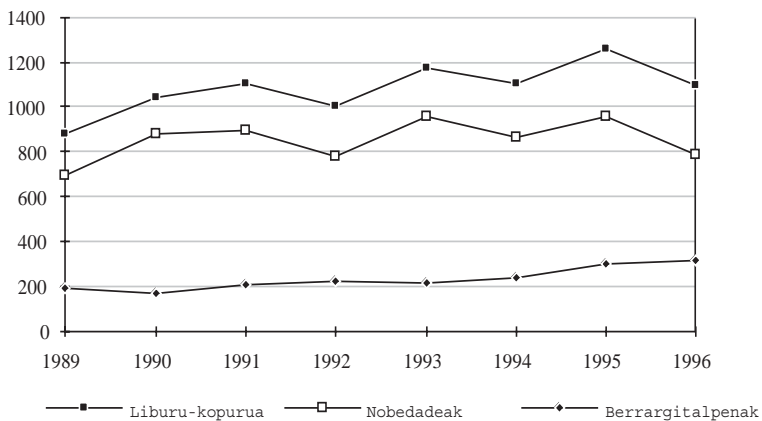
NOBEDADEAK ETA BERRARGITARALDIAK

Errealitate beraren bi aurpegiak dira bata eta bestea. 1996an % 71,5 dira nobedadeak edo lehen argitalpenak; eta gainerako guztia liburu berrargitaratua da: % 28,5.

Proportzio hauek oreka mantentzen duten ala ez, nik neuk ez dakit. Itxura batean inguruko hizkuntza eta herri handietan gertatzen denetik ez dira oso desberdin.

Erlazio-balore berdintsuak dauzkate Espainiak, Alemaniak, Britania Handiak, adibidez. Italiaren kasuan, eta askoz nabarmenago Frantziarenean, berrargitalpenak askoz ere pisu handiagoa du.

Nobedadeen eta berrargitaraldien arteko proportzio hori, bistan da, ez da beti berdina izan urtea joan eta urtea etorri.

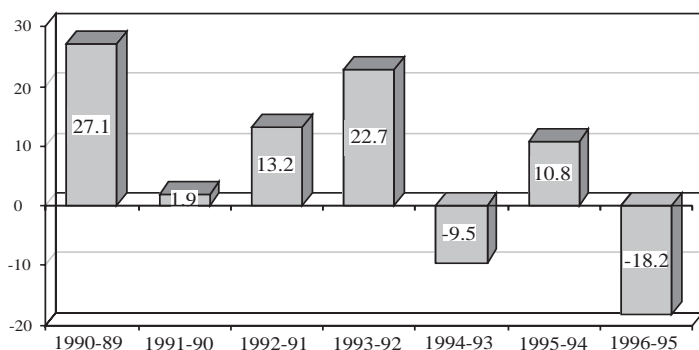

Hona 90eko hamarkadako eboluzio-lerroa, ekoizpen osoan modalitate bakoitzak zer suposatu duen ikusi ahal izateko.

Liburu-kopurua, nobedadeak eta berrargitalpenak

Produkzio osoan bai batek eta bai besteak duten pisua azalduta ere, ez dugu guztia aztertu. Hurrengo orrialdeetako grafikoetan urtez urteko gora-beherak hobeto markaturik azaltzen dira, modu ulergarriagoan. Aparte aurkeztuko ditugu nobedadeak eta berrargitalpenak.

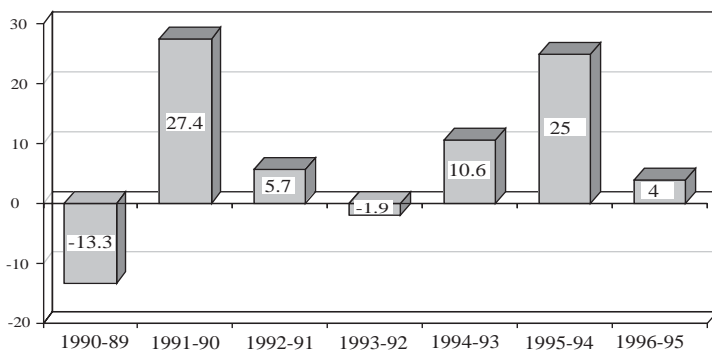
Goian esana utzi dugu aurreko urtetik hona 160 bat titulu galdu dituela ekoizpenak. Berriz diogu badela zerbait. Erant-

si behar dugu orain, dezente dela, galdutako horiek lehen edizioak direla kontuan edukita. Egia esan, nobedadeak 18 puntu jaitsi dira, egiaz eta benetan urteko titulu-jaitziera baino ere gehiago. Larritasun-puntu bat dagoke hemen.

Nobedadeak

Berrargitalpenak, aldiz, lau puntuko igoera izan du.

Berrargitalpenaren panorama finkatzen ari da, eta hori seinale ona da. Bi gauza behintzat esan nahi ditu: bateko, merkatua berrituz doala; eta besteko, argitalgintzak baduela eskari horri erantzuteko ahalmenik.

Berrargitalpenak

Edizio-mailaren arabera honela sailka daiteke 1996ko ekoizpena:

Lehen argitaraldia.....	785 titulu
Bigarren argitaraldia	84 titulu
Hirugarren argitaraldia	60 titulu
Laugarren argitaraldia.....	56 titulu
Bosgarren argitaraldia.....	39 titulu
Seigarren argitaraldia.....	19 titulu
Zazpigarren argitaraldia.....	6 titulu
Zortzigarren argitaraldia.....	7 titulu
Bederatzigarren argitaraldia.....	4 titulu
Hamar argitaraldi edo gehiago.....	22 titulu

Informazio ohargarri bat edo besterekin osa liteke zerrenda hau. Edizio-mailarik altuena 14. argitaraldia da. Nire datu-basean 5 titulu daude maila honetan. Urte berean bi edizio eduki dutenak 21 titulu dira; hiru edizio edo argitaraldi urte berean 2 tituluk bakarrik izan dute; eta bada bat, lau edizio izan dituenak. Mailarik altuenean daude: Bernardo Atxagaren *Bi letter jaso nituen oso denbora gutxian* eta Behi euskaldun *baten memoriak*, Iñaki Zabaletaren *110. Street-eko geltokia*, Joxantonio Ormazabalaren *Pernando Amezketarra* eta Jose Antonio Mujikak itzulitako *Istanbul-en elkartuko gara*. Argitaraldi bat gutxiagoarekin datoz Joseba Sarrionandiaren *Narrazioak* eta Joxean Sagastizabalaren *Kutsidazu bidea, Ixabel*.

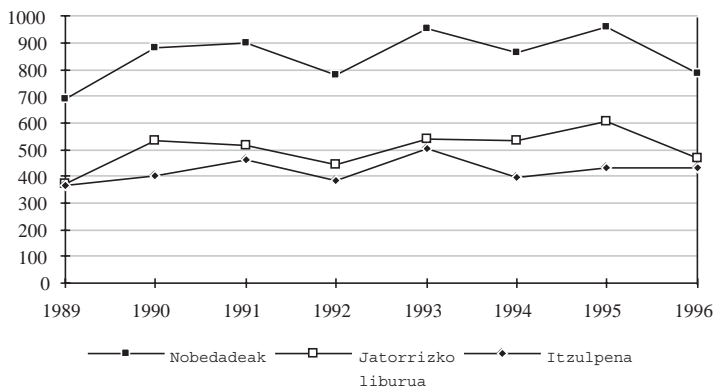
Ohartxo bat, bukatzeko: iaz ez bezala aurten argitaraldi guzti-guztiak kontabilizatu ditugu, eta ez bakarrik altuenak, urte berean edizio bat baino gehiago diren kasuetan.

NOBEDADEETAN JATORRIZKO LIBURUA ETA ITZULITAKOA

Jatorrizko liburua euskaraz sortu eta publikatu den liburua da. Itzulitako liburua, aldiz, hizkuntz arrotz batetik euskaratu dena. Itzultzean, jakina denez, hizkuntza aldatzen da eta edukiak mantendu. Eduki-inportazio bat dago, hortaz. Horregatik eman ohi zaio itzulpenari horrenbesteko garrantzia, onerako zein txarrerako. Itzulpenaren abantailen artean, gaur gure artean, hizkuntzaren malgutasuna eta horrelakoak aipatzen dira, baina bigarren mailakoak dira horiek ikuspuntu honetatik.

Jatorrizko liburuaren pisua, nobedadeetan, % 59,5 da. Itzulitako liburuak % 40,5 hartzen du. Proportzio egokiak?

Ez zait iruditzen oreka-punturik hoberenean gaudenik, baina ezin dut askoz gehiago esan, ez baitakit zein den erreferentzigune aproposa. Portugal baino ere itzulpen-proporzio

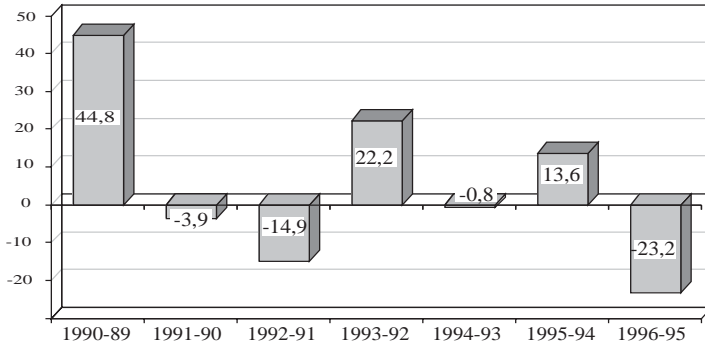
altuagoa dugu, hori bai. Frantziako produkzio-moldearen antipodetan gaude. Kataluniako ekoizpenean ere proportzioak askoz hobeak dira jatorrizko liburuaren alde.

90eko hamarkadako zazpi urteotan nola gauzatu den ebo-luzio hori ondoko grafikoan ikus daiteke.

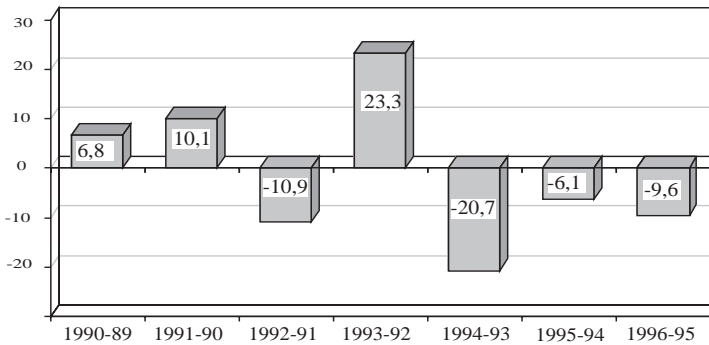
Nobedadeak, jatorrizko liburua eta itzulpena

1996an galtzaile bat bakarra egon da, jatorrizko liburua. Esana dugu 160 bat titulu gutxiago inprimatu direla. Nobe-

dadeetan, ostera, 160 baino gehiago galdu da, 175 hain zuzen ere. Eta errematea orain: nobedade horietatik 140 bat jatorrizko liburuak dira. Beste modu batera esanda, berrargitaraldiek eta itzulpenek deus gutxi galdu dute; zehazkiago esan,

berrargitarapena igo egin da lau puntu, eta itzulpena ia 10

puntu jaitsi. Galera guztia lehen edizioko jatorrizko liburuarena izan da aurten. Larria litzateke egoera baldin eta joera hau iraunkorra balitz. Hurrengo urteetan ikusiko da hori.

Ikus dezagun orain jatorrizko liburuaren eta itzultako liburuaren eboluzioa banan bana urtetik urtera izan dituzten go-ra-beherak markatuz.

Jatorrizko liburua

Itzulpenak

Itzulitako liburua aurreko urtean adina publikatu da euskaraz. Baina nobedadeetan 34 titulu gutxiago agertzen dira itzulitako liburuetan. Hogeita hamalau titulu ez da ezer, jatorrizko tituluetan galdu diren 140 haiei kontrajarriz gero.

EKOIZPENA GAI-SAILKA

1996an publikatu den guztia gai-multzotan pilaturik, garbi ikusten da multzorik handiena irakaskuntzaren ingurukoa dela (% 30,2); bigarren lekuan dator haur eta gazteentzako liburua (% 26,5); eta hirugarrena da helduen literatura (% 20). Hiru gai-multzotan biltzen da ekoizpen osoaren % 76,7.

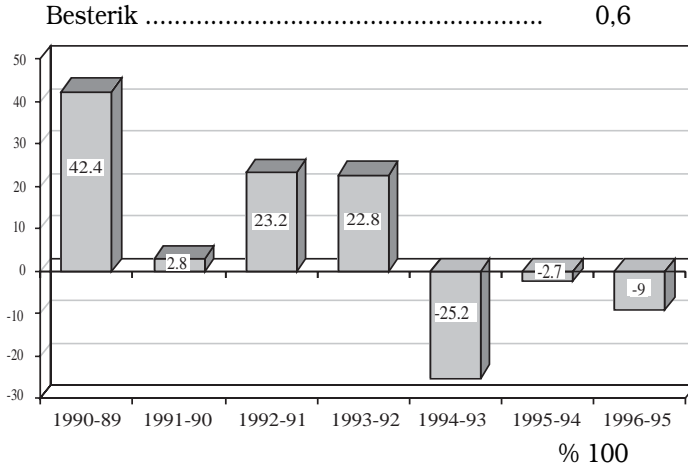
Gai-kontzentrazio handia da. Ez gara esaten ari liburu gehiegi publikatzen denik sail horietan, baizik eta argitara ematen den gehiena hor kokatzen dela, eta proportziorik egokiena ez dela hori. Edo beste modu batera esanda, gutxiegi produzitzen dela beste eta bestelako gai eta sailetan. Euskararen egoera eta erabilera sozialak dakar deskonpentsazio hori. Euskal Herri osoa euskalduna balitz, ez lirateke titulu eta ale gehiago bakarrik aterako, baizik eta gai dezente gehiago jorratuko lirateke euskaraz, eta gai-multzoen arteko proportzioak askoz orekatuagoak lirateke.

Baina balizko egoeratik 1996kora itzul gaitezen. Gai-multzo nagusitxoena ikusiko ditugu.

HEZKUNTZA ETA IRAKASKUNTZA

Multzo honetan ondoko liburu hauek kokatzen dira:

Didaktika. Pedagogia. Orientabideak.....	8,-
Haur eskola. Oinarrizko irakaskuntza.....	16,8
Lehen Hezkuntza	33,8
Batxilergoa eta UBiko irakaskuntza	26,4
Goimailako irakaskuntza.....	1,5
Euskararen irakaskuntza	12,9

Hezkuntz erreformaren ildotik doa ikasmaterialgintza: material gehien-gehienak lehen mailako hezkuntzari eta derrigorrezko bigarren hezkuntzari dagozkie. Bederatzi puntu jaitsi da irakaskuntzarako liburua oro har. Lehen mailatan jaitsi da hain zuzen ere. Derrigorrezko bigarren hezkuntzan, aldiz, bikoiztu egin da.

Hona urtez urteko eboluzioa:

Irakaskuntzako liburua

Liburu-tipo honetan berrargitalpen deklaratuak % 45,8 suposatzen du, gai hauetan argitaratzen den guztiaren erdia pasatxo. Neurri batean berrargitaraldi ziklikoak dira hauetako gehienak. Derrigorrezko bigarren hezkuntzako tituluetan nobedadeak dira gehien-gehienak, eta justu kontrakoa gertatzen da lehen mailako hezkuntzakoekin. Euskararen irakaskuntzako materialetan erdizka doaz nobedadeak eta berrargitaraldiak.

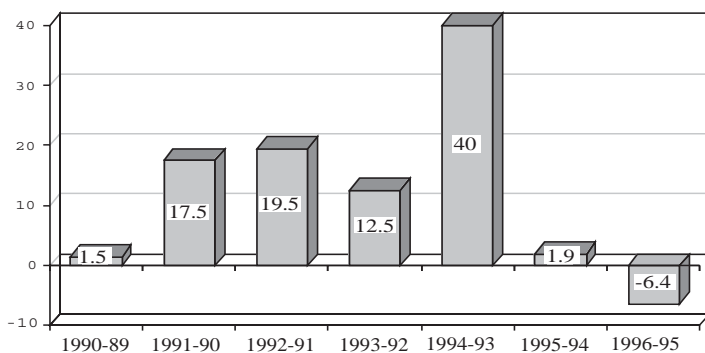
Nobedadeen barruan, itzulpenak pisu handia du: % 42,7. Itzulpen «deklaratuak» esan beharko dugu hemen ere, «kumulatu» ugari baitago sail honetan. Alegia, itzulpen soila izanik ere, moldapen gisa aurkeztu ohi ditu argitaletxeren batek.

Kontuan izanik ikasmaterial hauetako askok eta askok zernolako garrantzia duten gure haur eta gazteen hezkuntzan, itzulpenaren proportzioa handiegia iruditzen zait. Jatorrizko ikasmaterialgintzaren aldeko apustua saritu beharko litzateke modu jator, argi eta erabakigarri batean.

HAUR ETA GAZTEENTZAKO LIBURUAK

Kantitate aldetik bigarren multzoa da haur eta gazteentzako liburuarena. Produkzio osoaren % 26,5 osatzen du berak bakarrik.

Bidenabar bada ere seinalatua utzi nahi nuke euskaraz argitaratzen den guztiaren erdia eta gehiago (prezeski % 56,7) haur

eta gazteei zuzendutako liburuak dela. ETBlean gertatzen denaz kezkatzen gara, eta neu aurrena, baina zeinek zeini esan behar dio ipurbeltz, zozoak beleari ala beleak zozoari, liburugintzak telebistari edo telebistak liburugintzari?

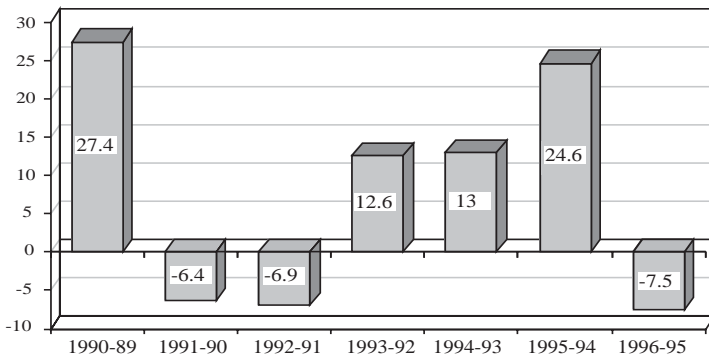
Aurreko urtetik hona proportzionalki hazi egin da haur eta gazteentzako liburu-mota hau baina zenbaki absolututan jaitsi pittin bat, ondoko grafikoan ageri denez.

Hogei libururen aldea dago urte batetik bestera, eta, egia esan, zuzenagoa litzateke urte batetik bestera ekoizpena mantendu egin dela esatea.

Haur eta gazteentzako liburuak

Haur eta gazteentzako produzitzen den liburugintzan lautik hiru behintzat nobedadeak dira (% 75,5). Gutxi berrargitaratzen da: % 24,5. Esan ote daiteke kontsumo handiko merkatu txiki bat dela haur eta gazteen hau?

Liburu-tipo honetan jatorrizko liburuaren ahulezia nabarmentzen da gauza guztien gainera: % 22,4 nobedade bakarrik sortu da euskaraz. Gainerako guztia inportatu egin da, itzuli: % 77,6. Gutxi edo asko, 49 titulu 170en aurka. Jatorrizko liburuek berrargitaratzeko probabilitate gehiago daukatela jakitea ez da kontsolamendu nahikoa ekoizpen propioa aldarrikatzen duenarentzat.

LITERATURA

1996ko liburugintzan % 20 da helduen literatur liburutzat hartu ohi dena.

Proportzio-mailan ia baino hobeto dago literatura, gora-go, baina jaitsiera orokorra kontuan izanda, multzo honek ere behera egin du. Ez askorik, egia esan, hemezortzi bat titulu. Hiru urte segidan gora egin ondoren egiten du orain behera, baina ez dut uste esangura berezirik duenik horrek. Ez dut uste. Hirurogeita hamar irabazi ondoren hemezortzi galtzea zer da, bada?

Literatur liburua

Nobedade eta berrargitalpenen orekan, haur eta gazteen literaturan baino indar handiagoa du berrargitalpenak heldue-
nean: % 29. Datu hau berau baino esanahitsuagoa da agian it-
zultitako liburu gehiago berrargitaratu dela, jatorrizkoa baino.
Oker ez banago, lehen aldiz gertatu da hori: berrargitaratu di-
ren literatur liburuetan % 54,7 da itzultitakoa eta % 45,3 da ja-
torrizkoa.

Nobedadeen sailean alde handiz irabazten du jatorrizko li-
buruak: % 75. Baina ez da ahaztu behar lau liburutik bat it-
zultitakoa dela. Bestalde, eskaintza globala aintzat hartuta,
hau da, nobedadeei berrargitalpena erantsita, hirutik bat da it-
zultitakoa, eta ez lautik bat.

Literatur generoen arteko proportzioek ere ez dute hobetzeko
biderik hartzen. Narratibak gora eta gora egin ohi du etenga-
be, gainerako generoen pentzura.

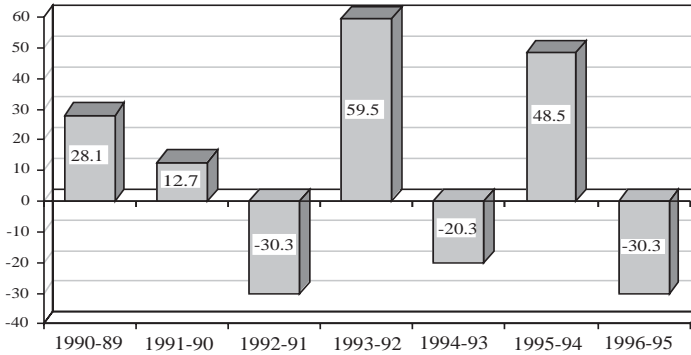
Eleberria. Ipuina	72,5
Olerkia	5,4
Antzerkia	5,4
Herri-literatura. Bertsoa.....	5,8
Antologiak eta beste	2,3
Saioa.....	3,6
Generoak nahasian.....	3,2
Besterik	1,8
	% 100

GIZA ETA GIZARTE ZIENTZIAK

Multzo hau da gaietan zabalena. Unibertsitateko ikasgaien
hiru laurdenak bertan sartzen direla esan genezake. Sail ho-
netan biltzen ditugu soziologiaren emaitzak, zientzia politikoen
emaitzak, Zuzenbide eta Administrazioaren emaitzak, eta ber-
din historia, geografia eta etnologiazkoak.

Filosofia eta Psikologia 5,-

Soziologia eta Estatistika	11,5
Zientzia politikoak eta ekonomikoak	7,-
Zuzenbidea. Administrazioa	14,5
Linguistika eta Filologia	10,5
Geografia eta bidaiak	3,-

Historia eta biografiak	10,-
Erreferentzi eta kontsulta-liburuak	8,5
Etnologia	3,-
Edertia	23,-
Emakumearen egoera.....	4,-
	% 100

Hauen guztien pisua % 16 da. Testuinguru gabe ikusita badirudi zer bait badela zifra hori, baina egiazki deus gutxi da, berriz diot. Gure hizkuntzak besarkatzen duen kultura baldin osoa eta ez-diglosikoa balitz, % 30 inguruan lebilke proportzioa. Bidearen erdia egin dugu.

Giza eta gizarte zientzietako liburuak

Hogeita hamar puntutan jaitsi da aurreko urtetik hona liburu-tipo hau, 80 bat titulu. Liburu-mota honetan gertatu da jaitsierarik nabarmenena, eta ez da kasualitatez. Krisi garaian edo murrizketak egin behar direnean, liburu-tipo hau da aurren eta errazen sakrifikatzen dena.

Sail honetako liburuek ez dute berrargitalpenik ia batere. Erdal jatorriak ere ez du munta handirik: % 17,5. Baina zifra hau sasikoa delakoan nago. Ez dut uste jatorrizko testuak % 82,5 hartzen duenik, ezta gutxiago ere. Zer gertatzen da? Arazoa da liburu hauetako dezente Administrazioek publikatzen dutela, eta dezente elebidunak direla. Bi hizkuntzak agertzen dira liburuan, baina nahiz eta bertan ez aitortu euskal testua erdarazkoaren itzulpena da kasu askotan. Baina ez dugu argibide frogagarririk.

GAINERAKOAK

Liburu-kopuru aldetik tamaina txikia duten hainbat multzo kokatzen ditugu bertan. Zehazki, Zientzia eta Teknika, Aisia-liburuak, Erljioa-Teologia. Gorputz txikia dute guztiek ere. Denen artean % 6ra iristen dira ozta-ozta.

Zientzia eta Teknika

Zientzia zehatzak	36,2
Zientzia erabiliak eta teknologikoak	38,9
Medikuntza	19,5
Merkataritza eta Garraioak	5,5
	% 100

Ez ahaztu sail hau ez dela 30 liburura iristen guztira. Multzoak bere baitan hartzen duena ez da horren txikia, ordea: nekazaritzan hasi eta informatikaraino doa, etxeko ekonomiatik kimikaraino doa.

Aisia-liburuak

Pintura. Margolaritza	30,4
Musika	34,8
Argazkigintza	26,1
Jostaldiak. Jokoak. Kirolak	8,7
	% 100

Mundu modernoan sail honek ere sekulako arrakasta du. Gurean ez. Ikusten da, gainera, ez dela arrakasta handikoa kontsumo aldetik ere: ez du berrargitalpenik apenas.

Erljioa. Teologia

Teologia morala eta praktikoa	38,4
Teologia pastorala	23,1
Elizaren Historia	23,1
Sekta eta erlijio kristauak	7,7
Eliza kristaua. Liturgia. Misioak ...	7,7
	% 100

Erljio-liburuak ez du garai bateko protagonismorik, ez kantidadean, ez berrargitalpenetan eta ezta ere itzulpenetan.

Oharrak

1. Liburuen fitxa bibliografikoan ikur hauek agertzen dira:

- Tituluaren ostean eta parentesi artean: i = itzulpena; b = berrargitalpena; e = elebikoa.
- Izenen artean: / = itzultzailea; // = ilustratzailea (marrazkilaria zein argazkilaria).
- Izenaren ondoren: * = Prestatzailea, egokitzailea, paratzailea, biltzailea
** = Zuzendaria, promotorea, antolatzailea, arduraduna, koordinatzailea
*** = Euskalki-aldatzailea

• [] artean sartu dugun informazioa liburuak berak dakarrenetik aparte lortua da.

2. Liburu-kopuruetan eta hainbat informazioetan aldeak daude urtean-urtean emandakotik orain erabiltzen ditudanetara. Betikoa diot: datu-basea bizirik mantendu nahi dut eta etengabe osatuz-hobetuz noa eta horregatik azken orduko informazioa da fidagarriena.

3. Gogotik eskertzen diet argitaratzaileei, informazioa bidali didaten argitaletxeei, eman didaten laguntza. Biziki eskertzen diet hala KMko Agurtzane Juanenari nola Donostiako Udal Liburutegiko Arantxa Artzamendiri eskuratu didaten informazio estimagarria.

Bereziki esker oneko natzaio Gipuzkoako Foru Aldundiko Kultura eta Euskara Departamentuari: urtea joan eta urtea etorri eskaini didaten laguntzari esker egin ahal izan dut bai urteroko bilketa eta azterketa hau eta bai hogeigarren mendeko Katalogoa argitara ematea eta bizirik mantentzea.

1996ko LIBURUAK: GAI-SAILKAPENA

Sailak	Zenb. abs.	%
0. OROTARIKOAK	312	28,4
— Zientzia eta kulturaren oinarri orokorrak. Bibliografia. Katalogoak. Bibliotekonomia. Entziklopediak. Kazetaritza. Poligrafiak. Museoak	22	2,-
— Haurrentzako argitalpenak	290	26,4
1. FILOSOFIA	10	0,9
— Metafisika. Ontologia. Estetika. Filosofia-sistemak. Psikologia. Logika. Etika	10	0,9
2. ERLIJOA. TEOLOGIA	13	1,2
— Berezko teologia. Biblia. Kristologia. Mariologia. Teologia moralak. Liturgia. Pastoral-teologia. Eliza. Kristauez besteko erlijioak	13	1,2
3. GIZARTE-ZIENTZIAK	412	37,5
— Soziologia. Estatistika. Demografia. Politika. Ekonomia. Zuzenbidea. Herri-administrazioa. Gizarte-laguntza. Etnologia	80	7,3
— Hezkuntza. Irakaskuntza. Heziketa. Pedagogia	332	30,3
5. ZIENTZIA HUTSAK. ZIENTZIA ZEHATZAK ETA NATURALAK	6	0,5
— Matematikak. Astronomia. Fisika. Kimika. Geologia. Metereologia. Paleontologia. Biologia. Botanika. Zoologia	6	0,5
6. ZIENTZIA ERABILIAK. MEDIKUNTZA. TEKNIKA	28	2,6
— Medikuntza. Injinerutza. Teknika. Nekazaritza. Basogintza. Zooteknia. Etxeko ekonomia. Industria. Kimikagintza. Zenbait industria eta lanbide. Eraikuntza. Sukaldaritza	28	2,6
7. EDERTIA. JOLASAK. KIROLAK	48	4,4
— Edertia. Estetika. Hirigintza. Arkitektura. Eskultura. Marrazketa. Margogintza. Argazkigintza. Musika	46	4,2
— Jostaldiak. Jolas eta jokuak. Kirolak	2	0,2
8. FILOLOGIA. LITERATURA	241	22,-
— Hizkuntzalaritza. Filologia	21	2,-
— Literatura. Literatur historia eta kritika. Literatur generoak	220	20,-
9. GEOGRAFIA. BIOGRAFIA. KONDAIRA	27	2,5
— Geografia	6	0,5
— Biografiak	7	0,6
— Kondaira	14	1,4
GUZTIRA	1.097	100

- 101 dalmaziar.** (i). SMITH, Dodie. Gaviota. León. 18 cm. 80 or.
- 110. Street-eko geltokia.** (b). ZABALETA URKIOLA, Iñaki. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 152 or.
- 128/96 Dekretua, maiatzaren 28koa, landa-ingurunekeo turismo-ostatuak arautzeko de-na / Decreto 128/96 de 28 de mayo, por el que se regulan los establecimientos de alojamiento turístico en el medio rural.** (e). KOMERTZIO, KONTSUMO ETA TURISMO SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 17 x 12 cm. 58 or.
- 1280 arima.** (b/i). THOMPSON, Jim/Olarra, Xabier. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 264 or.
- 20 años de coleccionismo público: 1975-1995, Museo de Bellas Artes de Alava [exposición].** (e). MINTEGI, Mikel eta beste. Arabako Foru Aldundia. Gasteiz. 30 cm. 158 or.
- 4 x 4: Carmen Anzano, Asun Galkoetxea, Julia Irazustabarrena, Dora Salazar: martxoak 22-apirila 30: Okendo Kultur Etxea, Donostia / 22 marzo-30 abril.** OKENDOKO KULTUR ETXEA. Kultur Udal Patronatua. Donostia. 22 cm. 40 or.
- 50 Branka. Irakurketa-gida.** ELKAR. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 62 or.
- Abereen etzaldea.** (b/i). ORWELL, George/Elexpuru, Juan Martin//Alonso, Isabel. Elkar. Donostia. 18,5 x 13,5 cm. 164 or.
- Abuztuaren hamabosteko tren.** MUJIKA, Luis Mari. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 56 or.
- Adartzoren alfabetoa.** (i). NORIEGA, Fernando/Elizegi, Patxi//Noriega, Fernando. Tarttalo. Donostia. 19 x 21,5 cm. 22 or.
- Adartzoren denborapasak.** (i). LIBSA//Noriega, Fernando. Tarttalo. Donostia. 17 x 24 cm. 16 or.
- Adartzoren eranskailuak.** (i). LIBSA/Mendizabal, Antxiñe//Noriega, Fernando. Tarttalo. Donostia. 21,5 x 31,5 cm. 8 or.
- Administrazio zuzenbidea I. Zati orokorra.** (b/i). PARADA, Ramón/Etxebarria, Jabier; Garminde, Eba; Etxebarria, Idoia/Lobera, Anjel; Urrutia, Andres**. Deustuko Unibertsitatea. Bilbo. 22 x 15 cm. 739 or.
- Administrazioaren eta herritarren arteko komunikazioa hobetu nahian. Hizkera errazteari buruzko jardunaldietako ponentziak.** (e). ERKOREKA GERVASIO, Josu Iñaki eta beste. HAEÉ/IVAP. Oñati. 25 x 18 cm. 213 or.
- Adrian Moleren egunkari ezkutua.** (b/i). TOWNSEND, Sue/Mendiguren, Iñaki. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 244 or.
- Afrikako semea.** (b). ARANA, Aitor. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 166 or.
- Agurea sukaldean.** GEREÑO, Xabier. Egile editore. Bilbo. 20 x 14,5 cm. 160 or.
- Ahatetxo itsusia.** (i). ANDERSEN, Hans Christian/Elizegi, Patxi//X.X. Tarttalo. Donostia. 31 cm. 38 or.
- Ahatetxo itsusia.** (i). ANDERSEN, Hans Christian/Ormazabal, Joxantonio//Ruiz, Margarita. Tarttalo. Donostia. 26 x 19,5 cm. 20 or.
- Ahotsak.** HERNANDEZ ABAITUA, Mikel. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 64 or.
- Aita despistatu bat.** (i). GREGORI, Josep/Ormazabal, Joxantonio//Crespo, Rosa Anna; Soler, Enric. Elkar. Donostia. 19 x 16 cm. 23 or.
- Aita Juan Mateo Zabalaren sermoiak I.** ZABALA, Fray Mateo de/Villasante, Luis*. Euskaltzaindia. Bilbo. 24 x 17 cm. 336 or.
- Aita San Franzisko Asiskoaren bizitza.** ANTIA, Manuel Antonio/Beolaren, Ainhoa*; EEE**. Kriselu [R & B]. Donostia. 20 cm. 345 or.
- Aitita-amamen jakituria (Bizkaleraz).** ANDRINUA, Aita Martzel//Urkia, Hilario. Ibaizabal. Euba. 19 x 11 cm. 192 or.
- Aiton-amonen jakituria (Batuera).** ANDRINUA, Aita Martzel//Urkia, Hilario. Ibaizabal. Euba. 19 x 11 cm. 192 or.
- Aizu, Paddy.** REKALDE, Paddy. AEK. Bilbo. 21 cm. 122 or.
- Aladdin.** (i). WALT DISNEY COMPANY. Gaviota. León. 18 cm. 82 or.
- Aladino.** (i). JORDAN, Julián; LOPEZ, Eva/Elizegi, Patxi//Jordán, Julián; López, Eva. Tarttalo. Donostia. 33,5 x 24 cm. 20 or.
- Albahaka hurrina.** OLAIZOLA, Jesus Mari «Txiliku». Elkar. Donostia. 15 x 10 cm. 62 or.

- Altzor uhartea.** (b/i). STEVENSON, Robert Louis/Mendiguren, Iñaki//Ortiz, Jose Mari. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 112 or.
- Altxa, hautsa kenduz III.** (e). ALTZAKO HISTORIA MINTEGIA. Casares Kultur Etxea / Donostiako Udala. Donostia. 24 cm. 160 or.
- Altzeta.** LINAZASORO, Karlos. Alberdania. Irun. 19 cm. 175 or.
- América bildumetan: 1996ko abenduak 17, 1997ko urtarrilak 26 / América en las colecciones: 17 de diciembre 1996, 26 de enero 1997.** (e). APELLANIZ, Paloma; MORENO RUIZ DE EGUINO, Iñaki. Arabako Foru Aldundia. Gasteiz. 29 cm. 149 or.
- Ametsonzi.** IGERABIDE, Juan Kruz//Lucas, Jesus. Elkar. Donostia. 19 x 16 cm. 23 or.
- Amorezko pena baño.** BORDA, Itxaro. Susa. Zarautz. 20 x 12,5 cm. 204 or.
- Anai artean.** LARZABAL, Piarres. Txalaparta. Tafalla. 22 cm. 269 or.
- Andoni baserrian (Batueraz).** (i). LARUS Edizioak/Herrera, Eukene. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Andoni baserrian (Bizkaieraz).** (i). LARUS Edizioak/[Barruetabeña, Sabin***]. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Animalia maitagarriak (Batueraz).** (i). LARUS Edizioak/Barruetabeña, Sabin. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Animalia maitagarriak (Bizkaieraz).** (i). LARUS Edizioak/[Barruetabeña, Sabin***]. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Animalien lagunak (Batueraz).** (i). LARUS Edizioak/Barruetabeña, Sabin. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Animalien lagunak (Bizkaieraz).** (i). LARUS Edizioak/[Barruetabeña, Sabin***]. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Antropologia estrukturala.** (i). LEVI-STRAUSS, Claude/Apalategi, Patxi/Azurmendi, Mikel*. Klasikoak. Bilbo. 24 cm. 434 or.
- Antzerkiak.** LIZARDI, Xabier; AGIRRE EGAÑA, Jose Maria/Azpeitiko Udala Antzerki Topaketak**. Azpeitiko Udala. Azpeitia. 21 cm. 117 or.
- Antzinako ahozko euskal ipuinak.** (i). Esturo Errazti, Miren. Desclee De Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 63 or.
- Antzuola, 1900-1970: Aintzinako argazkien bilduma.** RAMIREZ DE OKARIZ TELLERIA, Iñigo. Antzuolako Udala. Antzuola. 25 x 30 cm. 171 or.
- Apaiz zaharren gitarra.** IRIGOIEN, Joan Mari//Mitxelena, Jokin. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 166 or.
- Arabako Lurralde Historikoko foru-instituzioen xedapen-bilduma 1991 / Repertorio de disposiciones de instituciones forales del Territorio Histórico de Alava 1991.** (e). ARABAKO FORU ALDUNDIA. Arabako Foru Aldundia. Gasteiz. 23 cm.
- Arabako Lurralde Historikoko foru-instituzioen xedapen-bilduma 1992 / Repertorio de disposiciones de instituciones forales del Territorio Histórico de Alava 1992.** (e). ARABAKO FORU ALDUNDIA. Arabako Foru Aldundia. Gasteiz. 23 cm.
- Arabako zubiak / Puentes de Alava.** (e). AZKARATE GARAI-OLAUN, Agustín; PALACIOS MENDOZA, V. E.J. Euskal Kultura Ondarearen Zentrua. Gasteiz. 29,5 x 20,5 cm. 408 or.
- Arabiako gau-ipuinak.** (b/i). HERRIKOIA/Mendiguren, Iñaki//Ortiz, Jose Mari. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 78 or.
- Arantzazu eta Artea: azterketa historiko-artistikoa.** REMENTERIA FERNANDEZ, Arantza. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 24 cm. 207 or.
- Argi idazteko bideak.** LOZANO, Joseba; GORROTXATEGI, Enrike. HAAE/IVAP. Oñati. 24 x 17 cm. 69 or.
- Argia sortzen den izartegia.** MADARIAGA, Juan Ramón. Alberdania. Irun. 22 cm. 87 or.
- Arian ari.** ZABALETA, Patxi. Txalaparta. Tafalla. 20 cm. 392 or.
- Arima penitentaren occupatione devotac.** TARTAS, Jean de/Altuna, Patxi*. Gero-Mensajero. Bilbo. 23 cm. 156 or.

- Arkeoikuska 95. Arkeologi ikerketa / Investigación arqueológica.** (e). EUSKAL KULTURA ONDAREAREN ZENTRUA (E.J.)/Kintana, Xabier**. Euskal Kultur Ondarearen Zentrua. Gasteiz. 23 cm. 520 or.
- Arpoi baten eran.** AGIRRE, Juan Bautista/Mujika Iraola, Inazio*. EEE**. Alberdania. Irun. 20 cm. 137 or.
- Arrain gorria.** AÑORGA, Pello//Mitxelena, Jokin. Pamiela. Iruñea. 19 cm. 48 or.
- Arrasateko toponimia.** ORMAETXEA LASAGA, José Luis. Euskaltzaindia. Bilbo. 27 cm. 490 or.
- Arratoi kaskarina.** (i). ESIN/Ormazabal, Joxantonio//Ruiz, Margarita. Ttarttalo. Donostia. 26 x 19,5 cm. 20 or.
- Arrotz misterioitsua.** (i). X.X./Aldekoa-Otalora, Alex. Desclée De Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 86 or.
- Arrotza.** (i). CAMUS, Albert/Galarreta, Xabier. Marjinalia Bilduma. Astigarraga. 20,5 x 14,5 cm. 81 or.
- Arrotza paradisu.** (b). IRAZABALBEITIA, Inaki. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 124 or.
- Ars Lígnea: zurezko elizak Euskal Herrian [erakusketa] / Las iglesias de madera en el País Vasco [exposición].** (e). Santana, Alberto**. Electa eta beste. Madrid eta beste. 28 cm. 253 or.
- Artearen historia 2 - UBI.** (b). UZEI/GIE**. Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 284 or.
- Arthur erregearen eta bere zaldun prestuen egintzak.** (i). STEINBECK, John/Urteaga, Joseba. Igela. Iruñea. 19 cm. 207 or.
- Artilea (Batueraz).** (i). LARUS Edizioak/Barruetabeña, Sabin. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Artilea (Bizkaieraz).** (i). LARUS Edizioak/Barruetabeña, Sabin***. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Artius.** AZKONA, Jose Felix. BBK/Euskaltzaindia. Bilbo. 21 x 15 cm. 120 or.
- Artzain gezurtia.** (i). CON-BEL/Elizegi, Patxi//Con-Bel. Ttarttalo. Donostia. 24,5 x 17 cm. 12 or.
- Asistentzia mediko-farmazeutikoko aseguru libreko entitateen estatistika 94 / Estadística de entidades de seguro libre de asistencia médico-farmacéutica. 94.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 68 or.
- Askatasun billa.** ZAPIRAIN, Salvador «Ataño». Sendoa. Oiartzun. 19 x 12 cm. 186 or.
- Astoa eta idia.** (i). CON-BEL/Elizegi, Patxi//Con-Bel. Ttarttalo. Donostia. 24,5 x 17 cm. 12 or.
- Atabala eta eurria.** (b). SARRIONANDIA, Joseba. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 132 or.
- Atzapar arrastoak.** (b/i). LANDON, John/Mujika, Jose Antonio//Manton, Dennis. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 68 or.
- Aulesti: azpigarapen historiaren tokiko eredu.** ENRIQUEZ, José Carlos. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 24 cm. 403 or.
- Aurkakoak.** (i). LIBSA/Mendizabal, Antxiñe//Noriega, Fernando. Ttarttalo. Donostia. 20,5 x 10,5 cm. 8 or.
- Aurkakoak.** (i). LIBSA//Noriega, Fernando. Ttarttalo. Donostia. 21,5 x 30,5 cm. 12 or.
- Aurreral.** (i). APSLEY, Brenda/Ttarttalo//Tulip, Jenny. Ttarttalo. Donostia. 31 x 24 cm. 24 or.
- Auspoaren Auspoa I (itzaldiak/Conferencias).** (e). ZABALA ETXEBERRIA, Antonio. Sendoa. Oiartzun. 19 x 12 cm. 390 or.
- Auspoaren Auspoa II (itzaldiak/Conferencias).** (e). ZABALA ETXEBERRIA, Antonio. Sendoa. Oiartzun. 19 x 12 cm. 349 or.
- Autismoa haurtzaroan. Komunikazio-arazoak / El autismo en la edad infantil. Los problemas de la comunicación.** (e). HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 204 or.
- Azaro urrunetako intifadak.** BERASALUZE, Garikoitz. Elkar. Donostia. 17,5 x 11 cm. 102 or.

- Azeria eta otsoa.** (i). CON-BEL/Elizegi, Patxi//Con-Bel. Ttarttalo. Donostia. 24,5 x 17 cm. 12 or.
- Azken babalorea.** (b/i). PLANTE, Raymond/Sarasola, Jose Antonio. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 100 or.
- Azkenaz beste.** LERTXUNDI, Anjel. Alberdania. Irun. 23 cm. 222 or.
- Babilonia.** (b). IRIGOIEN, Joan Mari. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 232 or.
- Babiloniara itzultzea.** (i). SCOTT FITZGERALD, Francis/Cillero, Javi. Erein. Donostia. 16 cm. 66 or.
- Badatuz gabonak.** (b/i). SABATE I RODIE, Teresa/Olaberría, Itziar//Culla i Perarnau, Rita. Ttarttalo. Donostia. 22,5 x 32 cm. 51 or.
- Badena dena da.** (b). ZABALETA, Patxi. Txalaparta. Tafalla. 19,5 x 12,5 cm. 403 or.
- Baga-Biga Geometria. Lan-koadernoa.** (b). GONI, Jesus Mari/GIE**//Leoz, Mikel. Elkar. Donostia. 24 x 19 cm. 120 or.
- Baga-Biga Logika. Lan-koadernoa.** (b). GONI, Jesus Mari/GIE**//Leoz, Mikel. Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 144 or.
- Bai ausarta dela Igela.** (i). VELTHUIJS, Max/Elizegi, Patxi//Velthuijs, Max. Timun Mas. Barcelona. 23 x 20 cm. 32 or.
- Baletz 1. Ariketa liburua.** (b). ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBÁÑEZ, Cristina. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 104 or.
- Baletz 1. Ikaslearen liburua.** (b). ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBÁÑEZ, Cristina//X.X. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 128 or.
- Baletz 2. Ariketa liburua.** (b). ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBÁÑEZ, Cristina. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 160 or.
- Baletz 2. Ikaslearen liburua.** (b). ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBÁÑEZ, Cristina//X.X. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 124 or.
- Baletz 3. Ariketa liburua.** (b). ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBÁÑEZ, Cristina. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 128 or.
- Baletz 3. Ikaslearen liburua.** (b). ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBÁÑEZ, Cristina//X.X. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 122 or.
- Baletz 4. Ariketa liburua.** (b). ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBÁÑEZ, Cristina. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 108 or.
- Baletz 4. Ikaslearen liburua.** (b). ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBÁÑEZ, Cristina//X.X. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 126 or.
- Baletz 5. Ariketa liburua.** (b). ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBÁÑEZ, Cristina. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 70 or.
- Baletz 5. Ariketa liburua. Gida.** (b). ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBÁÑEZ, Cristina. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 64 or.
- Baletz 5. Ikaslearen liburua.** (b). ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBÁÑEZ, Cristina//X.X. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 176 or.
- Baletz 5. Ikaslearen liburua. Gida.** (b). ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBÁÑEZ, Cristina. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 174 or.
- Baletz 6. Ariketa liburua.** (b). ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBÁÑEZ, Cristina. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 46 or.
- Baletz 6. Ariketa liburua. Gida.** (b). ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBÁÑEZ, Cristina. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 40 or.
- Baletz 6. Ikaslearen liburua.** (b). ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBÁÑEZ, Cristina//X.X. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 180 or.
- Baletz 6. Ikaslearen liburua. Gida.** (b). ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBÁÑEZ, Cristina. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 174 or.
- Baletz bai 1. Ariketa liburuskak (erantzunekin).** ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBÁÑEZ, Cristina//X.X. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 96 or.
- Baletz bai 1. Ikaslearen ariketa-liburuskak.** ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBÁÑEZ, Cristina//X.X. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 76 or.

- Baletz bal 1. Ikaslearen liburua.** ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBAÑEZ, Cristina//X.X. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 20 cm. 138 or.
- Baletz bal 1. Irakaslearen gida liburua.** ETXEBARRIA, Edurne; IRIONDO, Eduardo; IBAÑEZ, Cristina. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 27 x 23,5 cm. 138 or.
- Bakarka 2.** (b). LETAMENDIA, Juan Antonio. Elkar. Donostia. 27 x 20 cm. 352 or.
- Bakarka 3.** (b). LETAMENDIA, Juan Antonio. Elkar. Donostia. 27 x 20 cm. 316 or.
- Bakarka 4.** (b). MUJIKA, Jose Antonio//Toquero, Julian. Elkar. Donostia. 27 x 20 cm. 288 or.
- Bakarka 5.** (b). MUJIKA, Jose Antonio. Elkar. Donostia. 27 x 20 cm. 304 or.
- Bakearen dimentsio kulturala Euskal Herriko uste sistema eta pertzepzioetan.** EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 24 cm. 326 or.
- Balabiltu.** (i). ZAPATA, Pablo/Zuberogoitia, Aitor//Leza, Maria Jesús. Elkar. Donostia. 21 x 14 cm. 64 or.
- Barbantxo.** (i). ESIN/Ormazabal, Joxantonia//Ruiz, Margarita. Ttarttalo. Donostia. 26 x 19,5 cm. 20 or.
- Basabürñan.** (i). JAUREGUIBERRY, Jean de/Sarraillet, Jakes//Caudine, Laurent. Maiatz. Baiona. 21 cm. 149 or.
- Basatasunaren dela.** (b/i). LONDON, Jack/Mendiguren, Iñaki//Jorgensen, Oskar. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 80 or.
- Baserría.** (i). CON-BEL/Ormazabal, Joxantonia//Con-Bel. Ttarttalo. Donostia. 17 x 25 cm. 12 or.
- Baserriko lagunak (Batueraz).** (i). LARUS Edizioak/Barruetabeña, Sabin. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Baserriko lagunak (Bizkaiteraz).** (i). LARUS Edizioak/[Barruetabeña, Sabin***]. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Basoa.** (i). CON-BEL/Ormazabal, Joxantonia//Con-Bel. Ttarttalo. Donostia. 17 x 25 cm. 12 or.
- Basoko loti ederra.** (i). JORDAN, Julián; LOPEZ, Eva/Elizegi, Patxi//Jordán, Julián; López, Eva. Ttarttalo. Donostia. 33,5 x 24 cm. 20 or.
- Basterretxea: antológica [exposición].** (e). SATRUSTEGI, Miguel; GILES, Fernando de. Gasteizko Udala. Gasteiz. 30 cm. 38 or.
- Batzar Nagusien batzar-agiriak: 1987-1991 agintaldia / Actas de las Juntas Generales: mandato 1987-1991.** (e). BIZKAIKO BATZAR NAGUSIAK. Bizkaiko Batzar Nagusiak. Bilbo. 25 cm. 760 or.
- Beel Beel.** (i). APSLEY, Brenda/Ttarttalo//Tulip, Jenny. Ttarttalo. Donostia. 31 x 24 cm. 24 or.
- Behi euskaldun baten memoriak.** (b). ATXAGA, Bernardo. Pamiela. Iruñea. 19 x 13 cm. 180 or.
- Behin batean - Idazketa 1.** (b). OLABARRI, Miren; URRUTIA, M. Jesus/GIE**//Lucas, Belen. Elkar. Donostia. 27 x 20,5 cm. 32 or.
- Behin batean - Idazketa 2.** (b). OLABARRI, Miren; URRUTIA, M. Jesus/GIE**//Lucas, Belen. Elkar. Donostia. 27 x 20,5 cm. 28 or.
- Behin batean - Idazketa 3.** (b). OLABARRI, Miren; URRUTIA, M. Jesus/GIE**//Lucas, Belen. Elkar. Donostia. 27 x 20,5 cm. 32 or.
- Behin batean - Idazketa 4.** (b). OLABARRI, Miren; URRUTIA, M. Jesus/GIE**//Lucas, Belen. Elkar. Donostia. 27 x 20,5 cm. 32 or.
- Behin batean - Irakurketa 1.** (b). OLABARRI, Miren; URRUTIA, M. Jesus/GIE**//Lucas, Belen. Elkar. Donostia. 27 x 20,5 cm. 20 or.
- Behin batean - Irakurketa 2.** (b). OLABARRI, Miren; URRUTIA, M. Jesus/GIE**//Lucas, Belen. Elkar. Donostia. 27 x 20,5 cm. 28 or.
- Behin batean - Irakurketa 3.** (b). OLABARRI, Miren; URRUTIA, M. Jesus/GIE**//Lucas, Belen. Elkar. Donostia. 27 x 20,5 cm. 29 or.
- Beluna jazz: errebolbera urazalean.** CANO, Harkaitz. Susa. Zarautz. 20 x 12,5 cm. 162 or.

- Benni ixilik dago.** (i). STEINBACH, Peter/Gillenea, Idoia//Heine, Helme. Zubia. Leioa. 20 cm. 147 or.
- Berdela / El verdel.** LAPITZ, Juan José; LOTINA, Roberto; LLONA, Jesús. Federación de Comarcas Gastronómicas. Donostia. 22 cm. 92 or.
- Bergarako biztanlegoaren historia.** ORTEGA BERRUGUETE, Arturo Rafael. Bergarako Udala. Bergara. 27 cm. 91 or.
- Bermeo eta Mundakako arrantzaleen hiztegia.** (e). BARRUTIA ETXEBARRIA, Eneko. UEU. Bilbo. 24 x 17 cm. 327 or.
- Berrito igo nauzu.** MENDIGUREN ELIZEGI, Xabier. Elkar. Donostia. 21 x 12,5 cm. 249 or.
- Bertsolaritzaren historia.** AMURIZA, Xabier. Orain. Hernani. 20 cm. 111 or.
- Bertsuz bertsu, marraz marra.** ASKOREN ARTEAN. Laborari/Haize Berri. Donibane Garazi. 21 x 15 cm. 95 or.
- Bertsuz-bertsu, marraz-marra: 1995.ko bertsu eta marrazki berriak Laborari astekarian jarriak.** ASKOREN ARTEAN. Maiatz. Baiona. 21 cm. 103 or.
- Beruneko soldadutxo.** (j). ANDERSEN, Hans Christian/Ormazabal, Joxantonio/Lluch, Josep**//Abbrederis, Christoph. Elkar. Donostia. 21 x 21 cm. 22 or.
- Besteen ametsak.** (i). IRVING, John/Gillenea Mujika, Idoia. Txalaparta. Tafalla. 20 cm. 199 or.
- Betebehar eta kontratuei buruzko zuzenbidea.** ASKOREN ARTEAN. Deustuko Unibertsitatea. Bilbo. 22 x 15 cm. 894 or.
- Beti festara begiak.** LERTXUNDI ZULOAGA, Joxe Mari. Sendoa. Oiartzun. 19 x 12 cm. 180 or.
- Beti hirurak: Hiru ahartetxoak. Hiru elefanteak. Hiru hartxoak. Hiru marraskiloak.** (i). MARTINEZ, Silvia/Ormazabal, Joxantonio//Ramos, Ana. Ttartalo. Donostia. 32 x 23,5 cm. 65 or.
- Bi anal.** (b). ATXAGA, Bernardo. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 110 or.
- Bi argi piztuta.** GERENO, Xabier. Egile editore. Bilbo. 20 x 14,5 cm. 160 or.
- Bi azeri estu eta larri.** (i). DOUMERC, Beatriz/Angoitia, Sebas//Steinmeyer, Petra. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 17 cm. 73 or.
- Bi letter jaso nituen oso denbora gutxian.** (b). ATXAGA, Bernardo//Olariaga, Antton. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 94 or.
- Bibote batzuen istorioa (Batueraz).** (i). OTXOA, Julia/Barruetaña, Sabin//Otxoa, Julia. Ibaizabal. Euba. 22 x 22 cm. 36 or.
- Bibote batzuen istorioa (Bizkaieraz).** (i). OTXOA, Julia/[Barruetaña, Sabin***]/Otxoa, Julia. Ibaizabal. Euba. 22 x 22 cm. 36 or.
- Bidaia arriskutsua.** (i). COX, Alwyn/Mendiguren, Iñaki//Blezzard, Jeremy. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 33 or.
- Bidea.** (i). ESCRIVA DE BALAGUER, Josemaria/Kerexeta Gallaitzegi, Jaime. Wilsen. Ollobarren. 23,5 x 16,5 cm. 179 or.
- Bigarren jatorriko makintzikribua.** (b/i). PEDROLO, Manuel de/Lasa, Jokin. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 192 or.
- Bihotz ausarta.** URKIJO, Joanes//Garay, Robert. Zubia. Leioa. 19 cm. 137 or.
- Bihotz bi: gerrako kronikak.** SAIZARBITORIA, Ramon. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 288 or.
- Bihotz simplea.** (i). FLAUBERT, Gustave/Apalategi, Patxi. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 69 or.
- Biltzar Nagusiak: 1995 maiatzak 28 / Juntas Generales: 28 mayo 1995.** (e). HERRIZAIN-GO SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 21 x 30 cm. 370 or.
- Biologia. Lehen maila. D eredu.** [b/i]. QUERCUS TALDEA. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 160 or.
- Biosfera erreserbak. Sevillako estrategia. Munduko sarearen estatutu-esparrua / Reservas de biosfera. La estrategia de Sevilla. El marco estatutario de la red mundial.** (e). HIRIGINTZA ETXEBIZITZA ETA INGURUGIRO SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 29,5 x 21 cm. 112 or.
- Bizi nizano munduan.** BORDA, Itxaro. Susa. Zarautz. 20 x 12,5 cm. 173 or.

- Bizi puskak.** OLASAGARRE, Juanjo. Susa. Zarautz. 20 x 12,5 cm. 111 or.
- Bizi-kondizioen inkesta 94 / Encuesta de condiciones de vida 94.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 26 cm. 159 or.
- Bizitza pusketak.** MUGURUZA, Jabier. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 112 or.
- Bizkaieraz bertsoetan.** AMURIZA, Xabier. Bizkaiko Bertsozale Elkarte. Bilbo. 19 x 13 cm. 127 or.
- Bizkaiko Lurralde Historikoko Tributu eta Finantza Legeria 1995 / Legislación Tributaria y Financiera del Territorio Histórico de Bizkaia 1995.** (e). OGASÚN ETA FINANTZA SAILA. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 21 cm. 1239 or.
- Biztanleria eta etxebizitza. Behin-behineko emaitzak. 1996 / Población y vivienda. Resultados provisionales. 1996.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 102 or.
- Biztanleriaren Berezko Mugimendua (BBM) 95 / Movimiento Natural de la Población (M.N.P.) 95.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 240 or.
- Bonaparte ondareko eskuzkribuak: Hegoaldeko Got-Nafarrera. 4.** PAGOLA, Rosa Miren eta beste. Deustuko Unibertsitatea. Bilbo. 24 cm. 466 or.
- Bordejera.** JUARISTI, Felipe. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 59 or.
- Bost filosofo handi: filosofiaren historia.** /Goñi Olalde, Elias*. Gaiak. Donostia. 24 cm. 156 or.
- Bostak abenturan murgildurik.** (i). BLYTON, Enid/Arregi, Manu//Correas, J. Elkar. Donostia. 13x19 cm. 212 or.
- Bostak karabanen.** (b/i). BLYTON, Enid/Larrañaga, Mirentxu//Correas, J. Elkar. Donostia. 19 x 13 cm. 306 or.
- Bosten abentura berri bat.** (i). BLYTON, Enid/Azkune, Laxaro//Correas, J. Elkar. Donostia. 19 x 13 cm. 166 or.
- Botila baten historia.** (b). ELORTZA, Tomas//Astrain, Luis. Elkar. Donostia. 21 x 14 cm. 77 or.
- Brasilgo katua.** (i). CONAN DOYLE, Arthur/Lartategi, Josu. Desclée De Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 54 or.
- Bremengo musikariak.** (i). GRIMM, Jacob; GRIMM, Wilhelm/Elizegi, Patxi//X.X. Ttarttalo. Donostia. 30 x 21 cm. 44 or.
- Bristol-eko hilketa.** (b/i). PROWSE, Philip/Mendiguren, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 104 or.
- Bufoia.** (i). SANCHEZ, Adriana/X.X.//Sanchez, Adriana. Ttarttalo. Donostia. 21 x 30 cm. 32 or.
- Bultza eta tira (Batueraz).** (i). GORDON, Maria/Sarasola, Joxe Antonio//Gordon, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Bultza eta tira (Bizkaieraz).** (i). GORDON, Maria/Barruetabeña, Sabin***//Gordon, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Buztantzoren larraldiak.** ARANA, Aitor//Campos, Alberto. Elkar. Donostia. 21 x 14 cm. 53 or.
- Buzu otsoa maiteminduta dago (Batueraz).** (i). CLEMENT, Claude/Barruetabeña, Sabin//Desmoinaux, Christel. Ibaizabal. Euba. 19,5 x 17 cm. 20 or.
- Buzu otsoa maiteminduta dago (Bizkaieraz).** (i). CLEMENT, Claude/Herrera, Eukene//Desmoinaux, Christel. Ibaizabal. Euba. 19,5 x 17 cm. 20 or.
- Carmilla.** (i). LE FANU, Joseph Sheridan/Arakistain, Ana/Arakistain, Ana*. Desclée De Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 155 or.
- Casterbridge-ko alkatea.** (b/i). HARDY, Thomas/Iñurrieta, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 120 or.
- Castletown.** ARISTI, Pako. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 109 or.
- Collisions: 1995 abuztua, 14 - urria, 16 Arteleku, Donostia.** (e). ARTELEKU/Diserens, Corinne; Gomila, Francis**. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 26 cm. 147 or.
- Colomba.** (i). MERIMEE, Prosper/Azkune Mendia, Iñaki. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 176 or.

- Consummatum est.** (b). IRIGOIEN, Joan Mari. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 288 or.
- Danok Senide DBH 1 (Bizkaieraz).** [i]. SERNA, Jose; REINARES, Mari Karmen; HIDALGO, Guadalupe/Barruetabeña, Sabin//Sanchez, Juan. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 136 or.
- Danok Senide DBH 2 (Bizkaieraz).** [i]. SERNA, Jose; REINARES, Mari Karmen; HIDALGO, Guadalupe/Barruetabeña, Sabin//Sanchez, Juan. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 132 or.
- Deba Garaiko kirol politikari buruzko III. Topaketak: Emakumeentzako kirol aisaldia / III Encuentros de política deportiva del Alto Deba: El ocio deportivo de la mujer.** (e). Bergarako Udala. Bergara. 30 x 21 cm. 87 or.
- Debako udalerrria: alderdi historikoak bertako dokumentuetan oinarriturik: (1294-1894) / Municipio de Deba: aspectos históricos en base a sus documentos: (1294-1894).** (e). ALDABALDETRECU, Roque. Debako Udala. Deba. 30 cm. 405 or.
- Demontre saltsa berdetanl.** (i). BORDONS, Paloma/Arrasate, Manu//Garcia, Sergio. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 17 cm. 43 or.
- Denboraren erabilera gizarte-partehartzeko ihardueretan. Denbora-aurrekontuen inkesta. 1993 / El uso del tiempo en actividades de participación social. Encuesta de presupuestos de tiempo. 1993.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 23,5 x 21 cm. 108 or.
- Denboraren erabileran generoen artean dauden aldeei buruzko azterketa. Denbora-aurrekontuen inkesta. 1993 / Análisis de las diferencias entre géneros en el uso del tiempo. Encuesta de presupuestos de tiempo. 1993.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 23,5 x 21 cm. 75 or.
- Denboraren hotsa / El ruido del tiempo.** (e). ANDERLONI, Guido eta beste. Cons. de Educación y Cultura/Arabako Foru Aldundia. Madrid/Gasteiz. 24 cm. 288 or.
- Denok Senide DBH 1 (Batueraz).** [i]. SERNA, Jose; REINARES, Mari Karmen; HIDALGO, Guadalupe/Barruetabeña, Sabin//Sanchez, Juan. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 136 or.
- Denok Senide DBH 2 (Batueraz).** [i]. SERNA, Jose; REINARES, Mari Karmen; HIDALGO, Guadalupe/Barruetabeña, Sabin//Sanchez, Juan. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 132 or.
- Derrigorrezko bigarren hezkuntza / Educación secundaria obligatoria.** (e). HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 29,5 x 20 cm. 664 or.
- Desagertutako emakumea.** (b/i). PROWSE, Philip/Otermin, Ander. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 72 or.
- Diccionario General Vasco/Orotariko Euskal Hiztegia. IX. Gud-Jab.** MITXELENA, Luis/Sarasola, Ibon; Seguirola, Iñaki*. Desclée De Brouwer; Mensajero. Bilbo. 25 x 17 cm. 917 or.
- Din, dan, don... kanpai-lapurrak non?.** ARISTI, Pako//Mendizabal, Juan Inazio. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 63 or.
- Dinastia Echave.** (e). AGIRREZABALAGA, Eguzki; ALONSO, Andoni. Zumaia Kirol Elkarte. Zumaia. 24 cm. 215 or.
- Donostiako Jazzaldia: lehenengo 30 urteak / Los primeros 30 años.** (e). TORQUEMADA, Jesús. Donostiako Jazzaldia. Donostia. 25 cm. 159 or.
- Dori eta Teo.** ATEKA, Piedad. Izar. Barakaldo. 19 cm. 20 or.
- Dortoka eta erbia.** (i). CON-BEL/Elizegi, Patxi//Con-Bel. Tarttalo. Donostia. 24,5 x 17 cm. 12 or.
- Drakula.** (b/i). STOKER, Bram/Mendiguren, Iñaki//Ortiz, Jose Mari. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 76 or.
- Dualitatea plakat soviatarrean: ideen eta arerioen karakterizazio eskripto-ikonikoa errusiar hizkuntzazko oinarri literarioa duen kartel politiko soviatarrean: Iraultza, Aberri Gerla Handia eta Perestroika.** BASTERRETXEÁ POLO, Jose Inazio. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 24 x 17 cm. 658 or.
- Durangaldea: hurbilago: Durangaldeko gida.** (i). TURRILLAS, Alex/Lorbide. «Urkiola» Mendi Nekazaritza Elkarte. Durango. 24 cm. 77 or.

- E.G.A. 1995 eta 1996 azterketak.** HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 189 or.
- EAeko ibailetako uren kalitatea eta ingurunearen egoera zaintzeko sarea. 1994 / Red de vigilancia de la calidad de las aguas y del estado ambiental de los ríos de la CAE. 1994.** (e). HIRIGINTZA ETXEBIZITZA ETA INGURUGIRO SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 29,5 x 21 cm. 348 or.
- EAeko kartografiaren erliebedun mapa plastikoa, 1/100.000 eskalakoak / Mapa plástico en relieve de la cartografía de la CAPV. Escala 1/100.000.** (e). HIRIGINTZA ETXEBIZITZA ETA INGURUGIRO SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 150 x 120 cm.
- EAJ eta euskara: ehun urteko bide malkartsua.** ATXAGA, Mikel. Sabino Arana Kultur El-kargoa. Bilbo. 24 cm. 209 or.
- Ebaluazio agiria.** OSTADAR TALDEA/GIE**. Elkar. Donostia. 21 x 17 cm. 12 or.
- Ederra eta piztia.** (i). LEPRINCE DE BEAUMONT, Madame. Gaviota. León. 18 cm. 82 or.
- Edurne Zuri.** (i). CON-BEL/Ormazabal, Joxantonio//Con-Bel. Ttarttalo. Donostia. 19,5 x 26 cm. 16 or.
- EGA Ikaslearen Liburua I.** (b). ALDAMA HERREROS, David; ZABALA GASTAÑARES, Ion; IRIONDO APERRIBAI, Asis/Ruiz Benito, Karlos//Sarasola, Xabier «Xasa» eta beste. Ardatz (IKA). Gasteiz. 29,2 x 20,8 cm. 509 or.
- EGA. Ikaslearen liburua II.** (b). ALDAMA HERREROS, David; ZABALA GASTAÑARES, Ion; IRIONDO APERRIBAI, Asis/Ruiz Benito, Karlos//Sarasola, Xabier «Xasa» eta beste. Ardatz (IKA). Gasteiz. 29,2 x 20,8 cm. 431 or.
- Egile berrientzako literatur lehiaketa (1988-1994). Saritutako lanak. Bertso-Paperak.** ARIS-TORENA, Pablo Jose eta beste. Iruñeko Udala. Iruñea. 22,5 x 17 cm. 116 or.
- Egile berrientzako literatur lehiaketa (1988-1994). Saritutako lanak. Narrazio laburra (I).** FONTALBA, Manolo eta beste. Iruñeko Udala. Iruñea. 22,5 x 17 cm. 147 or.
- Egile berrientzako literatur lehiaketa (1988-1994). Saritutako lanak. Narrazio laburra (II).** TIRAPU, Javier eta beste. Iruñeko Udala. Iruñea. 22,5 x 17 cm. 186 or.
- Egile berrientzako literatur lehiaketa (1988-1994). Saritutako lanak. Olerkia.** OLASAGA-RRE, Juanjo eta beste. Iruñeko Udala. Iruñea. 22,5 x 17 cm. 131 or.
- Egun bat utxe marroien bizitzan.** BAKER, Alan. Fhersal. Bilbo. 20 cm. 22 or.
- Eguna eta gaua (Batueraz).** (i). GORDON, Maria/Herrera, Eukene//Gordon, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Eguna eta gaua (Bizkaleraz).** (i). GORDON, Maria/[Barruetabeña, Sabin***]//Gordon, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Eguneroko bizitzaren gizarte-baldintzak. Denbora-aurrekontuen inkesta. 1993 / Determinantes sociales de la vida cotidiana Encuesta de presupuestos de tiempo. 1993.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 23,5 x 21 cm. 87 or.
- Eguzkia ezkututzen denean.** BIGURI OTXOA DE ERIBE, Koldo. Kutxa. Donostia. 21 cm. 35 or.
- Eibarko Hiria Gazteen XI. Ipuin Lehiaketa / XI Concurso Juvenil de Cuentos Ciudad de Eibar.** (e). ASKOREN ARTEAN. Eibarko Udala. Eibar. 23 cm. 185 or.
- EIMA: Hezkuntza-Softwarearen bilduma 1995.** MENDIZABAL, Pablo; OLABARRIA, Iñigo; ZALBIDE, Mikel. E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 362 or.
- Ekialdeko kontaktunak.** (i). YOURCENAR, Marguerite/Zurutuza, Imanol. Ibaizabal. Euba. 19 x 13 cm. 168 or.
- Ekonomia matematikorako sarrera.** (i). SAN MILLAN MARTIN, Miguel Angel; VIEJO VAL-VERDE, Felicidad/Bitez/Zendoia, José M^o. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 24 x 17 cm. 306 or.
- Ekonomiaren historia 1.** (i). GALBRAITH, John Kenneth/Azkune Mendia, Iñaki. Gaiak. Donostia. 21 cm. 178 or.
- Ekonomiaren historia 2.** (i). GALBRAITH, John Kenneth/Azkune Mendia, Iñaki. Gaiak. Donostia. 21 cm. 172 or.

- El viaje / Punta Araucaria.** (e). GARCIA SEGOVIA, Enrique; LINAZASORO, Karlos. Arabako Foru Aldundia. Gasteiz. 23 cm. 56 or.
- Elektrizitatea eta magnetismoa (Batueraz).** (i). GORDON, Maria/Sarasola, Joxe Antonio//Gordon, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Elektrizitatea eta magnetismoa (Bizkaieraz).** (i). GORDON, Maria/[Barruetabeña, Sabin***]//Gordon, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Elementu piktorkoei ekarpena.** (i). KANDISKY, Wassily/Agirre, Edorta. Gaiak. Donostia. 21 cm. 278 or.
- Elgeta.** AGIRRE ODRIOZOLA, Joxean. Kutxa. Donostia. 21 cm. 99 or.
- Elgoibarko ondare historiko artistikoa: arkitektura zibila.** ARRIETA SORAIZ, Pello. [Egile editore]. [E]lgoibar]. 24 cm. 120 or.
- Elhuyar hiztegia: Euskara-gaztelania / castellano-vasco.** (e). ASUMENDI, Elisabete eta beste/Kintana, Xabier; Mendiguren Bereziartu, Xabier, Azkarate, Miren**. Elhuyar. Usurbil. 25 x 17,5 cm. 1.378 or.
- Eliza zaharra bide barrietan: elizaren argi-ilunak, gogoetak.** BEOBIDE OLIBARES, Florencio. El Carmen (Karmel). Gasteiz. 21 cm. 479 or.
- Emakumeak kontari / Relatos de mujer.** (e). ASKOREN ARTEAN. Bilboko Udala. Bilbo. 21 cm. 119 or.
- Emakumeen gerlax.** ARISTI, Pako. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 64 or.
- Eman eta gero.** GENUA, Enkarni//Zabaleta, Jon. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 58 or.
- Emilio eta detektibeak.** (b/i). KÄSTNER, Erich/Sarasola, Tomás//Trier, Walter. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 180 or.
- Enara, zer berri?.** ZUBIZARRETA, Patxi//Olariaga, Antton. Alberdania. Irun. 21 cm. 60 or.
- Enbata: abertzalegoaren historia iparraldean.** ARBELBIDE, Xipri. Kutxa. Donostia. 21 cm. 303 or.
- Ene dama maite horri.** MENDIGUREN ELIZEGI, Xabier. Elkar. Donostia. 15 x 10 cm. 57 or.
- Enigmak.** (b/i). SIMENON, Georges/Mendiguren, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 76 or.
- Enkarterrietako antxinako kartografia / Cartografía antigua de las Encartaciones.** (e). RUBIO BARCINA, Itziar. Enkarterrietako Museoa / Bizkaiko Batzar Nagusia. Sopuerta / Bilbo. 28 cm. 213 or.
- Epotx saltaria.** (i). GRIMM, Jacob; GRIMM, Wilhelm/Ormazabal, Joxantonio/Carrasco, Xabier**//Infante, Francesc. Elkar. Donostia. 21 x 21 cm. 22 or.
- Erdi Aroa. Lehen maila. D eredua.** (b/i). PREGO, Alberto/Arratibel, Miren. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 80 or.
- Erleen bizitza (Batueraz).** (i). LARUS Edizioak/Herrera, Eukene. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Erleen bizitza (Bizkaieraz).** (i). LARUS Edizioak/Barruetabeña, Sabin***. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Erlijo 1. DBH.** (i). BUENO, Carmelo/Kristau Eskoleta Anaiak. Mensajero/Bruño. Bilbo. 19 x 21 cm. 238 or.
- Ermua eta Eitzako euskara.** ARAMBERRI ODRIOZOLA, Fernando. Ermuako Udala. Ermua. 24 cm. 286 or.
- Ermua, Mallabia eta Zaldibar: azterketa historiko-artistikoa.** PINEDO OTAOLA, Juan Antonio. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 24 cm. 315 or.
- Errauskine.** (i). CON-BEL/Ormazabal, Joxantonio//Con-Bel. Ttartalo. Donostia. 19,5 x 26 cm. 16 or.
- Erregearen lepokoa.** (i). CORDUKES, Olinda/Zubizarreta, Patxi//Quesada, Marifé. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 17 cm. 186 or.
- Erregistro koaderno - Euskara eta Literatura.** OSTADAR TALDEA/GIE**. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 44 or.
- Erregistro koaderno - Gizarte Zientziak.** OSTADAR TALDEA/GIE**. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 44 or.
- Erregistro koaderno - Matematika.** OSTADAR TALDEA/GIE**. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 40 or.

- Erregistro koaderno** - **Natur Zientziak**. OSTADAR TALDEA/GIE**. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 44 or.
- Errekaldeko intxaurraren itzala**. MUJIKI SALABERRIA, Teodoro. Sendoa. Oiartzun. 19 x 12 cm. 226 or.
- Esaizu 1. Lehen maila. B-D ereduak. Testuliburua eta tailerrak**. ESKORIATZAKO IRAKASLE ESKOLA. Erein. Donostia. 26 x 19 cm.
- Esaizu 2. Bigarren maila. B-D ereduak. Testuliburua, aldizkaria, tailerrak**. ESKORIATZAKO IRAKASLE ESKOLA. Erein. Donostia. 28 x 21 cm. 344 or.
- Esaizu 1-2. Lehen maila. B-D ereduak. Gidaliburua**. ESKORIATZAKO IRAKASLE ESKOLA. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 180 or.
- Eskeletoak eta mugimendua (Batueraz)**. (i). GORDON, Maria/Herrera, Eukene//Gordon, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Eskeletoak eta mugimendua (Bizkaieraz)**. (i). GORDON, Maria/[Barruetabeña, Sabin***]//Gordon, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Esker mila, Marlowe**. MINTEGI LARRAZA, Miguel Anjel. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 257 or.
- Escola antzerkia 5**. HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 21 x 15 cm. 285 or.
- Escola Ekoauditorea / Eco-Auditorea eskolar**. (e). FERNANDEZ OSTOLAZA, Mª Asunción. E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 29,5 x 21 cm. 248 or.
- Escola gramatika: Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza**. ALBERDI, Andrés/Aldasoro, Mikele*. Elkar. Donostia. 25 x 21 cm. 332 or.
- Eskolan ikasten ez direnak**. OLARRA, Xabier. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 74 or.
- Eskolarako hiztegi entziklopedikoa**. ARRATIBEL, Miren; ATELA, Aintzane; NAVARRO, Koro/Knorr, Endrike eta beste**. Lur. Donostia. 22 cm. 1247 or.
- Eskolaren arkeologia**. (i). ALVAREZ URIA, Fernando; VARELA, Julia/Bitez/Urkola, Mikel. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 24 x 17 cm. 244 or.
- Esku leuna**. (b). GARATE, Gotzon. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 200 or.
- Eskubeltz taldearen abenturak**. (b/i). JÜRGEN PRESS, Hans/Iparragirre, Pilar//Jürgen Press, Hans. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 132 or.
- Esne-bidea: (gure galaxia)**. ARREGI, Jesus. Gaiak. Donostia. 22 cm. 293 or.
- Esnea (Batueraz)**. (i). LARUS Edizioak/Barruetabeña, Sabin. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Esnea (Bizkaieraz)**. (i). LARUS Edizioak/Barruetabeña, Sabin***. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Esnea etorriko zaizu**. MORALES, Ana Isabel//Erostarbe, Xabier. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 76 or.
- Espazioko lapurrak**. (i). MATTHEWS, Geoffrey/Mendiguren, Iñaki//Evans, Chris. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 75 or.
- Estalaktita rockeroaren kasua**. (b). LERTXUNDI, Anjel//Olariaga, Antton. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 124 or.
- Estatistikarako sarrera. Koerlazioa, erregresioa eta datu anizkoitzen analisisa. Plangintza berriei egokitu**. FERNANDEZ AGIRRE, Karmele. UEU. Bilbo. 24 x 17 cm. 231 or.
- Ester erreginaren barauak**. (i). CALLEJA, Seve/Mendizabal, Antxiñe. Desclée De Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 177 or.
- Estetika brebiarioa**. (i). CROCE, Benetto/Biguri, Koldo/Auzmendi, Lurdes*. Klasikoak. Bilbo. 23 cm. 177 or.
- Estitxuk pirata izan nahi du**. (b). MENDIGUREN ELIZEGI, Xabier//Jaizkibel. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 100 or.
- Etika protestantea eta kapitalismoaren izpiritua**. (i). WEBER, Max/Pérez Fernández, Josal. Gaiak. Donostia. 21 cm. 234 or.
- Etika: gaizkiaren kontzientziari buruzko saioa**. (i). BADIOU, Alain/Azkargorta, Antton. Be-satari. Bilbo. 21 cm. 108 or.
- Etniker Bizkaita 18**. MANTEROLA, Ander eta beste. Labayru. Bilbo. 24,5 x 17,5 cm. 231 or.

- Etorkizunaren ispihua.** (i). SIERRA I FABRA, Jordi/Etxebarria, Igone//Calvo Duran, Ricardo. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 17 cm. 107 or.
- Etorriko zara nirekin?.** (i). CALLEJA, Seve/Auzmendi, Lurdes//Lucas, Belen. Desclee De Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 48 or.
- Etxe barrurako landareak.** (b). ERREKONDO, Jakoba. Elhuyar. Usurbil. 15 x 20,5 cm. 205 or.
- Etxea.** (i). CON-BEL/Ormazabal, Joxantonio//Con-Bel. Ttarttalo. Donostia. 17 x 25 cm. 12 or.
- Etxebide: etxebizitza bideratzeko egitasmoa 1996-1999 / Plan director de vivienda 1996-1999.** (e). LURRALDE ANTOLAMENDI, ETXEBIZITZA ETA INGURUGIRO SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 29,5 x 21 cm. 222 or.
- Etxez etxe Euskal Herrian 1996.** KULTURA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 21 x 15 cm. 240 or.
- Euri-tantita.** (i). GOMEZ CERDA, Alfredo/Goitia, Iñaki//Moreno, Victor. Bruño. Bilbo. 19 cm. 59 or.
- Euskadi '96.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 24 x 17 cm. 39 or.
- Euskadi, Europako Batasunaren graberritxeakoari begira / Euskadi, ante la reforma de la Unión Europea.** (e). LEHENDAKARITZA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 86 or.
- Euskadiko Autonomi Elkarteko Emakumeentzako Ekintza Positiboan II. Plana / Plan de acción positiva para las Mujeres en la Comunidad Autónoma de Euskadi.** (e). EMAKUNDE/Rincón, Ana**. Emakunde. Gasteiz. 30 x 21 cm. 312 or.
- Euskadiko emakumeen egoerari buruzko zifrak / Cifras sobre la situación de las mujeres en Euskadi.** (e). EMAKUNDE//Ordozgoiti, Iñigo. Emakunde. Gasteiz. 24 x 21 cm. 308 or.
- Euskadiko eta Espainiako atlasa.** /Fernández y Fernández, Jose Armando**. Anaya. Madrid. 34 cm. 108 or.
- Euskal AEko zentsu-sekzioen tipologiei buruzko azterketa / Análisis de tipologías de las secciones censales de la C.A. de Euskadi (2 v.).** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 26 cm.
- Euskal Arkeologia, Etnografia eta Kondaira Museoa: Museoaren kondaira laburra: 1921-1996 / Museo Arqueológico, Etnográfico e Histórico Vasco: breve síntesis histórica: 1921-1996.** (e). Euskal Arkeologia, Etnografia eta Kondaira Museoa. Bilbo. 24 cm. 17 or.
- Euskal Autonomi Elkartea. Aurrekontuak 1996. Ikuspegi orokorra / Comunidad Autónoma de Euskadi. Presupuesto 1996. Una visión global.** (e). LEHENDAKARITZA, LEGE ARAUBIDE ETA AUTONOMI GARAPENARAKO SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 500 or.
- Euskal Autonomi Elkarkez kanpoko Euskal Gizatalde eta Etxealdiko harremanetarakoari buruzko legea / Ley de relaciones con las Colectividades y Centros Vascos en el exterior de la Comunidad Autónoma del País Vasco.** (b/e). EUSKO JAURLARITZA. E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 17 x 12 cm. 61 or.
- Euskal Autonomi Elkarteko emakumeen oinarrizko eskubideen gidaliburua. Gaurkotzea / Guía de derechos básicos de las mujeres en la Comunidad Autónoma de Euskadi. Actualización.** (e). EMAKUNDE. Emakunde. Gasteiz. 24 x 17 cm. 26 or.
- Euskal Autonomi Elkarteko udalerrietako hirigintza planeamendu osoaren inbentarioa / Inventario del planeamiento urbanístico integral de los municipios de la Comunidad Autónoma del País Vasco.** (e). LURRALDE ANTOLAMENDU, ETXEBIZITZA ETA INGURUGIRO SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 21 x 30 cm. 133 or.
- Euskal Autonomia erkidegoko borondatezko laguntzaren Gida / Guía del voluntariado de la Comunidad Autónoma Vasca.** (e). LAN ETA GIZARTE SEGURANTZA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 21 x 15 cm. 356 or.
- Euskal Autonomia erkidegoko kartzelatako egoera / Situación de las cárceles en el País Vasco.** (e). MARKIEGI, Xabier eta beste. Ararteko. Gasteiz. 24 cm. 446 or.

- Euskal aztarnak: Cro-Magnon'etik Erroma'ra.** ARRINDA ALBISU, Anastasio. Euskera-zaintza. Deba. 24 cm. 125 or.
- Euskal enpresa eta ekonomia.** ARANGUREN QUEREJETA, María José. ESTE (EUTG). Donostia. 30 cm. 168 or.
- Euskal Herriko energi xehetasunak (1995) / Datos energéticos del País Vasco (1995) / Energy data of the Basque Country 1995.** (e). ENTE VASCO DE LA ENERGIA. Ente Vasco de la Energía. Bilbo. 24 cm. 87 or.
- Euskal Herriko erdi aroko hilarri eta inskripzioak: (VI-XI. mendeak) / Estelas e inscripciones medievales del País Vasco: (siglos VI-XI).** (e). AZKARATE GARI-OLAUN, Agustín; GARCIA CAMINO, Iñaki. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 30 x 22 cm. 352 or.
- Euskal Herriko fauna (ornodun lehortarrak): anfibioak, narrastiak, hegaztiak, ugaztunak.** LARRAÑAGA, Jon. Elhuyar. Usurbil. 20 x 14 cm. 323 or.
- Euskal Herriko zuhaitz eta zuhaisken Gidaliburua.** (b). NEKAZARITZA ETA ARRANTZA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 28 x 22 cm. 482 or.
- Euskal Hizkuntza eta Literatura 1.** (b). ELGOIBARKO EUSKARA MINTEGIA/GIE**/Errazkin, Luis. Elkar. Donostia. 26 x 21 cm. 250 or.
- Euskal Hizkuntza eta Literatura 1 - Ebaluazioa 1-4.** (b). ELGOIBARKO EUSKARA MINTEGIA/GIE**/Errazkin, Luis. Elkar. Donostia. 26 x 21 cm. 120 or.
- Euskal Hizkuntza eta Literatura 1. DBH.** ITUARTE, Mari Eli; OSSA, Joseba. Mensajero/Bruño. Bilbo. 29 x 21 cm. 223 or.
- Euskal Hizkuntza eta Literatura 1. DBH Gida.** ITUARTE, Mari Eli; OSSA, Joseba. Mensajero/Bruño. Bilbo. 29 x 21 cm. 127 or.
- Euskal Hizkuntza eta Literatura 2.** (b). ELGOIBARKO EUSKARA MINTEGIA/GIE**/Errazkin, Luis. Elkar. Donostia. 26 x 20,5 cm. 294 or.
- Euskal Hizkuntza eta Literatura. 2 - Ebaluazioa 1-5. Lan koadernoak.** (b). ELGOIBARKO EUSKARA MINTEGIA/GIE**/Errazkin, Luis. Elkar. Donostia. 26 x 21 cm. 160 or.
- Euskal Hizkuntza eta Literatura 3. Hirugarren maila. B-D ereduak.** (b). BUTRON, Joseba; PEDRO, Jokin de//Olanga, Jose Mari; Siluan, Natxo. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 308 or.
- Euskal hiztegia.** (e). SARASOLA, Ibon. Kutxa. Donostia. 25 cm. 845 or.
- Euskal idazleak.** AULESTIA, Gorka. Fundación Sancho el Sabio. Gasteiz. 21 cm. 48 or.
- Euskal kantariak. Abestien hitzak.** EGIN. Orain. Hernani. 12,5 x 14,2 cm. 217 or.
- Euskal kristautasunaren sorkuntza: nork, notz, nola, nondik Euskalerrira kristautasuna.** LATIEGI ERASO, Bixente. Wilsen. Ollobarren. 22 cm. 571 or.
- Euskal margolariak Aurrezki Kutxen bildumetan V / Pintores vascos en las colecciones de las Cajas de Ahorros V.** (e). ARCEDIANO, Santiago; MORENO RUIZ DE EGUINO, Ignacio. Ikeder. Durango. 30 cm. 144 or.
- Euskal margolariak Aurrezki Kutxen bildumetan VI / Pintores vascos en las colecciones de las Cajas de Ahorros VI.** (e). MORENO RUIZ DE EGUINO, Ignacio. Ikeder. Durango. 30 cm. 146 or.
- Euskal nazionalismoa eta nazio lurraldea.** ZABALO BILBAO, Julen. UEU. Bilbo. 24 x 17 cm. 188 or.
- Euskal urtekari estatistikoa 95 / Anuario estadístico vasco 95.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 676 or.
- Euskal zenbakiak / Los números vascos.** (e). UNDIANO SANTA CRUZ, Enrique. Colegio de Ingenieros, Caminos y Puertos. Bilbo. 21 cm. 44 or.
- Euskaldunon gida: gida zuria, udalerrrika; Euskaldunon gida: gida horia, arloka.** Mikoleta. Bilbo. 24 cm. 144; 176 or.
- Euskaltzaindiaren Oroitidazkia 1995 / Memoria 1995 Real Academia de la Lengua Vasca Euskaltzaindia.** (e). LIZUNDIA, J.L.; TELLERIA, P.; REKALDE, I.; BADIOLA, R./Knörr, Endrike**. Euskaltzaindia. Bilbo. 29,5 x 21 cm. 349 or.
- Euskara - Lan-Koaderno 1.** (b). BERNARAS, Izaskun eta beste/GIE**/Zabala, Karlos. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 36 or.

- Euskara - Lan-Koaderno 2.** (b). BERNARAS, Izaskun eta beste/GIE**//Zabala, Karlos. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 36 or.
- Euskara - Lan-Koaderno 3.** (b). BERNARAS, Izaskun eta beste/GIE**//Zabala, Karlos. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 36 or.
- Euskara - Lan-Koaderno 4.** (b). ELORZA, Itziar; ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki/GIE**//Zabaleta, Jon; Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara - Lan-koaderno 5.** (b). ELORZA, Itziar; ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki/GIE**//Zabaleta, Jon; Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara - Lan-koaderno 6.** (b). ELORZA, Itziar eta beste/GIE**//Zabaleta, Jon; Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara - Lan-koaderno 7.** (b). ELORZA, Itziar; ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki/GIE**//Zabaleta, Jon; Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara - Lan-Koaderno 8.** (b). ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki/GIE**//Telleria, Joxemari; Zabaleta, Jon. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara - Lan-Koaderno 9.** (b). ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki/GIE**//Telleria, Joxemari; Zabaleta, Jon. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara - Lan-Koaderno 10.** (b). AGIRRETXE, Joxean; ALDASORO, Mikele/GIE**//Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara - Lan-koaderno 11.** (b). AGIRRETXE, Joxean; ALDASORO, Mikele/GIE**//Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara - Lan-Koaderno 12.** (b). AGIRRETXE, Joxean; ALDASORO, Mikele/GIE**//Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara - Lan-koaderno 13.** (b). AGIRRETXE, Joxean; ALDASORO, Mikele/GIE**//Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara - Lan-Koaderno 14.** (b). AGIRRETXE, Joxean; ALDASORO, Mikele/GIE**//Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara - Lan-koaderno 15.** (b). AGIRRETXE, Joxean; ALDASORO, Mikele/GIE**//Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara 1.** (b). BERNARAS, Izaskun eta beste/GIE**//Beltzunegi, Pili eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 140 or.
- Euskara 2.** (b). BERNARAS, Izaskun eta beste/GIE**//Askoren artean. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 172 or.
- Euskara 3.** (b). ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki/GIE**//Beltzunegi, Pili eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 224 or.
- Euskara 4.** (b). ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki/GIE**//Askoren artean. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 228 or.
- Euskara 5.** (b). ALDASORO, Mikele; AGIRRETXE, Joxean/GIE**//Domenech, Aintzane eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 224 or.
- Euskara 5-6. Seigarren maila. D ereduak. Gidaliburua.** SARRIEGI, Arantxa; LARRAÑAGA, Jose Cruz. Erein. Donostia. 24 x 17 cm. 128 or.
- Euskara 6.** (b). ALDASORO, Mikele; AGIRRETXE, Joxean/GIE**//Astrain, Luis eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 236 or.
- Euskara baturako hastapenak / Le basque unifié: (initiation).** [e]. BEAUMONT, Jean-Charles; LAZKANO, Ramon//Goussé, J.-L. Assimil. Chennevières-sur-Mar. 18 cm. 389 or.
- Euskara eta Literatura - Lan-koaderno 1.** BERAZUBI/GIE**//Aramendi, Juanma. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara eta Literatura - Lan-koaderno 2.** BERAZUBI/GIE**//Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara eta Literatura - Lan-koaderno 4.** BERAZUBI/GIE**//Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara eta Literatura - Lan-koaderno 5.** BERAZUBI/GIE**//Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Euskara eta Literatura 1.** (b). ALDASORO, Mikele eta beste/GIE**//Aramendi, Juanma eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 236 or.

- Euskara eta Literatura 1-2 - Gidaliburua.** ALDASORO, Mikele eta beste/GIE**. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 216 or.
- Euskara eta Literatura 2.** ALDASORO, Mikele eta beste/GIE**//Etxebeste, Jon eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 240 or.
- Euskara eta literatura DBH 1 (Batueraz).** ARISTONDO, Iñaki eta beste//San Blas, Marcos; Alonso, Luis. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 248 or.
- Euskara eta literatura DBH 1 - Gida.** PINUAGA, Amaia eta beste. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 208 or.
- Euskara eta literatura DBH 2 (Batueraz).** ARISTONDO, Iñaki eta beste//San Blas, Marcos; Alonso, Luis; Torre, Almudena de la. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 256 or.
- Euskara eta literatura DBH 2 - Gida.** PINUAGA, Amaia eta beste. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 232 or.
- Euskararen Aholku Batzordea: 1996ko ekainaren 18ko eraldaketa, bokalen izendapenak eta Batzorde Osoaren 1996ko uztailaren 17ko bilera emandako hitzaldiak / Consejo Asesor del Euskera: Transformación del 18 de junio de 1996, nombramiento de los vocales y discursos pronunciados en la reunión del Pleno celebrada el 17 de julio de 1996.** (e). KULTURA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 60 or.
- Euskararen erabileran murgiltzen: (euskaraz trebatzen***).** EZEIZA, Joseba; EZEIZA, Ainhoa. Gaiak. Donostia. 24 cm. 542 or.
- Euskararen erabileraren normalizazioa prozesuaren ebaluazioa Euskal Herri administrazioetan / Evaluación del proceso de normalización del uso de euskera en las Administraciones Públicas vascas.** (e). KULTURA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 29,5 x 20,5 cm. 338 or.
- Euskararen jarraipena II: Euskal Herriko soziolinguistikazko inkesta 1996.** KULTURA SAILA (E.J.). Eusko Jaurilaritza. Gasteiz. 24 cm. 48 or.
- Euskara eta literatura DBH 1 (Bizkaieraz).** ARISTONDO, Iñaki eta beste//San Blas, Marcos; Alonso, Luis. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 248 or.
- Euskara eta literatura DBH 2 (Bizkaieraz).** ARISTONDO, Iñaki eta beste//San Blas, Marcos; Alonso, Luis; Torre, Almudena de la. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 256 or.
- Eusko Ikaskuntzaren XIII. Kongresua. Zientzia, teknologia eta gizarte aldaketa Euskal Herrian / XIII Congreso de Estudios Vascos. Ciencia, tecnología y cambio social en Euskal Herria / XXXe Congrés d'Etudes Basques. Science, technologie et changement social dans le Pays Basque.** (e). ASKOREN ARTEAN. Eusko Ikaskuntza. Donostia. 29,7 x 20 cm. 443 or.
- Eusko Legebiltzarrari txosten berezia, 1994-1995: Euskal Autonomia erkidegoan egoitzez kanpo adinekoentzat dagoen laguntza zerbitzuari buruzko txosten berezia / Informe extraordinario al Parlamento Vasco 1994-1995: informe extraordinario sobre la asistencia no residencial a la tercera edad en la Comunidad Autónoma del País Vasco.** (e). ARARTEKO; FUNDACION SIIS, CENTRO DE DOCUMENTACION Y ESTUDIOS. Eusko Legebiltzarra. Gasteiz. 24 cm. 430 or.
- Eusko legebiltzarrari txostena, 1995 / Informe al parlamento vasco, 1995.** (e). ARARTEKO. Eusko Legebiltzarra. Gasteiz. 24 cm. 386 or.
- Ezin da ipuinik asmatu ala?.** (b). MENDIGUREN ELIZEGI, Xabier//Mitxelena, Jokin. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 100 or.
- Ezkutalekua.** (i). ESCARDO i BAS, Mercè/Ormazabal, Joxantonio//Sales, Gemma. Elkar. Donostia. 19 x 16 cm. 23 or.
- Ezkutuko erasotzailea.** (i). BOILEAU-NARCEJAC/Juaristi, Felipe. Desclée De Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 150 or.
- Ezti-tantak olerkiak.** SAGARTZAZU, Kauldi «Satarka»/Sagartzazu, Txomin*///Sagarzazu, Javier. Elkar. Donostia. 21 x 13,5 cm. 155 or.
- Eztia eta ozpina.** (b). ZUBIZARRETA, Patxi. Alberdania. Irun. 19 x 12 cm. 160 or.
- Famili zuzenbidea / Derecho de familia.** (e). EMAKUNDE. Gasteiz. 31 x 21 cm. 342 or.

- Familia zuzenbidetako formularioak = Formularios de derecho de familia / Gipuzkoako Abokatuen Kolegioa = Colegio de Abogados de Gipuzkoa.** (b/i). UZEI/Alday Marticorena, Luis**. E.J.; Legekariaren Euskal Kontseilua. Gasteiz. 24 cm. 399 or.
- Familiaren zuzenbidea. I bol.** (i). LACRUZ BERDEJO, Jose Luis; ASIS SANCHO, Francisco de/UZEI/Alkorta, Itziar; Goñi, Santiago; Karrera, Mikel M.; M. Juan. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 24 x 17 cm. 596 or.
- Federikoren ileak.** ATEKA, Piedad. Izar. Barakaldo. 19 cm. 20 or.
- Festa herrikoiak Elgoibarren / Fiestas populares en Elgoibar.** (e). LIZARRALDE ELBERDIN, Koldo. Elgoibarko Udala. Elgoibar. 24 cm. 276 or.
- Filipinetan bizi den idazlearen kontuak.** ITURRALDE, Joxemari. Pamiela. Iruñea. 93 or.
- Filosofia 1 - BBB 3.** (b). UZEI/GIE**. Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 352 or.
- Fisika. Bigarren maila. D eredua.** (b). AZKONA, Rafael; MUJIKA, Emilio; ETXANIZ, Mikel; GISASOLA, Jenaro//Dueso, Antton. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 160 or.
- Formak.** (i). LIBSA//Noriega, Fernando. Ttarttalo. Donostia. 21,5 x 30,5 cm. 12 or.
- Formak.** (i). WADE, Gini/Olaberría, Itziar//Wade, Gini. Ttarttalo. Donostia. 21,5 x 28 cm. 20 or.
- Francisco Iturrino: [exposición].** (e). BARAÑANO, Kosme eta beste/Moreno Ruiz de Eguino, Iñaki**. Kutxa. Donostia. 30 cm. 250 or.
- Frantziako Iraultza. Lehen maila. D eredua.** (b/i). PREGO, Alberto/Odriozola, Jesus; Sa-garazu, Txomin//Lezeta, Xabier. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 80 or.
- Franzen gora-beherak.** (i). NÖSTLINGER, Christine/Azkue, Edurne//Dietl, Erhard. Desclée De Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 54 or.
- Gabon kanta bat.** (b/i). DICKENS, Charles/Mendiguren, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 80 or.
- Gaia, hurraren biziaz ikuskera berria.** (i). LOVELOCK, J.E./Abrisketa, Juan Inazio. Gaiak. Donostia. 22 cm. 215 or.
- Gaixotasun infekzioen aurkako iharduneta-protokoloak (I). Infekzio meningokozikoen eta b moteko Haemophilus Influenzaearengatik infekzioaren profilaxioa / Protocolos de actuación frente a enfermedades infecciosas (I). Profilaxis de las infecciones meningocócicas y por Haemophilus Influenzae tipo b.** (e). OSASUN SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 56 or.
- Galdames: azterketa historiko-artistikoa.** FERNANDEZ BEGUE, Ricardo. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 24 cm. 297 or.
- Galdu arte.** (b). ZABALA, Juan Luis. Susa. Zarautz. 20 x 12,5 cm. 227 or.
- Galtzagorri. Bigarren hiruhilekoa. Haur Hezkuntza - 5 urte.** (b/[i]). ALVAREZ PRIETO, D.; GILTAZ TALDEA//Elena, Horacio; Giltza Taldea. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 21,5 x 27 cm. 268 or.
- Galtzagorri. Haur Hezkuntza - 5 urte. Gidaliburua.** (b/[i]). ALVAREZ PRIETO, D.; GILTAZ TALDEA//Elena, Horacio; Rovira, Francesc; Giltza Taldea. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 27 x 21,5 cm. 320 or.
- Galtzagorri. Hirugarren hiruhilekoa. Haur Hezkuntza - 5 urte.** (b/[i]). ALVAREZ PRIETO, D.; GILTAZ TALDEA//Elena, Horacio; Giltza Taldea. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 21,5 x 27,5 cm. 220 or.
- Galtzagorri. Lehen hiruhilekoa. Haur Hezkuntza - 5 urte.** (b/[i]). ALVAREZ PRIETO, D.; GILTAZ TALDEA//Elena, Horacio; Giltza Taldea. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 21,5 x 27 cm. 264 or.
- Gálvez / Halabehararren lerroak.** (e). BIGURI OTXOA DE ERIBE, Koldo; PRADA, Juan Manuel de. Arabako Foru Aldundia. Gasteiz. 23 cm. 59 or.
- Garraioak.** (i). LIBSA/Mendizabal, Antxiñe//Noriega, Fernando. Ttarttalo. Donostia. 20,5 x 10,5 cm. 8 or.
- Gauak gauari.** GALARRETA, Xabier. Marjinalia Bilduma. Astigarraga. 20,5 x 14,5 cm. 82 or.
- Gauaren magalean.** OLASO BENGOA, Xabier. Bermingham. Donostia. 20 cm. 49 or.
- Gauetz ate joka datozenean.** (i). DOCAMPO, Xabier P./Izagirre, Koldo. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 74 or.

- Gaur ere bakea lor daiteke, egin dezagun bakea: pastoral idazkia: [1996] Abendu-Eguberri / También hoy es posible la paz, hagámosla: carta pastoral: Adviento-Navidad 1996.** (e). SETIEN ALBERRO, Jose Maria. Idatz. Donostia. 21 cm. 60 or.
- Gautzoriak.** (b/i). HAUGEN, Tormod/Artola Rosemiren; Barandiaran, Ane//Oses, Pedro. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 196 or.
- Gazte hipokondriako baten egunkaria.** (b/i). MACFARLANE, A; McPHERSON, A/Ugarteburu, Iñaki//Astrop, John. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 222 or.
- Geltokian eserita.** GEREÑO, Xabier. Egile editore. Bilbo. 20 x 14,5 cm. 160 or.
- Geografiarekin lanean. Lehen maila. D eredua.** (b/i). PREGO, Alberto/Arratibel, Miren; Murua, Mitxel. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 84 or.
- Geologia. Lehen maila. D eredua.** (b/i). QUERCUS TALDEA/Murua, Mitxel. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 160 or.
- Gerbault bakartia.** LIZARDI/Otaegi, Lurdes*. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 56 or.
- Gerraurreko literatur kritika.** ARANBARRI, Iñigo; IZAGIRRE, Koldo. Labayru. Bilbo. 24 x 17 cm. 480 or.
- Giltzapeko sukaldaritza.** URRUTIKOETXEA, Josu/Agirre, Edorta*. Hiru. Hondarribia. 17 cm. 221 or.
- Gipuzkoako albaitariak / Veterinarios de Gipuzkoa.** [e]. ETXANIZ MAKAZAGA, José Manuel. Gipuzkoako Albaitarien Legezko Elkarte Goren. Donostia. 21 cm. 67 or.
- Gipuzkoako Batzar Nagusiak / Las Juntas Generales de Gipuzkoa.** (e/i). SAEZ, Juan Antonio; ORELLA, José Luis; ESTEVEZ, Xoxé/Eskura/Sáez, Juan Antonio**. Gipuzkoako Batzar Nagusiak. Donostia. 21 cm. 64 or.
- Gipuzkoako Batzar Nagusien jarduerarako barne araudia / Reglamento de funcionamiento de las Juntas Generales de Gipuzkoa.** (e). GIPUZKOAKO BATZAR NAGUSIA. Gipuzkoako Batzar Nagusiak. Donostia. 17 cm. 303 or.
- Gipuzkoako Bertsolari Txapelketa 95.** ASKOREN ARTEAN/Gipuzkoako Bertsolari Elkarte**. Euskaldunon Egunkaria. Andoain. 21 x 13 cm. 192 or.
- Gipuzkoako ibaia: ur emaria eta kalitatea neurtzeko aforalekuak: 1995-1996 / Los ríos de Gipuzkoa: estaciones de aforo y de calidad de aguas: memoria 1995-1996.** (e). OBRA HIDRAULIKO ETA HIRIGINTZA DEPARTAMENTUA. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 34 cm. 49 or.
- Gipuzkoako Lurralde Historikoko foru-instituzioen xedapen-bilduma / Repertorio de disposiciones de las instituciones forales del Territorio Histórico de Guipúzcoa (1995).** (e). GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIA. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 25 cm. 1.134 or.
- Gipuzkoako mendien Foru Araua / Norma Foral de montes de Gipuzkoa.** (e). NEKAZARITZA ETA INGURUGIRO DEPARTAMENTUA. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 30 x 21 cm. 112 or.
- Giza adimenari buruzko entseu berriak.** (i). LEIBNIZ, Gottfried Wilhelm/Unzurrunzaga, Imanol/Ibarra, Andoni*. Klasikoak. Bilbo. 24 cm. 507 or.
- Giza gorputza: liburu zoragarria, zure gorputzen zehar begiratzeko.** (i). X.X./Kintana, Xabier//Oxford Illustrators; Odam, Tim. Izar. Barakaldo. 29 cm. 17 or.
- Gizarte zerbitzuen estatistika: (entitate eta zentroak) - 1993 / Estadística de servicios sociales: (entidades y centros) - 1993.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 26 cm. 154 or.
- Gizarte zientziak 1 - DBH.** BEOBIDE, Harri eta beste/GIE**//Askoren artean. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 320 or.
- Gizarte Zientziak 2 - 1.** BEOBIDE, Harri eta beste/GIE**//Larrabe, Nerea eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 60 or.
- Gizarte Zientziak 2-2.** BEOBIDE, Harri eta beste/GIE**//Larrabe, Nerea eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 36 or.
- Gizarte Zientziak 2-3.** BEOBIDE, Harri eta beste/GIE**//Larrabe, Nerea eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 42 or.

- Gizarte Zientziak 2. Bigarren maila. B-D ereduak.** LETURIONDO; PEREZ; PREGO; RODRIGUEZ; RODRIGUEZ, Erein. Donostia. 28 x 21 cm. 220 or.
- Gizarte Zientziak DBH 1 (Batueraz).** (i). GRANDA, Kristina eta beste/Arrizabalaga, Itziar; Lazkano, Edurne/Elorriaga, Marisa; Isasi, Belinda//Andres, Karmen de. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 256 or.
- Gizarte Zientziak DBH 1 - Gida (Batueraz).** (i). GRANDA, Kristina eta beste/Arrizabalaga, Itziar; Lazkano, Edurne/Elorriaga, Marisa, Isasi, Belinda//Andres, Karmen de. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 208 or.
- Gizarte Zientziak DBH 1 - Prozedura Koaderno I.** (i). GRANDA, Kristina eta beste/Arrizabalaga, Itziar; Lazkano, Edurne/Elorriaga, Marisa; Isasi, Belinda//Andres, Karmen de. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 32 or.
- Gizarte Zientziak DBH 1 - Prozedura Koaderno II.** (i). GRANDA, Kristina eta beste/Arrizabalaga, Itziar; Lazkano, Edurne/Elorriaga, Marisa, Isasi, Belinda//Carralón, Rafael. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 48 or.
- Gizarte Zientziak DBH 1 - Prozedura Koaderno III.** (i). GRANDA, Kristina eta beste/Arrizabalaga, Itziar; Lazkano, Edurne/Elorriaga, Marisa; Isasi, Belinda//Carralón, Rafael. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 64 or.
- Gizarte Zientziak DBH 2 (Batueraz).** (i). GRANDA, Kristina eta beste/Arrizabalaga, Itziar; Lazkano, Edurne/Elorriaga, Marisa; Isasi, Belinda. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 280 or.
- Gizarte Zientziak. Bigarren maila. B-D ereduak. Gida.** ASKOREN ARTEAN. Erein. Donostia. 28 x 21 cm. 140 or.
- Gizarte Zientziak. Lehen maila. B-D ereduak.** LETURIONDO; PEREZ; PREGO; RODRIGUEZ; RODRIGUEZ, Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 200 or.
- Gizarte Zientziak. Lehen maila. B-D ereduak. Gidaliburua.** ASKOREN ARTEAN. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 136 or.
- Gizarte-Zerbitzuen Estatistika [Entitateak eta Zentroak] 1994 / Estadística de Servicios Sociales [Entidades y Centros] 1994.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 155 or.
- Gizartearen elkarrekin bizitzeko hezi: gotzain idazkia ikasturtearen hasiera: [1996] irailaren 15ta / Educar para la convivencia social: carta pastoral en el comienzo del curso escolar: 15 de septiembre 1996.** SETIEN ALBERRO, José Maria. Idatz. Donostia. 17 cm. 47 or.
- Gizateriaren eraketa.** LEAKEY, Richard E. Gaiak. Donostia. 22 cm. 292 or.
- Goazen!** (i). OLDSTONE, Jon/Ttartalo//Tulip, Jenny. Tarttalo. Donostia. 31 x 24 cm. 24 or.
- Goi-mailako ikas-gaitasunak dituzten ikasleen hezkuntza / Educación del alumnado con altas capacidades.** (e). HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 168 or.
- Gotzuetako ezkongalak.** (b). GARATE, Gotzon. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 141 or.
- Goriot zaharra.** (i). BALZAC, Honoré de/Diez de Ulzurrun, Pedro. Ibaizabal. Euba. 19 x 13 cm. 168 or.
- Graffitten ganbara.** ARRIETA, Joxe Austin. Kutxa. Donostia. 21 cm. 141 or.
- Gure artea 1996.** (e). KULTURA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 28 x 22 cm. 72 or.
- Gure fabulak bertsoz: mota, neurri, errima eta soinu ezberdinez.** ETXEBARRIA AYESTA, Juan Manuel. Ibaizabal Euba. 22 x 14 or. 152 or.
- Gure garaiko heroia.** (i). JURIEVITX LERMONTOV, Mikhail/Morales Belda, Jose. Ibaizabal. Euba. 19 x 13 cm. 248 or.
- Gure kantuak.** (b). ASKOREN ARTEAN. Labayru. Bilbo. 15 x 10 cm. 197 or.
- Gure zinemaren historia petrala.** IZAGIRRE, Koldo. Susa. Zarautz. 24 x 16,5 cm. 121 or.
- Gutun ebatsia.** (i). ALLAN POE, Edgar/Mendizabal, Juan Mari. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 56 or.
- Gutun harrigarri bat.** (b). ZUBIZARRETA, Patxi//Mitxelena, Jokin. Elkar. Donostia. 20,5 x 15,5 cm. 64 or.

- Haize kontra.** ITURREGI, Patxi. Elkar. Donostia. 21 x 12,5 cm. 176 or.
- Haltzak badu bihotzik.** (b). MENDIGUREN, Iñaki. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 108 or.
- Hamelingo xirularia.** (i). JORDAN, Julián; LOPEZ, Eva/Elizegi, Patxi//Jordán, Julián; López, Eva. Tarttalo. Donostia. 33,5 x 24 cm. 20 or.
- Han hemengo jendea.** (i). CUNQUEIRO, Alvaro/Iriarte Cilveti, Mikel. Ibaizabal. Euba. 19 x 13 cm. 168 or.
- Harkaitz eta lurra (Batueraz).** (i). GORDON, Maria/Sarasola, Jose Antonio//Gordon, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Harkaitzak eta lurra (Bizkaieraz).** (i). GORDON, Maria/Barruetabeña, Sabin***//Gordon, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Harrotasuna eta aurrejuzkuak.** (i). AUSTEN, Jane/Morales, Ana Isabel. Ibaizabal. Euba. 19 x 13 cm. 557 or.
- Hartz zuria.** (i). GALLO, Sofia/Ormazabal, Joxantonio//Delon-Boltz, Mireille. Elkar. Donostia. 17 x 17 cm. 24 or.
- Hartza.** (i). CON-BEL/Ormazabal, Joxantonio//Con-Bel. Tarttalo. Donostia. 25,5 x 15 cm. 8 or.
- Hau beldurrat.** (b/i). ALCANTARA, Ricardo/Santisteban, Karlos//Gusti. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 17 x 12 cm. 40 or.
- Haur besoetakoa.** (b). MIRANDE, Jon. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 110 or.
- Haurgintza minetan.** (b). ZARATE, Mikel. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 180 or.
- Haurtxoa Bat - Lan-Koaderno 1.** (b). MENDIZABAL, Amaia; GOÑI, Jesus Mari/GIE***//Gaston Majarenas, Jose. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 144 or.
- Haurtxoa Bat - Lan-Koaderno 2.** (b). MENDIZABAL, Amaia; GOÑI, Jesus Mari/GIE***//Gaston, Jose. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 120 or.
- Haurtxoa Bat - Lan-Koaderno 3.** (b). MENDIZABAL, Amaia; GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Majarenas, Jose Gaston. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 196 or.
- Haurtxoa Bi - Lan-Koaderno 1.** (b). MENDIZABAL, Amaia; GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Zabaleta, Jon. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 180 or.
- Haurtxoa Bi - Lan-Koaderno 2.** (b). MENDIZABAL, Amaia; GOÑI, Jesus Mari/GIE**//As-train, Luis. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 164 or.
- Haurtxoa Bi - Lan-Koaderno 3.** (b). MENDIZABAL, Amaia; GOÑI, Jesus Mari/GIE**//As-train, Luis. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 132 or.
- Haurtxoa Hiru - Lan-Koaderno 1.** (b). MENDIZABAL, Amaia eta beste/GIE**//Gaston Majarenas, Jose. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 218 or.
- Haurtxoa Hiru - Lan-koaderno 2.** (b). MENDIZABAL, Amaia; GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Majarenas, Jose Gaston. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 192 or.
- Haurtxoa Hiru - Lan-koaderno 3.** (b). MENDIZABAL, Amaia; GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Majarenas, Jose Gaston. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 110 or.
- Hauts madarikatua.** ZALDUA, Imanol//Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 126 or.
- Hegazti errariak.** OLASAGARRE, Juanjo/Euskaltzaindia**. BBK Fundazioa. Bilbo. 21 x 15 cm. 61 or.
- Hegoaldeko autopista.** (b/i). CORTAZAR, Julio/Markuleta, Gerardo. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 61 or.
- Hemen gauak lau ertz ditu.** IBARGUREN, Mikel. Susa. Zarautz. 20 x 12,5 cm. 65 or.
- Heriotza giza eta kristau ikuspegitik: argibide pastoralak eta xedapenak / Hacia una muerte más humana y más cristiana: directorio pastoral.** (e). DONOSTIAKO ELIZBARRUTIA. Idatz. Donostia. 21 cm. 149 or.
- Heriotzaren erregina.** (b/i). MILNE, John/Mendiguren, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 96 or.
- Herri koloregabea.** (i). X.X./Kintana, Xabier; G. Palmero, Ane Lore. Izar. Barakaldo. 21 cm. 23 or.
- Hezkidetzaz, zehar lerroen zeharkakoa? / La coeducación, ¿transversal de las transversales?.** (e). EMAKUNDE. Emakunde. Gasteiz. 31 x 21 cm. 306 or.

- Hezkuntza- eta Hizkuntza- eskubideak indarreko lege- araubidean.** BERGARA, Ander. Arar-teko. Gasteiz. 21 x 14 cm. 327 or.
- Hezkuntza-premia bereziak haur-hezkuntzako bigarren zikloan / Las necesidades educa-tivas especiales en el segundo ciclo de educación infantil.** (e). SAINZ MARTINEZ, Ali-cia; PARDO CASTILLEJO, María eta beste. E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 336 or.
- Hezkuntza-premia bereziak lehen mailako hezkuntzan / Las necesidades educativas es-pectales en la educación primaria.** (e). HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 212 or.
- Hezkuntzaren teoria eta praktika.** (i). NOVAK, Joseph D./Inurrieta, Iñaki/Oihartzabal Re-zola, Lontxo**. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 24 x 17 cm. 253 or.
- Hiltzear dauden kulturak.** GAIK ARGITALDARIA. Gaiak. Donostia. 24 cm. 157 or.
- Hiri bat nola irakurri ikasi nahian.** LETURIONDO ALTUBE, Ramón; FLORES POBLACION, Mª Inés; VALVERDE LAMSFUS, Mª José. Txertoa. Donostia. 22 cm. 148 or.
- Hiria.** (i). CON-BEL/Ormazabal, Joxantonio//Con-Bel. Ttartalo. Donostia. 17 x 25 cm. 12 or.
- Hiriko ehiztaria.** (i). OLAIZOLA, José Luis/Esnal, Pello. Bruño. Bilbo. 19 x 12 cm. 171 or.
- Hiru egun Larburun.** MUJIKA, Luis Mari/Euskaltzaindia**. BBK Fundazioa. Bilbo. 21 x 15 cm. 179 or.
- Hiru hartz txiki.** (i). DAVID BENNETT BOOKS LTD./Elizegi, Patxi//Smee, Nicola. Timun Mas. Barcelona. 15,5 x 15,5 cm. 12 or.
- Hiru katu txiki.** (i). DAVID BENNETT BOOKS LTD./Elizegi, Patxi//Smee, Nicola. Timun Mas. Barcelona. 15,5 x 15,5 cm. 12 or.
- Hiru txakur txiki.** (i). DAVID BENNETT BOOKS LTD./Elizegi, Patxi//Smee, Nicola. Timun Mas. Barcelona. 15,5 x 15,5 cm. 12 or.
- Hiru txerrikumeak.** (i). JORDAN, Julián; LOPEZ, Eva/Elizegi, Patxi//Jordán, Julián; Ló-pez, Eva. Ttartalo. Donostia. 33,5 x 24 cm. 20 or.
- Hiru txerrikumeak.** (i). X.X./Elizegi, Patxi//Prole, Helen. Ttartalo. Donostia. 30 x 21 cm. 20 or.
- Hiru xagu txiki.** (i). DAVID BENNETT BOOKS LTD./Elizegi, Patxi//Smee, Nicola. Timun Mas. Barcelona. 15,5 x 15,5 cm. 12 or.
- Hitz egingo balute.** (b/i). HERRIOT, James/Mendiguren, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 104 or.
- Hitza hitz. Txillardegikin solasean.** AGIRRE ODRIUZOLA, Joxean. Elkar. Donostia. 21 x 12,5 cm. 180 or.
- Hitzak.** (i). WADE, Gini/Olaberría, Itziar//Wade, Gini. Ttartalo. Donostia. 21,5 x 28 cm. 20 or.
- Hitzak jostailu.** ORMAZABAL, Joxantonio//Arrastalu. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 92 or.
- Hitzen liburu handia.** (b/i). CAVALCOLI, F.; MONESI, M.//Cavalcoli, F.; Monesi, M. Ttart-talo. Donostia. 22 x 19 cm. 28 or.
- Hizkuntz normalizazioari buruz esaten ez dena: normalizatzaile baten gogoeta eta propo-samenak.** (i). AYMA-AUBEYZON, Josep M./Urkizu, Boni. HABE. Donostia. 20 x 13 cm. 160 or.
- Hizkuntza eta Literatura 6: Lehen Hezkuntza. 3. zikloa.** (b). AZURMENDI URIARTE, A.; GILT-ZA TALDEA//Zabala, Karlos; Peris, Carmen; Asensio, Agustí. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 27 x 21,5 cm. 208 or.
- Hizkuntza indartzeko kuadernoa 1. Lehen maila. D eredua.** SALEGI, Yayo. Erein. Donos-tia. 96 or.
- Hizkuntza indartzeko kuadernoa 2. Lehen maila. D eredua.** SALEGI, Yayo. Erein. Donos-tia. 96 or.
- Hizkuntza indartzeko kuadernoa 3. Lehen maila. D eredua.** SALEGI, Yayo. Erein. Donos-tia. 96 or.

- Hiztegia hiru mila, euskara-gaztelania gaztelania-euskara / Diccionario hiru mila, euskara-castellano, castellano-euskara.** (e). BOSTAK BAT TALDEA. Adorez. Bilbo. 24 cm. 1.514 or.
- Hiztegia: euskara-frantsesa, français-basque.** (e). AGOTE, Jose Luis eta beste/Oihartzabal, Beñat**. Lur. Donostia. 12 cm. 509 or.
- Hnuy illa nyha majah yahoo (Poemak 1985-1995).** (b). SARRIONANDIA, Joseba. Elkar. Donostia. 24,5 x 17,5 cm. 240 or.
- Hondamendirako errepeidea.** (b/i). MILNE, John/Mendiguren, Iñaki//Bayly, Clifford. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 64 or.
- Hutsalak. Gaurko poesia ezezagunaren antologia bat.** HITS & FITS BANDA. Hits & Fits Banda. Urretxu-Zumarraga.
- Ibai arratolak S.A.** (i). CRAIGHEAD GEORGE, Jean/Cillero, Javi. Desclée De Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 152 or.
- Ibilaldia / Itinerario (1950-1990).** (e/i). LEKUONA, Juan Mari/Mujika Iraola, Inazio; Lertxundi, Anjel; Juaristi, Felipe; Martinez, Ernesto/Maraña, Félix**. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 24 cm. 426 or.
- Idazkuntzaren zero gradua; Testuaren atsegina.** (i). BARTHES, Roland/Garzia, Juan/Fernández Martorell, Concha (hitzaurregilea). Klasikoak. Bilbo. 24 cm. 159 or.
- Idazlan guztiak: (testuak eta azken elkarrizketak).** (i). SANTA TERESA JESUS HAURRARENA ETA AURPEGI SANTUARENA/Baraiazarra, Luis eta beste/Urkiza, Julen; Olea, Andoni*. El Carmen (Karmel). Gasteiz. 23 cm. 1229 or.
- Ihardunaldiak lurraldearen ingurugiro plangintza eta garapen eusgarria / Jornadas planeamiento ambiental del territorio y desarrollo sostenible.** (e). HIRIGINTZA, ETXEBIZITZA ETA INGURUGIRO SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 29,5 x 21 cm. 328 or.
- II. Errepublikan Urretxu eta Zumarragan (1931-1936): Gerra Zibilaren atarian.** MENDIZABAL ARANBURU, Antxiñe. [Egile editore]. [Zumarraga]. 25 cm. 305 or.
- Ikasi-Euskara ikasteko liburua 1.** ASKOREN ARTEAN. Deustuko Unibertsitatea. Bilbo. 218 or.
- Ikaslearen esku-gramatika.** (b). SALABURU ETXEBERRIA, Pello. Gero-Mensajero. Bilbo. 22 x 17 cm. 301 or.
- Ikastolak eta euskal eskolak.** RODRIGUEZ BORNAETXEA, Fito. Orain. Hernani. 20 cm. 108 or.
- Ikerketa zientifiko eta garapen teknologikoko ihardueren buruzko estatistika (I + G). 94 / Estadística sobre actividades en investigación científica y desarrollo tecnológico (I + D). 94.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 154 or.
- Ikus-ulermen eta ulermenezko ikurrak: [erakusketa] / Signos de expresión y poesía visual [exposición].** (e). ALVAREZ MARTINEZ, Mª Soledad; UGARTE DE ZUBIARRAIN, Ricardo. Kutxa. Donostia. 28 cm. 78 or.
- Ilargia ditarean.** ZUBIZARRETA, Patxi//Mitxelena, Jokin. Elkar. Donostia. 21 x 14 cm. 53 or.
- Ilargia ihesi.** (i). RINNEKANGAS, Rax/Ispizua, Jose Fran. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 129 or.
- Imajina ezazu Euskadi: 1995 / Imagine Euskadi: 1995.** (e). Banco Central Hispano. Bilbo. 24 cm. 178 or.
- In the course of time.** (e/i). COLLINS, Hannah; LEGALLAIS, Catherine/Bitez/Salaverria, Ana; Aguiló, Magdalena**. Gipuzkoako Foru Aldundia/KM. Donostia. 27,5 x 22,5 cm. 95 or.
- Inari, Lapontako lore.** OSSA, Joseba//Torcal, Alberto. Zubia. Leioa. 20 cm. 122 or.
- Industri Kontuak 1994: oinarria 90 / Cuentas Industriales 1994: base 90.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 175 or.
- Industri Prezioen Indizea 1995: oinarria 1990 / Índice de Precios Industriales 1995: base 1990.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 83 or.

- Industri Produkzioaren Indizea (IPI) 1995: oinarria 1990 / Índice de Producción Industrial (IPI) 1995: base 1990.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 116 or.
- Informatika III. DOS ingurunekeo aplikazioak.** BALERDI, Iñigo eta beste/Lizaso, Pili**//Serras, Rafa. Elhuyar. Usurbil. 24 x 17 cm. 219 or.
- Informatika IV: Word 6.0 euskaraz: Windows 3.1 eta Excelerako sarrera.** BALERDI, Iñigo eta beste/Lizaso, Pili**//Serras, Rafa. Elhuyar. Usurbil. 24 x 17 cm. 215 or.
- Ingeles bat etxean.** (b/i). NÖSTLINGER, Christine/Mendiguren Bereziartu, Xabier. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 156 or.
- Ingeniaritzarako oinarri matematikoak.** MANTEROLA, M. Juncal eta beste. Elhuyar. Usurbil. 24 x 17 cm. 355 or.
- Ingo eta Drago.** (b/i). LOBE, Mira/Suarez Barrutia, Jon//Weigel, Susi. SM. Arrigorriaga. 19 x 12 cm. 122 or.
- Inguruzen nauana (Blzkaieraz).** (i). BRUZZONE, Catherine; MORTON, Lone/Barruetabeña, Sabin**//Church, Caroline Jayne. Ibaizabal. Euba. 24,5 x 19 cm. 24 or.
- Inguruzen nauena (Batueraz).** (i). BRUZZONE, Catherine; MORTON, Lone/Sarasola, Jose Antonio//Church, Caroline Jayne. Ibaizabal. Euba. 24,5 x 19 cm. 24 or.
- Inguruaren ezaguera 6: Lehen Hezkuntza. 3 zikloa.** (b). APRAIZ LANDETA, I. eta beste//Curtó, Rosa M^a eta beste. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 27 x 21,5 cm. 239 or.
- Inguruaren ezaguera 6: Lehen Hezkuntza. 3. zikloa. Langaia.** (b). APRAIZ LANDETA, I.; LARRA, M. E.; ASUA, B.; GILTAZ TALDEA//León, P.; Magriá, J.; Giltza Taldea. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 27 x 21,5 cm. 63 or.
- Ingurugro heziketa Euskadin. Egoera eta aurrikuspenak / Educación ambiental en Euskadi. Situación y perspectivas.** (e). HIRIGINTZA ETXEBIZITZA ETA INGURUGIRO SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 29,5 x 21 cm. 226 or.
- Ingurunea - Lan-koaderno 3.** (b). TXILIKU eta beste/GIE**//Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 60 or.
- Ingurunea - Lan-koaderno 4.** (b). TXILIKU; SUDUPE, M. Lurdes/GIE**//Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 60 or.
- Ingurunea - Lan-koaderno 5.** (b). TXILIKU; LASA, Jaione; ARREGI, Manuel/GIE**//Astrain, Luis. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Ingurunea - Lan-koaderno 6.** (b). TXILIKU; LASA, Jaione; ARREGI, Manuel/GIE**//Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 62 or.
- Ingurunea - Lan-koaderno 7.** (b). TXILIKU; LASA, Jaione; ARREGI, Manuel/GIE**//Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 72 or.
- Ingurunea - Lan-koaderno 8.** (b). TXILIKU; LASA, Jaione; ARREGI, Manuel/GIE**//Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Ingurunea 1.** (b). TXILIKU eta beste/GIE**//Errazkin, Luis eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 120 or.
- Ingurunea 2.** (b). TXILIKU, eta beste/GIE**//Astrain, Luis eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 164 or.
- Ingurunea 3.** (b). TXILIKU eta beste/GIE**//Astrain, Luis. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 172 or.
- Ingurunea 3. Hirugarren maila. B-D ereduak.** (b). BEGIRISTAIN, Iñaki; ZUBELDIA, Koldo//Zabala, Karlos «Arrastalu». Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 174 or.
- Ingurunea 4.** (b). TXILIKU; SUDUPE, M. Lurdes; ARREGI, Manuel/GIE**//Astrain, Luis. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 184 or.
- Ingurunea 4. Laugarren maila. B-D ereduak.** (b). BEGIRISTAIN, Iñaki; GOYA; ZUBELDIA, Koldo. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 168 or.
- Ingurunea 5.** (b). TXILIKU; LASA, Jaione; ARREGI, Manuel/GIE**//Astrain, Luis. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 192 or.
- Ingurunea 6.** (b). TXILIKU eta beste/GIE**//Telleria, Joxemari eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 208 or.

- Intelligentsia kimatuaren orbelak.** IZTUETA ARMENDARIZ, Paulo. Kutxa. Donostia. 21 cm. 491 or.
- Inurrien bizitza (Batueraz).** (i). LARUS Edizioak/Herrera, Eukene. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Inurrien bizitza (Bizkaieraz).** (i). LARUS Edizioak/Barruetabeña, Sabin***. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Ipuin ankerak.** (b/i). HERODOTO/Mendizabal, Juan Mari. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 53 or.
- Ipuin bat airean idazteko metodoa / Método para escribir un cuento a vuelapluma.** (e). AT-XAGA, Bernardo//Ortiz de Elguea, Carmelo. Edex. Bilbo. 31 cm. 49 or.
- Ipuin eroa.** (b). ZUBELDIA, Iñaki//Zabaleta, Jon. Elkar. Donostia. 20,5 x 15,5 cm. 60 or.
- Ipuin ubelak.** MUJIK A URDANGARIN, Luis Mari. Oria [R & B]. Alegia. 19 cm. 172 or.
- Ipuinak eta bertsoak: Resurrección María Azkue Saria 1994.** ASKOREN ARTEAN. BBK Fundazioa. Bilbo. 20 cm. 59 or.
- Ipuinek pertsonaiak galdu dituzte.** (i). X.X./Kintana, Xabier; G. Palmero, Ane Lore. Izar. Barakaldo. 21 cm. 23 or.
- Ipurbeltz 12 ale.** ASKOREN ARTEAN. Erein. Donostia. 27 x 21 cm. 32 or.
- Irabazi eta galdu.** (b/i). JUPP, T. C./Mujika, Jose Antonio//Italiander, Mikel. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 40 or.
- Irakaskuntzaren estatistika 94-95 / Estadística de la enseñanza 94-95.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 26 cm. 181 or.
- Irakasle alu bat.** MENDIGUREN ELIZEGI, Xabier. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 192 or.
- Irakasleen euskalduntzea. Heierako curriculum (1000, 2000 eta 3000 atalak).** HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 152 or.
- Irakasleen hizkuntz eskakizunak: 1996ko azterketak.** HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 144 or.
- Irakurgaiak 1.** (b). BERNARAS, Izaskun eta beste/GIE**//Dominguez, Angel. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 112 or.
- Irakurgaiak 2.** (b). BERNARAS, Izaskun eta beste/GIE**//Lucas, Belen. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 112 or.
- Irakurgaiak 3.** (b). ELUSTONDO, Miel Anjel eta beste/GIE**//Belmonte, Jose. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 128 or.
- Irakurgaiak 4.** (b). ELUSTONDO, Miel Anjel/GIE**//Dominguez, Angel eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 136 or.
- Irakurgaiak 5.** (b). AGIRRETXE, Joxean eta beste/GIE**//Belmonte, Jose eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 168 or.
- Irakurgaiak 6.** (b). AGIRRETXE, Joxean eta beste/GIE**//Belmonte, Jose. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 176 or.
- Iraultza Industrial. Lehen maila. D eredua.** [b/i]. PREGO, Alberto//Fernandez, Juan Carlos. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 80 or.
- Irena... Hitzemana.** (i). LAVIELLE, Bernard/Lantziri, Gexan. Elkar. Donostia. 21 x 13,5 cm. 244 or.
- Irene Lafitte: [exposición].** (e). ALONSO PIMENTEL, Mari Carmen eta beste. Kutxa. Donostia. 30 cm. 221 or.
- Irun: hiri irekia / ciudad abierta.** (e). URCELAYETA, Andrey. Egile editore. Irun. 29 cm. 103 or.
- Istanbul-en elkartuko gara.** (b/i). CHISHOLM, Richard/Mujika, Jose Antonio. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 64 or.
- Istorioko oso alala.** (i). X.X./Kintana, Xabier; G. Palmero, Ane Lore. Izar. Barakaldo. 21 cm. 23 or.
- Itsasargiko misterioa.** GALARRETA, Xabier//Olariaga, Antton. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 84 or.
- Itsaslamia.** (i). ANDERSEN, Hans Christian. Gaviota. León. 18 cm. 82 or.

- Itxi atea eta egin otoitz.** Pax. Donostia. 20 cm. 128 or.
- Itzalaren ertzean.** SASTRE, Pablo. Susa. Zarautz. 20 x 12,5 cm. 166 or.
- Itzulpen antologia I.** AGIRRE, Mª Dolores eta beste/Azurmendi, Lurdes; Biguri, Koldo*. EIZIE. Donostia. 25 cm. 281 or.
- Ixtorio hautatuak.** (i). DAHL, Roald/Berrizbeitia, Luis. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 231 or.
- Ixu, haginik gabeko marrazoa.** (b/i). CALLEJA, Seve/Arana, Aitor//Muñoz, Jose Maria. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 94 or.
- Izadiaren lagunak (Batueraz).** (i). LARUS Edizioak/Barruetabeña, Sabin. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Izadiaren lagunak (Bizkaieraz).** (i). LARUS Edizioak/Barruetabeña, Sabin***. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Izaro ameslaria.** (i). X.X./Kintana, Xabier; G. Palmero, Ane Lore. Izar. Barakaldo. 21 cm. 23 or.
- Izaroko altzorra (Batueraz).** FRIERA, Iñaki//San Blas, Marcos. Ibaizabal. Euba. 19 x 12 cm. 176 or.
- Izaroko altzorra (Bizkaieraz).** FRIERA, Iñaki//San Blas, Marcos. Ibaizabal. Euba. 19 x 12 cm. 176 or.
- Izaba Maripl.** EZKIAGA, Patxi. Elkar. Donostia. 15 x 10 cm. 52 or.
- Izu-istorioak.** (b/i). STOKER, Bram/Mendiguren, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 64 or.
- Izurdea.** (i). CON-BEL/Ormazabal, Joxantonio//Con-Bel. Ttartalo. Donostia. 25,5 x 15 cm. 8 or.
- Izurri berria.** (b). GARATE, Gotzon. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 110 or.
- Jateko ohitura-aldaketak eta itxura: anorexia eta bulimia emakumeengan / Transtornos de la conducta alimentaria en relación con la imagen: anorexia y bulimia en las mujeres.** (e). EMAKUNDE. Emakunde. Gasteiz. 31 x 21 cm. 202 or.
- Jendaurreko ikuskizunak eta jolas iharduerak arautzeko legea / Ley de espectáculos públicos y actividades recreativas (1995).** (e). LEHENDAKARITZA, LEGE ARAUBIDE ETA AUTONOMI GARAPENERAKO SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 17 x 12 cm. 112 or.
- Jira-Bira 3 - Ipuinak.** [i]. ROMANO DOMINGUEZ, Mª Luisa; RUIZ GOÑI, Susana/Barruetabeña, Sabin. Ibaizabal. Euba. 19 x 12 cm. 32 or.
- Jira-Bira 4 - Ipuinak.** [i]. ROMANO DOMINGUEZ, Mª Luisa; RUIZ GOÑI, Susana/Barruetabeña, Sabin. Ibaizabal. Euba. 19 x 12 cm. 32 or.
- Jira-Bira 5.** [i]. ROMANO DOMINGUEZ, Mª Luisa; RUIZ GOÑI, Susana//Jesse; San Blas, Marcos; Alonso, Luis. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 152 or.
- Jira-Bira 5 - Gida.** [i]. ROMANO DOMINGUEZ, Mª Luisa; RUIZ GOÑI, Susana//Jesse; San Blas, Marcos. Ibaizabal. Euba. 26,5 x 19,5 cm. 204 or.
- Jorge de Oteiza: artea eta pentsamendua.** ALONSO, Andoni; ARZOZ, Iñaki. Gaiak. Donostia. 22 cm. 297 or.
- Jorge Oteiza Embil.** (e). MANTEROLA ARMISEN, Pedro. Eusko Ikaskuntza. Donostia. 21 cm. 88 or.
- Jose Joakin Mitxelena bertsolaria.** KAZABON AMIGORENA, Antton. Sendoa. Oiartzun. 19 x 12 cm. 248 or.
- Jose Maria Agirre, «Xabier Lizardi»-ren mendeurrena (1896-1996).** MURUA, Imanol eta beste. Euskaltzaindia. Bilbo. 23 cm. 57 or.
- Justun txiki ausarta.** (i). JORDAN, Julián; LOPEZ, Eva/Elizegi, Patxi//Jordán, Julián; López, Eva. Ttartalo. Donostia. 33,5 x 24 cm. 20 or.
- Juan Carlos Savater [exposición].** (e). CALVO SERRALLER, Francisco. BBK Fundazioa. Bilbo. 29 cm. 31 or.
- Julene Azpeltia VIII. Ipuin Lehiaketa: 1995 Zumaia.** ASKOREN ARTEAN. Zumaia Uda-la. Zumaia. 21 cm. 53 or.
- Kaixo Mirna.** SUAREZ, Jon//Alonso, Luis. Desclée De Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 68 or.
- Kaixo, untxiak.** (i). X.X./Elizegi, Patxi//Collins, John. Ttartalo. Donostia. 20 x 20 cm. 8 or.

- Kakalardoak iluntzean hegaldatzen dira.** (i). GRIPE, Maria/Markuleta Gutierrez, Gerardo. SM. Arrigorriaga. 19 cm. 229 or.
- Kalakari 3. Hirugarren maila. B-D ereduak. Euskal Hizkuntza eta Literatura.** (b). RUIZ BIKANDI, Uri; ORTEGA, Inma. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 176 or.
- Kalakari 5. Bostgarren maila. B-D ereduak.** RUIZ BIKANDI, Uri. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 208 or.
- Kalakari 5. Bostgarren maila. B-D ereduak. Gidaliburua.** RUIZ BIKANDI, Uri. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 112 or.
- Kalakari 6. Seigarren maila. B-D ereduak.** (b). RUIZ BIKANDI, Uri; ARBERAS, Andoni; KORTABARRIA, Jon//Argibay, Miguel. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 220 or.
- Kalamidadeen liburua.** IRIGOIEN, Joan Mari//Olariaga, Antton. Elkar. Donostia. 21 x 12,5 cm. 314 or.
- Kaliforniatik bihotzez.** (b). GABILONDO, Joseba. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 176 or.
- Kanpo Merkataritza 1994 / Comercio Exterior 1994.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 187 or.
- Kanpotarra.** (b/i). WHITNEY, Norman/Mendiguren, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 80 or.
- Kapitainaren alaba.** (i). PUSHKIN, Aleksandr Serguevich/Morales Belda, Jose. Ibaizabal. Euba. 19 x 13 cm. 207 or.
- Karobiak Ataunen.** URDANGARIN, Nekane; MUNDUATE, Leire. E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 60 or.
- Karteroak beti ditzen du bi aldiz.** (b/i). CAIN, James M./Olarra, Xabier. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 152 or.
- Katixa eta kroko.** (b). OLAIZOLA, Jesus Mari «Txiliku»//Zabaleta, Jon. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 80 or.
- Katu beltza.** (b/i). MILNE, John/Mujika, Jose Antonio//Edwards, Peter. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 72 or.
- Katu botaduna.** (i). PERRAULT, Charles/Ormazabal, Joxantonio/Boada i Moret, Francisc*//Merino, José Luis. Elkar. Donostia. 21 x 21 cm. 22 or.
- Katu gosetia.** (i). X.X./Elizegi, Patxi//Cony, Frances. Ttartalo. Donostia. 14 cm. 14 or.
- Katua.** (i). CON-BEL/Ormazabal, Joxantonio//Con-Bel. Ttartalo. Donostia. 25,5 x 15 cm. 8 or.
- Kez egindako erretratua.** (b/i). BALLINGER, Bill S./Iturralde, Joxemari. Igela. Iruñea. 17 x 10,5 cm. 347 or.
- Kimika orokorra.** MIJANGOS, Fernando eta beste. UEU. Bilbo. 24 x 17 cm. 769 or.
- Kimika. Bigarren maila. D eredua.** (b). AZKONA, Rafael; MUJIKA, Emilio; ETXANIZ, Mikel; GISASOLA, Jenaro. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 160 or.
- Kimika. Hirugarren maila. D eredua.** (b). AZKONA; MUJIKA; ETXANIZ; GISASOLA//Due-so, Antton. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 136 or.
- Kiriko igerilekuan.** (i). ELENA, Horacio; MARTI, Isabel/Ormazabal, Joxantonio//Elena, Horacio; Marti, Isabel. Timun Mas. Barcelona. 21 x 21 cm. 12 or.
- Kiriko zirkuan.** (i). ELENA, Horacio; MARTI, Isabel/Ormazabal, Joxantonio//Marti, Isabel; Elena, Horacio. Timun Mas. Barcelona. 21 x 21 cm. 10 or.
- Kittano.** (b). ORMAZABAL, Joxantonio//Colombo, Daniele. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 96 or.
- Koloreak.** (i). LIBSA//Noriega, Fernando. Ttartalo. Donostia. 21,5 x 30,5 cm. 12 or.
- Koloreak.** (i). WADE, Gini/Olaberrria, Itziar//Wade, Gini. Ttartalo. Donostia. 21,5 x 28 cm. 20 or.
- Koloreak (Batueraz).** (i). DENA, Anaël/Barruetaña, Sabin//Desmoiaux, Christel. Ibaizabal. Euba. 29 x 22,5 cm. 44 or.
- Koloreak (Bizkaleraz).** (i). DENA, Anaël/Barruetaña, Sabin***//Desmoiaux, Christel. Ibaizabal. Euba. 29 x 22,5 cm. 44 or.

- Kontabilitate-plan orokorra.** (i). /Azkue Irigoyen, Itziar; Zubiaur Etcheverry, Gaizka/Azkue Irigoyen, Itziar; Zubiaur Etcheverry, Gaizka**. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 24 x 17 cm. 253 or.
- Kontaktua.** FERNANDEZ OSTOLAZA, Luis. Elkar. Donostia. 15 x 10 cm. 59 or.
- Kontalaria.** IRUSTA, Antton//Tellaetxe Isusi, Jose Antonio. Desclee De Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 91 or.
- Kontu Ekonomikoak 1994. 1989-1994, 1995 (Aurrerapen) / Cuentas Económicas 1994. 1989-1994, 1995 (Avance).** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 256 or.
- Kooperatiben zuzenbidea. Oinarriak.** ZELAIA, Adrian. UEU. Bilbo. 24 x 17 cm. 122 or.
- Kristauaren ototzak.** DONOSTIAKO ELIZBARRUTIA, LITURGI IDAZKARTZA. Idatz. Donostia. 18 cm. 77 or.
- Kristautasunaren agonia.** (i). UNAMUNO, Migel/Kintana, Xabier. Elkar. Donostia. 21 x 13,5 cm. 136 or.
- Kuba triste dago.** (b). ELEXPURU, Juan Martin. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 204 or.
- Kulturaren enigmak: behiak, zerriak, gerrak eta sorginak.** HARRIS, Marvin. Gaiak. Donostia. 22 cm. 295 or.
- Kurrikularen diseinu eta garapena.** (i). ZABALZA, Miguel Angel/UZEI/Elizalde, Luis M. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 24 x 17 cm. 392 or.
- Kutsidazu bidea, Ixabel.** (b). SAGASTIZABAL, Joxean. Alberdania. Irun. 19 x 12,5 cm. 109 or.
- Kutun kutuna.** ESNAL, Pello. Bruño. Bilbo. 19 x 12 cm. 91 or.
- La nuova innocenza.** (b/i). MAGRIS, Claudio/Urkizu, Boni. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 53 or.
- Lana, denboraren erabileraren faktore bereizlea EAEn. Denbora-aurrekontuen inkesta. 1993 / La ocupación como factor diferenciador del uso del tiempo en la C.A.V. Encuesta de presupuestos de tiempo. 1993.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 23,5 x 21 cm. 48 or.
- LANbideak.** (i). LIBSA/Mendizabal, Antxiñe//Noriega, Fernando. Ttarttalo. Donostia. 20,5 x 10,5 cm. 8 or.
- LANeko lesioen estatistikak. 1994 / Estadísticas de lesiones profesionales 1994.** (e). LAN ETA GIZARTE SEGURANTZA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 29,5 x 21 cm. 190 or.
- Lapiko, Zartagin eta bi saltsari (Batueraz).** SANTISTEBAN, Karlos//Royo, Javier; Izarra, Patricia. Ibaizabal. Euba. 22 x 22 cm. 36 or.
- Lapiko, Zartagin eta bi saltsari (Bitzkaeraz).** SANTISTEBAN, Karlos//Royo, Javier; Izarra, Patricia. Ibaizabal. Euba. 22 x 22 cm. 36 or.
- Larrialdiak Kudeatzeko Legea / Ley de Gestión de Emergencias.** (e). OGASUN ETA HERRI ADMINISTRAZIO SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 17 x 12 cm. 110 or.
- Larrialdietarako Gida.** HERRIZAINGO SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 19 x 19 cm. 32 or.
- Larunbatetan euria debekatua.** (i). CARRANZA, Maitte/Auzmendi, Lurdes//Marquilles, Consol S. Desclee De Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 85 or.
- Lasarte-Oriako euskararen azterketa.** LABAKA USABIAGA, Ana; AZURZA IRAOLA, Mª Eugenia; BEREZIARTUA IRAOLA, Juan Inazio. Lasarte-Oriako Udala. Lasarte-Oria. 21 x 15 cm. 105 or.
- Lauaxeta, historian hezurmamituriko sinesmena: kulturaren eta sinesmenaren arteko el-karrizketarako elkargaia, solidaritza bizi-arrazoi.** PENADES BILBAO, Josu. Deustuko Unibertsitatea. Bilbo. 22 x 15 cm. 349 or.
- Laudanoa eta sutautsa.** JIMENEZ, Edorta. Txalaparta. Tafalla. 20 cm. 118 or.
- Lauron seinalea: Sherlock Holmesen istorio bat.** (i). CONAN DOYLE, Arthur/Mendiguren, Iñaki. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 76 or.

- Lehen hezkuntzan aniztasunaren traterari heltzeko orientabideak / Orientaciones para el tratamiento de la diversidad en educación primaria.** (e). HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.), E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 172 or.
- Lehen Inperioak. Lehen maila. D eredia.** [b/i]. PREGO, Alberto. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 80 or.
- Lehoi Erregea.** WALT DISNEY COMPANY. Gaviota. León. 18 cm. 83 or.
- Lehoia eta basurdea.** (i). CON-BEL/Elizegi, Patxi//Con-Bel. Ttarttalo. Donostia. 24,5 x 17 cm. 12 or.
- Lehoitxoa nahi dot (Bizkaieraz).** (i). BERNOS, Clotilde/Herrera, Eukene***//Martin, Jean-François. Ibaizabal. Euba. 19,5 x 17 cm. 20 or.
- Lehoitxoa nahi dut (Batueraez).** (i). BERNOS, Clotilde/Barruetabeña, Sabin//Martin, Jean-François. Ibaizabal. Euba. 19,5 x 17 cm. 20 or.
- Leireren opor miresgarriak.** ORTIZ DE LANDALUZE, Agurtzane//Villate, Agurtzane. Zubia. Leioa. 20 cm. 98 or.
- Leitzako errege erreginak: ahoz belarrirako urre altxorretan.** PERURENA LOYARTE, Patziku. BBK Fundazioa. Bilbo. 30 cm. 639 or.
- Lemoa eta Bedia: azterketa historiko-artistikoa.** SANZ IRAETA, Francisco Javier. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 24 cm. 231 or.
- Leok betaurrekoak behar ditu.** ATEKA, Piedad. Izar. Barakaldo. 19 cm. 20 or.
- Lepaluze eta animaliak.** (i). NORIEGA, Fernando/Elizegi, Patxi//Noriega, Fernando. Ttarttalo. Donostia. 19 x 21,5 cm. 22 or.
- Lepaluzeren denborapasak.** (i). LIBSA//Noriega, Fernando. Ttarttalo. Donostia. 17 x 24 cm. 16 or.
- Letrak kalekantoitik.** LERTXUNDI, Anjel//Olariaga, Antton. Alberdania. Irun. 25 cm. 388 or.
- Leturlaren egunkari ezkutua.** (b). TXILLARDEGI, Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 148 or.
- Liburutegi publikoak: [VII Ihardunaldiak]: Donostia-San Sebastián, 1995ko ekainaren 1, 2, 3 / Bibliotecas públicas: [VII Jornadas]: Donostia-San Sebastián 1, 2, 3 de junio de 1995.** (e). Gipuzkoako Bibliotekarien eta Dokumentalisten Elkarte. Donostia. 21 cm. 166 or.
- Lingua navarrorum.** TXILLARDEGI, Orain. Hernani. 20 cm. 103 or.
- Litografia: hamar urteko litografiagintza Artelekun / Diez años de litografía en Arteleku.** (e). ARTELEKU; ERASO, Miren. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 22 cm. 44 or.
- Lizardi eta erotismoa.** URIBE URBIETA, Kirmen; ELORDI AKORDARREMENTERIA, Jon. Alberdania. Irun. 22 cm. 150 or.
- Lo bueno siempre es poco / Baiona blues.** (e). ZAPATA SANTAURSULA, Angel Luis; CILLERO, Javi. Arabako Foru Aldundia. Gasteiz. 23 cm. 64 or.
- Loiolako S. Inazio Parrokia: Donostia, 1897-1997 / Parroquia de San Ignacio de Loyola: San Sebastián, 1897-1997.** (e). ELEJALDE ALDAMA, Félix. Kutxa. Donostia. 24 cm. 248 or.
- Lolo bizikletan dabil.** (i). CASARES, Carlos/Ormazabal, Joxantonio//Uhia, Manuel. Elkar. Donostia. 19 x 16 cm. 23 or.
- Londresen nago aitonarekin.** (b). ITURRALDE, Joxe Mari//Olariaga, Antton. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 80 or.
- Lore erradioaktiboak.** (b/i). FERNANDEZ PAZ, Agustin/Elizegi, Patxi//Prado, Miguelantxo. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 130 or.
- Loti Ederra.** (i). CON-BEL/Ormazabal, Joxantonio//Con-Bel. Ttarttalo. Donostia. 19,5 x 26 cm. 16 or.
- Madariaga: lanak / obras.** (e). VIAR, Iñigo de; SANZ ESQUIDE, José Angel. Euskal Herriko Arkitektoen Elkargoa. Bilbo. 30 cm. 87 or.
- Mahatsa (Batueraez).** (i). LARUS Edizioak/Barruetabeña, Sabin. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Mahatsa (Bizkaieraz).** (i). LARUS Edizioak/Barruetabeña, Sabin***. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.

- Maitalea.** (i). DURAS, Marguerite/Garmendia Ugarte, Mikel. Ibaizabal. Euba. 19 x 13 cm. 136 or.
- Maite zaitut.** (b/i). McLVER, Nick/Mendiguren, Iñaki//Evans, Chris. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 40 or.
- Malkos.** (b). ESNAL, Pello//Zabaleta, Jon. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 80 or.
- Mamua. Bigarren hiruhilekoa. Haur Hezkuntza - 3 urte.** (b/[i]). ALVAREZ PRIETO, D.; GILTA TALDEA//Espluga, Maria; Giltza Taldea. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 21,5 x 27 cm. 149 or.
- Mamua. Haur Hezkuntza -3 urte. Gidaliburua.** (b/[i]). ALVAREZ PRIETO, D.; GILTA TALDEA//Espluga, Maria; Fábrega, Marta; Rovira, Francesc; Giltza Taldea. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 21,5 x 27 cm. 256 or.
- Mamua. Hirugarren hiruhilekoa. Haur Hezkuntza - 3 urte.** (b/[i]). ALVAREZ PRIETO, D.; GILTA TALDEA//Espluga, Maria; Giltza Taldea. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 21,5 x 27 cm. 149 or.
- Mamua. Lehen hiruhilekoa. Haur Hezkuntza - 3 urte.** (b/[i]). ALVAREZ PRIETO, D.; GILTA TALDEA//Espluga, Maria; Giltza Taldea. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 21,5 x 27 cm. 153 or.
- Manhattan.** (b). JIMENEZ, Edorta. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 132 or.
- Margarita inter porcos.** ETXEZAHARRETA, Lucien. L'Oeil Sauvage. Baiona. 14 cm. 22 or.
- Mari Titare.** (i). ANDERSEN, Hans Christian/Elizegi, Patxi//Comicip. Ttartalo. Donostia. 30 x 21 cm. 44 or.
- Mari-Marietta.** GONZALEZ ESNAL, Maite//Balzola, Asun. Alberdania. Irun. 22 cm. 77 or.
- Marigorringoak hegan.** (b). ZUBIZARRETA, Patxi//Lavarello, José M. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 19 x 18 cm. 31 or.
- Marilixar eta hiru hartzak.** (i). X.X./Elizegi, Patxi//Prole, Helen. Ttartalo. Donostia. 30 x 21 cm. 20 or.
- Maripertxenta.** (b). ORMAZABAL, Joxantonio//Zabala, Karlos «Arrastalu». Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 120 or.
- Markina-Xemein: azterketa historiko-artistikoa.** LORENZO VILLAMOR, Felicitas A. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo. 24 cm. 288 or.
- Matematika - Lan-koaderno 1.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton; Domenech, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika - Lan-koaderno 2.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton; Domenech, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika - Lan-koaderno 3.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Tejada, Eukene. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika - Lan-koaderno 4.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton; Domenech, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika - Lan-koaderno 5.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton; Domenech, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika - Lan-koaderno 6.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton; Domenech, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika - Lan-koaderno 7.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Telleria, Joxemari. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika - Lan-koaderno 8.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika - Lan-koaderno 9.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika - Lan-koaderno 10.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 60 or.
- Matematika - Lan-koaderno 11.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Leoz, Mikel. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika - Lan-koaderno 12.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Leoz, Mikel. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.

- Matematika - Lan-koadernoa 13.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika - Lan-koadernoa 14.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika - Lan-koadernoa 15.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika - Lan-koadernoa 16.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika - Lan-koadernoa 17.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Leoz, Mikel. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika - Lan-koadernoa 18.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Matematika 1.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton; Domenech, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 152 or.
- Matematika 1 - DBH.** GOÑI, Jesus Mari eta beste/GIE**//Askoren artean. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 276 or.
- Matematika 1. Lehen maila. B-D ereduak.** [i]. PEREDA, Luis. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 220 or.
- Matematika 1. Lehen maila. B-D ereduak. Ebaluaketa kuadernoa.** [i]. PEREDA, Luis. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 58 or.
- Matematika 1. Lehen maila. B-D ereduak. Gidaliburua.** [i]. PEREDA, Luis. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 172 or.
- Matematika 1. Lehen maila. B-D ereduak. Tailerrak.** [i]. PEREDA, Luis. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 100 or.
- Matematika 1-2-Gidaliburua.** GOÑI, Jesus Mari, eta beste/GIE**. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 272 or.
- Matematika 2.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton; Domenech, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 160 or.
- Matematika 2.** GOÑI, Jesus Mari eta beste/GIE**//Aramendi, Juanma eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 252 or.
- Matematika 2. Bigarren maila. B-D ereduak.** [i]. PEREDA, Luis. Erein. Donostia. 28 x 21 cm. 198 or.
- Matematika 2. Bigarren maila. B-D ereduak. Ebaluaketa kuadernoa.** [i]. PEREDA, Luis. Erein. Donostia. 28 x 21 cm. 72 or.
- Matematika 2. Bigarren maila. B-D ereduak. Gidaliburua.** [i]. PEREDA, Luis. Erein. Donostia. 28 x 21 cm. 184 or.
- Matematika 2. Bigarren maila. B-D ereduak. Tailerrak.** [i]. PEREDA, Luis. Erein. Donostia. 28 x 21 cm. 100 or.
- Matematika 3.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton; Domenech, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 244 or.
- Matematika 4.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton; Gaston, Jose. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 240 or.
- Matematika 5.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton; Domenech, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 240 or.
- Matematika 6.** (b). GOÑI, Jesus Mari/GIE**//Dueso, Antton; Domenech, Aintzane. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 248 or.
- Matematika DBH 1 (Batuerez).** (i). RIO GARCIA, Teresa del eta beste/Sarasola, Jose Antonio/Gorrotxategi, Sabin**//Izquierdo, Gonzalo. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 256 or.
- Matematika DBH 1 - Prozedura Koadernoa I.** (i). RIO GARCIA, Teresa del eta beste/Sarasola, Jose Antonio/Gorrotxategi, Sabin**//Izquierdo, Gonzalo. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 48 or.
- Matematika DBH 1 - Prozedura Koadernoa II.** (i). RIO GARCIA, Teresa del eta beste/Sarasola, Jose Antonio/Gorrotxategi, Sabin**//Izquierdo, Gonzalo. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 48 or.

- Matematika DBH 1 - Prozedura Koaderno III.** (i). RIO GARCIA, Teresa del eta beste/Sarasola, Jose Antonio/Gorrotxategi, Sabin**//Izquierdo, Gonzalo. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 48 or.
- Matematika DBH 2 (Batueraz).** (i). RIO GARCIA, Teresa del eta beste/Sarasola, Jose Antonio/Gorrotxategi, Sabin**//Izquierdo, Gonzalo. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 264 or.
- Matematika UBI. Unibertsitaterantz.** (b). AIZPURUA, Joxerra; ANGULO, Patxi; MENDIZABAL, Xabier; OLAIZOLA, Arantxa/GIE**. Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 608 or.
- Matematika. Bigarren maila. B-D ereduak. Magnitudeak eta geometria.** (b/i). PEREDA, Luis/Iñurrieta, Iñaki//Orue, Santiago. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 70 or.
- Matematika. Bigarren maila. B-D ereduak. Zenbakiak eta eragiketak.** (b/i). PEREDA, Luis/Iñurrieta, Iñaki//Orue, Santiago. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 115 or.
- Matematika. Bostgarren maila. B-D ereduak. Ebazpenak.** [i]. PEREDA, Luis. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 28 or.
- Matematika. Bostgarren maila. B-D ereduak. Kalkulu tailerra eta problemak ebazteko tailerra.** (b/i). PEREDA, Luis/Iñurrieta, Iñaki//Dueso, Antton; Domenech, Aintzane. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 96 or.
- Matematika. Hirugarren maila. B-D ereduak. Ebazpenak.** [i]. PEREDA, Luis. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 44 or.
- Matematika. Laugarren maila. B-D ereduak. Ebazpenak.** [i]. PEREDA, Luis. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 44 or.
- Matematika. Lehen maila. B-D ereduak. Geometria eta magnitudeak.** (b/i). PEREDA, Luis/Iñurrieta, Iñaki. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 129 or.
- Matematika. Lehen maila. B-D ereduak. Zenbakiak eta eragiketak.** (b/i). PEREDA, Luis/Iñurrieta, Iñaki//Orue, Santiago. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 157 or.
- Matematika. Seigarren maila. B-D ereduak. Ebazpenak.** PEREDA, Luis. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 28 or.
- Materialak (Batueraz).** (i). GORDON, Maria/Sarasola, Jose Antonio//Gordon, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Materialak (Bizkaieraz).** (i). GORDON, Maria/Barruetabeña, Sabin***//Gordon, Mike. Ibaizabal. Euba. 21,5 x 19,5 cm. 32 or.
- Matias Ploff-en erabakiak.** ZUBIZARRETA, Patxi//Olariaga, Antton. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 57 or.
- Mekanika estatistikoa. Sarrera.** (i). TREVENA, David H./Igartua Aldamiz, Josu; Ezpeleta Arenaza, Txema. UEU. Bilbo. 24 x 17 cm. 190 or.
- Memoria 1995.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 24 cm. 72 or.
- Mendian gora [Lezio berriak].** ATXAGA, Bernardo. Ikeder. Durango. 16 cm. 24 or.
- Merkataritza-Sektoreko Kontuak 1993 / Cuentas del Sector Comercio 1993.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 136 or.
- Merlin magoa.** (i). JORDAN, Julián; LOPEZ, Eva/Elizegi, Patxi//Jordán, Julián; López, Eva. Tartalo. Donostia. 33,5 x 24 cm. 20 or.
- Metamorfosiak edo urrezko astoa.** (i). APULEIO, Luzio/Igerabide, Juan Kruz; Lertxundi, Anjel. Ibaizabal. Euba. 19 x 13 cm. 347 or.
- Migrazio-mugimenduak. Biztanleriaren eta etxebizitzaren zentzuak: 1991 / Movimientos migratorios. Censos de población y viviendas 1991.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 326 or.
- Migrazio-Mugimenduen Estatistika 1994 / Estadística de Movimientos Migratorios 1994.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 129 or.
- Minimal art: erakusketa 1996ko otsailak 2 - apirilak 13, Koldo Mitxelena Kulturunea. Donostia.** (i). BOUREL, Michel; PEREZ, David/Euskararen Normalkuntzako Zuzendaritza. Bitez/Salaverria, Ana**. Gipuzkoako Foru Aldundia/RM. Donostia. 24 x 17 cm. 183 or.
- Miru eta mara.** ZUBELDIA, Iñaki; ORMAZABAL, Joxantonio//Astrain, Luis. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 112 or.

- Misteriozko ipuinak 1.** (b/i). ALLAN POE, Edgar/Mendiguren, Iñaki//Owen, Garol. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 98 or.
- Moskuko gereziak.** VELEZ DE MENDIZABAL, Josemari. Elkar. Donostia. 19 x 13 cm. 148 or.
- Motarrantzako dirua.** (b/i). MILNE, John/Mendiguren, Iñaki//Branton, Leslie. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 36 or.
- Muga berriak - Lurralde berriak.** [i]. BODEI, Remo eta beste/Jarauta, Francisco**; Arteleku. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 21 cm. 192 or.
- Mugetan.** (b). ETXEBERRIA, Hasier. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 112 or.
- Mundu mingotsa.** (i). SKVORECKY, Josef/Cid Abasolo, Karlos. Alberdania. Irun. 19 cm. 168 or.
- Munduen gerra.** (b/i). WELLS, H. G./Mujika, Jose Antonio//Ng, J. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 132 or.
- Munduko buruargiena.** (i). WHITNEY, Norman/Mendiguren, Iñaki//Davies, Sheridon. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 69 or.
- Murgil 1. Lehen maila. A eredia.** GANZABAL; PEREZ; SAGASTUME. Erein. Donostia. 28 x 21 cm. 160 or.
- Murgil 1. Lehen maila. A eredia. Gidaliburua.** GANZABAL; PEREZ; SAGASTUME. Erein. Donostia. 28 x 21 cm. 140 or.
- Murgil 2. Bigarren maila. A eredia.** GANZABAL; PEREZ; SAGASTUME. Erein. Donostia. 28 x 21 cm. 152 or.
- Murgil 2. Bigarren maila. A eredia. Gidaliburua.** ASKOREN ARTEAN. Erein. Donostia. 28 x 21 cm. 144 or.
- Murgiltzea eta irakaskuntza elebiduna.** HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 21 x 15 cm. 152 or.
- Murruaz bestaldean.** GALARRETA, Xabier. Marjinalia Bilduma. Astigarraga.
- Musika 1.** (b). URBIETA, Imanol/GIE**//Belmonte, Jose. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 76 or.
- Musika 3.** (b). URBIETA, Imanol/GIE**//Tejada, Eukene. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 96 or.
- Musika 4.** (b). URBIETA, Imanol/GIE**//Tejada, Eukene. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 96 or.
- Musika 5. Bostgarren maila. B-D ereduak.** ATXEGA, Juan Luis. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 120 or.
- Musika 6. Seigarren maila. B-D ereduak.** ATXEGA, Juan Luis. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 120 or.
- Musika eskolak. Urbiltze pedagogiko eta didaktikoak / Escuelas de música: aproximaciones pedagógicas y didácticas: País Vasco.** (e). HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 120 or.
- Musika historian zehar - BBB 1.** (b). ARANA, Jose Antonio eta beste/GIE**. Elkar. Donostia. 25,5 x 20 cm. 180 or.
- Musika ikasten dut.** (b). IGLESIAS, Mercedes; MARTIN BARO, Alicia//Bermejo, Ana. Casa Erviti. Donostia. 30 x 21 cm. 107 or.
- Mustloa naatz...** ZUBIZARRETA, Patxi//Valverde, Mikel. SM. Arrigorriaga. 19 cm. 57 or.
- Mutil arteko neska.** (b/i). LYONS, Pam/Mendiguren, Iñaki. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 152 or.
- Mutriku: gure historiara hurbiltzen / Mutriku: una aproximación a nuestra historia.** (e/i). ARRIETA, Leyre/Galarza, Kizkitza. Mutrikuko Udala. Mutriku. 26 cm. 407 or.
- Nabukodonosor.** (b). ESNAL, Pello//Lucas, Jesus. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 78 or.
- Nafarroako artizarra.** (b). ITURRALDE, Joxemari. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 104 or.
- Narrazioak.** (b). SARRIONANDIA, Joseba. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 148 or.
- Natur Zientziak 1.** GORROTXATEGI, Ramon eta beste/GIE**//Larrabe, Nerea eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 276 or.

- Natur Zientziak 1. Lehen maila. B-D ereduak.** OREKA ETA QUERCUS TALDEAK. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 238 or.
- Natur Zientziak 1. Lehen maila. B-D ereduak. Gidaliburua.** OREKA ETA QUERCUS TALDEAK. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 156 or.
- Natur Zientziak 2 - 1.** GORROTXATEGI, Ramon eta beste/GIE**//Larrabe, Nerea eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 60 or.
- Natur zientziak 2 - 2.** TERES, Joxepo eta beste/GIE**//Larrabe, Nerea eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 120 or.
- Natur Zientziak 2 - 3.** TERES, Joxepo eta beste/GIE**//Larrabe, Nerea eta beste. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 56 or.
- Natur Zientziak DBH 1.** (i). LOPEZ, Victor eta beste/Sarasola, Jose Antonio/Gorrotxategi, Sabin**//Carralón, Rafael eta beste. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 200 or.
- Natur Zientziak DBH 1 - Prozedura Koaderno I.** (i). LOPEZ, Victor eta beste/Sarasola, Jose Antonio/Gorrotxategi, Sabin**//Carralón, Rafael eta beste. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 48 or.
- Natur Zientziak DBH 1 - Prozedura Koaderno II.** (i). LOPEZ, Victor eta beste/Sarasola, Jose Antonio/Gorrotxategi, Sabin**//Carralón, Rafael eta beste. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 48 or.
- Natur Zientziak DBH 2.** (i). LOPEZ, Victor eta beste/Sarasola, Jose Antonio/Gorrotxategi, Sabin**//Carralón, Rafael eta beste. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 224 or.
- Naufragtoa.** (i). Apalategi, Patxi. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 64 or.
- Nazioarteko zuzenbide pribatuko eskuliburuxka / Prontuario de derecho internacional privado.** (e). GARBIZU ISASA, Eduardo. Librería Carmelo. Donostia. 23 cm. 86 or.
- Negar ez egiteko botika.** PALOMA, David//Aranega, Mercè. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 19 cm. 28 or.
- Nekazal elikagai sektorearen estatistika urtekaria. E.A.E. 1993-94 / Anuario estadístico del sector agroalimentario. 1993-94 C.A.E.** (e). NEKAZARITZA ETA ARRANTZA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 29,5 x 21 cm. 224 or.
- Nemesio Etxanzen biografia eta ideologia.** SUDUPE ELORZA, Pako/Euskaltzaindia**. BBK Fundazioa. Bilbo. 21 cm. 233 or.
- Neolitoa eta lehen hiriak. Lehen maila. D ereduak.** (b/i). PREGO, Alberto/Murua, Mixel. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 80 or.
- Neskatarke telepatikoa (eta pirata-istorio bat).** (i). IGERABIDE, Juan Kruz/Olariaga, Antton. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 17 cm. 51 or.
- Neskatzak.** (i). FERNANDEZ PAZ, Agustín/Markuleta Gutierrez, Gerardo//Olariaga, Antton. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 133 or.
- Ngungaren abenturak.** (i). PEPETELA/Montorio, Begoña. Txalaparta. Tafalla. 19 cm. 113 or.
- Ni bezalako haurrak.** (i). KINDERSLEY, Anabel/Ossa, Joseba. Bruño. Bilbo. 79 or.
- Ni eta nire kontuak.** (i). GOMEZ UGARTE, Amado/Sarasola, Joan Mari//Mixelena, Jokin. Elkar. Donostia. 21 x 14 cm. 60 or.
- Nikolas txiki.** (b/i). GOSCINNY/Tapia, Imanol//Sempe. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 204 or.
- Nikolas Txiki eta bere lagunak.** (b/i). GOSCINNY/Urbistondo, David//Sempe. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 168 or.
- Nikolas Txikiren errekreoak.** (b/i). GOSCINNY/Agirre, Ramon//Sempe. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 152 or.
- Nikolas txikiren oporrak.** (b/i). GOSCINNY/Agirre, Ramon//Sempe. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 192 or.
- Nikolasaren abenturak eta kalenturak.** (b). ATXAGA, Bernardo//Eguillor, Juan Carlos. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 90 or.
- Nire eskua zurean.** (b). LANDA, Mariasun//Olariaga, Antton. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 56 or.

- Nire familia eta aingerua.** (i). LIENAS, Gemma/Mendizabal, Antxiñe//Piérola, Mabel. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 109 or.
- Nire gazte denpora.** ETXEBARRIA GOJENOLA, Faustino. Sendoa. Oiartzun. 19 x 12 cm. 247 or.
- Nire haurtzaroko Arrasate: Mondrague ezdok ez obia ta ez txarraua beste erri inguruon artian: puxkat diferentia bakarrik.** VELEZ DE MENDIZABAL, Josemari. Arrasateko Udala; Gipuzkoako Kutxa. Arrasate; Donostia. 21 x 23 cm. 94 or.
- Nire lagunak (Batueraz).** (i). BRUZZONE, Catherine/Herrera, Eukene//Church, Caroline Jayne. Ibaizabal. Euba. 24,5 x 19 cm. 24 or.
- Nire lagunak (Bizkaieraz).** (i). BRUZZONE, Catherine/Barruetabeña, Sabin***//Church, Caroline Jayne. Ibaizabal. Euba. 24,5 x 19 cm. 24 or.
- Nire lehen sorterro liburua (Batueraz).** (i). BRUZZONE, Catherine/Herrera, Eukene//Church, Caroline Jayne. Ibaizabal. Euba. 24,5 x 19 cm. 24 or.
- Nire lehenengo sorterro liburua (Bizkaieraz).** (i). BRUZZONE, Catherine/Barruetabeña, Sabin***//Church, Caroline Jayne. Ibaizabal. Euba. 24,5 x 19 cm. 24 or.
- Nire musika liburua 1. Irudiak.** CINOS, Maise; LAUZIRIKA, Alberto; ZUNZUNEGI, Iñaki. Labayru. Bilbo. 30 x 42 cm. 24 or.
- Nire platanoa gura doti (Bizkaieraz).** (i). RISK, Mary/Barruetabeña, Sabin***//Wolf, Alex de. Ibaizabal. Euba. 22,5 x 18,5 cm. 28 or.
- Nire platanoa nahi duti (Batueraz).** (i). RISK, Mary/Barruetabeña, Sabin//Wolf, Alex de. Ibaizabal. Euba. 22,5 x 18,5 cm. 28 or.
- Nobela argitaragarria eta beste ipuin batzuk.** LOPEZ GASENI, Manu. Elkar. Donostia. 15 x 10 cm. 55 or.
- Nola bizi, zazpi bizi.** ARRIETA MALAXETXEBARRIA, Yolanda//Mitxelena, Jokin. Desclée De Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 95 or.
- Nor bizi da hemen?.** (i). LIBSA/Mendizabal, Antxiñe//Noriega, Fernando. Ttarttalo. Donostia. 20,5 x 10,5 cm. 8 or.
- Notre Dameko konkorduna.** (i). HUGO, Victor. Gaviota. León. 18 cm. 82 or.
- Notre Dameko konkorduna.** WALT DISNEY COMPANYY. Everest. León. 28 cm. 48 or.
- Nueva Etiopía: canciones, conversaciones y poemas.** (e). ATXAGA, Bernardo. El Europeo. Madrid. 14 cm. 145 or.
- Odol hotzean: sarraski baten eta haren ondorioen zinezko kontaera.** (b/i). CAPOTE, Truman/Olarra, Xabier. Igela. Iruñea. 20 x 12 cm. 446 or.
- Ogia (Batueraz).** (i). LARUS Edizioak/Barruetabeña, Sabin. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Ogia (Bizkaieraz).** (i). LARUS Edizioak/Barruetabeña, Sabin***. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Oiartzungo hizkera.** FRAILE UGALDE, Idoia / FRAILE UGALDE, Ainhoa. Oiartzungo Udala. Oiartzun. 23 cm. 253 or.
- Oihaneko liburua.** (i). JORDAN, Julián; LOPEZ, Eva/Elizegi, Patxi//Jordán, Julián; López, Eva. Ttarttalo. Donostia. 33,5 x 24 cm. 20 or.
- Oilo bizkorra.** (i). X.X./Elizegi, Patxi//Abel, Simone. Ttarttalo. Donostia. 14 cm. 14 or.
- Oiloa.** (i). VOLPICELLI, Gaia/Ormazabal, Joxantonio//Lovis-Miller, Katerina. Elkar. Donostia. 17 x 17 cm. 24 or.
- Oinarrizko atlas geografiko eta politiko.** (b). AZKUNE, Iñaki eta beste/GIE**. Elkar. Donostia. 29,5 x 21,5 cm. 56 or.
- Oinarrizko elektronika: (batxilergoa).** ERRASTI, Josu; ODIAGA, Jon Miren/Azkune, Iñaki**. Elhuyar. Usurbil. 24 x 17 cm. 272 or.
- Oinarrizko Teknologia DBH 1.** (i). HERNANDEZ, Juan Manuel eta beste/Sarasola, Jose Antonio/Gorrotxategi, Sabin***//Carralón, Rafael eta beste. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 236 or.
- Oinarrizko Teknologia DBH 1 - Prozedura Koaderno.** (i). HERNANDEZ, Juan Manuel eta beste/Sarasola, Jose Antonio/Gorrotxategi, Sabin**//Carralón, Rafael eta beste. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 112 or.

- Opari bat Pinttorentzat.** (i). WILLIS, Jeanne/Elizegi, Patxi//Ross, Tony. Timun Mas. Barcelona. 23 x 20 cm. 23 or.
- Oporraldi bat baserrian: Grigor eta erlearen ipuinak.** IGERABIDE, Juan Kruz//Olariaga, Antton. Alberdania. Irun. 22 cm. 58 or.
- Oporretako koaderno 1.** (b). BERNARAS, Izaskun; SERNA, M./GIE**//Zabaleta, Jon. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Oporretako koaderno 2.** (b). BERNARAS, Izaskun; SERNA, M./GIE**//Zabala, Karlos. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Oporretako koaderno 3.** (b). ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki/GIE**//Astrain, Luis. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Oporretako koaderno 4.** (b). ESNAOLA, Roke; LASA, Iñaki/GIE**//Odriozola, Elena. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Oporretako koaderno 5.** (b). LEUNDA, Arantxa; IMAZ, Maite/GIE**//Leoz, Mikel. Elkar. Donostia. 27 x 21,5 cm. 64 or.
- Optima egitaraua: ekintza positiboak garatzeko gida / Programa Optima: guía de desarrollo de acciones positivas.** (e). EMAKUNDE. Emakunde. Gasteiz. 21 x 23 cm. 186 or.
- Optima egitaraua: ekintza positiboen katalogoa / Programa Optima: catálogo de acciones positivas.** (e). EMAKUNDE. Emakunde. Gasteiz. 21 x 24 cm. 128 or.
- Optima egitaraua: enpresetako emakume eta gizonen aukera-berdintasunari buruzko diagnostikoa egiteko gida praktikoa / Programa Optima: guía práctica para diagnosticar la igualdad de oportunidades entre mujeres y hombres en las empresas.** (e). EMAKUNDE. Emakunde. Gasteiz. 21 x 23 cm. 132 or.
- Oreina eta ehiztaria.** (i). CON-BEL/Elizegi, Patxi//Con-Bel. Ttartalo. Donostia. 24,5 x 17 cm. 12 or.
- Orofidazkia: Ikasturtea 1995/96.** EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 24 cm. 216 or.
- Osasun-zientzien aldizkari-Katalogoa / Catálogo de publicaciones periódicas en ciencias de la salud.** (e). RAMIREZ GONZALEZ, Mª Dolores/García Martín, Mª Asunción*. Osakidetza. Gasteiz. 30 cm. 192 or.
- Osasumbide alternatiboak.** BADIOLA, Joseba; LARRAÑAGA, Itziar; BIDAURRAZAGA, Angel. UEU. Bilbo. 19,5 x 13,5 cm. 116 or.
- Ospitale estatistika 94 / Estadística hospitalaria 94.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 181 or.
- Ospitale-alten Estatistika 94 / Estadística de altas hospitalarias 94.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 105 or.
- Ospitaleez kanpoko estatistika publikoa 94 / Estadística extrahospitalaria pública 94.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 89 or.
- Otarteko paregabeak Panoramix-ek Galiako haur bizkor eta mokofinentzat aukeratuak.** (i). UDERZO, Albert/Elosegi Arregi, Joxan//Uderzo, Albert; Harchy, Philippe. Timun Mas. Barcelona. 28,5 x 22 cm. 61 or.
- Otsoa eta zazpi antxumeak.** (i). X.X./Elizegi, Patxi. Ttartalo. Donostia. 31 cm. 40 or.
- Pallazoa.** (i). CON-BEL/Ormazabal, Joxantonio//Con-Bel. Ttartalo. Donostia. 25,5 x 15 cm. 8 or.
- Pallazotxoren urtebetetzea (Batueraz).** (i). UBAC, Claire/Barruetabeña, Sabin//Calarnou, Yves. Ibaizabal. Euba. 19,5 x 17 cm. 20 or.
- Pallazotxoren urtebetetzea (Bizkaieraz).** (i). UBAC, Claire/Herrera, Eukene***//Calarnou, Yves. Ibaizabal. Euba. 19,5 x 17 cm. 20 or.
- Patakoi.** (b). MENDIGUREN ELIZEGI, Xabier. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 120 or.
- Patata frijituak.** (i). XIRINACS, Olga/Zalakain, Jexuxmari//Sole Vendrell, Carme. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 17 cm. 69 or.
- Pelu.** (b). KAZABON, Antton//Redondo, Daniel. Elkar. Donostia. 21 x 14 cm. 64 or.
- Pernando Amezketarra.** (b). ORMAZABAL, Joxantonio//Lucas, Jesus. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 176 or.
- Pernixio.** GARTZIA, Juan. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 64 or.

- Peter Pan.** (i). JORDAN, Julián; LOPEZ, Eva/Elizegi, Patxi//Jordán, Julián; López, Eva. Tarttalo. Donostia. 33,5 x 24 cm. 20 or.
- Piarres II.** BARBIER, Jean/Loidi Garitano, Ane*; EEE**. Gero-Mensajero. Bilbo. 20 cm. 232 or.
- Piarres Larzabalen idazlanak V.** LARZABAL, Piarres/Xarritton, Piarres*. Elkar. Donostia. 20 x 12 cm. 176 or.
- Piarres Larzabalen idazlanak VI.** LARZABAL, Piarres/Xarritton, Piarres*. Elkar. Donostia. 20 x 12 cm. 208 or.
- Pinguinoa.** (i). CON-BEL/Ormazabal, Joxantonio//Con-Bel. Tarttalo. Donostia. 25,5 x 15 cm. 8 or.
- Pinotxo.** (i). CON-BEL/Ormazabal, Joxantonio//Con-Bel. Tarttalo. Donostia. 19,5 x 26 cm. 16 or.
- Pinotxo.** (i). JORDAN, Julián; LOPEZ, Eva/Elizegi, Patxi//Jordán, Julián; López, Eva. Tarttalo. Donostia. 33,5 x 24 cm. 20 or.
- Plo Baroja, gaur ere (erakusketa: 1996eko urriaren 30etik abenduaren 7a bitartean) / Plo Baroja, todavía (exposición: del 30 de octubre al 7 de diciembre de 1996).** (e). MA-RANA, Felix. Gipuzkoako Foru Aldundia/KM. Donostia. 21 cm. 53 or.
- Pippi itsasorako asmotan.** (i). LINDGREN, Astrid/Ormazabal, Joxantonio//Vang Nyman, Ingrid. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 166 or.
- Pippi kaltzaluze.** (b/i). LINDGREN, Astrid/Urbistondo, David//Vang Nyman, Ingrid. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 160 or.
- Prineoak 1000 igoera. III Gavarnietik Bielsara (bide arruntak eta eskalada errazak).** (i). AN-GULO, Miguel/Tapia, Imanol//Renauld, Yann. Elkar. Donostia. 26 x 18,5 cm. 304 or.
- Pitxu kozkorra.** Elkarri. Donostia. 21 cm. 8 or.
- Planeta entziklopedia jakintza arloka. I.** (i). AURTEN BAI FUNDAZIOA/Alkain, Ainhoa; Beloki, Idoia; Higón, Federico; Laka, Natividad; Lanzagorta, Ana/Lobera Revilla, Anjel; Altuna Etxabe, Jesus**. Planeta. Barcelona. 29 cm.
- Planeta entziklopedia jakintza arloka. II.** (i). AURTEN BAI FUNDAZIOA/Alkain, Ainhoa; Beloki, Idoia; Higón, Federico; Laka, Natividad; Lanzagorta, Ana/Lobera Revilla, Anjel; Altuna Etxabe, Jesus**. Planeta. Barcelona. 29 cm.
- Planeta entziklopedia jakintza arloka. III.** (i). AURTEN BAI FUNDAZIOA/Basterretxea, Ainhoa; Dobaran, Miren; Iriondo, Uxune; Gangoitia, Iriarte, Mikel/Lobera Revilla, Anjel; Mugerza Urkidi, Konrad**. Planeta. Barcelona. 29 cm.
- Planeta entziklopedia jakintza arloka. IV.** (i). AURTEN BAI FUNDAZIOA/Etxebarria Bilbao, Jose Ramon/Etxebarria Bilbao, Jose Ramon**. Planeta. Barcelona. 29 cm.
- Planeta entziklopedia jakintza arloka. V.** (i). AURTEN BAI FUNDAZIOA/Arrasate, Manu; Egiluz, José Ramón; Etxebarria, Javier eta beste/Lobera Revilla, Anjel; Aizarna Rementeria, Koruko**. Planeta. Barcelona. 29 cm.
- Planeta entziklopedia jakintza arloka. VI.** (i). AURTEN BAI FUNDAZIOA/Atxikallende, Kepa; Eiguren, Joseba; Lanzagorta, Ana eta beste/Lobera Revilla, Anjel; Gallastegi Zulaika, Mari Karmen**. Planeta. Barcelona. 29 cm.
- Planeta entziklopedia jakintza arloka. VII.** (i). AURTEN BAI FUNDAZIOA/Etxebarria, Jose Ramon; Ugalde, Patxi/Lobera Revilla, Anjel; Etxebarria, Jose Ramon**. Planeta. Barcelona. 29 cm.
- Planeta entziklopedia jakintza arloka. VIII.** (i). AURTEN BAI FUNDAZIOA/Agirre, Esteban; Alvarez, Pedro; Atxikallende, Kepa eta beste/Lobera Revilla, Anjel; Agirreazkuenaga, Joseba**. Planeta. Barcelona. 29 cm.
- Planeta entziklopedia jakintza arloka. IX.** (i). AURTEN BAI FUNDAZIOA/Agirre, Esteban; Alvarez, Pedro; Fernandez, Jaxinto/Lobera Revilla, Anjel; Kortadi Olano, Edorta**. Planeta. Barcelona. 29 cm.
- Planeta entziklopedia jakintza arloka. X.** (i). AURTEN BAI FUNDAZIOA/Mendiguren Bereziartu, Xaberi/Lobera Revilla, Anjel; Mendiguren Bereziartu, Xabier**. Planeta. Barcelona. 29 cm.

- Planeta entziklopedia jakintza arloka. XI.** (i). AURTEN BAI FUNDAZIOA/Mendiguren Bezeziartu, Xabier/Lobera Revilla, Anjel; Lertxundi Esnal, Anjel**. Planeta. Barcelona. 29 cm.
- Planeta entziklopedia jakintza arloka. XII.** (i). AURTEN BAI FUNDAZIOA/Bilbao, Xabier; Fier-ra, Iñaki; Miranda, José Vicente/Lobera Revilla, Anjel; Leibar Mendarte, Xabier**. Planeta. Barcelona. 29 cm.
- Planeta entziklopedia jakintza arloka. XV.** (i). AURTEN BAI FUNDAZIOA/Alvarez, Pedro; Ezenarro, Belen; Isusi, Koldo eta beste/Lobera Revilla, Anjel; Arregi Aranburu, Joseba**. Planeta. Barcelona. 29 cm.
- Plastika eta Ikus-hezkuntza DBH 1.** (i). BARNECHEA, Emilio eta beste/Zubeldia, Iñaki/Gorrotxategi, Sabin**//Barnechea, Emilio eta beste. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 144 or.
- Plastika eta Ikus-Hezkuntza DBH 2.** (i). BARNECHEA, Emilio eta beste/Zubeldia, Iñaki/Gorrotxategi, Sabin**//Barnechea, Emilio eta beste. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 144 or.
- Pocahontas.** (i). WALT DISNEY COMPANY. Gaviota. León. 18 cm. 83 or.
- Portzelanazko irudiak.** (b). LERTXUNDI, Anjel «Iñaki Aldai»//Muro, Gregorio; Sestelo, Pedro. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 76 or.
- Postal zaharrak. Bilbo. 24 postal zahar prest bidaltzeko edo gordetzeko.** EGIN. Orain. Hernani. 30,5 x 23 cm. 6 or.
- Postal zaharrak. Donostia. 24 postal zahar prest bidaltzeko edo gordetzeko.** EGIN. Orain. Hernani. 30,5 x 23 cm. 6 or.
- Postal zaharrak. Euskal Herria. 24 postal zahar prest bidaltzeko edo gordetzeko.** EGIN. Orain. Hernani. 30,5 x 23 cm. 6 or.
- Postal zaharrak. Gastetz. 24 postal zahar prest bidaltzeko edo gordetzeko.** EGIN. Orain. Hernani. 30,5 x 23 cm. 6 or.
- Postal zaharrak. Iruñea. 24 postal zahar prest bidaltzeko edo gordetzeko.** EGIN. Orain. Hernani. 30,5 x 23 cm. 6 or.
- Postariak beti ditzen du mila aldiz.** (b/i). MARTIN, Andreu; RIBERA, Jaume/Ugarteburu, Iñaki. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 168 or.
- Potxoloren denborapasak.** (i). LIBSA//Noriega, Fernando. Ttartalo. Donostia. 17 x 24 cm. 16 or.
- Potxoloren eranskailuak.** (i). LIBSA/Mendizabal, Antxiñe//Noriega, Fernando. Ttartalo. Donostia. 21,5 x 31,5 cm. 8 or.
- Potxoloren hiztegia.** (i). NORIEGA, Fernando/Elizegi, Patxi//Noriega, Fernando. Ttartalo. Donostia. 19 x 21,5 cm. 22 or.
- Promesa.** (b/i). SCOTT-BUCCLEUCH, R. L./Mendiguren, Iñaki//Floyd, Gareth. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 80 or.
- Psikoanalisiaren aurkezpena.** (i). FREUD, Sigmund/Oihartzabal, Lontxo/Ayestarán, Sabino*. Klasikoak. Bilbo. 24 cm. 247 or.
- Psikosia.** (i). BLOCH, Robert/Cillero, Javi. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 201 or.
- Pusketak. Egungo argazkigintzaren bilduma baterako proposamena / Fragmentos. Propuesta para una colección de fotografía contemporánea.** (e/i). ALIAGA, Juan Vicente; TOUS, Rafael; PICAZO, Glória/Euskararen Normalkuntzako Zuzendaritza; Tisa/Salaverria, Ana**. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 23 x 23 cm. 129 or.
- Ramuntxo detektibea.** (b). ATXAGA, Bernardo; EGUILLOR, Juan Carlos//Eguillor, Juan Carlos. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 92 or.
- Revista Euskara. Tomo I. Año 1878.** (e). ASKOREN ARTEAN/Valverde, Lola**. Eusko Ikaskuntza. Donostia. 22 x 14,5 cm. 304 or.
- Revista Euskara. Tomo II. Año 1879.** (e). ASKOREN ARTEAN/Valverde, Lola**. Eusko Ikaskuntza. Donostia. 22 x 14,5 cm. 388 or.
- Revista Euskara. Tomo III. Año 1880.** (e). ASKOREN ARTEAN/Valverde, Lola**. Eusko Ikaskuntza. Donostia. 22 x 14,5 cm. 387 or.

- Revista Euskara. Tomo IV. Año 1881.** (e). ASKOREN ARTEAN/Valverde, Lola**. Eusko Ikaskuntza. Donostia. 22 x 14,5 cm. 420 or.
- Revista Euskara. Tomo V. Año 1882.** (e). ASKOREN ARTEAN/Valverde, Lola**. Eusko Ikaskuntza. Donostia. 22 x 14,5 cm. 387 or.
- Revista Euskara. Tomo VI. Año 1883.** (e). ASKOREN ARTEAN/Valverde, Lola**. Eusko Ikaskuntza. Donostia. 22 x 14,5 cm. 494 or.
- Rikardo Arregi Kazetaritza Saria. 89/95.** EGAÑA, Andoni eta beste/Unanue, Jon; Loiarte, Lourdes**. Andoaingo Udala. Andoain. 24 x 17 cm. 265 or.
- Rikardo Arregi: glzona eta garaia.** ARREGI, Begoña eta beste/Torrealdai, Joan Mari**. M. Larramendi Kultur Bazkuna. Andoain. 22 cm. 432 or.
- Rinoren denborapasak.** (i). LIBSA//Noriega, Fernando. Ttarttalo. Donostia. 17 x 24 cm. 16 or.
- Rinoren eranskailuak.** (i). LIBSA/Mendizabal, Antxiñe//Noriega, Fernando. Ttarttalo. Donostia. 21,5 x 31,5 cm. 8 or.
- Robin Hood.** (i). JORDAN, Julián; LOPEZ, Eva/Elizegi, Patxi//Jordán, Julián; López, Eva. Ttarttalo. Donostia. 33,5 x 24 cm. 20 or.
- Rue Morgueko hilketak.** (i). ALLAN POE, Edgar/Mendiguren, Iñaki. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 72 or.
- Sagastiberri 1996.** HEZKUNTZA, UNIBERTSITATE ETA IKERKETA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 21 x 15 cm. 227 or.
- Saiakuntza eta sasisaiakuntza diseinuaren balidezia psikologian.** BALLUERKA LASA, Nekane; ISASI BALANTZATEGI, Xabier. UEU. Bilbo. 24 x 17 cm. 191 or.
- Sailkako Argitalpenen Katalogoa. Koldo Mitxelena Kulturunea. Liburutegia / Catálogo de Publicaciones Seriadadas.** (e). LIZASOAIN IRAZU, Marta; TURRAU GOMEZ DE SEGURA, Ana/Juanena Alustiza, Agurtzane. Gipuzkoako Foru Aldundia. Donostia. 29,5 x 21 cm. 375 or.
- Salataria.** (i). CONRAD, Joseph/Mendizabal, Juan Mari. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 60 or.
- Saltan erregea.** (i). PUSHKIN, Aleksandr Serguevich/Morales, Jose//Bilbin, Iván Yakovlevich. Desclée De Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 64 or.
- Saltzaille baten heriotza.** (i). MILLER, Arthur/Galarreta, Xabier. Marjinalia Bilduma. Astigarraga. 21 cm. 94 or.
- San Benoaten bizitza.** JOANNATEGUY, Basile/Mujika Iraola, Inazio*; EEE**. UEU. Bilbo. 19,5 x 13,5 cm. 200 or.
- Sara izeneko glzona.** ATXAGA, Bernardo. Pamiela. Iruñea. 19 cm. 158 or.
- Saroeak Urnietan: saroeen inguruko ikerketak zertan diren Euskal Herrian / Seles en Urnieta: «status quaestionis» de las investigaciones en torno a los seles en Euskal Herria / Stone octogons in Urnieta...** (e). ZALDUA, Luis Mari. Kulturnieta. Urnieta. 23 cm. 123 or.
- Sektore Publikoaren Aurrekontuen Estatistikak. Likidazioak 1994. Aurrekontuak 1995 / Estadísticas Presupuestarias del Sector Público. Liquidaciones 1994. Presupuestos 1995.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 218 or.
- Sekula beteko.** ZABALETA, Pello. Elkar. Donostia. 15 x 10 cm. 60 or.
- Semearentzako etika.** SAVATER, Fernando. Ariel. Barcelona. 21 cm. 191 or.
- Sherlock Holmes-en istorioak 1.** (b/i). CONAN DOYLE, Arthur/Mujika, Jose Antonio. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 64 or.
- Sherlock Holmes-en istorioak 2.** (b/i). CONAN DOYLE, Arthur/Mujika, Jose Antonio. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 78 or.
- Sherlock Holmesen bi kasu berri.** (i). CONAN DOYLE, Arthur/Mendiguren, Iñaki. Elkar. Donostia. 20 x 12,5 cm. 83 or.
- Sinbad.** Zubizarreta, Patxi*/Villate, Agurtzane. Pamiela. Iruñea. 19 cm. 109 or.
- Sinbad marinela.** (i). JORDAN, Julián; LOPEZ, Eva/Elizegi, Patxi//Jordán, Julián; López, Eva. Ttarttalo. Donostia. 33,5 x 24 cm. 20 or.
- Sirenatxoak.** (i). JORDAN, Julián; LOPEZ, Eva/Elizegi, Patxi//Jordán, Julián; López, Eva. Ttarttalo. Donostia. 33,5 x 24 cm. 20 or.

- Sirimiri - Irakurgaiak. OHO 3.** (b). BAZTARRIKA, Belen; ETXEZARRETA, Iñaki/GIE**//Astrain, Luis. Elkar. Donostia. 24 x 17 cm. 108 or.
- Soinu txikirako kantak (inprimatutako musika).** JAINAGA, Adolfo; ZABALETA, Iñaki. Euskal Herriko Trikitixa. Eibar. 30 cm.
- Soinutresnak Euskal Herri musikan.** BELTRAN, Juan Mari. Orain. Hernani. 20 cm. 159 or.
- Soraluzeko udalerrian dagoen Gurutze Santuaren ermitaren historia, orain San Roke izenez ezagutzen da / Noticia histórica sobre la ermita de la Santa Cruz actualmente conocida por San Roque radicada en la localidad de Soraluze-Placencia de las Armas.** (e). ELORZA MAIZTEGUI, Javier. Soraluzeko Udala. Soraluze. 24 cm. 70 or.
- Sorgin-tren berdearen misterioa.** (i). BREZINA, Thomas/Mendiguren Elizegi, Xabier//Forth, Bernhard. Desclée De Brouwer. Bilbo. 19 cm. 136 or.
- Soweton kondatuak.** (i). KUZWAYO, Ellen/Ibartzabal, Aintzane/Nuñez, Joxe Mari**. Txalaparta. Tafalla. 20 cm. 154 or.
- Su zahutzaila.** GABIÑA, Juanjo. Prospektiker. Zarautz. 24 cm. 414 or.
- Subil 1.** ARREGI, Nerea eta beste/BIE**//Mardones, Mikel. Elkar. Donostia. 27 x 21 cm. 56 or.
- Subil 2.** ARREGI, Nerea eta beste/BIE**//Mardones, Mikel. Elkar. Donostia. 27 x 21 cm. 56 or.
- Suetena Belfasten.** MURUA URIA, Imanol; UNZUETA, Humberto. Susa. Zarautz. 20 x 12,5 cm. 200 or.
- Sukalitzegi partikularra.** ETXEBERRIA, Hasier. Orain. Hernani. 20 cm. 110 or.
- Suzko zapatak eta haizeko sandaliak** (b/i). WÖLFEL Ursula/Umerez, Nekane; Azpitarte, Arantxa//Astrain, Luis. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 118 or.
- Teatroa 15.** GEREÑO, Xabier. Egile editore. Bilbo. 20 x 14,5 cm. 160 or.
- Teatroa 16.** GEREÑO, Xabier. Egile editore. Bilbo. 20 x 14,5 cm. 160 or.
- Teatroa 17.** GEREÑO, Xabier. Egile editore. Bilbo. 20 x 14,5 cm. 160 or.
- Teatroa 18.** GEREÑO, Xabier. Egile editore. Bilbo. 20 x 14,5 cm. 160 or.
- Teknologia eta historia.** GAIK. Gaiak. Donostia. 24 cm. 153 or.
- Telefonozko ipuinak.** (i). RODARI, Gianni/Agirre, Idoia//Saludes, Jordi. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 304 or.
- Tene Lehiaketa 1996.** FERNANDEZ, Luis; PEREZ-ARMENDIA, Iñaki; OLANO, Mikel; DORRONSORO, Nagore/Debako Udala**. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 86 or.
- Teo ikerketan: Basoko abereak.** (i). DENOU, Violeta/Elizegi, Patxi//Denou, Violeta. Timun Mas. Barcelona. 21 X 18 cm. 12 or.
- Teo ikerketan: Etxeo abereak.** (i). DENOU, Violeta/Elizegi, Patxi//Denou, Violeta. Timun Mas. Barcelona. 21 x 18 cm. 12 or.
- Teo lagun baten etxean.** (i). DENOU, Violeta/Ormazabal, Joxantonio//Denou, Violeta. Timun Mas. Barcelona. 26,5 x 26,5 cm. 32 or.
- Teo, bero egiten du.** (i). DENOU, Violeta/Ormazabal, Joxantonio//Denou, Violeta. Timun Mas. Barcelona. 17 x 17 cm. 8 or.
- Teo, euria ari du.** (i). DENOU, Violeta//Denou, Violeta. Timun Mas. Barcelona. 17 cm. 8 or.
- Teo, hostoak erortzen ari dira.** (i). DENOU, Violeta/Ormazabal, Joxantonio//Denou, Violeta. Timun Mas. Barcelona. 17 x 17 cm. 8 or.
- Testu-loturarako ballabideak. Euskara tekniko.** /Zabala, Igone**. EHU. Argitarapen Zerbitzua. Leioa. 24 x 17 cm. 224 or.
- Testuaren harian: Euskal esaldiaren estilistika (*).** EZEIZA, Joseba. Gaiak. Donostia. 24 cm. 475 or.
- Tiempos de guerra y soledad / Esnea etorriko zaizu.** (e). ILLANES FERNANDEZ, José Antonio; MORALES CARRO, Isabel. Arabako Foru Aldundia. Gasteiz. 23 cm. 64 or.
- Tigre ehizan.** EPALZA, Aingeru. Elkar. Donostia. 21 x 12,5 cm. 110 or.
- Tigrea.** (i). CON-BEL/Ormazabal, Joxantonio//Con-Bel. Ttarttalo. Donostia. 25,5 x 15 cm. 8 or.
- Tilin-Talan.** (b). IGERABIDE, Juan Kruz//Zabaleta, Jon. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 68 or.

- Toki Administrazioari buruzko Ihardunaldia: Administrazio-Zuzenbide Publikoaren III Ihardunaldia.** HAEE/IVAP. HAEE/IVAP. Oñati. 22 cm. 288 or.
- Tomas txorimalo.** (b/i). PREUSSLER, Otfried/Gartzia, Xabier//Holzing, Herbert. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 100 or.
- Törless ikaslearen nahasmenduak.** (i). MUSIL, Robert/Morales Belda, Koldo. Ibaizabal. Euba. 19 x 13 cm. 232 or.
- Tranbia zaharra / El viejo tranvía.** (e). ALONSO, Fernando. Nafarroako Liburuzainen Elkarte. Iruñea. 21 cm. 31 or.
- Tripetako mina.** GEREÑO, Xabier. Egile editore. Bilbo. 20 x 14,5 cm. 160 or.
- Tu quoque fili.** LUKU, Antton. Kutxa. Donostia. 21 cm. 79 or.
- Tubabu.** (b). ARRETXE, Jon. Elkar. Donostia. 19 x 12 cm. 208 or.
- Tunel luzea.** (b/i). MILNE, John/Mendiguren, Iñaki//Galsworthy, Gay. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 40 or.
- Tuparen seme-alabak.** ARRETXE, Jon. Elkar. Donostia. 21 x 12,5 cm. 182 or.
- Tutankamon-en hilobiaren aurkikuntza.** CARTER, Howard. Gaiak. Donostia. 22 cm. 292 or.
- Tutti da capo 3-5 (1) Ipuinak (Batueraz).** OCHOA DE ERIBE ROYO, Mª Pilar. Ibaizabal. Euba. 29,5 x 21 cm. 124 or.
- Tutti da capo 3-5 (1) Ipuinak (Bizkaleraz).** OCHOA DE ERIBE ROYO, Mª Pilar. Ibaizabal. Euba. 29,5 x 21 cm. 124 or.
- Tutti da capo 3-5 (2) Ipuinak (Batueraz).** OCHOA DE ERIBE ROYO, Mª Pilar. Ibaizabal. Euba. 29,5 x 21 cm. 128 or.
- Tutti da capo 3-5 (2) Ipuinak (Bizkaleraz).** OCHOA DE ERIBE ROYO, Mª Pilar. Ibaizabal. Euba. 29,5 x 21 cm. 128 or.
- Txakur jolastia.** (i). X.X./Elizegi, Patxi//Abel, Simone. Ttartalo. Donostia. 14 cm. 14 or.
- Txakurra.** (i). CON-BEL/Ormazabal, Joxantonio//Con-Bel. Ttartalo. Donostia. 25,5 x 15 cm. 8 or.
- Txanogorritxu.** (i). ESIN/Ormazabal, Joxantonio//Ruiz, Margarita. Ttartalo. Donostia. 26 x 19,5 cm. 20 or.
- Txatxilipurdi. Iragana, Oraina eta Etorikizuna.** LEHENDAKARITZA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 29,5 x 21 cm. 64 or.
- Txerrama errudun.** (b). ZUBELDIA, Iñaki//Zabaleta, Jon. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 100 or.
- Tximeleta.** (i). GALLO, Sofia/Ormazabal, Joxantonio//Zavrel, Stepan. Elkar. Donostia. 17 x 17 cm. 24 or.
- Tximeleten bizitza (Batueraz).** (i). LARUS Edizioak/Herrera, Eukene. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Tximeleten bizitza (Bizkaleraz).** (i). LARUS Edizioak/Barruetaña, Sabin***. Ibaizabal. Euba. 26 x 19,5 cm. 16 or.
- Tximinoa.** (i). VOLPICELLI, Gaia/Ormazabal, Joxantonio//Vignoli, Daniella. Elkar. Donostia. 17 x 17 cm. 24 or.
- Tximinoa. Bigarren hiruhilekoa. Haur Hezkuntza - 4 urte.** (b/[i]). ALVAREZ PRIETO, D.; GILTZA TALDEA//Rovira, Francesc; Giltza Taldea. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 21,5 x 27 cm. 203 or.
- Tximinoa. Haur Hezkuntza - 4 urte. Gidaliburua.** (b/[i]). ALVAREZ PRIETO, D.; GILTZA TALDEA//Rovira, Francesc; Giltza Taldea. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 27 x 21,5 cm. 255 or.
- Tximinoa. Hirugarren hiruhilekoa. Haur Hezkuntza - 4 urte.** (b/[i]). ALVAREZ PRIETO, D.; GILTZA TALDEA//Rovira, Francesc; Giltza Taldea. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 21,5 x 27 cm. 206 or.
- Tximinoa. Lehen hiruhilekoa. Haur Hezkuntza - 4 urte.** (b/[i]). ALVAREZ PRIETO, D.; GILTZA TALDEA//Rovira, Francesc; Giltza Taldea. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 21,5 x 27 cm. 205 or.
- Txirike-Parú.** IRIZAR, Sabin. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 206 or.

- Txistua eta txistulariak / El txistu y los txistularias.** (e). ANTSORENA MIRANDA, José Luis. Kutxa. Donostia. 28 cm. 182 or.
- Txtatxo lagun bila (Batueraz).** (i). UBAC, Claire/Barruetabeña, Sabin//Daniel, François. Ibaizabal. Euba. 19,5 x 17 cm. 20 or.
- Txtatxo lagun bila (Bizkaieraz).** (i). UBAC, Claire/Herrera, Eukene***//Daniel, François. Ibaizabal. Euba. 19,5 x 17 cm. 20 or.
- Txokoloski. Dibertigarria da txakurraren bizitza.** (i). SOMMER-BODENBURG, Angela/Azkue, Edurne//Knight, Andrew. Desclee De Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 172 or.
- Txori langilea.** (i). X.X./Elizegi, Patxi//Abel, Simone. Ttartalo. Donostia. 14 cm. 14 or.
- Txorimaloa eta ametsak (Batueraz).** ATEKA, Piedad//Torre, Almudena de la. Ibaizabal. Euba. 22 x 22 cm. 40 or.
- Txorimaloa eta ametsak (Bizkaieraz).** ATEKA, Piedad//Torre, Almudena de la. Ibaizabal. Euba. 22 x 22 cm. 40 or.
- Txunpa! Txunpa!.** (i). OLDSTONE, Jon/Ttartalo//Tulip, Jenny. Ttartalo. Donostia. 31 x 24 cm. 24 or.
- Udako zoota.** (i). CORDOVA, Isabel/Etxebarria, Igone//Seoane, Marina. Giltza-Edebé Taldea. Sondika. 17 cm. 103 or.
- Udal biztanleriaren eguneratzea 1993 / Actualización de la población mundial 1993.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 26 cm. 83 or.
- Udal biztanleriaren eguneratzea 94 / Actualización de la población municipal 94.** (e). EUSTAT. Euskal Estatistika-Erakundea. Gasteiz. 25,5 x 21 cm. 85 or.
- Udal hauteskundeak: 1995 maiatzak 28 / Municipales: 28 mayo 1995.** (e). HERRIZAINGO SAILA, HAUTESKUNDE ETA DOKUMENTAZIO ZUZENDARITZA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 21 x 30 cm. 377 or.
- Ume txintxoak ez diren umeendako ipuinak.** (i). PREVERT, Jacques/Izagirre, Koldo//Henriquez, Elsa. Txalaparta. Tafalla. 19 cm. 69 or.
- Untxe grisak bere etxea ordenatzen du.** BAKER, Alan. Fhersal. Bilbo. 20 cm. 22 or.
- Untxia.** (i). CON-BEL/Ormazabal, Joxantonio//Con-Bel. Ttartalo. Donostia. 26 cm. 8 or.
- Untxiak jolasean.** (i). X.X./Elizegi, Patxi//Collins, John. Ttartalo. Donostia. 20 x 20 cm. 8 or.
- Untxiren eranskailuak.** (i). LIBSA/Mendizabal, Antxiñe//Noriega, Fernando. Ttartalo. Donostia. 21,5 x 31,5 cm. 8 or.
- Urdaibako ipuin eta kondairak.** JIMENEZ, Edorta//Garay, Robert. Zubia. Leioa. 22 cm. 123 or.
- Urrutiko intzaurrak.** LOPEZ GASENI, Manu//Zabaleta, Jon. Erein. Donostia. 19 x 12,5 cm. 56 or.
- Urtebetetze on! (Batueraz).** (i). RISK, Mary/Herrera, Eukene//Keijser, Lucy. Ibaizabal. Euba. 22,5 x 18,5 cm. 28 or.
- Urtebetetze on! (Bizkaieraz).** (i). RISK, Mary/Barruetabeña, Sabin***//Keijser, Lucy. Ibaizabal. Euba. 22,5 x 18,5 cm. 28 or.
- Urtegi misterioitsua.** (b). ARANA, Aitor//Campos, Alberto. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 72 or.
- Urteko hilabeteak.** (i). SABATE I RODIE, Teresa/Olaberría, Itziar//Culla i Perarnau, Rita. Ttartalo. Donostia. 22,5 x 32 cm. 51 or.
- Uzta gorria.** (i). HAMMETT, Dashiell/Olarrá, Xabier. Igela. Iruñea. 17 cm. 286 or.
- VI. Beasain idaz-lehiaketa 1994. Saritutako Idazlanak.** ASKOREN ARTEAN. Beasaingo Udala. Beasain. 23 x 16 cm. 178 or.
- Vladimir.** IZAGIRRE, Koldo. Erein. Donostia. 16 x 11 cm. 57 or.
- Vocabulario de vascuence.** (e). IZTUETA ECHEVERRÍA, Juan Inazio de/Urkizu, Patri*. Iztueta Fundazioa. Zaldibia. 23 cm. 230 or.
- Xagu bihurriak.** (i). X.X./Elizegi, Patxi//Collins, John. Ttartalo. Donostia. 20 x 20 cm. 8 or.
- Xagu gosetiak.** (i). X.X./Elizegi, Patxi//Collins, John. Ttartalo. Donostia. 20 x 20 cm. 8 or.

- Xalbador pertsularia.** ARANALDE OLAONDO, Joxe Mari. Sendoa. Oiartzun. 19 x 12 cm. 170 or.
- Xirula mtrula.** (e). DUNY-PETRE, Pierre. Eusko Press. Donibane Garazi. 18 x 13 cm. 203 or.
- XIX. mendea. Euskal Herrian. Lehen maila. D eredua.** (b/i). PREGO, Alberto/Odrizola, Jesus; Sagarzazu, Txomin//Olariaga, Antton. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 80 or.
- Xola eta basurdeak.** ATXAGA, Bernardo//Valverde, Mikel. Erein. Donostia. 21 x 16 cm. 55 or.
- Xolak badu lehoten berri.** (b). ATXAGA, Bernardo//Valverde, Mikel. Erein. Donostia. 21 x 16 cm. 48 or.
- XX. mendea. Industrializazioa. Lehen maila. D eredua.** [b/i]. PREGO, Alberto. Erein. Donostia. 26 x 19 cm. 80 or.
- Yoyes: 1986-1996.** (e). ASKOREN ARTEAN/Gonzalez Katarain, Isabel; Gonzalez Katarain, Glori; Aramendi, Jose Luis. Yoyesen lagunak. [Ordizia]. 24 cm. 140 or.
- Zaarrak berrituz.** AIERBE, Bartolo. Sendoa. Oiartzun. 19 x 12 cm. 156 or.
- Zainorlandia.** (i). OTXOA, Julia/Ormazabal, Joxantonio//Lucas, Jesús. Elkar. Donostia. 21 x 14 cm. 66 or.
- Zazle metroan.** (i). QUENEAU, Raymond/Elosegi Arregi, Joxan. Ibaizabal. Euba. 19 x 13 cm. 234 or.
- Zehazki-mehazki: 1996-97 Euskadiko bekak / Zehazki-mehazki: Becas de Euskadi 1996-97.** (e). KULTURA SAILA (E.J.). E.J. Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Gasteiz. 24 x 17 cm. 342 or.
- Zenbakiak.** (i). LIBSA//Noriega, Fernando. Ttarttalo. Donostia. 21,5 x 30,5 cm. 12 or.
- Zenbakiak.** (i). WADE, Gini/Olaberría, Itziar//Wade, Gini. Ttarttalo. Donostia. 21,5 x 28 cm. 20 or.
- Zenbakiak (Batueraz).** (i). DENA, Anaël/Barruetaña, Sabin//Desmoiaux, Christel. Ibaizabal. Euba. 29 x 22,5 cm. 44 or.
- Zenbakiak (Bitzkaeraz).** (i). DENA, Anaël/Barruetaña, Sabin***//Desmoiaux, Christel. Ibaizabal. Euba. 29 x 22,5 cm. 44 or.
- Zenbakiak, angeluak. Matematika 1. DBH.** MAULEON, Xabier eta beste. Elhuyar. Usurbil. 30 x 21 cm. 47 or.
- Zer irakurri... ha ikasi 2 (Bitzkaeraz).** IRUSTA, Antton//Alonso, Luis; Torre, Almudena de la; Telleria, Joxemari; San Blas, Marcos. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 176 or.
- Zer irakurri... hura ikasi 2 (Batueraz).** IRUSTA, Antton//Alonso, Luis, Torre, Almudena de la; Telleria, Joxemari, San Blas, Marcos. Ibaizabal. Euba. 28,5 x 21 cm. 176 or.
- Zerbitzu soziokomunitarioak eta familiak / Servicios sociocomunitarios y familias.** (e). EMAKUNDE. Emakunde. Gasteiz. 30 x 23 cm. 215 or.
- Zergatik?.** (i). KESELMAN, Gabriela/Ormazabal, Joxantonio//Brocal, Pep; Brocal, Marc. Elkar. Donostia. 19 x 16 cm. 23 or.
- Zeru horiek.** (b). ATXAGA, Bernardo. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 142 or.
- Zeru urdina.** (i). TSCHINAG, Galsan/Mendiguren Elizegi, Xabier. Desclée De Brouwer. Bilbo. 19 cm. 187 or.
- Zeru urdina.** (i). TSCHINAG, Galsan/Mendiguren Elizegi, Xabier. Desclée De Brouwer. Bilbo. 19 x 11,5 cm. 185 or.
- Zestoa.** ZESTOAKO UDALA; DAVILA, Vicente. Zestoako Udala. Zestoa. 24 cm. 28 or.
- Zezen nafarrak Debara (Gipuzkoa) egindako azken bidaia / Los últimos traslados a pie de ganado bravo navarro a Deba (Gipuzkoa).** IZAGA, José María; URDANGARIN, Carmelo. Debako Udala. Deba. 24 cm. 44 or.
- Zientzia eta kultura: idazki zientifiko hobereenen bilduma.** /Gardner, Martin*. Gaiak. Donostia. 22 cm. 292 or.
- Zientzietarako argimenen azterketa.** (i). UHARTE DONIBANEKOA, Joanes/Kintana, Xabier/Epalza, Aingeru*. Klasikoak. Bilbo. 24 cm. 447 or.
- Zinearen hastapenak: sorkuntza zinematografikorako hurbilketa.** /Goya, Luis**. LG Zerbitzuak. Donostia. 33 cm. 103 or.
- Zipritzin.** ORMAZABAL, Joxantonio//Lucas, Jesus. Elkar. Donostia. 18,5 x 13 cm. 124 or.

- Zirkua.** (i). CON-BEL/Ormazabal, Joxantonio//Con-Bel. Ttarttalo. Donostia. 17 x 25 cm. 12 or.
- Zirkuitu elektrikoak: injinerutza teknikoak.** EPELDE, Joxe. Elhuyar. Usurbil. 24 x 17 cm. 115 or.
- Zoaz mendira aldarrikatzera.** (i). BALDWIN, James/Mendizabal, Juan Mari. Ibaizabal. Euba. 19 x 13 cm. 296 or.
- Zooa.** (i). CON-BEL/Ormazabal, Joxantonio//Con-Bel. Ttarttalo. Donostia. 17 x 25 cm. 12 or.
- Zorlone goibel dago (Batueraz).** (i). CLEMENT, Claude/Barruetabeña, Sabin//Desmoinaux, Christel. Ibaizabal. Euba. 19,5 x 17 cm. 20 or.
- Zorlone goibel dago (Bizkateraz).** (i). CLEMENT, Claude/Herrera, Eukene***//Desmoinaux, Christel. Ibaizabal. Euba. 19,5 x 17 cm. 20 or.
- Zoritxarreko amodioak.** (b/i). HARDY, Thomas/Otermin, Ander. Elkar. Donostia. 18 x 11 cm. 128 or.
- Zorotariko euskal hiztegia.** SAGASTIZABAL, Joxean//Olariaga, Antton. Alberdania. Irun. 19 cm. 106 or.
- Zuhaitz gaineko txabola.** (i). CROSS, Gillian/Gillenea, Idoia//Howard, Paul. Zubia. Leioa. 20 cm. 102 or.
- Zure haragi bereko.** EZKIAGA LASA, Patxi. Erein. Donostia. 21 x 13 cm. 124 or.
- Zuzenbide zibila. Zati orokorra.** (b/i). CAPILLA, F.; LOPEZ, A.; MONTES, V.L.; ROCA, E.; VALPUESTA, M³ R./Dobaran, Miren; Etxebarria, Jabier; Isusi, Koldo; Landa, Begoña; Urrutia, Ester/López, A.; Montés, V.L. **. Deustuko Unibertsitatea. Bilbo. 22 x 15 cm. 700 or.

TOLOSA HIRIBIDEA, 103-1. C
TEL.(943) 21 8092
FAX (943) 21 8207
20009 DONOSTIA

